

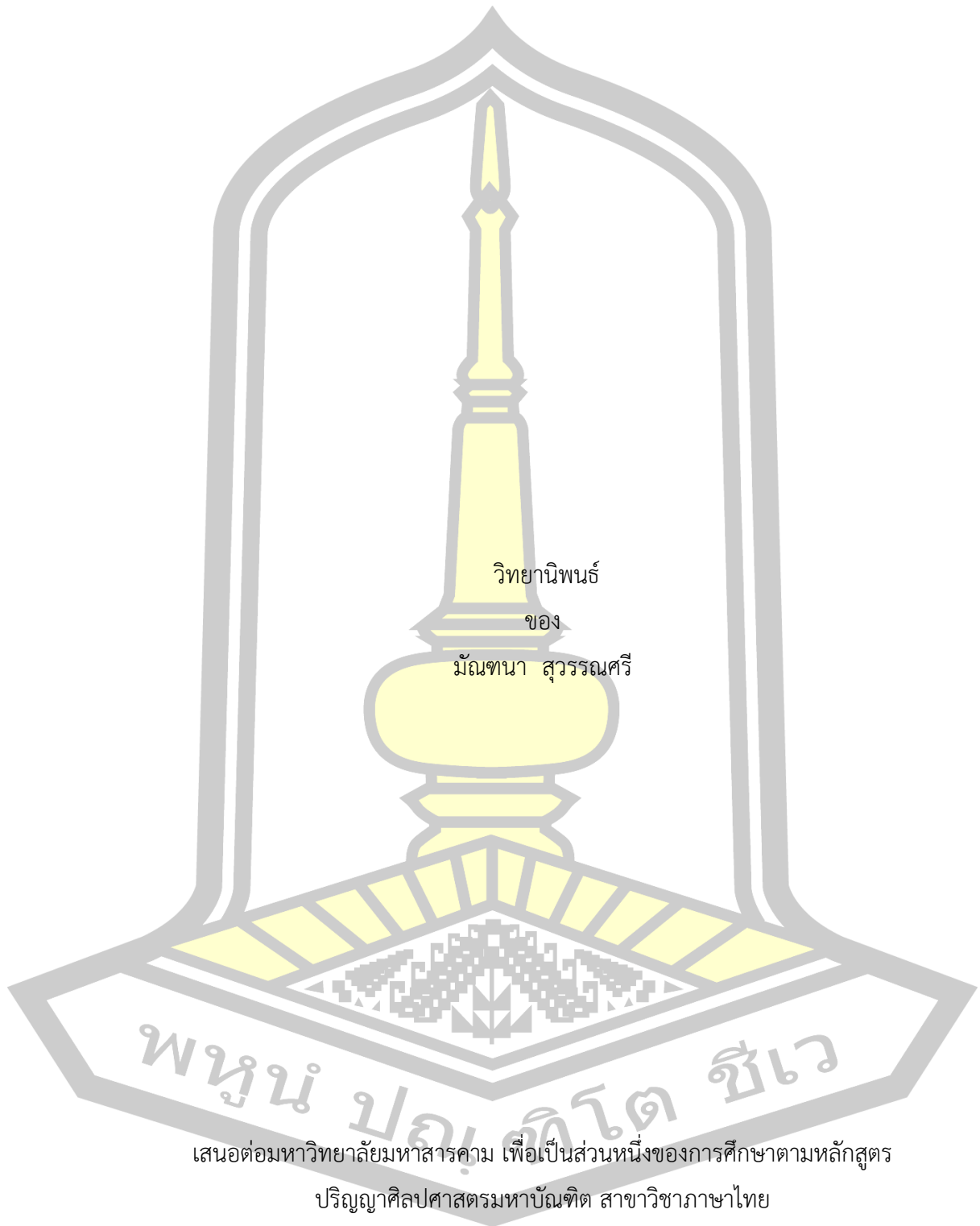
ลักษณะของบทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

วิทยานิพนธ์
ของ
มัทธนา สุวรรณศรี

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย
กันยายน 2562

สงวนลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ลักษณะของบทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

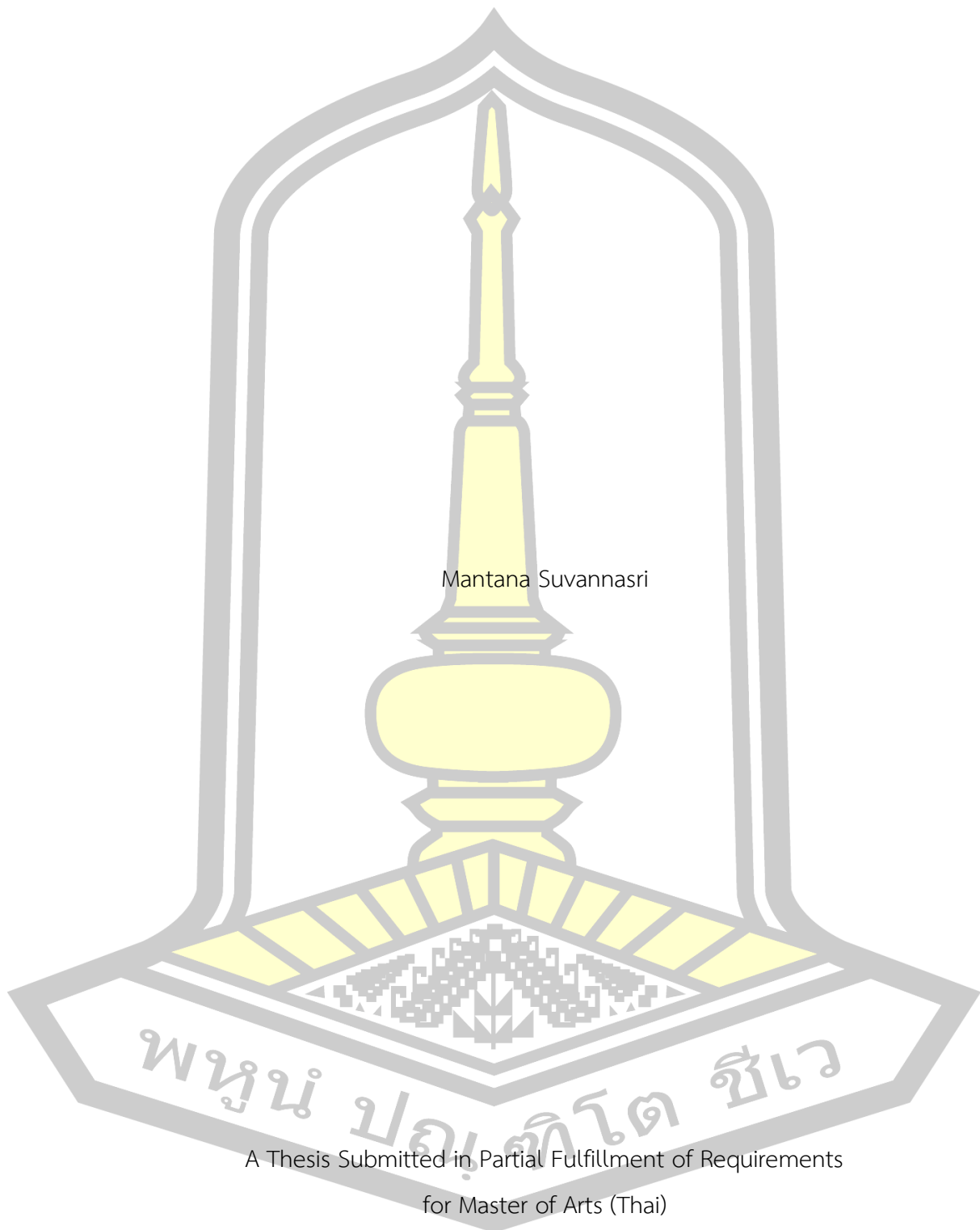
เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย

กันยายน 2562

สงวนลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Features of Lyrics Dedicated to the Late King Rama IX

Mantana Suvannasri

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for Master of Arts (Thai)

September 2019

Copyright of Maharakham University

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของนางสาวมณฑนา สุวรรณศรี แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(รศ. ดร. นิตยา วรณกิติร์)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(ผศ. ดร. บัญญัติ สาลี)

กรรมการ

(อ. ดร. กীরติ ธนะไชย)

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

(ผศ. ดร. กัลยา กุลสุวรรณ)

มหาวิทยาลัยขอนแก่นให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

(ผศ. ดร. กนกพร รัตนสุธีระกุล)

คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

(ผศ. ดร. กวิสน์ ชัยมูล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ชื่อเรื่อง	ลักษณะของบทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช		
ผู้วิจัย	มัณฑนา สุวรรณศรี		
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บัญญัติ สาลี		
ปริญญา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชา	ภาษาไทย
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	ปีที่พิมพ์	2562

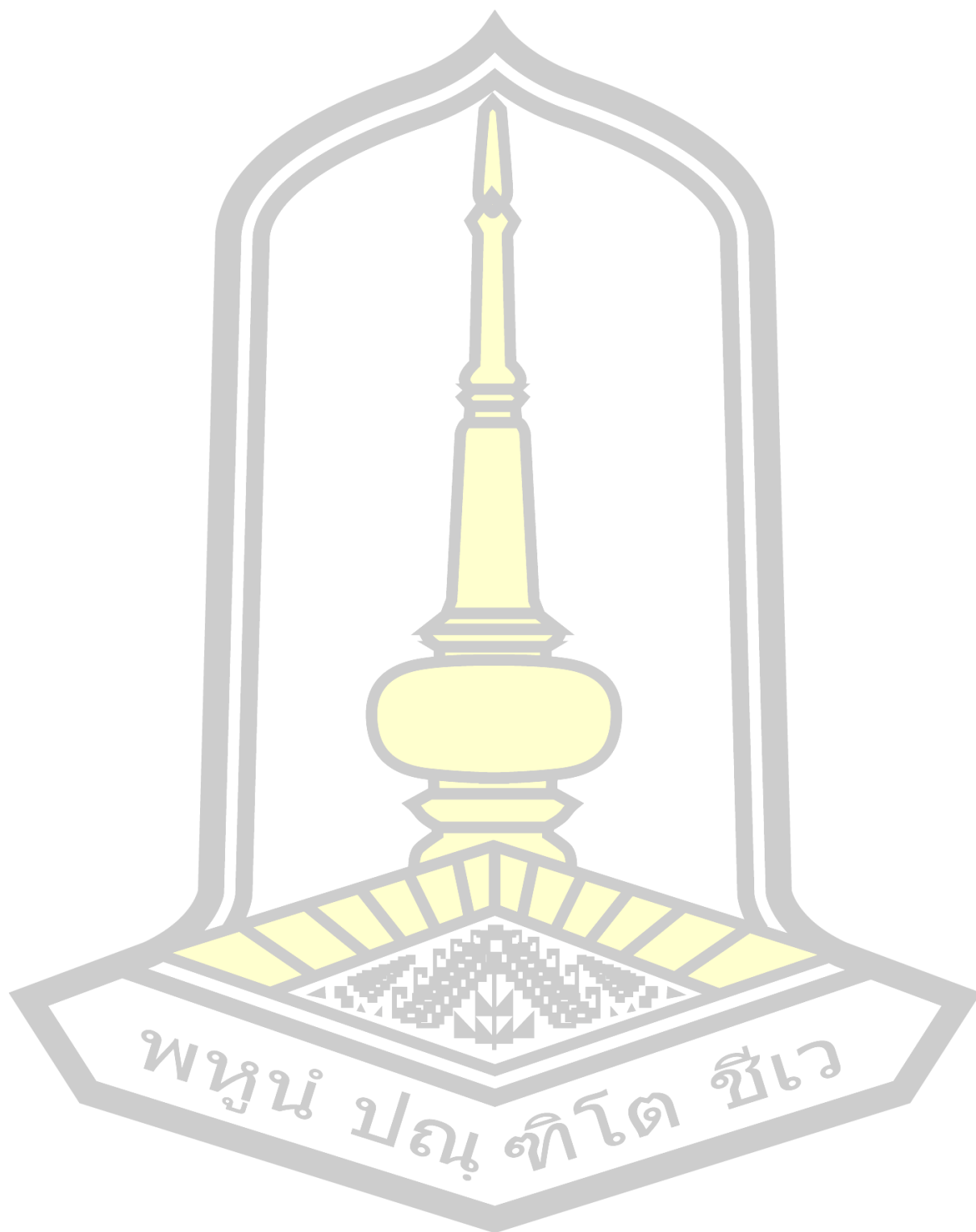
บทคัดย่อ

งานวิจัยเล่มนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบ เนื้อหา และกลวิธีทางภาษาในบทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลย ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และใช้กรอบแนวคิดรูปแบบและเนื้อหาของบทเพลงและกลวิธีทางภาษาโดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากบทเพลงจำนวน 93 บทเพลงซึ่งมีการเผยแพร่ตั้งแต่วันที่ 13 ตุลาคม 2559 ถึงวันที่ 27 มีนาคม 2560 จากสื่อออนไลน์ต่าง ๆ ผ่านยูทูป (YouTube) และเฟซบุ๊ก (Facebook)

ผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบบทประพันธ์ในบทเพลงแสดงความไว้อาลัยมี 3 ประเภท ได้แก่ 1) รูปแบบโครงสร้างของเพลงตามคีตลักษณ์ 2) รูปแบบประเภทของแนวเพลงนิยมแต่งตามรูปแบบของดนตรีได้แก่ แนวออร์เคสตรา (orchestra) หรือวงดุริยางค์ แนวโฟล์ค (Folk) แนวป๊อป (Pop Music) แนวเพลงแร็ป (Rap) หรือ ฮิป-ฮอป(Hip-Hop) แนวเพลงเร้กเก้ (reggae) และแนวเพลงไทยเดิม 3) รูปแบบตามลักษณะคำประพันธ์มีรูปแบบคำประพันธ์ใกล้เคียงฉันทลักษณ์เดิม ทางด้านการตั้งชื่อบทเพลง พบว่ามีการตั้งชื่อ 2 ประเภท ได้แก่ 1) การตั้งชื่อโดยใช้พระนามของพระองค์ และ 2) วิธีการใช้อุปลักษณ์ ทางด้านเนื้อหาของบทเพลงมีเนื้อหาได้สะท้อนให้เห็นเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้แก่ 1) เรื่องราวเหตุการณ์การสวรรคต 2) ความเศร้าเสียใจในการสวรรคต 3) การอาลัยอาวรณ์ 4) พระราชกรณียกิจ 5) การแสดงความจงรักภักดี 6) การเทิดพระเกียรติ ส่วนทางด้านกลวิธีทางภาษาในบทเพลงแสดงความไว้อาลัยนั้น พบว่า 1) การใช้คำโดยการเลือกใช้เสียง การเล่นเสียงสัมผัสและความหมายของคำ มีการใช้กลวิธีในการสร้างความหมายโดยการซ้ำคำ การเลือกสรรคำเรียกหรือคำแทน การใช้คำภาษาถิ่น การใช้คำสามัญ 2) การใช้โวหาร โวหารที่นำมาใช้ ได้แก่ นามนัย อุปลักษณ์ อุปมาและปฏิรูปพจน์

คำสำคัญ : บทเพลงแสดงความไว้อาลัย, พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช, กลวิธี

ทางภาษาในบทเพลง, คีตลักษณ์

TITLE Features of Lyrics Dedicated to the Late King Rama IX
AUTHOR Mantana Suvannasri
ADVISORS Assistant Professor Banyat Salee , Ph.D.
DEGREE Master of Arts **MAJOR** Thai
UNIVERSITY Mahasarakham **YEAR** 2019
 University

ABSTRACT

The purpose of this research are to study the forms and essences of lyrics, and study the techniques of language used in lyrics of songs expressing subjects' nasty grief toward King Rama IX's passing away. It was based on the qualitative data, focusing on conceptual frames, word pattern forms, essences and means of the composed words of lyrics. Data were collected out of 93 song lyrics on media, YouTube and Facebook platforms, from October 13, 2559/2016 to March 27, 2560/2017.

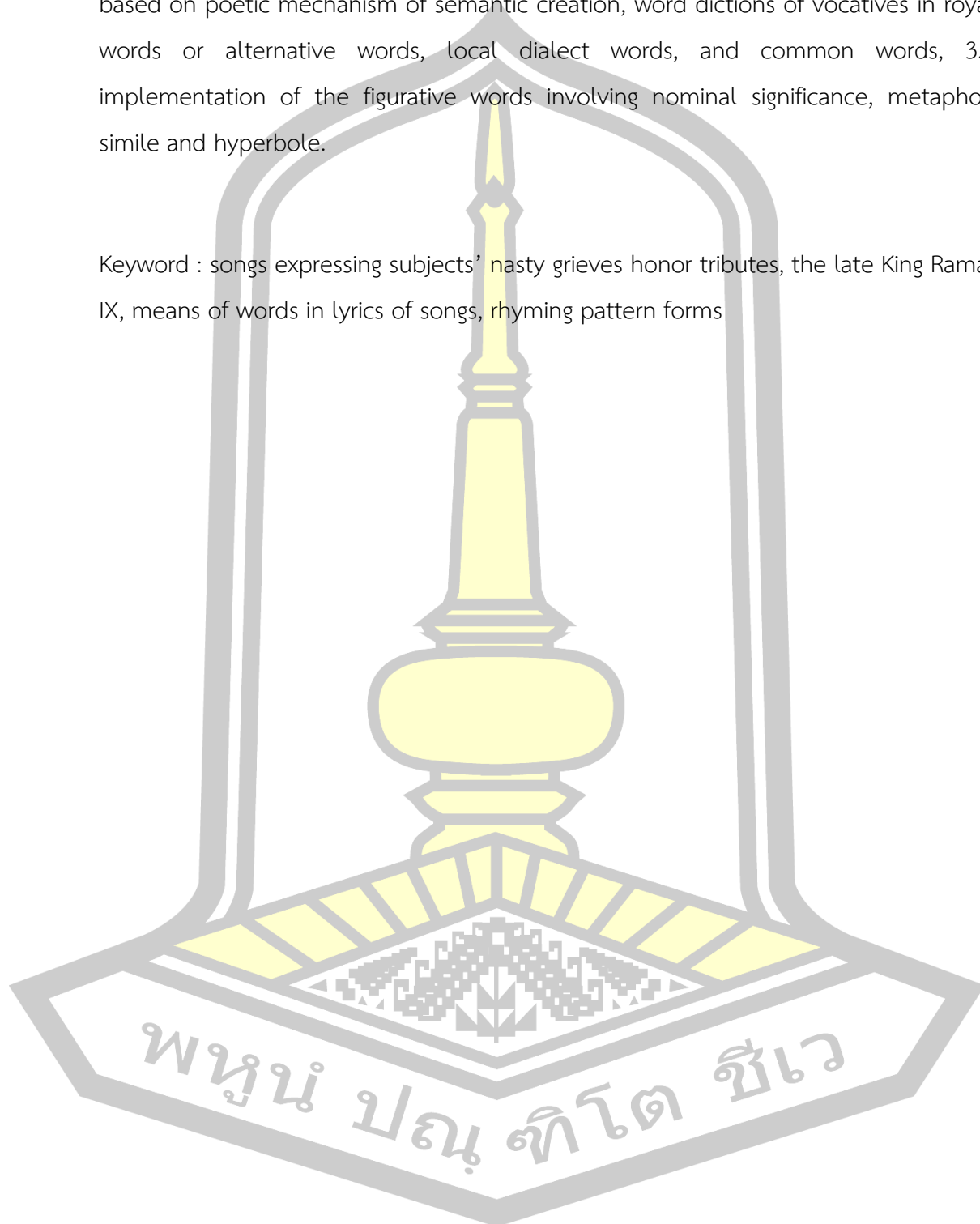
The research found that 1) Rhyming word pattern forms of those songs have been of three types: 1.1) those with rhythmic patterns, 1.2) those following musical beats as played by bands of orchestra, folk songs, pop music, rap, hip-hop, reggae, and Thai classic music, 1.3) those following verse patterns imposed on poems as exactly equivalent as the original one.

2) There have been two main categories of song titles: 2.1. vocative titles, 2.2 metaphoric titles. Specifically, lyrics of songs under 2.2 have reflected three-time dimensions and others: 1) incidents prior to the monarch's demise, 2) current events of subjects' heartfelt grieves, 3) subjects' sorrowful obsessions, 4) royal engagements, 5) allegiance toward the deceased monarch, and 6) honor tributes to the departed one.

3) Words in lyrics of songs expressing subjects' remorse have

characterized: 3.1 the selection on figures of sounds and rhymes, semantic lexicons based on poetic mechanism of semantic creation, word dictions of vocatives in royal words or alternative words, local dialect words, and common words, 3.2 implementation of the figurative words involving nominal significance, metaphor, simile and hyperbole.

Keyword : songs expressing subjects' nasty grieves honor tributes, the late King Rama IX, means of words in lyrics of songs, rhyming pattern forms

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยการให้ความช่วยเหลือแนะนำของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บัญญัติ สาลี ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็น ตรวจสอบและแก้ไขร่างวิทยานิพนธ์มาโดยตลอด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.นิตยา วรณกิติร์ ประธานกรรมการหลักสูตร อาจารย์ ดร.กীরติ ณะไชย อาจารย์ระดับบัณฑิตศึกษาประจำและผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กัลยา กุลสุวรรณ ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกมหาวิทยาลัยซึ่งได้กรุณาตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรพันธ์ สุวรรณศรี ผู้ให้คำแนะนำและให้กำลังใจด้วยความกรุณา ยิ่ง รวมถึงอาจารย์นักวิจัยทุกท่าน ผู้บุกเบิกค้นคว้าการศึกษา สร้างองค์ความรู้อันเป็นประโยชน์ ที่ผู้เขียนนำมาใช้ในการศึกษาวิทยานิพนธ์นี้ เจ้าหน้าที่บัณฑิตวิทยาลัยทุกท่านที่ช่วยเป็นธุระและอำนวยความสะดวก ในการดำเนินการทางด้านเอกสาร ให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ท้ายนี้ผู้วิจัยขอน้อมรำลึกถึงอำนาจบารมีของคุณพระศรีรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายที่อยู่ในสากลโลก อันเป็นที่พึ่งให้ผู้วิจัยมีสติปัญญาในการจัดทำวิทยานิพนธ์ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ผู้วิจัยขอให้เป็นกตเวทิตาแต่บิดา มารดา ครอบครัวของผู้วิจัย ตลอดจนผู้เขียนหนังสือและบทความต่าง ๆ ที่ให้ความรู้แก่ผู้วิจัยจนสามารถให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

มัทนา สุวรรณศรี

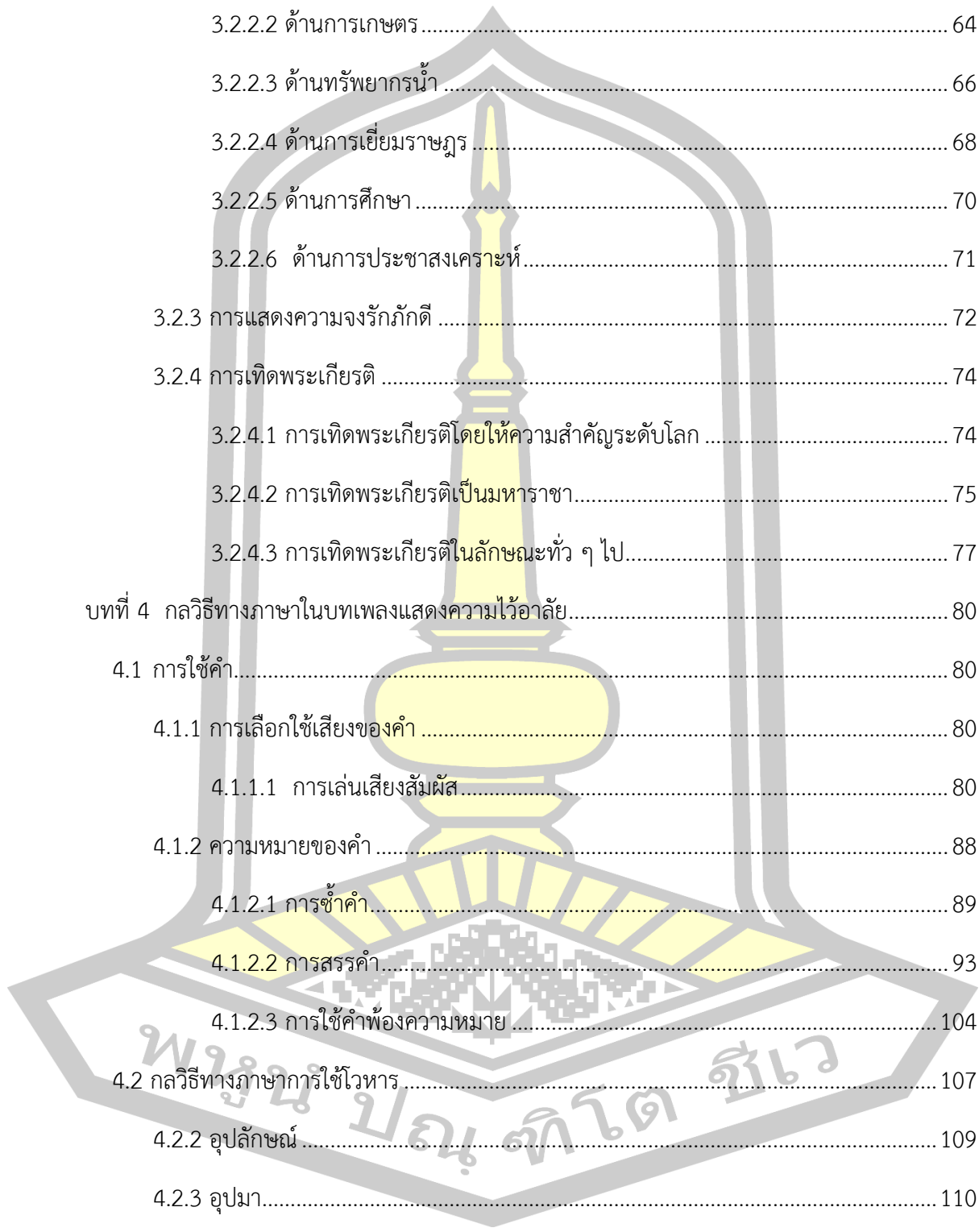
พูน ปณ ทิโต ชีเว

สารบัญ

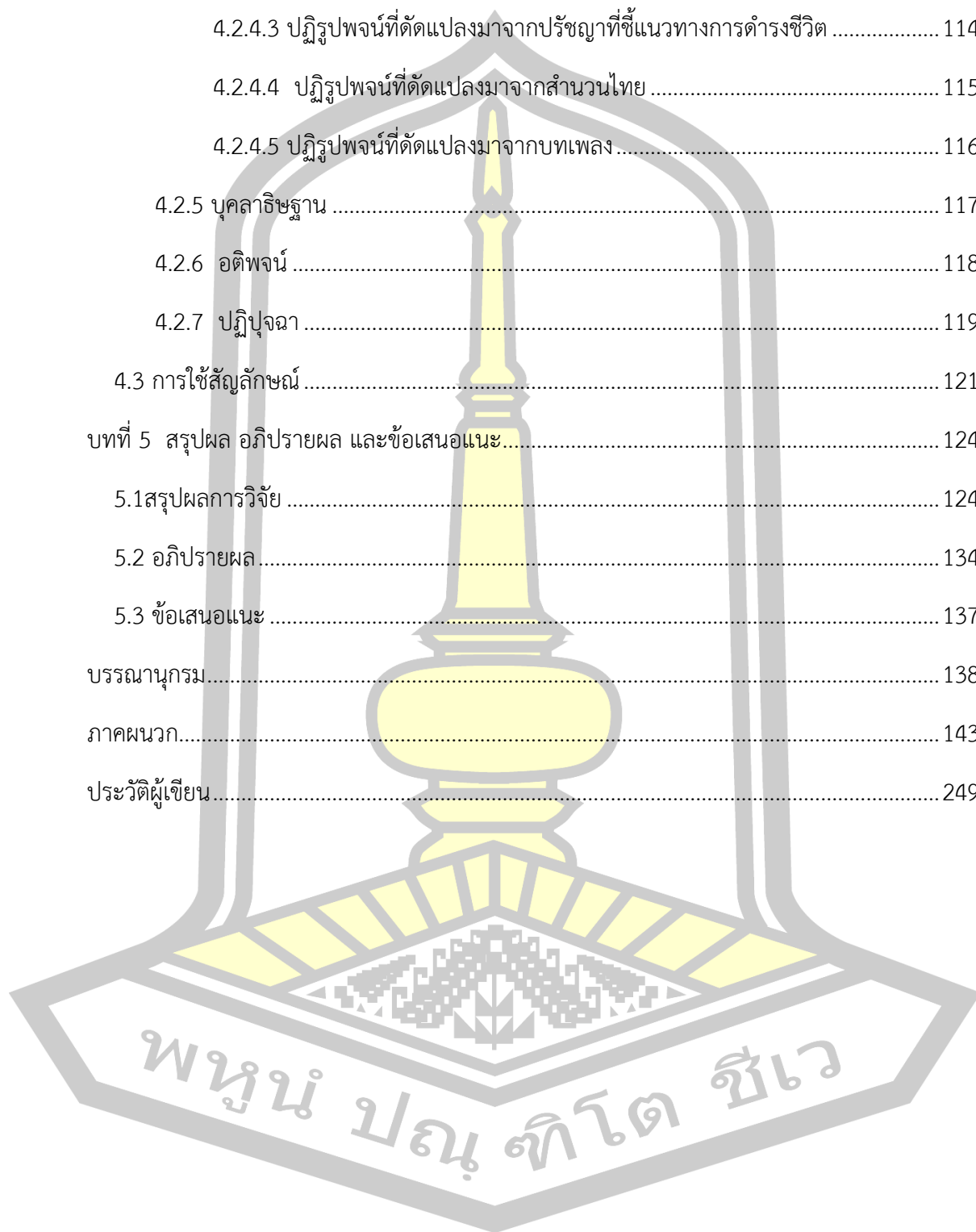
	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ฌ
สารบัญตาราง.....	ฐ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ภูมิหลัง.....	1
1.2 คำถามหลักในการวิจัย.....	5
1.3 ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	5
1.4 ความสำคัญของการวิจัย.....	5
1.6 วิธีดำเนินการวิจัย.....	10
1.7 กรอบแนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย.....	11
1.7.1 รูปแบบและเนื้อหา.....	11
1.7.2 กลวิธีทางภาษา.....	12
1.7.3 การใช้ภาพพจน์.....	12
1.7.4 การใช้สัญลักษณ์.....	12
1.8 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
1.8.1 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องด้านบทเพลง.....	12
1.8.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษารูปแบบและลักษณะการใช้ภาษา.....	16
1.9 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	21
1.10 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	22

1.11 ข้อตกลงเบื้องต้น.....	22
บทที่ 2 รูปแบบของบทเพลงแสดงความไว้อาลัย.....	23
2.1 รูปแบบโครงสร้างของเพลงตามคีตลักษณ์.....	23
2.1.1 รูปแบบเอกบท (Unitary Form).....	24
2.1.2 รูปแบบทวิบท (Binary Form).....	32
2.1.3 รูปแบบตรีบท (Ternary Form).....	34
2.2 รูปแบบประเภทของแนวเพลง.....	38
2.2.1 การแบ่งตามรูปแบบของดนตรี.....	39
2.3 รูปแบบลักษณะคำประพันธ์.....	44
2.3.1 รูปแบบฉันทลักษณ์.....	44
2.3.1.1 เพลงที่มีรูปแบบใกล้เคียงฉันทลักษณ์เดิม.....	45
2.3.1.2 เพลงที่ไม่ปรากฏรูปแบบคำประพันธ์.....	48
บทที่ 3 เนื้อหาของบทเพลงแสดงความไว้อาลัย.....	51
3.1 การนำเสนอชื่อบทเพลงแสดงความไว้อาลัย.....	51
3.1.1 การตั้งชื่อโดยใช้พระนามของพระองค์ร่วมกับวิธีการอุปลักษณ์.....	52
3.1.2 การตั้งชื่อโดยวิธีการอุปลักษณ์โดยเฉพาะ.....	53
3.1.3 ตั้งชื่อโดยแสดงแนวคิดหลักจากเนื้อหาบท.....	54
3.1.4 ตั้งชื่อโดยสื่อเจตนาของผู้ประพันธ์อย่างชัดเจน.....	55
3.1.5 ตั้งชื่อโดยใช้การระบุ วัน เวลา.....	56
3.2 เนื้อหาของบทเพลงแสดงความไว้อาลัย.....	58
3.2.1 เหตุการณ์การสวรรคต.....	58
3.2.1.1 การระบุ วัน เวลา เหตุการณ์.....	58
3.2.1.2 ความเศร้าสะเทือนใจในการสวรรคต.....	60
3.2.2 พระราชกรณียกิจ.....	62

3.2.2.1	ด้านการปกครอง	63
3.2.2.2	ด้านการเกษตร	64
3.2.2.3	ด้านทรัพยากรน้ำ	66
3.2.2.4	ด้านการเยี่ยมราษฎร	68
3.2.2.5	ด้านการศึกษา	70
3.2.2.6	ด้านการประชาสัมพันธ์	71
3.2.3	การแสดงความรักภักดี	72
3.2.4	การเทิดพระเกียรติ	74
3.2.4.1	การเทิดพระเกียรติโดยให้ความสำคัญระดับโลก	74
3.2.4.2	การเทิดพระเกียรติเป็นมหาราช	75
3.2.4.3	การเทิดพระเกียรติในลักษณะทั่ว ๆ ไป	77
บทที่ 4	กลวิธีทางภาษาในบทเพลงแสดงความไว้อาลัย	80
4.1	การใช้คำ	80
4.1.1	การเลือกใช้เสียงของคำ	80
4.1.1.1	การเล่นเสียงสัมผัส	80
4.1.2	ความหมายของคำ	88
4.1.2.1	การซ้ำคำ	89
4.1.2.2	การสรรคำ	93
4.1.2.3	การใช้คำพ้องความหมาย	104
4.2	กลวิธีทางภาษาการใช้โวหาร	107
4.2.2	อุปลักษณ์	109
4.2.3	อุปมา	110
4.2.4	ปฏิรูปพจน์	112
4.2.4.1	ปฏิรูปพจน์ที่ดัดแปลงมาจากพระปฐมบรมราชโองการ	112

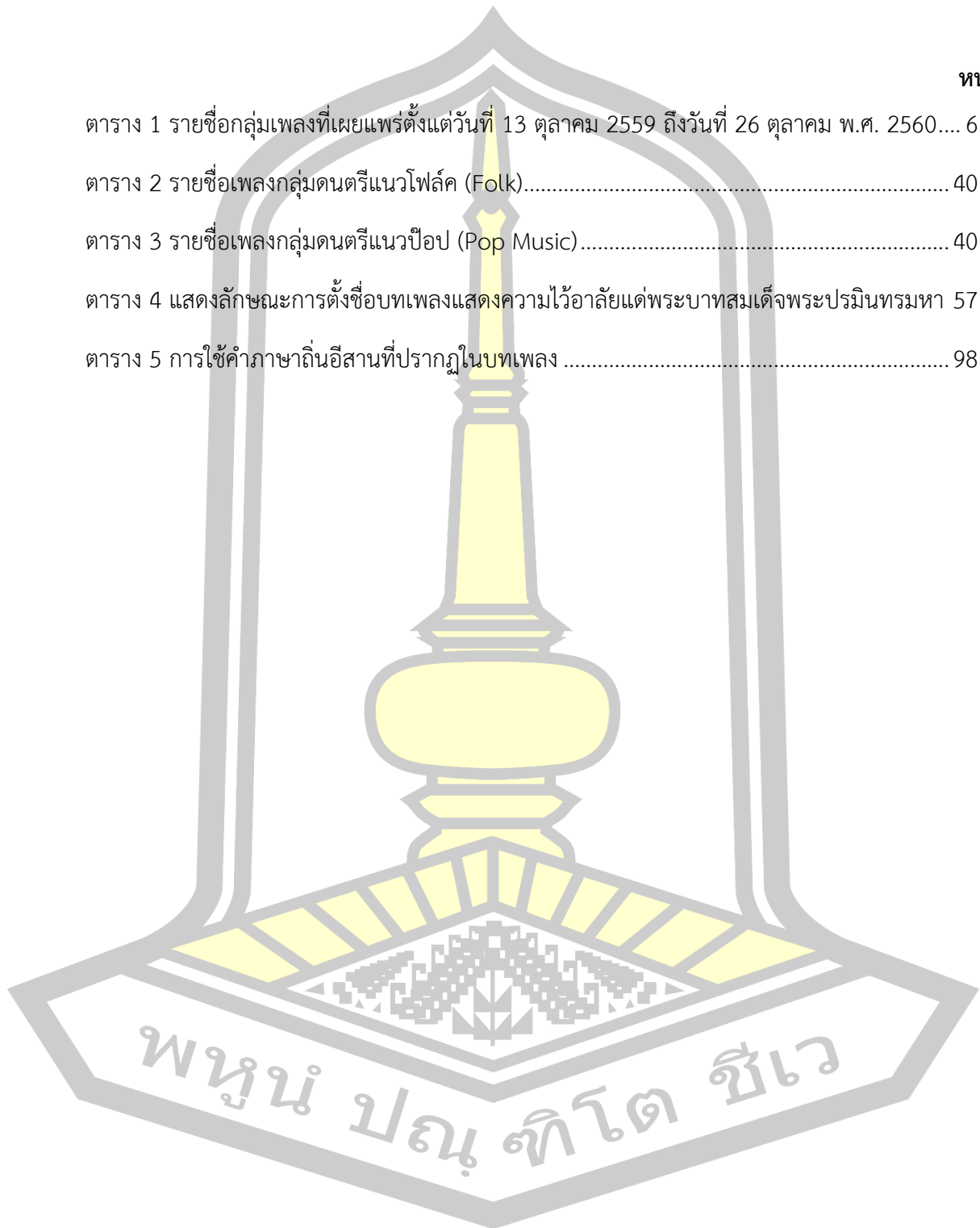

4.2.4.2	ปฏิรูปพจน์ที่ดัดแปลงมาจากพระราชดำรัสหลักการทรงงาน.....	113
4.2.4.3	ปฏิรูปพจน์ที่ดัดแปลงมาจากปรัชญาที่ชี้แนวทางการดำรงชีวิต	114
4.2.4.4	ปฏิรูปพจน์ที่ดัดแปลงมาจากสำนวนไทย	115
4.2.4.5	ปฏิรูปพจน์ที่ดัดแปลงมาจากบทเพลง	116
4.2.5	บุคลาธิษฐาน	117
4.2.6	อติพจน์	118
4.2.7	ปฏิปุจฉา	119
4.3	การใช้สัญลักษณ์.....	121
บทที่ 5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	124
5.1	สรุปผลการวิจัย	124
5.2	อภิปรายผล	134
5.3	ข้อเสนอแนะ	137
บรรณานุกรม	138
ภาคผนวก	143
ประวัติผู้เขียน	249

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 รายชื่อกลุ่มเพลงที่เผยแพร่ตั้งแต่วันที่ 13 ตุลาคม 2559 ถึงวันที่ 26 ตุลาคม พ.ศ. 2560....	6
ตาราง 2 รายชื่อเพลงกลุ่มดนตรีแนวโฟล์ค (Folk).....	40
ตาราง 3 รายชื่อเพลงกลุ่มดนตรีแนวป๊อป (Pop Music).....	40
ตาราง 4 แสดงลักษณะการตั้งชื่อบทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหา	57
ตาราง 5 การใช้คำภาษาถิ่นอีสานที่ปรากฏในบทเพลง	98

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ภูมิหลัง

สถาบันพระมหากษัตริย์ไทยเป็นที่พึ่งของประชาชนเป็นศูนย์รวมจิตใจของประชาชนทั้งประเทศเป็นมิ่งขวัญของชาติทั้งในอดีต ปัจจุบันและอนาคต ปวงชนชาวไทยไม่ว่าเชื้อชาติใด ศาสนาใด มีสุขเสรีอยู่บนผืนแผ่นดินธรรม แผ่นดินทองภายใต้ร่มพระบารมีของพระมหากษัตริย์ พสกนิกรไทยต่างแสดงความจงรักภักดี และยึดมั่นพระมหากษัตริย์เสมือนเจ้าเหนือหัว ดังเห็นได้จากพระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา รวมถึงพระราชพิธีต่าง ๆ ที่จะมีประชาชนมาร่วมกันอย่างเนืองแน่นถือเป็นจุดเชื่อมโยงระหว่างสถาบันกับสังคมไทยที่ชัดเจนที่สุด

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ทรงเป็นพระมหากษัตริย์ที่ทรงงานหนักเพื่อคนไทย ตลอดระยะเวลาของการครองราชย์ ได้ทรงอุทิศพระองค์ให้แก่ ประเทศชาติและประชาชนชาวไทยมาโดยตลอด ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจ นานัปการในการบำบัดทุกข์บำรุงสุขและใช้เวลาส่วนพระองค์เสด็จเยี่ยมประชาชนในทุกภูมิภาคของประเทศ โดยทรงใช้เวลาอยู่กับประชาชนครั้งละนาน ๆ อย่างใกล้ชิด จึงทรงตระหนักในปัญหาต่าง ๆ ของประชาชน ซึ่งได้พระราชทานพระราชดำริให้หน่วยราชการที่เกี่ยวข้องรับไปดำเนินการแก้ปัญหา รวมทั้งทรงพระกรุณาพระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ในโครงการต่าง ๆ ที่ทรงเห็นว่าเป็นประโยชน์กับประเทศชาติและประชาชน อันเป็นที่มาของโครงการตามพระราชดำริหลายโครงการที่เกิดขึ้นตามสถานที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศ ตลอดระยะเวลาหลายทศวรรษที่ผ่านมาพระบาท สมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจด้านการพัฒนาโดยมีประชาชน เป็นศูนย์กลาง จึงทรงได้รับการยกย่องจากหน่วยงาน และองค์กรต่าง ๆ จากนานาชาติและต่างประเทศ ชาวไทยและต่างชาติรู้สึกซาบซึ้งในพระมหากรุณาธิคุณของพระองค์ท่าน และมีความรู้สึกร่วมกันคือ “เรารักพระเจ้าอยู่หัว” พระองค์ทรงเป็นศูนย์รวมใจและเป็นหลักของชาติในห้วงเวลาบ้านเมืองอยู่ในสภาวะที่เผชิญกับวิกฤติด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และในยามบ้านเมืองอยู่ในสภาวะปกติ

ในสถานะที่เผชิญกับวิกฤติและในยามบ้านเมืองอยู่ในสภาวะปกติ ภาครัฐและเอกชนได้จัดโครงการต่าง ๆ เพื่อเทิดพระเกียรติ เช่น บริษัท บรอดคาซท์ไทย เทเลวิชั่น จำกัด ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ได้จัดทำละครเทิดพระเกียรติที่สร้างเรื่องจากแนวพระราชดำริ บริษัท ยูบีซี แพนเทเซีย จัดแสดงละครเพลง เอเอฟ เดอะมิวสิกเคิล “ตอน เงิน เงิน เงิน” เนื้อเรื่องได้สอดแทรกหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำรัส สมาชิกวัดพุทธธรรมร่วมกับพุทธบริษัทแห่งรัฐอุลลินอยส์และมลรัฐใกล้เคียง จัดคอนเสิร์ตเพลงพระราชนิพนธ์ คีตนาวมินทร์ 80 พรรษา โดยมีศิลปินแห่งชาติและนักร้องร่วมขับร้อง เป็นต้น การสื่อสารเพื่อเทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ผ่านบทเพลงทั้งแนวเพลงไทยสากล เพลงไทยลูกทุ่ง เพลงมาร์ช โดยในกระบวนการสื่อสารผู้ส่งสารได้แก่ ผู้ประพันธ์เพลง ที่ทำหน้าที่สร้างชุดของความหมาย ที่เกี่ยวข้องกับพระองค์ ส่งเป็นเนื้อเพลง ผสมผสานกับท่วงทำนองดนตรี และการขับร้องของศิลปินเพื่อสื่ออารมณ์ความรู้สึกและความคิดไปยังผู้ฟังหรือผู้รับสาร สร้างกระแสความจงรักภักดี เป็นจุดเริ่มต้นและเป็นแรงบันดาลใจให้หลายๆ คนทำความดีเพื่อถนอมถวายแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร เช่น เพลงสรรเสริญพระบารมี เพลงสดุดีมหาราชา เพลงภูมิแผ่นดิน นวมินทร์มหาราชา เพลงต้นไม้ของพ่อ เพลงทรงพระเจริญ บทเพลงดังกล่าวนอกจากจะมีเนื้อหาสาระที่มีความหมายแล้ว เมื่อเวลาผ่านไปบทเพลงเหล่านี้ยังช่วยบันทึกเหตุการณ์ ความคิด ความรู้สึก ของผู้คนในสังคมไว้ด้วย เช่นเดียวกับบทเพลงที่แสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร เมื่อทางสำนักพระราชวังออกแถลงการณ์เรื่องพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร สวรรคต ความว่า

“พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศรรามาธิบดี จักรีนฤพดินทร สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร เสด็จพระราชดำเนินไปประทับรักษาพระอาการประชวร ณ โรงพยาบาลศิริราช ตั้งแต่วันศุกร์ที่ 3 ตุลาคม พุทธศักราช 2559 ตามที่สำนักพระราชวังได้แถลงให้ทราบเป็นระยะนั้น

แม้คณะแพทย์ได้ถวายการรักษาอย่างใกล้ชิดจนสุดความสามารถ แต่พระอาการประชวรยังคงทรุดหนักลงตามลำดับ และเสด็จสวรรคตด้วยพระอาการสงบ ณ โรงพยาบาลศิริราช เวลา 15 นาฬิกา 52 นาที ของวันพฤหัสบดีที่ 13 ตุลาคม พุทธศักราช 2559 สิริพระชนมพรรษาปีที่ 89 ทรงครองราชสมบัติได้ 70 ปี”

(ประกาศสำนักพระราชวัง เรื่อง พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศรรามาธิบดี จักรีนฤพดินทร สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร สวรรคต,อ้างถึงใน มติชน บันทึกรประเทศไทย ปี 2559, 2559 : 348)

การสวรรคตของพระองค์ยังความโศกเศร้ามาสู่เหล่าพสกนิกรไทยเป็นอย่างยิ่ง ราษฎรทุกหมู่เหล่าต่างพร้อมใจกันถวายความอาลัยแด่องค์พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศรรามาธิบดี จักรีนฤพดินทร สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร ดังปรากฏตามสื่อมวลชนแขนงต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก ไม่ว่าจะเป็นการจัดพิธีลงนามถวายอาลัย การเข้ากราบถวายบังคมพระบรมศพ พิธีถวายบังคมและจุดเทียนเพื่อน้อมรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณ

ด้วยความรักของคนไทยที่มีต่อพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ได้เกิดปรากฏการณ์ใหม่ ประชาชนชาวไทยต่างร่วมกันถวายความอาลัยผ่านเสียงดนตรี ทั้งประพันธ์เพลง ขับร้อง บรรเลง ฯลฯ นับตั้งแต่ 13 ตุลาคม พ.ศ. 2559 เห็นได้ชัดว่า มิได้มีแต่ดนตรีไทยตามจารีตราชสำนักบรรเลงในพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพเท่านั้น แต่ยังมี การแต่งเพลงถวายอาลัย ซึ่งศิลปินนักแต่งเพลงถ่ายทอดความรู้สึกลงไปเพลงที่ประพันธ์

บทเพลงเป็นเสมือนเครื่องมือที่กวีหรือผู้แต่งใส่อารมณ์ความคิด หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นรอบตัว เป็นภาพประวัติศาสตร์แต่ละยุคแต่ละสมัย เปรียบเสมือนวรรณกรรมอีกรูปแบบหนึ่งที่ใช้ภาษาเป็นสื่อ นักประพันธ์แต่งเพลงเพื่อสื่อความรู้สึกนึกคิดและเรื่องราวต่าง ๆ โดยผ่านภาษาลักษณะของการใช้ภาษาในวรรณกรรมเพลง เนื้อหาสาระและรูปแบบที่นำเสนอในการเขียนของนักประพันธ์เพลงนั้น ๆ ด้วย ดังบทเพลงถวายความอาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ที่นักคิด นักเขียนได้ประพันธ์ขึ้นเป็นจำนวนมากได้เผยแพร่ทางสื่อมวลชนสร้างกระแสแห่งความจงรักภักดีต่อพระองค์ท่าน เช่น เพลง โอ้พระคีนสรวง ประพันธ์โดย รศ.ดร. เชษฐ์ ดิงสัญชลี เนื้อเพลงว่า

“โอ้พระภูมิบาละพุทธานุกร	พระประดุจดวงสุรย์ส่องในฟ้า
พระเสด็จคีนสู่แดนสรวงดุสิตา	ดุจความมืดคลุมฟ้าโศกใจ
โอ้พระหน่อ พระนาถษิตีราชองค์ใด	มาแต่จุฑาลัยโลกเลอฟ้า
ยังซึ่งความเกษมแต่มวลปวงประชา	แล้วเสด็จคีนฟ้าสุราลัย
เมื่อพระนิราศยังแดนสรวงแสนไกล	อัสสุชลแห่งชาวไทยท่อมพันฟ้า
หลังออกมาจากหัวใจแห่งมวลประชา	ปวงเหล่าข้าชอกราบลาด้วยหัวใจ
แม่เสด็จสู่สรวงแมนใด	พระเกียรติยั้งเกริกไว้ชั่วดินฟ้า
พระสิริยังคงอยู่ในใจข้าฯ	ชอกราบลาพระนาถาด้วยหัวใจ

หากพิจารณาวัตถุประสงค์และเนื้อหาของบทเพลงแล้ว การใช้คำที่แสดงถึงความโศกเศร้าอันเนื่องมาจากการสวรรคต เช่น “...ดูความมืดคลุมฟ้าโศกใจ...” และ “...อัสสุชลแห่งชาวไทยท่วมทันฟ้า...” การใช้บทเพลงซึ่งมีเนื้อหาที่มีการเลือกสรรภาษาและถ้อยคำ ท่วงทำนองเพื่อหล่อหลอมให้เป็นบทเพลงแต่ละเพลงนั้น ผู้แต่งเพลงย่อมมีวัตถุประสงค์เพื่อสื่อทรรศนะในสิ่งใดสิ่งหนึ่งไปยังผู้ฟังซึ่งก็คือผู้รับสารบทเพลงเป็นวรรณกรรมประเภทหนึ่งที่เป็นผลงานทางศิลปะอันเกิดจากการสร้างสรรค์ทางความคิดของมนุษย์ เพื่อเป็นสื่อในการถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด โดยใช้ภาษาเป็นเครื่องมือใช้เสียงดนตรีเป็นส่วนประกอบ ช่วยให้เกิดความไพเราะความรื่นเริง ความสนุกสนาน ความฮึกเหิม ความเศร้าหรือจรรโลงใจ เพลงจึงมีบทบาทและคุณค่าต่อสังคมเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากเพลงเป็นวรรณกรรมขนาดสั้น ผู้ฟังจึงสามารถ เข้าใจเนื้อหาและเกิดความรู้สึก ประทับใจได้ง่ายกว่าวรรณกรรมประเภทอื่น ๆ เพลงมีการเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพสังคม สิ่งแวดล้อม ในแต่ละยุคสมัย ประกอบกับรูปแบบโครงสร้างประโยคที่มีความกระชับไม่ซับซ้อนมาผสมเข้ากับท่วงทำนองที่นอกจากจะสามารถทำให้ผู้รับสารจดจำได้ง่าย ยังทำให้เกิดความคงทนด้านความจำของผู้รับสารได้นอกจากนี้การสื่อสารผ่านบทเพลงยัง เป็นการกล่อมเกลาด้านอารมณ์และพฤติกรรมของผู้รับสารให้คล้อยตามทรรศนะของผู้ส่งสารอีกด้วย เมื่อบรรดาศิลปินคนดนตรีหลายได้แต่งเพลงเพื่อถวายความอาลัย “ในหลวง” มาใช้ เผยแพร่เพื่อแทนความรู้สึกของคนไทย ที่อยากเปลี่ยนความรู้สึกของการสูญเสียของคนไทย ให้เป็นแรงบันดาลใจในการใช้ชีวิตและการทำความดีตามพ่อสอน

อย่างไรก็ตามเพลงยังถือว่าวรรณกรรมประเภทหนึ่งที่มนุษย์สร้างสรรค์ขึ้นจากจินตนาการ ความรู้สึกและอารมณ์สะท้อนใจ อันเกิดจากประสบการณ์ วิธีชีวิต การเสพบทเพลงเพื่อสุนทรีย์รสด้วยการฟัง โดยไม่ต้องอ่านหรือดู ส่งผลให้วรรณกรรมเพลงเป็นประเภทงานที่เข้าถึงประชาชนได้ดีกว่าวรรณกรรมประเภทอื่น (บุญยงค์ เกศเทศ, 2536: 17) บทเพลงถวายความอาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ส่วนใหญ่จึงเป็นวรรณกรรมประเภทสารคดี เพราะมุ่งให้ความรู้ ให้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับพระราชจริยวัตรและพระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์ สะท้อนความรู้สึกผูกพันอันลึกซึ้งระหว่างพระมหากษัตริย์กับประชาชน และโน้มน้าวใจให้ผู้อ่านรู้สึกซาบซึ้งในพระเกียรติคุณของพระองค์ เพราะเหตุนี้ถวายความอาลัยโดยการแต่งเพลงจึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจว่าผู้แต่งสามารถทำได้โดยใช้กลวิธีอย่างไรบ้าง

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจในการศึกษาวิจัยเรื่อง ลักษณะของบทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ซึ่งเน้นศึกษาในรูปแบบ เนื้อหาและกลวิธีการใช้ภาษาที่โดดเด่นในบทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เนื่องจากพบว่าในปัจจุบันยังไม่มีผู้ศึกษาภาษาและเนื้อหาในบทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช นอกจากการศึกษาคความงามทางภาษาและมิติอัน

ลุ่มศึกษาด้านเนื้อแล้ว ยังเป็นการแสดงออกถึงความจงรักภักดีในฐานะพสกนิกรชาวไทยคนหนึ่ง ที่ซาบซึ้งถึงพระจริยวัตรและพระมหากรุณาธิคุณอันหาที่สุดมิได้ของพระองค์อยู่เสมอมา

1.2 คำถามหลักในการวิจัย

1. รูปแบบและเนื้อหาในบทเพลงแสดงความไว้อาลัยพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เป็นอย่างไร
- 2 กลวิธีทางภาษาในบทเพลงแสดงความไว้อาลัยพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เป็นอย่างไร

1.3 ความมุ่งหมายของการวิจัย

- 1 เพื่อศึกษารูปแบบและเนื้อหาของบทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
- 2 เพื่อศึกษากลวิธีทางภาษาในบทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

1.4 ความสำคัญของการวิจัย

- 1 ทำให้ทราบถึงรูปแบบและเนื้อหาในบทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
- 2 ทำให้ทราบกลวิธีทางภาษาในบทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

ผู้ศึกษาได้จำกัดขอบเขตในการศึกษาค้นคว้าไว้ โดยแบ่งกลุ่มข้อมูลในการศึกษา ดังนี้

1. ขอบเขตด้านข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาบทเพลงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ที่ครูเพลงและศิลปินชั้นแนวหน้าของประเทศไทยเป็นผู้ประพันธ์และขับขานด้วยหัวใจของเหล่านักร้อง บังเกิดเป็นผลงานอันล้ำค่า เผยแพร่ในสื่อออนไลน์ผ่าน ยูทูบ (YouTube) และ เฟซบุ๊ก (Facebook) พิจารณาจากจำนวนยอดการเข้าชม การกดไลค์ การกดแชร์ อีกทั้งสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยในปัจจุบัน ได้แก่ อินเทอร์เน็ต เพราะแหล่งข้อมูลเหล่านี้เป็นที่นิยมใช้ในการเผยแพร่ข้อมูลสู่สาธารณชนจำนวนมาก ที่ปรากฏในช่วงพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิ

พลอดุลยเดชเสด็จสวรรคตเมื่อวันพฤหัสบดีที่ 13 ตุลาคม พ.ศ. 2559 ถึงวันที่ 26 ตุลาคม พ.ศ. 2560 ซึ่งเป็นวันถวายพระเพลิงพระบรมศพ จำนวน 93 เพลง ดังนี้

ตาราง 1 รายชื่อกลุ่มเพลงที่เผยแพร่ตั้งแต่วันที่ 13 ตุลาคม 2559 ถึงวันที่ 26 ตุลาคม พ.ศ. 2560

ที่	ชื่อเพลง	ผู้แต่ง	เผยแพร่เมื่อ
1	พ่อครับ	ฟองเปียร์	13 ตุลาคม 2559
2	แบบอย่างของลูก	วิโรตม นรเศรษฐโกศล	13 ตุลาคม 2559
3	กล่อมพ่อ	นิติพงษ์ ห่อนาค	14 ตุลาคม 2559
4	น้ำตาไม่หยุดไหล ชาวไทยของพ่อ	เพชร สหรัตน์	15 ตุลาคม 2559
5	ฉันเกิดในรัชกาลที่ 9	เสก โลโซ	15 ตุลาคม 2559
6	พ่อจ๋า	พริกไทย	15 ตุลาคม 2559
7	ด้วยหัวใจของพ่อ	ปกาศิต	15 ตุลาคม 2559
8	ดาวเรืองเพื่อพ่อ	ณกรณ์ ชูรักษ์	15 ตุลาคม 2559
9	เพลงของพ่อ	ประวิทย์ แซ่ล้อ	16 ตุลาคม 2559
10	บทเพลงของพ่อ	ตรีย ภูมิรัตน์	17 ตุลาคม 2559
11	ตามรอยพ่อหลวง ร.9	บ.เปิ้ล	17 ตุลาคม 2559
12	วันที่พ่อไม่อยู่	อศิร วงษ์แข็ง	17 ตุลาคม 2559
13	พ่อภูมิพล	ยีนยง โอภากุล	17 ตุลาคม 2559
14	เล่าสู่หลานฟัง	สลา คุณวุฒิ	18 ตุลาคม 2559
15	คืนสู่สวรรค	พระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี	18 ตุลาคม 2559
16	พ่อของฉัน	สุธีราช วงศ์เทวีญ	18 ตุลาคม 2559
17	พ่อยังอยู่	ศิวรา เต็มชีพ	18 ตุลาคม 2559
18	รักพ่อ รักแผ่นดิน	เสถียร ทำมือ	18 ตุลาคม 2559
19	เรื่องเล่าของพ่อ	นัรทวัฒน์ มีดินดำ	19 ตุลาคม 2559
20	13 ตุลา หนึ่งทุ่มตรง	ธเนศ วรากุลนุเคราะห์	19 ตุลาคม 2559
21	สลาย (13 ตุลาคม 2559)	ฐาจิต วิไลโอฬาร	19 ตุลาคม 2559
22	คำสัญญาต่อหน้ารูปพ่อ	ปิ่น ประภาสิทธิ์	19 ตุลาคม 2559
23	พ่อของไทยในใจตลอดกาล	นรณันท์ จันท์แก้ว	20 ตุลาคม 2559
24	ซบเสภา ถวายพ่อหลวง	เก่ง ธชย	20 ตุลาคม 2559
25	ขอเป็นข้าราชการทุกชาติไป	ทศพล อุดทา	20 ตุลาคม 2559

ตาราง 1 (ต่อ)

ที่	ชื่อเพลง	ผู้แต่ง	เผยแพร่เมื่อ
26	อีโร่	ณัฐภาพ พรหมสุนทรสกุล	21 ตุลาคม 2559
27	อยู่บนฟ้านะพ่อจ๋า	ชอ เกษตรวิสัย	21 ตุลาคม 2559
28	รักเพื่อพ่อ	สิงโต นำโชค	21 ตุลาคม 2559
29	รักสุดใจคือในหลวง	ณกรณ์ ชูรักษ์	21 ตุลาคม 2559
30	พระราชานิพนธ์	มาเซน อาลี ซาห์	21 ตุลาคม 2559
31	ทำดีเพื่อพ่อ	หมิง ร้อยเสียง	22 ตุลาคม 2559
32	หาที่สุดมิได้	สมชาย นิลศรี	22 ตุลาคม 2559
33	ภาพที่เคยมีพ่อ	ดวง	23 ตุลาคม 2559
34	น้ำตาท่วมไทย	มินตรา ฐระยศ	23 ตุลาคม 2559
35	ฝากเพลงถึงพ่อ	แก้วฟ้า สหเพชร	23 ตุลาคม 2559
36	เอาเทวดาองค์นั้นกลับคืนมา	นัตต้า	23 ตุลาคม 2559
37	รักพ่อ	สุนิดา สมมีชัย	23 ตุลาคม 2559
38	พ่อเหนื่อยพอแล้ว	จักรพงษ์ เทียนวิจิตร	23 ตุลาคม 2559
39	บ้านของพ่อ	เอกชัย ศรีวิชัย	24 ตุลาคม 2559
40	ลูกขอสัญญา	ขจรเดช พรหมรักษา	24 ตุลาคม 2559
41	องค์ภูมิินทร์ มหาราชา	ชลธิ์ โออินทร์	24 ตุลาคม 2559
42	สัญญาแห่งสยาม	วิทยา สิทธิพิสัย (ไนต์)	24 ตุลาคม 2559
43	พ่อจ๋าถูกร้องไห้	โลม บูรพา	24 ตุลาคม 2559
44	ฟ้าร้องไห้	ชลธิ์ ธารทอง	25 ตุลาคม 2559
45	ส่งพ่อคืนฟ้า	พจน์ สุวรรณพันธ์	25 ตุลาคม 2559
46	ด้วยรักของพ่อ	กวิตา ก้องกิตากร	25 ตุลาคม 2559
47	ตราบนานเท่านาน รัชกาลที่ 9	ปทุมราช อาร์สยาม	25 ตุลาคม 2559
48	บทเพลงจากหัวใจ	ไก่อ จำเริญ	25 ตุลาคม 2559
49	วันที่พ่อมองจากบนฟ้า	วิริวิชญ์ จรัสพงศ์ผาติ	25 ตุลาคม 2559
50	เพื่อพ่อ	นิติกร สิมะลี บ็อบบี้	25 ตุลาคม 2559
51	อย่าห่วงเลยนะพ่อ	ชนัญ อาร์สยาม	26 ตุลาคม 2559
52	ฝันบิดา	สุชาติ แซ่แห้ง	26 ตุลาคม 2559

ตาราง 1 (ต่อ)

ที่	ชื่อเพลง	ผู้แต่ง	เผยแพร่เมื่อ
53	Garland of The King (มาลัยของพ่อ)	เปา ซานต้า	27 ตุลาคม 2559
54	ไอ้ พระคินสรวง	เชษฐ ติงส์อุชลี	27 ตุลาคม 2559
55	เทวดาของฉัน	ทอมมี่ วศิน วงศ์ปัทม์ภัก	27 ตุลาคม 2559
56	รักพ่อตลอดกาล	รุ่ง สุริยา	27 ตุลาคม 2559
57	ร่มโพธิ์ทองของแผ่นดิน	พยัพ คำพันธ์	28 ตุลาคม 2559
58	19.00 (คน ๆ นี้รักพ่อ)	โอ อภิสีทธิ์	28 ตุลาคม 2559
59	เพื่อพ่อ	ชัชยา อินทร์ตา	28 ตุลาคม 2559
60	ไม่มีวันลืมพ่อ	ปาล ประกาศิต	28 ตุลาคม 2559
61	ล่ำภูด้วยใจที่ยักพ่อ	สลา คุณวุฒิ	29 ตุลาคม 2559
62	กษัตริย์แห่งประชาธิปไตย	ยีนยง โอภากุล	29 ตุลาคม 2559
63	รอยยิ้มพ่อ	ยีนยง โอภากุล	29 ตุลาคม 2559
64	เทวดากลับฟ้า	ไนต์ เขิญยิ้ม	29 ตุลาคม 2559
65	ดินอุดม น้ำสมบูรณ์ ด้วยพระบารมี	ยีนยง โอภากุล	29 ตุลาคม 2559
66	ลูกสุดอาลัย	กิตติศักดิ์ พลอยงาม	29 ตุลาคม 2559
67	เพื่อพ่อที่มองเราอยู่บนฟ้า	โอด้า ปิยะพงษ์	29 ตุลาคม 2559
68	วอนฟ้าขอเทวดาคืน	นำชัย อันทิม	30 ตุลาคม 2559
69	สวรรค์ใจร้าย	ฉันทา ราศีธนู	31 ตุลาคม 2559
70	สิ้นร่มโพธิ์ทอง	สุรินทร์ ภาคศิริ	31 ตุลาคม 2559
71	13 ตุลาฯอาลัยพ่อ	จินนี่ ภูไท	31 ตุลาคม 2559
72	สิ่งดี ๆ ที่พ่อสอน	สดีไส รุ่งโพธิ์ทอง	1 พฤศจิกายน 2559
73	ฉันรักพระเจ้าอยู่หัว	ดาว ขำมิน	1 พฤศจิกายน 2559
74	ถึงคนบนฟ้า	กวี ศรีชาวดิน	3 พฤศจิกายน 2559
75	พ่อไม่ได้จากเราไปไหน	บุญล้อม คู่กะสังข์	3 พฤศจิกายน 2559
76	ข้าพระบาททุกชาติไป	Art Sevenmusic	3 พฤศจิกายน 2559
77	พ่อผู้สร้าง	แม่แต่มัสตุติโอ	4 พฤศจิกายน 2559
78	จากสวรรค์	อภิวฒน์ พงษ์วาท	5 พฤศจิกายน 2559

ตาราง 1 (ต่อ)

ที่	ชื่อเพลง	ผู้แต่ง	เผยแพร่เมื่อ
79	วอนฟ้าขอเป็นข้า รองบาททุกชาติไป	ฉัตร ภัทรสิทธิฤกษ์	6 พฤศจิกายน 2559
80	ฝากฟ้าไปบอกพ่อ	พยงค์ ผิวทอง	7 พฤศจิกายน 2559
81	สัญญากับพ่อ	ดวงจันทร์ สุวรรณี	7 พฤศจิกายน 2559
82	เสด็จประทับอยู่	อิทธิพงศ์ กฤดากร ณ อยุธยา	7 พฤศจิกายน 2559
83	ส่งพ่อกลับสวรรค์	กอไฟ บ่าวไทบ้าน	7 พฤศจิกายน 2559
84	องค์เดียวในโลก	ไชยา มิตรชัย	7 พฤศจิกายน 2559
85	ทูลกระหม่อมแก้ว	ปรีดา แก้วกนก	8 พฤศจิกายน 2599
86	ชุดสีดำแต่ใจสีทอง	เจษฎา เรืองนาม	8 พฤศจิกายน 2559
87	วันนี้ ไม่มีพ่อ	ดอย อินทนนท์	14 พฤศจิกายน 2559
88	เต็มพื้นที่ยิ่งใหญ่	ดาร์ สราวุฒิ	12 พฤศจิกายน 2559
89	พ่อคือผู้ให้	โอ พงนา	17 พฤศจิกายน 2559
90	เสียงจากลูกของพ่อ	ปอร์ กสิ	18 พฤศจิกายน 2559
91	อีสานอาลัย	สุนนต์ชัย วรวงค์	24 พฤศจิกายน 2559
92	รูปที่ข้างฝา	ชูศักดิ์ วิเศษศิริ, เกริกฤทธิ์ วิเศษศิริ	1 ธันวาคม 2559
93	แก้มลิง	ประภาส ชลศรานนท์	1 ธันวาคม 2559

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาบทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ใน 2 ด้าน ได้แก่

- 1) รูปแบบและเนื้อหาในบทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพล อดุลยเดช
- 2) กลวิธีทางภาษาในบทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

1.6 วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาลักษณะของบทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ผู้วิจัยใช้วิธีวิจัยเอกสาร โดยดำเนินการศึกษาตามลำดับขั้น ดังนี้

1. ขั้นสำรวจและรวบรวมข้อมูล

1.1 รวบรวมและศึกษาข้อมูลจากการสำรวจตัวบทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทั้งหมด 93 เพลง อย่างละเอียดและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- 1) รวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบบทเพลง
- 2) รวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาในบทเพลง
- 3) รวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลวิธีทางภาษา

1.2 เก็บรวบรวมข้อมูลบทเพลงโดยการอ่าน ดู และฟังแล้วถ่ายทอดเป็นอักษรไทย จัดรูปแบบหมวดหมู่ ตามเนื้อหาของเนื้อเพลง รูปแบบคำประพันธ์ ลักษณะสัมผัส กลวิธีการใช้คำ การใช้ประโยค การใช้ภาพพจน์และการใช้สัญลักษณ์ โดยอาศัยขอบเขตทางด้านเวลา

1.3 รวบรวมแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับกลวิธีทางภาษา

2 ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 วิเคราะห์รูปแบบของบทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ดังต่อไปนี้

- 1) คีตลักษณ์หรือรูปแบบ (Form)
- 2) รูปแบบคำประพันธ์
- 3) ประเภทของแนวเพลง พิจารณาจาก เทคนิค รูปแบบ บริบท ที่มาและเนื้อหาของเพลง

2.2 วิเคราะห์เนื้อหาในบทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ได้แก่

- 1) เนื้อหาเพลงด้านแสดงความไว้อาลัย
- 2) เนื้อหาเพลงด้านพระราชกรณียกิจ
- 3) เนื้อหาเพลงด้านการแสดงความจงรักภักดี
- 4) เนื้อหาเพลงด้านเทิดพระเกียรติ

2.3 วิเคราะห์กลวิธีทางภาษาในบทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ได้แก่

- 1) ลักษณะสัมผัส
- 2) กลวิธีการใช้คำ
 - 2.1) คำราชาศัพท์
 - 2.2) คำแสดงอาการ
 - 2.3) คำภาษาถิ่น
- 3) การใช้ภาพพจน์
 - 3.1) การใช้นามนัย (Metonymy)
 - 3.2) การใช้อุปมาอุปไมย (Metaphor)
 - 3.3) การใช้อุปมา (Simile)
 - 3.4) การใช้บุคลาธิษฐาน (Personification)
 - 3.5) การใช้สัญลักษณ์

3 ชื่อนำเสนอ

ผู้วิจัยนำเสนอโดยเรียบเรียงข้อมูลและเสนอผลการศึกษาดังกล่าวด้วยวิธีการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

1.7 กรอบแนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “ลักษณะของบทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช” เป็นการศึกษาวิเคราะห์รูปแบบของบทเพลงแสดงความไว้อาลัย เนื้อหาในบทเพลงแสดงความไว้อาลัย และกลวิธีทางภาษาในบทเพลงแสดงความไว้อาลัยที่แสดงภาพและระดับความสัมพันธ์ในบริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่แฝงอยู่ในบทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช โดยอิงแนวทางการวิเคราะห์ ผู้วิจัยได้ปรับแนวคิดจากงานวิจัยของปาริชาติ วิณิช (2542) รูปแบบและลักษณะการใช้ภาษาไทยในวรรณกรรมเพลงยอดนิยม เพิ่มพร ธนสีลิ่งกูร (2544) วิเคราะห์วรรณกรรมเพลงของ สลา คุณวุฒิ มาใช้เป็นกรอบแนวคิดในงานวิจัยดังต่อไปนี้

1.7.1 รูปแบบและเนื้อหา

1. คีตลักษณ์หรือรูปแบบ (Form)
2. รูปแบบคำประพันธ์
3. ประเภทของแนวเพลง

4. เนื้อหาเพลงด้านแสดงความไว้อาลัย
5. เนื้อหาเพลงด้านพระราชกรณียกิจ
6. เนื้อหาเพลงด้านการแสดงความจงรักภักดี
7. เนื้อหาเพลงด้านเทิดพระเกียรติ

1.7.2 กลวิธีทางภาษา

1. ลักษณะสัมผัสสกลวิธีการใช้คำ
2. คำราชาศัพท์
3. คำแสดงอาการ
4. คำภาษาถิ่น

1.7.3 การใช้ภาพพจน์

1. การใช้นามนัย
2. การใช้อุปลักษณ์
3. การใช้อุปมา
4. การใช้บุคลาธิษฐาน

1.7.4 การใช้สัญลักษณ์

1.8 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษานี้ผู้วิจัยได้ค้นคว้าเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งที่ปรากฏเป็นหนังสืองานวิจัย ละเอียดความต่าง ๆ ซึ่งสามารถจำแนกหมวดหมู่ของกลุ่มการศึกษาค้นคว้าที่เกี่ยวข้องออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

- 1.8.1 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องด้านบทเพลง
- 1.8.2 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลวิธีทางภาษา

1.8.1 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องด้านบทเพลง

การศึกษาบทเพลงซึ่งเป็นวรรณกรรมประเภทหนึ่งนั้น นอกจากจะศึกษาด้านเนื้อหาสาระของวรรณกรรมแล้ว ควรจะศึกษาในด้านศิลปะการประพันธ์ กลวิธีการแต่ง เพราะสิ่งเหล่านี้จะสามารถโน้มน้าวความรู้สึกของผู้ฟังและผู้อ่านให้ทราบซึ่งกับรสของวรรณกรรมได้ดี

ไพรัช มากกาญจนกุล (2531: 93 - 106) กล่าวถึงหลักการแต่งเพลงไว้ว่า การที่จะเขียนเนื้อร้องของเพลงให้มีความไพเราะนั้น ย่อมจะต้องมีความรู้และความสามารถทางด้านภาษาไทยอยู่พอสมควร รวมทั้งพรสวรรค์ในการแต่งกลอน โคลง ฉันท์ กาพย์และร่ายด้วย เพื่อแต่งให้ตรงกับฉันทลักษณ์ของรูปแบบแต่ละประเภท มีสัมผัสคล้องจองทางสระ พยัญชนะ วรรณยุกต์ บทเพลงมักแต่ง

ด้วยรูปของกลอนและมี 4 ท่อน ไม่จำเป็นต้องมีทศวรรค เป็น 8 คำ เสมอไป บางวรรคอาจมีตั้งแต่ 2 จนถึง 9 หรือ 10 คำ ตามแต่เจตนาารมณ์ และความเหมาะสม ของเพลงและผู้แต่งเพลง โดยการแต่งเพลง ควรมีเทคนิค ที่จะแต่งเพลงให้ไพเราะ เช่น

1) เน้นจุดประสงค์

บทเพลงแต่ละบทเพลงนั้น ต้องมีจุดประสงค์ที่เด่นชัด เช่น บทเพลงที่เกี่ยวกับความรักที่ผิดหวัง เวลาเขียนเนื้อร้อง ต้องเน้นแต่เรื่องของความรักที่ผิดหวังเท่านั้น จะเขียนถึงความสดใสรุ่งเรืองไม่ได้

2) มีแรงจูงใจ

คนทั่วไปจะติดตามฟังเพลงของเรา ตลอดจนจบเพลง ก็ต่อเมื่อเพลงนั้น เป็นเพลงที่มีแรงจูงใจคือ คุณฟังอยากจะฟังว่าเพลงนี้ ทั้งเพลง เขาร้องถึงอะไรบ้าง ถ้าหากเพลงนั้น พอเริ่มต้นก็ไม่น่าติดตามแล้ว คนฟังก็ไม่อยากติดตามฟังต่อไป

วราวุธ สุมาวงศ์ (2526: 132) กล่าวถึงการแต่งเพลงไว้ว่า การแต่งบทเพลงส่วนใหญ่ ยึดรูปแบบของกรหรือโครง จึงยึดหลักว่า แต่งให้มีสัมผัสเหมือน การแต่งกลอนหรือโคลง และถ้าเป็นไปได้ ไม่เพียงแต่จะมีสัมผัสนอกเท่านั้น ต้องมีสัมผัสในด้วยจึงจะไพเราะ เพราะบทเพลงในลักษณะที่ว่านี้ เพียงแต่อ่านก็รู้สึกไพเราะ ผู้ขับร้องและผู้ฟังจำเนื้อเพลงได้ง่าย

ปาริชาติ วินิจ (2542) ได้ศึกษารูปแบบและลักษณะการใช้ภาษาไทยในวรรณกรรมเพลงยอดนิยม ในช่วงปีพ.ศ 2539 ถึง 2530 จำนวน 100 เพลง รูปแบบของวรรณกรรมเพลงยอดนิยมมีโครงสร้าง 3 รูปแบบได้แก่เพลงเอกพจน์ เพลงแบบบท ทวิป ทวิบท พิเศษ และเพลงบทริบท รูปแบบที่ปรากฏมากที่สุดคือ แบบตรีบทพิเศษ จังหวะเพลงทั้งหมด 3 ประเภทคือจังหวะช้าจังหวะกลางและจังหวะเร็ว อารมณ์เพลงมี 3 ประเภท คือสนุกสนานสะเทือนอารมณ์ และอ่อนหวาน ในด้านการใช้ภาษาพบว่าลักษณะการใช้ภาษาที่พบมากที่สุดคือ การใช้ภาษาวัยรุ่น ศัพท์สแลง การใช้คำง่าย การใช้โวหารภาพพจน์ มีลักษณะเฉพาะของโวหาร คือความที่นำมาใช้เปรียบเทียบนั้น จะเป็นคำง่ายๆธรรมดา ที่ใช้กันทั่วไปเป็นภาษาวัยรุ่นที่สามารถสื่อความได้ง่าย ด้านภาพสะท้อนทางวัฒนธรรม ประเพณี สะท้อนถึงความนิยมในการรับวัฒนธรรมทางตะวันตก ด้านค่านิยมแสดงให้เห็นค่านิยมความเชื่อเรื่องค่านิยมต่อเทคโนโลยีและความทันสมัยในการใช้เครื่องมือสื่อสาร ในด้านทัศนคติพูดว่าค่านิยมเกี่ยวกับความรักของผู้หญิง ผู้หญิงมักเป็นฝ่ายที่ไม่ยอมรับการกระทำจากฝ่ายชายอีกต่อไป นอกจากนี้ยังแสดงให้เห็นทัศนคติที่ชื่นชอบคนมีฐานะ ในด้านพฤติกรรมการแสดงออกสะท้อนให้เห็นความละเอียดอ่อนความละเมียดละไม ความสุภาพอ่อนโยน ความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ ความสนุกสนาน ประสานกลมกลืนกับธรรมชาติและการเล่นการอยู่ร่วมกัน

วรรณลดา พิรุณสาร (2543) ศึกษาเรื่องการสื่อความหมายในเพลงปลุกใจสี่เหล่าทัพ พบว่า มีการสื่อความหมายโดยใช้ถ้อยคำสร้างจินตภาพคิดเป็น 97.53% และไม่ใช่ถ้อยคำสร้างจินตภาพ คิดเป็น 2.47% โดยมีการนำอนุนามนัยมาใช้มากที่สุด รองลงมาคืออติพจน์ และนำมาในตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่าการใช้คำเพื่อสร้างอารมณ์ภาคภูมิใจในการเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ของกองทัพมากที่สุด รองลงมาคือการใช้คำเพื่อสร้างอารมณ์ให้เกิดความฮึกเหิม พร้อมทั้งจะเสียสละชีวิตเพื่อชาติ ซึ่งมีจำนวนเท่ากับการสร้างอารมณ์ร่วมของความเป็นพวกพ้องเดียวกัน กลวิธีที่ผู้ประพันธ์นำมาใช้ในการต่อยอดอารมณ์คือ การสร้างคำสัมผัสสระอักษร โดยนำรูปสระและรูปพยัญชนะที่สัมผัสกันมาใช้ในการประพันธ์บทเพลง ในขณะเดียวกัน ทุกเพลงมีการสร้างอารมณ์ โดยใช้ดนตรีเป็นสื่อด้วยการใช้จังหวะ มาร์ชแบบเร็ว ประกอบกับท่วงทำนองที่หนักแน่น จึงทำให้เกิดอารมณ์คึกคัก สนุกสนาน สอดคล้องไปกับการสื่อความหมายของคำร้องได้เป็นอย่างดี ส่วนผลการวิเคราะห์ว่าจะนะกรรมและแรงจูงใจพบว่า ผู้ประพันธ์นำวัจนกรรมประเภทการบอกเล่า หรือการบรรยายมาใช้มากที่สุด รองลงมาการประกาศ และการแสดงความรู้สึกโดยผู้ประพันธ์มีเจตนา หรือวัตถุประสงค์ในการสื่อความหมาย 3 อันดับแรก ดังนี้ เพื่อปลุกใจให้เกิดความเสียสละ เพื่อปลุกใจให้เกิดความกล้าหาญ และเพื่อสร้างสำนึกของหน้าที่ ความรับผิดชอบและแรงจูงใจที่ผู้ประพันธ์นำมาใช้มากที่สุด 3 อันดับคือ ความต้องการด้านความมั่นคงปลอดภัยรองลงมาคือความต้องการเป็นที่ยอมรับนับถือยกย่องในวงสังคม และการอุทิศตัวเพื่อประเทศชาติตามลำดับ

มนทกานต์ ธีรนนท์วัฒน์ (2544) ศึกษาเรื่องหน้าที่และอัตลักษณ์ของเพลงละคร โทรทัศน์ พบว่า เพลงละครโทรทัศน์ มีหน้าที่ในการเล่าเรื่อง เพื่อสื่อความหมายถึงเนื้อหาของละครโทรทัศน์ และช่วยเสริมสร้างอารมณ์และความรู้สึกของตัวละคร อีกทั้งมีหน้าที่ในการประกอบไต่เต็ลนารายการ และไต่เต็ลทำรายการ เพื่อช่วยเสริมให้ผู้ชมเข้าใจเรื่องราวของละคร และเป็นการประชาสัมพันธ์ละครโดยทำให้ผู้ชมรู้สึกอยากดูละครมากยิ่งขึ้น ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างเพลงละครโทรทัศน์กับละครโทรทัศน์นั้นผู้วิจัยพบว่า เพลงละครโทรทัศน์เป็นตัวแทนในการสื่อความหมายและเรื่องราวโดยรวมของละครซึ่งเป็นลักษณะของการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของการถ่ายทอดความหมาย โดยใช้ความหมายส่วนย่อยแทนความหมายส่วนรวม และอัตลักษณ์ของเพลงโทรทัศน์ได้แก่ เพลงละครโทรทัศน์มีการเล่าเรื่องที่สื่อความหมาย ถึงเนื้อหาและเรื่องราวของละครโทรทัศน์ ทั้งที่เป็นความหมายเปิดเผย และความหมายแฝงเร้น ทำนองจังหวะและอารมณ์ของเพลงละครโทรทัศน์ จะสัมพันธ์กับอารมณ์โดยรวมของละครโทรทัศน์

ปิยะ มณีวงศ์ (2544: 165) การเล่าเรื่องและวัจนลีลาในงานประพันธ์เนื้อร้องเพลงไทยสากลของ ระวี กังสนารักษ์ ศึกษาลักษณะโครงสร้างการเล่าเรื่องกลวิธีการเลือกผู้เล่าเรื่องการใช้โวหารและวิเคราะห์ลักษณะวัจนลีลาในเนื้อร้องของระวี กังสนารักษ์ โดยเลือกผลงานประพันธ์เนื้อร้องเฉพาะที่เป็นเพลงในผลงานชุดที่มีการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ตามสื่อต่าง ๆ หรือเป็นเพลงที่ถูก

นำไปทำมิวสิก วีดีโอหรือเป็นเพลงที่ติดอันดับเพลงยอดนิยมประจำสัปดาห์ รายการวิทยุระหว่างปี พ.ศ.2533 -พ.ศ 2544 จำนวน 39 เพลงผลการวิจัยพบว่าโครงสร้างของการเล่าเรื่องในงานประพันธ์ เนื้อร้องเพลงไทยสากลจะมีท่วงทำนองดนตรีแบ่งออกเป็นท่อนๆ ดังนี้ท่อนA ท่อนB ท่อนC ท่อนD ท่อนsolo ท่อนChorus ในแต่ละท่อนมีทำนองเพลงเหมือนกันซึ่งลำดับการเล่าเรื่องแบ่งออกเป็น 1 การนำเรื่อง 2 เหตุการณ์ย่อย 3 การเพิ่มความขัดแย้งสู่จุดตรงเครียด 5 การคลี่คลายปัญหา 6 เหตุการณ์ต่อเนื่อง 7 การสรุปใช้กลวิธีในการเล่าเรื่องที่ใช้อุปมาอุปไมยเป็นบุรุษที่ 1 และบุรุษที่ 3 โดยให้นักร้องเป็นผู้เล่าเรื่องราวให้ผู้ฟังเกิดความรู้สึกคล้อยตามและมีอารมณ์ร่วมไปกับบทเพลงนั้น ๆ ด้วยการใช้โวหารเปรียบเทียบสิ่งต่าง ๆ ให้ผู้ฟังเกิดจินตภาพชัดเจน เช่นอุปมาอุปไมย อุปมา สมพจน์ นาม นัย ปฏิภาคพจน์ ภูมิภาค เป็นต้น

ศรัณยา ขวัญทอง (2545) ศึกษาเรื่องกลวิธีการใช้ภาษาในเพลงชุดพักกายพักใจของ พงษ์สิทธิ์ คัมภีร์ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษารูปแบบการประพันธ์เพลงและการใช้ภาษาในเพลง ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบการแต่งเพลงชุดพักกายพักใจ มีลักษณะเด่นคือ ใช้รูปแบบการแต่งคล้ายบทกลอนโดยเน้นสัมผัสสระและสัมผัสอักษร เพื่อให้เกิดความคล้องจองและเพื่อความไพเราะ มีการใช้โวหารเปรียบเทียบ

ชัยวัฒน์ หอวรรณภากร (2544) ศึกษาเรื่องการสื่อความหมายและอุดมการณ์ในเพลงมหาวิทยาลัย พบว่า เนื้อหาและความหมายของเพลงมหาวิทยาลัย แปรผันไปตามบริบททางการเมือง น้อยมาก ส่วนใหญ่จะแปรผันไปตามบริบทแวดล้อมของผู้ประพันธ์ สำหรับผลการสื่อความหมายในเพลงมหาวิทยาลัยพบว่ามีสื่อความหมายโดยใช้ถ้อยคำสร้างภาพพจน์ ประเภทอนุมาณนัยมากที่สุด รองลงมาคือนามนัย และอดีตพจน์ ตามลำดับ นอกจากนี้พบว่ามีการใช้คำเพื่อสร้างอารมณ์รักในมหาวิทยาลัยมากที่สุด รองลงมาคืออารมณ์ภาคภูมิใจและอารมณ์สนุกสนานตามลำดับ กลวิธีที่ผู้ประพันธ์นำมาใช้ในการต่อยอดอารมณ์คือ การสร้างคำสัมผัสสระ และสัมผัสอักษร ขณะเดียวกันพบว่า ในทุกเพลงมีการสร้างอารมณ์ให้เป็นที่ไปตามจุดประสงค์ของผู้ประพันธ์ในการสื่อความหมายโดยใช้ดนตรี เป็นสื่อเพื่อความสอดคล้องในการสื่อความหมาย ในส่วนของผลการวิเคราะห์ว่าจะนกระบวน และแรงจูงใจพบว่า มีการใช้วัจนกรรมประเภทการบรรยายข้อมูล และการแสดงความรู้สึกมากที่สุด เพื่อสร้างความรู้สึกรักและผูกพันในมหาวิทยาลัย

อลิสา เลี้ยงรื่นรมย์ (2549) วิจัยเรื่องลีลาภาษาในเพลงลูกทุ่งของสลาคุณวุฒิ ผลการศึกษาพบว่า เพลงลูกทุ่งของสลาคุณวุฒิมีลักษณะการใช้คำดังนี้ คือมีการใช้คำที่สื่ออารมณ์ทุกด้านใช้คำสัมผัสทั้งพยัญชนะ และสระเพื่อเพิ่มความไพเราะในบทเพลง ใช้คำซ้ำ ใช้คำซ้อน คำหลัก เพื่อสื่อความหมายทั้งความหมายโดยตรง และความหมายโดยนัย มีการใช้คำภาษาถิ่น ใช้คำภาษาต่างประเทศ มีการเขียนคำเลียนเสียงพูด พร้อมทั้งสร้างคำใหม่จากแนวเทียบเดิมที่มีอยู่แล้ว ส่วนลักษณะการใช้ประโยค พบว่ามีการใช้ประโยคบอกเล่า ประโยคคำถาม ประโยคคำสั่ง และ

ประโยคขอร้องหรือชักชวน ส่วนลักษณะการใช้โวหารพบว่า มีการใช้โวหารเปรียบเทียบหลายลักษณะ เช่นอุปมาอุปลักษณ์ สมพจน์ นามนัย บุคลาธิษฐาน ปฏิปุจฉา เป็นต้น ส่วนลักษณะการใช้สำนวนพบว่า มีการใช้สำนวนทั้งสำนวนเก่าและสำนวนใหม่ จากการศึกษาลักษณะเนื้อหาในเพลงลูกทุ่งของ สลาคุณวุฒิ พบว่า มีลักษณะเนื้อหาสี่ลักษณะคือ เพลงที่มีความรัก และความผิดหวัง เพลงที่เกี่ยวกับ ความหวัง การรอคอย เพลงที่เกี่ยวกับคติธรรมภาษิตสอนใจ และเพลงสร้างสรรค์สะท้อนสังคม

1.8.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษารูปแบบและลักษณะการใช้ภาษา

เพลงเป็นวรรณกรรมร้อยกรองอีกรูปแบบหนึ่งซึ่งถ้าหากจะศึกษาวรรณกรรมเพลงให้เข้าใจ ได้ลึกซึ้งนั้นควรศึกษารูปแบบและลักษณะการใช้ภาษาซึ่งเอกสารและงานวิจัยที่ผู้ใช้ที่ผู้วิจัยใช้เป็น แนวทางในการศึกษามีดังนี้

พระยาอนุমানราชชน (2515: 141) ได้อธิบายถึงศิลปะการใช้ภาษา เป็นท่วงท่าที่แสดงออก ของผู้คนอันได้แก่ปัญญา ความรู้ความคิดฝีมือและนิสัยใจคอส่วนสำคัญเป็นรากฐานของท่วงท่าที่แสดง ออกมาทั้งหมดจะดีหรือเลวขึ้นอยู่กับองค์ประกอบถ้าเป็นวรรณกรรมก็จะอยู่ที่วิธีจัดเรียงถ้อยคำ ประโยคและวรรคตอนของผู้ประพันธ์

กาญจนา นาคสกุลและคณะ (2524: 240) ได้ให้ความหมายคำว่า ภาพพจน์ หมายถึง กลวิธีการใช้ถ้อยคำหรือกลุ่มคำ เพื่อให้เกิดภาพแก่ผู้อ่านที่แจ่มและลึกซึ้ง ซึ่งสอดคล้องกับ กุหลาบ มัลลิกะมาส (2531: 37) ที่ได้กล่าวว่า ภาพพจน์คือกลวิธีการพูดให้เห็นภาพจะต้องใช้สำนวนโวหาร และวิธีการอย่างใดอย่างหนึ่งมีใช้วิธีการบอกเล่าอย่างตรงไปตรงมากลวิธีเหล่านี้มีหลายประการเช่น

อุปมาอุปไมย หรือความเปรียบจะใช้สิ่งหนึ่งเปรียบกับอีกสิ่งหนึ่งที่สร้างความเข้าใจ ความรู้สึกให้แก่ผู้อ่านผู้ฟังเป็นถ้อยคำสำนวนซึ่งพูดอย่างหนึ่งแต่ความหมายจะลึกซึ้งไปกว่าที่พูดนั้น

บุคลาธิษฐาน คือ การยกเอาสิ่งที่เป็นนามธรรมให้เป็นรูปธรรมขึ้นและเปรียบอย่างมี เรื่องประกอบเพื่อสร้างความเข้าใจให้ชัดเจนขึ้นการสร้างให้เป็นบุคคลเป็นกลวิธีทางการสร้างสิ่งที่มี ตัวตนแต่ไม่ใช่มนุษย์ ให้ทำกิจการเหมือนมนุษย์

กาญจนา ธรรมเมธี (2519: 76) วิเคราะห์วรรณกรรมเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ (พ.ศ. 2525-พ.ศ. 2411) เพื่อศึกษาเกี่ยวกับที่มา จุดมุ่งหมาย รูปแบบ แนวการเขียน คุณลักษณะและคำศัพท์ที่กวีนำมาสรรเสริญพระมหากษัตริย์ สุนทรียภาพ คุณค่าทางประวัติศาสตร์ โดยศึกษาจากเอกสารและเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง การศึกษาพบว่าวรรณกรรมเฉลิมพระเกียรติฯ เป็นผลงานที่เกิดจากแรงบันดาลใจของกวี เนื่องมาจากความศรัทธาอันเป็นผลของค่านิยม ความเชื่อ และความชื่นชมในพระจริยาวัตรของพระมหากษัตริย์ ที่กวีสรรเสริญ เมื่อดูผลทางสถิติจากกลุ่ม ตัวอย่างเปรียบเทียบ ปรากฏว่าได้ผลตรงกัน คือกลุ่มตัวอย่าง เชื่อว่ากวีเขียนเพราะได้รับแรงบันดาลใจจากความศรัทธาในพระราชกรณียกิจ มีจำนวนถึงร้อยละ 91.16 และกลุ่มตัวอย่างให้ความคิดเห็น

ว่า สถาบันกษัตริย์ยังจำเป็นสำหรับประชาชนชาวไทยมีจำนวนสูงถึงร้อยละ 99.65 การศึกษาในจุดมุ่งหมายอื่น ๆ ผู้วิจัยพบว่า กวีได้เทิดทูนพระมหากษัตริย์ไว้ในฐานะสมมุติเทพ กวียังยึดถือธรรมเนียมในการแต่ง แต่ก็พบบ้างเล็กน้อย ในทางฉันทลักษณ์ และมีการเพิ่มบทนิราศเข้าไปปรุงแต่งเรื่อง ผู้วิจัยสรุปผลการศึกษาไว้ในตอนท้ายว่าวรรณกรรมเฉลิมพระเกียรติเป็นหนังสือมีคุณค่าทั้งข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ และให้คุณค่าทางด้านศิลปะการประพันธ์

สายทิพย์ นุกุลกิจ (2537: 139 - 140) ได้กล่าวถึงศิลปะการใช้ภาษา สรุปได้ว่าเป็นท่วงทำนองในการแต่งวรรณกรรมของผู้แต่งแต่ละคนซึ่งต่างก็มีลักษณะเด่นเฉพาะตัวไม่ซ้ำแบบกันสังเกตได้จาก

1. การเลือกสรรคำ หมายถึงวิธีการเลือกหาคำมาใช้เขียนวรรณกรรมโดยคำนึงทั้งทางด้านรูปศัพท์เสียงและความหมายของคำที่เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง
2. การเลือกสำนวนโวหาร โดยทั่วไปนอกจากผู้แต่งใช้วิธีบรรยายความโดยตรงไปตรงมาแล้วผู้แต่งมักมีวิธีการอื่น ๆ อีก เช่นวิธีการสร้างภาพในจิตและวิธีการสร้างภาพพจน์
3. วิธีการเรียบเรียงประโยค ผู้แต่งบางคนใช้ประโยคง่าย ๆ สั้น ๆ กะทัดรัด แต่บางคนชอบประโยคที่ยาวสละสลวย

วิภา กงกะนันทน์ (2533: 35 - 54) ได้รวบรวมโวหารลักษณะต่าง ๆ ที่มีผู้ใช้ในชีวิตประจำวันและวรรณคดีพอจะจัดเป็นประเภทได้ดังนี้

1. อุปลักษณ์ (Metaphor) คือ การเปรียบสิ่งหนึ่งกับอีกสิ่งหนึ่งโดยมีคำเชื่อมที่มีความหมายว่า “เป็น” บอกให้เห็นการเปรียบเทียบนั้น
2. อุปมา (Simile) คือ การเปรียบสิ่งหนึ่งกับอีกสิ่งหนึ่ง โดยมีความหมายว่า “เหมือน” บอกให้เห็นการเปรียบเทียบนั้น
3. สมพจน์ (Synecdoche) คือ การเอาส่วนหนึ่งมากล่าวแทนทั้งหมด หรือเอาทั้งหมดมากล่าวแทนส่วนหนึ่ง
4. นามนัย (Metonymy) คือ การหมายความถึงสิ่งหนึ่งสิ่งใด โดยเอ่ยถึงอีกสิ่งหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กันแทน
5. ปฏิวาหะ (Oxymoron) คือ การนำคำที่มีความหมายตรงกันข้ามกันมารวมกันให้เกิดความหมายใหม่และเกิดความรู้สึกขัดแย้งหรือเพิ่มน้ำหนักให้คำแรก
6. ปฏิภาคพจน์ (Paradox) คือ ข้อความที่มีความหมายขัดแย้งกัน แต่สามารถเป็นไปได้
7. आवัตพากย์ (Synesthesia) คือ การใช้คำแทนผลของการรับรู้ผิดไปจากธรรมดา
8. อติพจน์ (Hyperbole) คือ การกล่าวเกินความเป็นจริง เพื่อเน้นความสำคัญและเพิ่มน้ำหนักของความหมาย

9. อธิพจน์ (Overstatement) คือ การกล่าวถ้อยคำโอ้อวด โดยมีเจตนาให้ผู้อ่านหรือผู้ฟังรู้สึกชั้นต่างจากติพจน์ตรงที่ติพจน์จะเน้นความจริงจัง

10. ปฏิรูปพจน์ (Allusion) คือ การใช้ข้อความที่ตัดแปลงมาจากข้อความที่รู้จักกันดีอยู่แล้ว รวมทั้งวาทะของนักปราชญ์ รัฐบุรุษ กวี และคำพังเพย

11. บุคลาธิษฐาน (Personification) คือ กล่าวให้สิ่งที่ไม่ใช่มนุษย์ให้มีคุณสมบัติเหมือนมนุษย์

12. อุทาหรณ์ (Analogy) คือ การเปรียบเทียบเรื่องราว เหตุการณ์ หรือความคิดสองอย่างที่ไม่จำเป็นต้องเปรียบเทียบว่าคล้ายกัน โดยยกข้อความที่ง่ายแก่การเข้าใจมาเปรียบกัน มีลักษณะคล้ายอุปมาต่างกันที่อุปมาจะเปรียบเทียบคำ แต่อุทาหรณ์จะเปรียบเทียบความ

13. ปฏิปจฉา (Rhetorical Question) คือ การใช้คำถามที่ไม่ต้องการคำตอบ แต่ต้องการเรียกร้องความสนใจหรือกระตุ้นให้คิด

สมเช่น เขียวกุล (2537: 84 - 87) ศึกษากลวิธีในการใช้ภาษาและเนื้อหาของเพลง ของธงไชยแมคอินไตย์ พบว่า การใช้ภาษาในเพลงของธงไชยแมคอินไตย์ เป็นภาษาที่ใช้เรียบง่าย มีสัมผัสสระ และพยางค์สั้นๆ ง่ายๆ หลายลักษณะ ไม่มีระเบียบแบบแผนเคร่งครัดการใช้ฉันทลักษณ์ที่มีคือ กลอนหกและกลอนแปด ไม่สม่ำเสมอตลอดเพลง ในด้านเนื้อหาของเพลงส่วนมาก จะเป็นเพลงเกี่ยวกับความรัก และแง่มุมต่าง ๆ ของความรัก และความโศกเศร้า หรือเจ็บแค้นจากการถูกหักอก แต่ก็ยังทำให้ธงไชย แมคอินไตย์ เป็นนักร้องยอดนิยมที่อยู่ในจิตใจของชาวไทย ทุกเพศทุกวัย ได้หลายปี แสดงให้เห็นว่า ผู้ฟังเพลง จะฟังเพลงเพื่อความสนุกสนานสบาย ดังนั้น เพลงของธงไชยแมคอินไตย์ สามารถสร้างอารมณ์สุนทรีย์ ให้ผู้ฟังได้มีการผ่อนคลายความเครียด จากการใช้ชีวิตในสังคม ช่วยสร้างสรรค์ได้ในอีกลักษณะหนึ่ง

ภัททิรา วิภววิทยุ (2558) ได้ศึกษากลวิธีทางภาษาที่ปรากฏในบทเพลงของคณะรักษาความสงบแห่งชาติพบว่าบทเพลงคืนความสุขให้ประเทศไทยมีการใช้กลวิธีทางภาษาและการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมในการสร้างความเข้าใจและการให้ความมั่นใจในการกำกับและควบคุมพฤติกรรมของประชาชนในสังคมด้วยกลวิธีต่าง ๆ อันประกอบไปด้วย 1) กลวิธีทางศัพท์เพื่อแสดงระดับความสัมพันธ์ตลอดจนความสำคัญในบริบททางสังคมและวัฒนธรรมของผู้เรียน สื่อสาร 2) กลวิธีทางวจนปฏิบัติศาสตร์และวาทกรรมเพื่อสื่อความถึงนัยยะเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่ปรากฏมาก่อนและเป็น การแสดงเจตนาของผู้สื่อสารในตัวบทด้านความคิดเห็นและความคาดหวังรวมถึงตอกย้ำให้ผู้รับสารเกิดความมั่นใจในความมั่นคงปลอดภัยและกลวิธีทางวาทศิลป์ โดยใช้บทประพันธ์ ซึ่งต้องอาศัยคุณสมบัติทางเสียงและถ้อยคำมาร้อยเรียงให้เกิดความไพเราะอันเป็นกลวิธีที่ทำให้ผู้รับสารจดจำได้ง่ายและมีความคงทน

สิริขญา คอนกรีต (2560: 7) ได้ศึกษากลวิธีทางภาษาในเพลงลูกทุ่งเพื่อสื่อสารอัตลักษณ์ และการเมืองเชิงวัฒนธรรมของคนอีสานพลัดถิ่นผู้วิจัยได้แบ่งประเด็นหลักในการศึกษาเป็น 2 ประเด็นหลักดังนี้ 1) การใช้คำและกลุ่มคำ 2) การใช้ภาพพจน์เพื่อนำเสนอภาพชีวิตของคนอีสานพลัดถิ่น ผลการศึกษาพบว่าการใช้ถ้อยคำภาษาถิ่นเพื่อสะท้อนอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมและสื่อสารประสบการณ์ร่วมระหว่างคนอีสานพลัดถิ่นมีการใช้ภาษาถิ่นปะปนไปกับภาษาไทยมาตรฐานและภาษาต่างประเทศเพื่อสื่อสารเรื่องราวกับคน นอกมีศิลปะของการใช้ภาษาทั้งการใช้ถ้อยคำและการใช้ภาพพจน์ทั้งนี้กลวิธีทางภาษาและวรรณศิลป์ดังกล่าวเป็นเครื่องมือประกอบสร้างอัตลักษณ์ของคนอีสานพลัดถิ่นให้มีลักษณะของนักสู้ชนชั้นแรงงานและบอกเล่าความทุกข์ของคนอีสานจากความเหลื่อมล้ำทางสังคม

จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวความคิดด้านต้นผู้วิจัยได้นำมาเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาลักษณะของบทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ดังนี้

1. รูปแบบของบทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ดังต่อไปนี้

- 1.1 คีตลักษณ์หรือรูปแบบ (Form)
- 1.2 รูปแบบคำประพันธ์
- 1.3 ประเภทของแนวเพลง
- 1.4 เนื้อหาเพลงด้านแสดงความไว้อาลัย
- 1.5 เนื้อหาเพลงด้านพระราชกรณียกิจ
- 1.6 เนื้อหาเพลงด้านการแสดงความจงรักภักดี
- 1.7 เนื้อหาเพลงด้านเทิดพระเกียรติ

2. กลวิธีทางภาษาในบทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ได้แก่

- 2.1 ลักษณะสัมผัส
- 2.2 กลวิธีการใช้คำ
 - 2.2.1 คำราชาศัพท์
 - 2.2.2 คำแสดงอาการ
 - 2.2.3 คำภาษาถิ่น
- 2.3 การใช้ภาพพจน์
 - 2.3.1 การใช้นามนัย
 - 2.3.2 การใช้อุปลักษณ์

2.3.3 การใช้อุปมา

2.3.4 การใช้บุคคลิษฐาน

2.4 การใช้สัญลักษณ์

ในการศึกษาลักษณะของบทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดและทฤษฎีเพื่อเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีในการวิเคราะห์ด้านรูปแบบ

ในการวิเคราะห์รูปแบบของเพลง ผู้วิจัยใช้แนวคิดและทฤษฎี ดังนี้

ลำเนา เอี่ยมสะอาด (2539: 130 - 131) ศึกษาวิเคราะห์เพลงไทยสมัยนิยมแนวรีดค ในด้านรูปแบบ ดังนี้

1. อารมณ์เพลง เมื่อฟังทำนอง จังหวะ เสียงประสาน เสียงดนตรี และเสียงร้องสามารถจำแนกได้ดังนี้

1.1 เพลงสนุกสนาน

1.2 เพลงที่มีลักษณะอ่อนหวาน

1.3 เพลงสะท้อนอารมณ์

2. ความเร็วของจังหวะ มี 3 แบบ คือ

2.1 จังหวะเร็ว

2.2 จังหวะปานกลาง

2.3 จังหวะช้า

3. โครงสร้างของบทเพลง

3.1 ทำนองแบบ AB,AABA

3.2 ทำนองแบบ ABC,AABC

4. การประสานเสียง

สุพรรณิ เหลือบุญชู (2534: 62 - 63) ให้แนวคิดเกี่ยวกับการรูปแบบของเพลงว่ารูปแบบหรือคีตลักษณ์ แบ่งออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. เอกบท (Unitary Form) คือ บทบรรเลงที่แยกออกเป็นท่อนเสียงหรือลักษณะทำนองเดียว A เช่น เพลงชาติ เพลงสรรเสริญ เป็นต้น

ทำนองเดียวที่ซ้ำกันจะเป็น ท่อน A A A A.....

ทำนองที่มีการแปรทำนอง ท่อน A A A A.....

2. ทวิบท (Binary Form) บทเพลงที่มี 2 ท่อน หรือทำนองหลักสองลักษณะ คือ A: B นอกจากนี้ยังมีการซ้ำกันหลายๆเที่ยวก็ได้ เช่น

มีการซ้ำเป็นแบบ AA BB

มีการซ้ำคู่เป็นแบบ AB AB

3. ตริบท (Ternary Form) คือบทเพลงที่แบ่งออกเป็น 3 ท่อน หรือ ทำนองหลัก 3 ลักษณะ คือ A B A แขนกกลางเป็นทำนองหลักขัดแย้ง อาจมีการแบ่งเป็น A B A หรือมีการซ้ำแบบ A B A B A ที่เป็นแบบที่ใช้กับเพลงซ็บร็อนเป็นส่วนใหญ่

4. รอนโดฟอร์ม (Rondo Form) คือเพลงที่มีบทสร้อย ประกอบด้วย ทำนองหลักและทำนองขัดแย้ง 2 แขนง ดำเนินซ้ำแกนทำนองหลัก โดยใช้ทำนองขัดแย้งกันมี 2 ลักษณะ

อย่างสั้น A B A C A

อย่างยาว A B A C A D A E A

จากแนวคิดนี้ผู้วิจัยนำมาปรับเป็นแนวคิดในการศึกษาด้านรูปแบบของบทเพลงแสดงควมไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ดังนี้

1.1 คีตลักษณ์หรือรูปแบบ (Form)

1.2 ประเภทของแนวเพลง พิจารณาจาก เทคนิค รูปแบบ บริบท ที่มา และเนื้อหาของเพลง

2. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษากลวิธีทางภาษาในบทเพลง

การศึกษาวิจัยเรื่อง ลักษณะของบทเพลงแสดงควมไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ใช้หลักการวิเคราะห์เชิงวิจันปฏิบัติศาสตร์ในมิติทางด้านภาษาผสานกับการวิเคราะห์วาทกรรมในมิติทางสังคม

1.9 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบรูปแบบและเนื้อหาในบทเพลงแสดงควมไว้อาลัยพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

2. ทำให้ทราบกลวิธีทางภาษาในบทเพลงแสดงควมไว้อาลัยพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

1.10 นิยามศัพท์เฉพาะ

เพลงแสดงความไว้อาลัย หมายถึง บทเพลงที่แต่งขึ้นเพื่อแสดงความระลึกถึงเพราะมีใจผูกพันกับผู้ที่จากไป ในงานวิจัยนี้เน้นเฉพาะบทเพลงที่แสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ 13 ตุลาคม พ.ศ. 2559 ถึงวันที่ 26 ตุลาคม พ.ศ. 2560

รูปแบบของบทเพลง หมายถึง โครงสร้างของเพลงที่แบ่งตามเครื่องดนตรีและเนื้อหาในบทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

เนื้อหาในบทเพลง หมายถึง สารระเรื่องราวที่สะท้อนเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมในบทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

กลวิธีทางภาษา หมายถึง การใช้วิธีทางภาษาเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์โดยมีเทคนิคหรือกลวิธีต่าง ๆ ในการใช้สำนวนโวหาร การเลือกสรรคำ เพื่อถ่ายทอดออกมาเป็นเนื้อเพลงในบทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

1.11 ข้อตกลงเบื้องต้น

1. ศึกษาบทเพลงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชที่ปรากฏในช่วงพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชเสด็จสวรรคตเมื่อวันที่ 13 ตุลาคม พ.ศ. 2559 ถึงวันที่ 26 ตุลาคม พ.ศ. 2560 ซึ่งเป็นวันถวายพระเพลิงพระบรมศพ จำนวน 93 เพลง
2. การอ้างอิงข้อความจากเนื้อเพลงจะยกมาเฉพาะข้อความที่เกี่ยวข้องและบอกชื่อเพลงไว้ก่อนและชื่อผู้ประแต่งในวงเล็บใต้ข้อความ
3. เนื้อหาของบทเพลงที่ยกมาศึกษาเพื่ออธิบายความ ดูรายละเอียดเพิ่มเติมในภาคผนวก

พจนัน ปณฺ ทิโต ชีเว

บทที่ 2

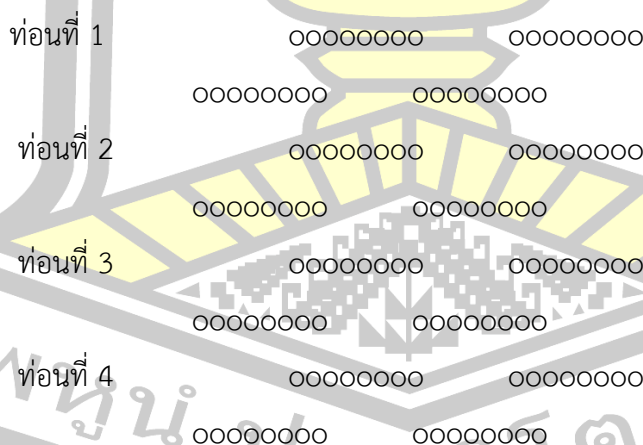
รูปแบบของบทเพลงแสดงความไว้อาลัย

ในการวิเคราะห์รูปแบบในบทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ผู้วิจัยเก็บข้อมูลที่จะนำมาศึกษาจำนวน 93 เพลง นำมาวิเคราะห์รูปแบบของบทเพลงในการแต่ง โดยแบ่งการศึกษาออกเป็น ดังนี้

- 2.1 รูปแบบโครงสร้างของเพลงตามคีตลักษณ์
- 2.2 รูปแบบประเภทของแนวเพลง
- 2.3 รูปแบบลักษณะคำประพันธ์

2.1 รูปแบบโครงสร้างของเพลงตามคีตลักษณ์

โครงสร้างของบทเพลงแสดงความไว้อาลัยพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ผู้วิจัยได้ศึกษาตามลักษณะโครงสร้างรูปแบบของเพลงตามแนวของ (ไพรัช มากากัญจนกุล, 2531: 99 - 101) กล่าวว่า หลักในการแต่งเพลงนั้นเราจะเรียกแต่ละบทว่าท่อนบทเพลง 1 บท โดยทั่วไปจะมีทั้งหมด 4 ท่อน คือ ท่อนที่ 1 ท่อนที่ 2 ท่อนที่ 3 และท่อนที่ 4 เมื่อเขียนเป็นแผนผังจะได้ดังนี้

การกำหนดโครงสร้างของบทเพลงโดยแบ่งออกเป็นท่อนจัดเป็นคีตลักษณ์พื้นฐานที่สามารถมองเห็นง่ายที่สุดโดยโครงสร้างของรูปแบบที่กล่าวนี้เป็นกรแบ่งบทเพลงออกเป็นส่วนย่อยโดยเรียกแต่ละส่วนย่อยว่าท่อนซึ่งแต่ละท่อนจะมีความสมบูรณ์ภายในตัวของมันเองก่อให้เกิดความรู้สึกว่าจุกในแต่ละท่อนบทเพลงหนึ่งหนึ่งจะแบ่งเป็นกี่ท่อนก็ได้ด้วยการแต่งเพลงแล้วไม่จำเป็นที่จะต้องทวนวรรค

เป็น 8 คำเสมอไปบางวันอาจจะมีตั้งแต่ 2 คำขึ้นไปจนถึง 9 คำหรือ 10 คำก็ได้ตามแต่เจตนาารมณ์และความเหมาะสมของเพลงและผู้แต่งเพลงซึ่งโดยบทเพลงทั่วไปจะมีการกำหนดรูปแบบและท่อนเพลงไว้อย่างชัดเจนเรียกว่าคีตลักษณ์หรือรูปแบบ

จากการศึกษาบทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชพบว่าผู้ประพันธ์นิยมใช้รูปแบบ

2.1.1 รูปแบบเอกบท (Unitary Form)

เป็นบทเพลงที่มีเพียงเดียว สัญลักษณ์ที่ใช้ในเพลงเอกบท คือ A และอาจมีการซ้ำทำนองกัน เช่น A,AA,AAA,AAAA เป็นต้น ซึ่งท่อนที่เพิ่มขึ้นมาไม่ควรมีทำนองที่ต่างจากเดิมมากนัก บทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ที่มีรูปแบบเป็นแบบเอกบท พบทั้งหมด 24 เพลง โดยแบ่งเป็นกลุ่มย่อยได้ ดังนี้

1) แบบเอกบท (Unitary Form) มีลักษณะทำนองเดียวท่อนเดียว ใช้สัญลักษณ์ A จากการศึกษาดูบทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มี จำนวน 2 เพลง คือ เพลง ดาวเรืองเพื่อพ่อ แต่งโดย อนุรักษ์ ชูรัักษ์ และ บทขับเสภาเพื่อพ่อ แต่งโดย เก่ง ธชย ดั่งเนื้อเพลง ดาวเรืองเพื่อพ่อ

A ปลุกดอกดาวเรืองเหลืองทั่วแผ่นดิน
 ถวายองค์ภูมินทร์พ่อแห่งแผ่นดินของลูกไทย
 ถึงเวลาส่งพ่อสู่ฟ้าอำไพ
 เหนือกลางอีสานใต้ยังทำใจไม่ได้สักคน
 เห็นดอกดาวเรืองเหลืองงามอร่ามตา
 ประกายเจิดจ้าแต่ต้องน้ำตาร่วงหล่น
 เพราะดอกไม้จันทร์หันเข้ามาปะปน
 หัวใจลูกไทยปีป่นสุดจะทนกลิ่นน้ำตาได้
 โอ้..โอ้..ฟ้า..ไม่เมตตาชาวดิน
 รู้ไหมลูกไทยทั่วถิ่นแทบจะสิ้นลมหายใจ
 เอาพ่อกลับคืนสวรรค์เร็วเกินไป
 พระคุณพ่อหลวงยิ่งใหญ่ไม่ทันจะได้ตอบแทน
 เห็นดอกดาวเรืองเหลืองงามสุดตา
 แทนใจไพร่ฟ้าบอกว่ารักพ่อทั่วแดน

เหนียวรั้งไม่ได้ก็จะรวมใจแนบแน่น
ทำดีถวายตอบแทนเพื่อแผ่นดินพ่อภูมิพล
(ณกรณ์ ชูรักษ์)

2) แบบเอกบท (Strophic Form) AA หมายถึง เพลงที่มีทำนองเพียงทำนองเดียว คือ A รูปแบบจะเป็นแบบ AA บรรเลงหลายครั้งและเนื้อร้องแต่ละท่อนก็จะเปลี่ยนแปลงไปเรื่อย ๆ จากการศึกษาบทเพลงแสดงความไว้อาลัยพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีจำนวน 2 เพลง คือ เพลงพ่อจำลูกร้องไห้ แต่งโดย โลม บูรพา ฟ้าหงส์เทิร และ เพลงสวรรค์ใจร้าย แต่งโดย ธันวา ราศีธนู เนื้อเพลง สวรรค์ใจร้าย

ต่อจากนี้พ่อไม่คืนหวนมมา
จุดตั้งฟ้าทะเลและดินสิ้นใจ จากไปแล้วพ่อภูมิพลของไทย
ใจสลายทิ้งลูกน้อยคร่ำครวญ เหลือแค่เพียงรอยเท้าพ่อ
A ที่ทิ้งภาพในความทรงจำ
แผ่นดินพ่อปกครองโดยธรรม
ลูกจดจำและยังรักดี
วันที่ 13 เดือนตุลาฟ้ามัว
ใจสลัวทั่วแผ่นดินไศกา
A แก้มคนไทยมีแต่คราบน้ำตา
วันที่ฟ้าและดินสิ้นใจ เสียงคร่ำครวญร้องไห้
สิ้นแล้วหัวใจของไทย
พ่อผู้สวรรค์คล้ายใจสลายลูกสุดอาลัยพ่อจำ
(ธันวา ราศีธนู)

3) แบบเอกบท (Strophic Form) AAA หมายถึง เพลงที่มีทำนองเพียงทำนองเดียว คือ A รูปแบบจะเป็นแบบ AAA บรรเลงหลายครั้งและเนื้อร้องแต่ละท่อนก็จะเปลี่ยนแปลงไปเรื่อย ๆ จากการศึกษาบทเพลงแสดงความไว้อาลัยพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีจำนวน 4 เพลง คือ เพลง พ่อจำ แต่งโดย พริกไทย เพลงพ่อเหนื่อยพอแล้ว แต่งโดย จักรพงษ์ เทียนวิจิตร เพลง แบบอย่างของลูก แต่งโดย วโรดม นรเศรษฐโกศล และเพลง ฝันบิดา แต่งโดย สุชาติ แซ่แห้ง เนื้อเพลง แบบอย่างของลูก

รู้ว่าลูกโชคดีแค่ไหน ได้เกิดในบ้านหลังนี้
ได้เกิดมาเป็นลูกพ่อ

A รู้ว่าพ่อต้องเหนื่อยมากมายเท่าไร
พ่อทำทุกอย่าง ให้ลูกทุกคนได้ดี
ทุก ๆ คำที่พ่อบอกไว้ ทุก ๆ อย่างที่พ่อสอนให้
จะเป็นแนวทางให้ลูกก้าวเดินต่อไป
ลูกทุกคนจะเป็นคนดี ลูกทุกคนจะอยู่
ช่วยดูแลบ้านหลังนี้
เหมือนอย่างที่พ่อ ได้ทำมา
วันนี้ พ่อต้องเดินกลับไป
กลับไปสู่สรวงสวรรค์ บนฟ้าแสนไกล
แบบอย่างที่คุณฝากไว้ ลูกจะจำไว้ในหัวใจ
คิดถึงจริง ๆ วันนี้คิดถึงพ่อ
แบบอย่างที่คุณฝากไว้ ลูกจะจำไว้ในหัวใจ
คิดถึงจริง ๆ วันนี้คิดถึงพ่อ
คิดถึงจริง ๆ วันนี้ คิดถึงพ่อ
(วโรดม นรเศรษฐโกศล)

4) แบบเอกบท (Strophic Form) AA AA หมายถึง เพลงที่มีทำนองเพียงทำนองเดียว
คือ A รูปแบบจะเป็นแบบ AA AA บรรเลงหลายครั้งและเนื้อร้องแต่ละท่อนก็จะเปลี่ยนแปลงไป
เรื่อย ๆ จากการศึกษาบทเพลงแสดงความไว้อาลัยพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
มี จำนวน 5 เพลง คือเพลง ฝากเพลงถึงพ่อ แต่งโดย แก้วฟ้า สหเพชร เพลง วอนฟ้า ขอเกิดเป็นข้าฯ
รองบาททุกชาติไป แต่งโดย ธิติ ภัทรสิทธิฤกษ์ เพลง ทูลกระหม่อมแก้ว แต่งโดย ปรีดา แก้วกนก
เพลง วันนี้ ไม่มีพ่อ แต่งโดย ดอย อินทนนท์ และเพลง แก้มลิง แต่งโดย ประภาส ชลศรานนท์ ดังนี้
เพลง ฝากเพลงถึงพ่อ

A แด่สืบทเกล้าพรราชาเหนื่อยมามากแล้ว
ไอ้พ่อร่มโพธิ์แก้ว ไม่มีอีกแล้วพ่อจำ
ชาวไทยรันทต ไบหน้าเปื้อนหยดน้ำตา
ในเมื่อสวรรค์ส่งมา รับเทวดากลับคืน
สิบสามตุลา ดั่งว่าฝันร้าย เหมือนฟ้าผ่ากลางใจ

A น้ำตาเป็นสายสะอื้นต้องยอมจำนน ทุกคนนั้นไม่อาจฝัน
 เรียกร้องขอพ่อกลับคืน พ่อก็ไม่ฟื้นขึ้นมา
 ไม่ว่าพ่อจะอยู่ไหนไหน ผากเพลงลอยไป
 อย่าได้เป็นห่วงเลยหนา
 จดจำคำพ่อ อย่าทำอริบลูกขึ้นมา
 A เดินตามรอยเท้าบิดา แล้วมาหันหน้ารักกัน
 เหนื่อยมามากนัก หยุดพักพ่อจำ
 คิดถึงพ่อขึ้นมา แหงนมองดูฟ้าทุกวัน
 สถิตกลางใจ จำไว้ชั่วลูกชั่วหลาน
 เราเกิดในรัชกาลที่เก้า เล่าขานกันไป
 ไม่ว่าพ่อจะอยู่ไหนไหน ผากเพลงลอยไป
 อย่าได้เป็นห่วงเลยหนา
 จดจำคำพ่อ อย่าทำอริบลูกขึ้นมา
 A เดินตามรอยเท้าบิดา แล้วมาหันหน้ารักกัน
 เหนื่อยมามากนัก หยุดพักพ่อจำ
 คิดถึงพ่อขึ้นมา แหงนมองดูฟ้าทุกวัน
 สถิตกลางใจ จำไว้ชั่วลูกชั่วหลาน
 เราเกิดในรัชกาลที่เก้า เล่าขานกันไป
 ไม่ว่าจะเกิดชาติไหน ภูมิใจได้เป็นลูกพ่อ
 (แก้วฟ้า สหเพชร)

5) แบบเอกบท (Strophic Form) AA AA A หมายถึง เพลงที่มีทำนองเพียงทำนองเดียว คือ A รูปแบบจะเป็นแบบ AA AA A บรรเลงหลายครั้งและเนื้อร้องแต่ละท่อนก็จะเปลี่ยนแปลงไปเรื่อย ๆ จากการศึกษาบทเพลงแสดงความไว้อาลัยพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มี จำนวน 4 เพลง คือ เพลง น้ำตาไม่หยุดไหล ชาวไทยคิดถึงพ่อ แต่งโดย เพชร สหรัตน์ เพลง กษัตริย์ แห่งประชาธิปไตย แต่งโดย แอ๊ด คาราบาว เพลง องค์เดียวในโลก แต่งโดย ไชยา มิตรชัย เพลง ลำภู ไทด้วยหัวใจที่รักพ่อ แต่งโดย สลา คุณวุฒิ ดังเนื้อเพลง น้ำตาไม่หยุดไหล ชาวไทยคิดถึงพ่อ

วันนี้ น้ำตาชาวไทย ไม่ยอมหยุดไหล
 พวกเราชาวไทย อาลัยพ่อของแผ่นดิน
 น้ำตาไม่ยอมหยุดไหล
 พวกเราชาวไทย อาลัยพ่อของแผ่นดิน

(เพชร สหรัตน์)

6) แบบเอกบท (Strophic Form) AA AA AA หมายถึง เพลงที่มีทำนองเพียงทำนองเดียว คือ A รูปแบบจะเป็นแบบ AA AA AA บรรเลงหลายครั้งและเนื้อร้องแต่ละท่อนก็จะเปลี่ยนแปลงไปเรื่อยๆ จากการศึกษาบทเพลงแสดงความไว้อาลัยพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีจำนวน 5 เพลง คือ เพลงฮีโร่ ของ ภัทรภพ พรหมสุนทรสกุล เพลง ลูกขอสัญญา แต่งโดย ขจรเดช พรหมรักษา เพลง ไม่มีวันลืมพ่อ แต่งโดย ปาล ประภาสิต เพลง 13 ตุลาคม อาลัยพ่อ แต่งโดย นิจ ซาลิสสา และเพลง ถึงคนบนฟ้า แต่งโดย กวี ศรีชาวดิน ดังเนื้อเพลง ฮีโร่

ถ้าไม่มีพ่อ ก็ไม่มีวันนี้
 เกิดมาโชคดีที่ได้เป็นลูกของพ่อ
 A พ่อสร้าง พ่อสู้ สอนลูกอยู่อย่างเพียงพอ
 พ่อसान พ่อก่อ เพื่อลูกของพ่อทุกคน

ทุกงานพ่อสร้าง พ่อนำทางเอาไว้
 พ่อเดินย่ำไป หัวใจไม่เคยถอยร่น
 A ชื่อความเป็นอยู่ ช่วยเราสู้กับความจน
 พ่อคิดพ่อค้น หนทางให้ไทยสุขี

หกสิบปีที่พ่อทุ่มเทลงไป
 หกสิบล้านคนไทยน้อมใจขอสดุดี
 A หนึ่งเดียวในหล้า หากใครเทียบเทียมไม่มี
 หนึ่งเดียววงศ์นี้ เป็นฮีโร่ในใจคนไทย

ถ้าไม่มีพ่อ ก็ไม่มีวันนี้

คนไทยโชคดีที่มีพ่อทำไว้ให้

A ขอเดินตามพ่อ ทุกรอยที่พ่อย่างไป
ให้พ่อสุขใจ เพราะลูกหลานไทยอยู่อย่างพอเพียง

หกสิบปีที่พ่อทุ่มเทลงไป

หกสิบล้านคนไทยน้อมใจขอสดุดี

A หนึ่งเดียวในหล้า หาใครเทียบเทียมไม่มี
หนึ่งเดียววงศ์นี้ เป็นฮีโร่ในใจคนไทย

ถ้าไม่มีพ่อ ก็ไม่มีวันนี้

คนไทยโชคดีที่มีพ่อทำไว้ให้

A ขอเดินตามพ่อ ทุกรอยที่พ่อย่างไป
ให้พ่อสุขใจ เพราะลูกหลานไทยอยู่อย่างพอเพียง

(ณัฐภพ พรหมสุนทรสกุล)

7) แบบเอกบท (Strophic Form) AA AA AA A หมายถึง เพลงที่มีทำนองเพียงทำนองเดียว คือ A รูปแบบจะเป็นแบบ AA AA AA A บรรเลงหลายครั้งและเนื้อร้องแต่ละท่อนก็จะเปลี่ยนแปลงไปเรื่อย ๆ จากการศึกษาบทเพลงแสดงความไว้อาลัยพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีจำนวน 2 เพลง คือ เพลง เทวดาของฉัน แต่งโดย วศิน วงศ์ปัทมภ์ และ เพลงเพื่อพ่อที่มองเราอยู่บนฟ้า แต่งโดย โอ๊ด้า ปิยะพงษ์ ดั่งเนื้อเพลง เทวดาของฉัน

ตั้งแต่ สมัยที่ฉันยังเป็นเด็ก

ตั้งแต่ยังเล็ก ฉันมีพ่อคอยดูแล

A พ่อคอยสอน คอยอบรม ให้ฉันตั้งใจแน่วแน่

ให้เล่าเรียน เป็นเด็กดี มีวิชา

พ่อสอนไว้ ให้ดูอย่างพ่อคนหนึ่ง

พ่อคนนี้ ท่านใจดีและมีเมตตา

A ท่านช่วยเหลือผองชาวไทย ด้วยรักและกรุณา

ตั้งบนฟ้าส่งท่านมา ให้พวกเรา

เพราะพ่อคือ พลังของไทยทั้งแผ่นดิน

เพราะพ่อคือ พรจากสวรรค์ชั้นฟ้า

A เพราะพ่อเรา จึงรักกัน อุ่นใจร่มเย็นเรื่อยมา
พ่อคือเทวดาจากฟ้า มาสู่ดิน

วันนี้ ฉันคิดว่าพ่อ คงเหนื่อย

นานมาแล้ว ที่พ่อดูแลเราเรื่อยมา

A ฝากสวรรค์ ที่พ่อไป ฝากดวงใจของชาวประชา
ลูกคิดถึง พ่อบนฟ้า มากเหลือเกิน

พ่อสอนไว้ ให้ดูอย่างพ่อคนหนึ่ง

พ่อคนนี้ ท่านใจดีและมีเมตตา

A ท่านช่วยเหลือผองชาวไทย ด้วยรักและกรุณา
ตั้งบนฟ้าส่งท่านมา ให้พวกเรา

เพราะพ่อคือ พลังของไทยทั้งแผ่นดิน

เพราะพ่อคือ พรจากสวรรค์ชั้นฟ้า

A เพราะพ่อเรา จึงรักกัน อุ่นใจร่มเย็นเรื่อยมา
พ่อคือเทวดาจากฟ้า มาสู่ดิน

ฝากสวรรค์ ที่พ่อไป ฝากดวงใจของชาวประชา

ฝากดูแล เทวดา ของลูกที่

อยู่ตรงนี้ ลูกสัญญา จะทำดีตามรอยพ่อไป

A ลูกจะรัก ประเทศไทย

ให้พ่อสุขใจ ยามพ่อ มองลงมา

พูนุ่ ปณุ่ ทิโต ชีเว

(วศิน วงศ์ปถัมภ์)

2.1.2 รูปแบบทวิบท (Binary Form)

เป็นบทเพลงที่มีทำนองหลัก 2 ท่อน หรือมากกว่าแต่ทำนองเพิ่มขึ้นต้องมีทำนองซ้ำต่อกันมา โดยไม่สลับทำนอง สัญลักษณ์ที่ใช้ในเพลงทวิบท คือ AB นอกจากนี้ยังมีการซ้ำกันหลายๆเที่ยวก็ได้ เช่นซ้ำทำนองแบบ AA BB รูปแบบเป็นการถามและตอบ ซ้ำไปมาอาจเป็นหลายเที่ยวก็ได้ เพลงสองท่อน หรือ ทวิบท (Binary Form) เขียนเป็นสัญลักษณ์ได้ดังนี้ A B , A B A B หรือ AB, ABAA, AA BB เช่น AB, AABB พบทั้งหมด 11 เพลง โดยแบ่งเป็นกลุ่มย่อยดังนี้

1) ทวิบท (Binary Form) A B A B คือ เพลงที่มี สอง ทำนอง คือท่อน A และ B จากนั้นจะกลับไปบรรเลงทำนอง A และ B ใหม่โดยที่เนื้อร้องจะเปลี่ยนไป จากการศึกษาบทเพลง แสดงความไว้อาลัยพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บทเพลงที่มีลักษณะดังกล่าวมีทั้งหมด 5 เพลง คือ เพลง วันที่พ่อไม่อยู่ แต่งโดย อศิร วงษ์เซ็ง , ธนกฤต พานิชวิทย์ เพลงสลาย (13 ตุลาคม 2559) แต่งโดย ธวัชชิต วิไลโอฬาร และ เพลง ลูกสุดอาลัย แต่งโดย กิตติศักดิ์ พลอยงาม เพลง รักพ่อ รักแผ่นดิน แต่งโดย เสถียร ทำมือ และ เพลงรูปที่ข้างฝา แต่งโดย ชูศักดิ์ วิเศษศิริ, เกริกฤทธิ์ วิเศษศิริ เนื้อเพลง วันที่พ่อไม่อยู่

เงื่อนไขของกาลเวลา ทำให้คนเราต้องไกล
แต่รับความจริงไม่ไหว เมื่อพ่อไม่อยู่

A หมอกหนาวในฤดูฝน บนฟ้าพ่อเป็นเช่นไร
สวรรค์ดีจริงใจใหม่ ยังอดห่วงไม่ไหว
ฝากทุกดวงดาวบนฟากฟ้า ส่งต่อทุกหัวใจ บอกให้พ่อรู้

B ขอให้พ่อหลับ พักให้หายเหนื่อย พ่อจะอยู่ในใจ
พ่อไม่ต้องห่วง ลูกจะเดินต่อ แบบที่พ่อเคยสอนไว้
เด็กน้อยที่ยังอ่อนแอ วันนี้เพิ่งได้เข้าใจ

A รองเท้าที่พ่อถอดไว้ สอนใจเราอยู่
เกิดเป็นลูกพ่อคนนี้ ชาตินี้โชคดีเหลือเกิน
จะขอเป็นดินให้พ่อ ให้พ่อได้เดินทุกชาติไป
หมื่นล้านคำว่ารัก ลอยขึ้นบนฟ้า พ่อได้ยินไหม คิดถึงพ่อ..

B เกิดเป็นลูกพ่อคนนี้ ชาตินี้โชคดีเหลือเกิน
ลูกขอเป็นดินให้พ่อ ได้เดินทุกชาติไป

(อศิร วงษ์เซ็ง , ธนกฤต พานิชวิทย์)

จากตัวอย่างเพลง วันที่พ่อไม่อยู่ ที่แต่งโดย อศิร วงษ์แข็ง , ธนกฤต พานิชวิทย์ มีการบรรเลงในทำนองท่อน A และทำนองท่อน B จากนั้นจะกลับไปบรรเลงทำนอง A และ B ใหม่โดยที่เนื้อร้องทำนอง A และ B เปลี่ยนไป ปิดท้ายด้วยทำนอง B เป็นบทเพลงที่มีท่วงทำนอง 2 ท่อนคือท่อน A และท่อน B หากแต่ใช้ทำนอง A และ B เรียงกัน

2) ทวิบท (Binary Form) AA BB คือบทเพลงที่มี สอง ทำนอง คือ A และ B หากแต่ใช้ทำนอง A และ B เรียงกัน คือ AA ตามด้วยทำนอง B และปิดท้ายด้วยทำนอง B อีกครั้งหนึ่ง จากการศึกษาบทเพลงแสดงความไว้อาลัยพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บทเพลงที่มีลักษณะดังกล่าว มีทั้งหมด 6 เพลง คือ เพลง คำสัญญาต่อหน้ารูปพ่อ แต่งโดย ปิ่นประกาศิต เพลง น้ำตาท่วมไทย แต่งโดย มินตรา ระยศ เพลง เอาเทวดาค้นคืนกลับมา แต่งโดย นัตตา เพลงเพื่อพ่อ แต่งโดย นิติกร สิมะลี บ๊อบบี้ เพลงวอนฟ้าขอเทวดาคืน แต่งโดย นำชัย อันทิม และเพลง พ่อไม่ได้จากเราไปไหน แต่งโดย บุญล้อม คู่กะสังข์ ดังเนื้อเพลง พ่อไม่ได้จากเราไปไหน

ตั้ง ดวงใจแตกสลาย

เมื่อ พวกเราชาวไทยได้ยิน

A ทุกคนน้ำตาร่วงริน

เมื่อรู้พ่อของแผ่นดิน จากเราไป

พ่อ เป็นที่รักยิ่ง

พ่อ คือทุกสิ่งเหนือสิ่งใด

A ลูกจะเก็บรูปพ่อเอาไว้

บอกลูกหลานสืบไปพ่อภูมิพล

พ่อไม่ได้จากเราไปไหน

พ่ออยู่ในใจของลูกทุกคน

พ่อไม่ได้จากเราไปไหน

B พ่อหลวงของไทย องค์กรภูมิพล

ร้อยล้านดวงใจ จากลูกทุกคน

รักพ่อเปี่ยมล้นดวงหฤทัย ดวงหฤทัย

พ่อไม่ได้จากเราไปไหน

พ่ออยู่ในใจของลูกทุกคน

พ่อไม่ได้จากเราไปไหน

พ่อหลวงของไทย องค์กรภูมิพล

ร้อยล้านดวงใจ จากลูกทุกคน

พจนานุกรมศัพท์ ชีวะ

รักพ่อเปี่ยมล้นดวงหทัย ดวงหทัย

พ่อ เป็นผู้มีแต่ให้

พ่อเหนื่อยทั้งกายใจไม่เคยท้อ

จะ จดจำคำสอนของพ่อ

ลูกจะสานก่อกำให้พ่อชื่นใจ

B ไม่ ว่าจะเกิดชาติไหน

ขอเกิดบนแผ่นดิน ในแผ่นดินพ่อ

พ่อไม่ได้จากเราไปไหน

พ่อจะอยู่ในใจของลูกทุกคน

พ่อจะอยู่ในใจของลูกทุกคน

(บุญล้อม คู่กะสังข์)

จากตัวอย่างเพลง เอาเทวดาองค์นั้นกลับคืนมา (พ่อภูมิพล) ที่แต่งโดย นิตตำ จะพบว่าบทเพลงนี้บรรเลงโดยการบรรเลงทำนอง A สองรอบ ต่อมาบรรเลง B สองรอบ และจบลงด้วยทำนอง B ท่อนสุดท้าย ก่อนที่จะจบลงด้วยการตัดคำร้องสามวรรคสุดท้ายของทำนอง B

2.1.3 รูปแบบตรีบท (Ternary Form)

คือ บทเพลงที่แบ่งเป็น 3 ตอนหรือ 3 ท่อน หรือมีทำนองหลัก 3 ลักษณะ A B A, A A B A, A B C เป็นต้น เป็นรูปแบบที่ใช้สำหรับบทเพลงขับร้องเป็นส่วนใหญ่ พบทั้งหมด 37 เพลง โดยแบ่งเป็นกลุ่มย่อยดังนี้

1) ตรีบท (Ternary Form) แบบ A B A คือ บทเพลงที่มีรูปแบบประกอบด้วย 3 ส่วนใหญ่ๆ มีส่วนกลางที่แตกต่างไปจากส่วนต้นและส่วนท้าย เช่น ท่อนทำนองที่ 1 A, ท่อนทำนองที่ 2 B, ซึ่งทำนองแตกต่างกันออกไป และท่อนที่ 3 A ก็มีทำนองคล้ายกับท่อนที่ 1 A จากการศึกษาบทเพลงแสดงความไว้อาลัยพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บทเพลงที่มีลักษณะดังกล่าวมีทั้งหมด 5 เพลง คือ เพลงพ่อครับ แต่งโดย ฟองเบียร์ เพลงกล่อมพ่อ แต่งโดย นิตพิงษ์ ท่อนาค เพลงด้วยหัวใจของพ่อ แต่งโดย ประภาศิต เพลงพ่อยังอยู่ แต่งโดย ศิวรา เต็มชีพ เพลงขอเป็นข้าราชการทุกชาติไป แต่งโดย ทศพล อุดทา ดังเนื้อเพลง พ่อครับ

หยดน้ำตาไหลรินกว่าฝนทั้งฟ้าที่ร่วงโรย

ลมพัดโชยไม่อาจเคลื่อนผ่าน ภาพจำของหัวใจ

A ก็เรื่องราวที่พ่อสร้างสรรค์มากกว่าเม็ดทราย

ก็ล้านใจไม่พอให้ใช้ เพื่อจดจำ

ฉันมีวันนี้ได้เพราะอะไร

B เพราะใคร ถ้าไม่ใช่ เพราะพ่อคนนี้
เกิดอีกทีก็ครั้งก็ยั้งต้องการจะเป็นลูกพ่อ
พรข้อเดียวที่ขอ ฟ้าโปรดบันดาลให้เป็นจริง
A สิ่งหนึ่งหมื่นล้านใดไม่ต้องการเลยซักสิ่ง
ลูกขอแอบอิงใต้พระบารมีของพ่อ ไม่ว่าชาติไหน
(ฟองเปียร์)

จากตัวอย่าง เพลงพ่อครับ คำร้อง ฟองเปียร์ จะเห็นได้ว่าเป็นลักษณะเพลงแบบตรีบท ที่รูปแบบของเพลงแบบนี้จะมีองค์ประกอบอยู่ 3 ส่วน คือ กลุ่มทำนองที่ 1 หรือ A กลุ่มทำนองที่ 2 หรือ B ซึ่งจะเป็นทำนองที่เปลี่ยนแปลง หรือเพี้ยนไปจากกลุ่มทำนองที่ 1 ส่วนกลุ่มทำนองที่ 3 ก็คือการกลับมาอีกครั้งของทำนองที่ 1 หรือ A และจะสิ้นสุดอย่างสมบูรณ์อาจเรียกย่อ ๆ ว่า ABA

2) ซองฟอร์ม (Song Form) คือ การนำเทอร์นารีฟอร์มมาเติมส่วนหลักแรกลงอีก 1 ครั้งจะได้รูปแบบ A A B A เรียกว่า ซองฟอร์ม โครงสร้างแบบนี้มักพบในเพลงทั่วไป จากการศึกษาบทเพลงแสดงความไว้อาลัยพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บทเพลงที่มีลักษณะดังกล่าว มีทั้งหมด 29 เพลง คือ เพลงร่มโพธิ์ทองของแผ่นดิน แต่งโดย พยัพ คำพันธ์ เพลงฟ้าร้องไห้ แต่งโดย ชลธิ์ ธารทอง เพลงสัญญาแห่งสยาม แต่งโดย วิทยา สิทธิพิสัย (โน้ต) เพลงเพื่อพ่อ แต่งโดย ชัยยา อินทร์ตา เพลงพ่อคือผู้ให้ แต่งโดย โอ้ พงณา เพลงอีสานอาลัย แต่งโดย สุมนต์ชัย วรวงศ์ เพลงเรื่องเล่าของพ่อ แต่งโดย นัธวัฒน์ มีดินดำ เพลง 13 ตุลา หนึ่งในท้อมตรง แต่งโดย ธเนศ วรากุลนุเคราะห์ เพลงคำสัญญาต่อหน้ารูปพ่อ แต่งโดย ปิ่น ประภาสสิทธิ, เพลงอยู่บนฟ้านะพ่อจ๋า แต่งโดย ขอ เกษตรวิสัย เพลงบทเพลงของพ่อ แต่งโดย ตรัย ภูมิรัตน, เพลงตามรอยพ่อหลวง ร.9 แต่งโดย บ.เป็ล, เพลงพ่อภูมิพล แต่งโดย ยืนยง โอภากุล เพลงเล่าสู่หลานฟัง แต่งโดย สลา คุณวุฒิ, เพลงรักสุดใจคือในหลวง แต่งโดย ผนกรณ ชูรักษ์, เพลงรักพ่อ แต่งโดย สุนิดา สมมีชัย เพลงบ้านของพ่อ แต่งโดย เอกชัย ศรีวิชัย, เพลงตราบนานเท่านาน รัชกาลที่ 9 แต่งโดย ปทุมราช อาร์สยาม เพลงGarland of The King (มาลัยของพ่อ) แต่งโดย เปา ชานดำ เพลงรักพ่อตลอดกาล แต่งโดย รุ่ง สุริยา เพลงเทวดากลับฟ้า แต่งโดย โน้ต เชิญยิ้ม เพลงสิ่งดี ๆ ที่พ่อสอน แต่งโดย สดใส รุ่งโพธิ์ทอง เพลงข้าพระบาททุกชาติไป ของ Art Sevenmusic เพลงฝากฟ้าไปบอกพ่อ แต่งโดย พยงค์ ผิวทอง เพลงสัญญากับพ่อ แต่งโดย ดวงจันทร์ สุวรรณิ เพลงชุดสีดำแต่ใจสีทอง แต่งโดย เจษฎา เรื่องนามและ เพลงไอ้พระคีนสรวง แต่งโดย เชษฐ ติงสัญชลิ ดั่งเนื้อเพลง ฟ้าร้องไห้

แล้วพ่อก็จากลูกไป จากไปไม่เอ่ยคำลา
 แม่ทำใจเอาไว้ล่วงหน้า ถึงเวลา..กลืนน้ำตาไม่ไหว

A เสียงครวญคร่ำไปทั่วขวานทอง
 ความหม่นหมอง..ครอบครองอยู่ทั่วไทย
 แม้แต่ฟ้าก็ยังร้องไห้ เหมือนรู้ใจ..คนไทย อาลัยอาวรณ์
 พ่อเหนื่อยมานานนัก งานหนัก..ไม่ค่อยได้พักผ่อน

A พันยอดดอย ร้อยทุ่งนาป่าดอน
 พ่อห่วงหาอาทร..พสกนิกรของพ่อ
 นับตั้งแต่นี้ต่อไป คงไม่ได้เห็นหน้าพ่ออีกหนอ
 นับตั้งแต่นี้ต่อไป คงไม่ได้..เห็นหน้าพ่ออีกหนอ
 ด้วยผลบุญพ่อก่อ..เป็นสะพานทอดร่อ..นำพ่อสู่สรวงสวรรค์
 ชาดพ่อเหมือนเรือถ่อหัก เราจงรักสามัคคีกันไว้
 ทำตามคำสอนของพ่อ ชาติไทยก็..เดินต่อไปได้
 พ่อคอยจับจ้องมองมา..จากชั้นฟ้าสวรรค์คาลัย

B ถ้าลูกทุกคนรักพ่อ จงสานต่อตามรอบพ่อไป
 รักษาบ้านเมืองเอาไว้ รักษาบ้านเมืองเอาไว้
 ให้พ่อภูมิใจว่าเป็นลูกพ่อ
 นับตั้งแต่นี้ต่อไป คงไม่ได้..เห็นหน้าพ่ออีกหนอ
 ด้วยผลบุญพ่อก่อ..เป็นสะพานทอดร่อ..นำพ่อสู่สรวงสวรรค์
 พ่อเหนื่อยมานานนัก งานหนัก..ไม่ค่อยได้พักผ่อน

A พันยอดดอย ร้อยทุ่งนาป่าดอน
 พ่อห่วงหาอาทร..พสกนิกรของพ่อ
 นับตั้งแต่นี้ต่อไป คงไม่ได้..เห็นหน้าพ่ออีกหนอ
 ด้วยผลบุญพ่อก่อ..เป็นสะพานทอดร่อ..นำพ่อสู่สรวงสวรรค์
 พ่อเหนื่อยมานานนัก งานหนัก..ไม่ค่อยได้พักผ่อน
 พันยอดดอย ร้อยทุ่งนาป่าดอน
 พ่อห่วงหาอาทร..พสกนิกรของพ่อ
 นับตั้งแต่นี้ต่อไป คงไม่ได้..เห็นหน้าพ่ออีกหนอ
 ด้วยผลบุญพ่อก่อ..เป็นสะพานทอดร่อ..นำพ่อสู่สรวงสวรรค์

(ชลธี ธารทอง)

จากตัวอย่าง เพลงรุ่มโพธิ์ทองของแผ่นดิน ของ พยัพ คำพันธ์ จะเห็นได้ว่าลักษณะของเพลง จะประกอบไปด้วย 2 ท่อน คือ ท่อน A ซึ่งเป็นส่วนของทำนองหลักของเพลง และ ท่อน B ที่เป็นท่อน แยกของเพลง ซึ่ง AABA ก็หมายถึงท่อน A1 A2 B แล้วคั่นด้วยคำร้อง “นับตั้งแต่นี้ต่อไป คงไม่ได้.. เห็นหน้าพ่ออีกหนอ ด้วยผลบุญพ่อก่อ..เป็นสะพานทอดรอ..นำพ่อสู่สวรรคาลัย” ก่อนจะจบลงด้วย ท่อน A3 นั่นเอง

3) Simple Rondo คือ รูปแบบการเน้นที่ทำนองหลัก โดยในบทเพลงจะมีหลายแนว ทำนอง ส่วนทำนองหลักหรือทำนองแรกจะวนอยู่ระหว่างทำนองอื่น ๆ ที่ต่างกันอย่างสิ้นเชิง การเปลี่ยนไป มาของทำนองหลักกับทำนองที่ 2 เช่น A B A B A การศึกษาบทเพลงแสดงความไว้อาลัย พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บทเพลงที่มีลักษณะดังกล่าว มีทั้งหมด 3 เพลง คือ เพลงพ่อของฉัน แต่งโดย สุธีราช วงศ์เทเวศน์ เพลงพ่อของไทยในใจตลอดกาล แต่งโดย นรารัตน์ จันทร์แก้ว และ เพลงวันที่พ่อมองจากบนฟ้า แต่งโดย วีรวิชัย จรัสพงศ์ผาติ ดังเนื้อเพลง พ่อของฉัน

ยังเสียใจอยู่ไม่หาย

วันที่พ่อของฉันจากไป

A แล้วอีกไม่นานเท่าไร

น้ำตาที่ไหลไม่เคยแห้งไปสักที

ดินฟ้าฉันยังร้องไห้

น้ำตาคนไทยหลังไปทุกที่

B ในหลวงที่เราจงรักภักดี

บัดนี้พระองค์เสด็จสู่แดนสวรรคาลัย

ยังยึดถือมั่นในคำสอน

พ่อหลวงห่วงอาทรไทยทั่วกัน

A พร้อมจะทำดีทุกวัน

เพื่อพ่อองค์นั้นที่เราชาวไทยบูชา

ดินฟ้าฉันยังร้องไห้

น้ำตาคนไทยหลังไปทุกที่

B ในหลวงที่เราจงรักภักดี

บัดนี้พระองค์เสด็จสู่แดนสวรรคาลัย

ยังยึดถือมั่นในคำสอน

พ่อหลวงห่วงอาทรไทยทั่วกัน

พจนานุกรมศัพท์โต ชีเว

A พร้อมจะทำดีทุกวัน
เพื่อพ่อองค์นั้นที่เราชาวไทยบูชา
(สุธีราช วงศ์เทวีญ)

จากตัวอย่างเพลง พ่อของฉัน คำร้อง กุ้ง สุธีราช วงศ์เทวีญ จะพบว่าบทเพลงนี้บรรเลงโดยการบรรเลงทำนองหลัก (A) และแนวทำนองอื่น (B) ส่วนสำคัญคือแนวทำนองหลักทำนองแรก (A) จะวนมาคั่นอยู่ระหว่างแนวทำนอง B แล้วจบลงด้วย ทำนอง A

จากการศึกษารูปแบบโครงสร้างเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ตามคีตลักษณ์ พบว่าผู้ประพันธ์นิยมประพันธ์ทำนองแบบ ซองฟอร์ม (Song Form) มากที่สุดอาจเป็นเพราะว่าเป็นรูปแบบทำนองที่นักประพันธ์โดยทั่วไปนิยมแต่งและตามหลักการแต่งเพลงทั่วไปส่วนใหญ่เพลงหนึ่งหนึ่งจะมี 2 ทำนองคือทำนองท่อน a และ b มะเร็งหลายครั้งและเนื้อร้องจะเปลี่ยนไปเรื่อย ๆ โดยการนำท่อนฟอร์มมาเติมส่วนหลักแรกลงอีก 1 ครั้ง ซึ่งลักษณะดังกล่าวตรงกับรูปแบบเพลงทำนอง ซองฟอร์ม (Song Form) และผู้ประพันธ์ได้ใช้ทำนองเพลงผสมผสานในบทเพลง 1 ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสามารถในด้านการประพันธ์ทำนองเพลง โดยเฉพาะการนำทำนองเพลงมาประพันธ์ให้กลมกลืนจากเนื้อร้อง รองลงมาคือการแต่งรูปแบบเอกบท เป็นบทเพลงที่มีเพียงท่อนเดียว และอาจมีการซ้ำทำนองกัน และมีทำนองไม่ต่างจากเดิมมากนัก ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้รูปแบบของทำนองเพลงทั้งสองนี้ปรากฏมากที่สุด

2.2 รูปแบบประเภทของแนวเพลง

บทเพลง ถือเป็นวรรณกรรมร้อยกรองที่นักประพันธ์แต่งขึ้น ใช้วรรณศิลป์ในการแต่งเพื่อให้บทเพลงเกิดความไพเราะทั้งด้านการใช้ภาษาและการสื่อความหมาย ดังที่ กุหลาบ มัลลิกะมาส, 2531: 163) กล่าวไว้ว่า “ความงามในบทร้อยกรอง ได้แก่ การเลือกคำที่มีความหมายลึกซึ้งสะท้อนอารมณ์ด้วยเสียงเสนาะจากคำสัมผัสคล้องจอง การเล่นคำ การใช้คำอย่างมีลีลาจังหวะ และมีความไพเราะกินใจ

ผู้ประพันธ์บทเพลงได้นำดนตรีมาประกอบในบทเพลงต่าง ๆ เพื่อระลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชในรัชกาลที่ 9 ซึ่งเป็นงานที่ต้องการสื่อสารกับคนจำนวนมากให้เข้าใจในเนื้อหาสาระตามที่ผู้แต่งต้องการสื่อสารถึงเพลงนอกจากจะช่วยเหลือความหมายของภาพให้ชัดเจนแล้วบางครั้งยังใช้แทนเรื่องราวภาพและลักษณะของตัวละครช่วยให้ตัวเรื่องกระชับสามารถทำให้ผู้ชมผู้ฟังเข้าใจได้การแบ่งประเภทของแนวดนตรีถือว่าเป็นการจำแนก

เพลงที่มีลักษณะพื้นฐานต่าง ๆ ร่วมกัน โดยอาจไม่ได้คำนึงถึงเกี่ยวกับด้านเพลงอย่างเดียว (เช่น ที่มาของเพลง และ เนื้อหาของเพลง เป็นต้น) อาจพูดได้ว่า แนวเพลงนั้นพิจารณาจาก เทคนิค รูปแบบบริบท ที่มา และ เนื้อหาของเพลง เป็นต้น การแบ่งประเภทของบทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช แบ่งตามรูปแบบของดนตรี ดังนี้

2.2.1 การแบ่งตามรูปแบบของดนตรี

แนวดนตรีมีมากมายหลากหลายประเภท ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำ การยกตัวอย่างเฉพาะแนวดนตรีประเภทใหญ่ๆ ที่เป็นที่ยึดและนิยมใช้รวมทั้งประเภทของแนวดนตรีที่มีความเกี่ยวข้องกับงานวิจัยชิ้นนี้โดยตรง ดังต่อไปนี้

1) ดนตรีแนวออร์เคสตรา (orchestra) หรือ วงดุริยางค์ ในภาษาไทย เป็นคำศัพท์เกี่ยวกับดนตรี มีประวัติมาช้านาน และมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบไปตามยุคสมัย เพื่อสนองความต้องการของผู้ประพันธ์ในการถ่ายทอดความรู้สึกของดนตรีในแต่ละยุค วงออร์เคสตราเป็นวงดนตรีที่มีวิวัฒนาการเริ่มขึ้นราว ค.ศ.1600 ลักษณะที่สำคัญของวงออร์เคสตราคือ เป็นกลุ่มของนักดนตรี ที่เล่นเครื่องดนตรีหลักทั้ง 4 ประเภท ได้แก่ เครื่องดนตรีประเภทเครื่องสาย เครื่องเป่าลมไม้ เครื่องลมทองเหลือง และเครื่องกระทบ โดยบรรเลงภายใต้การควบคุมของผู้อำนวยการเพลง จากการศึกษาบทเพลงแสดงความไว้อาลัยพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ผู้วิจัยพบว่า ปรากฏในบทเพลงแสดงความไว้อาลัยฯ จำนวน 1 เพลง คือ เพลง บ้านของพ่อ แต่งโดย เอกชัย ศรีวิชัย เป็นบทเพลงที่ใช้เสียงดนตรีและคำร้องเพื่อสื่อความหมายต่าง ๆ หรือเล่าเรื่องราว ของมหากษัตริย์คุณของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 “พ่ออยู่หัวภูมิพล” ของพสกนิกรชาวไทย ตลอดระยะเวลา 70 ปี แห่งการครองสิริราชสมบัติ พระองค์ได้ทรงประกอบพระราชกรณียกิจในด้านต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์แก่ประชาชนชาวไทยตามความมุ่งหมายของ ผู้ประพันธ์ บทเพลงประเภทนี้จะสื่ออารมณ์ความรู้สึกอย่างชัดเจน

2) ดนตรีแนวโฟล์ค (Folk) เป็นดนตรีที่เกิดจากเรื่องราวหรือคำพูดที่เล่าสืบกันมาแต่โบราณ โดยยังหาหลักฐานไม่ได้ว่าใครเป็นผู้ริเริ่มดนตรีประเภทนี้ขึ้น เพราะใช้การร้องเล่าเป็นมรดกสืบทอดกันมาจนไม่รู้ต้นตอทำให้เนื้อร้องหรือทำนองของเพลงบางเพลงเปลี่ยนไปจากต้นฉบับมากจนจำไม่ได้เลยก็มี เนื้อร้องและดนตรีของเพลงโฟล์ค มักแสดงอารมณ์ของกลุ่มบุคคล โดยมีเนื้อร้องหรือทำนองเรียบง่ายเพลงโฟล์คของแต่ละชาติก็ต่างกัน จากการศึกษาบทเพลงแสดงความไว้อาลัยพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พบจำนวน 5 เพลง คือ

ตาราง 2 รายชื่อเพลงกลุ่มดนตรีแนวโฟล์ค (Folk)

ที่	ชื่อเพลง	ผู้แต่ง	เผยแพร่เมื่อ
1.	ฉันเกิดในรัชกาลที่ 9	เสก โลโซ	15 ตุลาคม 2559
2.	ตามรอยพ่อหลวง ร.9	บ.เบิร์ด	17 ตุลาคม 2559
3.	ส่งพ่อคืนฟ้า	พจน์ สุวรรณพันธ์	25 ตุลาคม 2559
4.	บทเพลงจากหัวใจ	ไก่อ๋ม	25 ตุลาคม 2559
5.	ฉันรักพระเจ้าอยู่หัว	ดาว ขำมิน	1 พฤศจิกายน 2559

เพลง ฉันเกิดในรัชกาลที่ 9 เพลง ตามรอยพ่อหลวง ร.9 เพลงส่งพ่อคืนฟ้า เพลงจากหัวใจ และเพลง ฉันรักพระเจ้าอยู่หัว เป็นบทเพลงที่ประกอบไปด้วย อุปกรณ์ หลักๆ ของดนตรี คือ ใช้กีตาร์โปร่ง และกั๊กร์ร้อง อุปกรณ์ต่าง ๆ ไม่ยุ่งยากและไม่ พิกทำนอง เพื่อสื่อความหมายเล่าเรื่องราว ของมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ซึ่งเต็มไปด้วยความอาลัย ความรัก ความจงรักภักดี ความภาคภูมิใจที่ได้อยู่ภายใต้พระบารมี ตลอดจนเป็นแรงใจให้ก้าวเดินต่อไป บทเพลงประเภทนี้จะสื่ออารมณ์ความรู้สึกอย่างชัดเจน

3) ดนตรีแนวป๊อป (Pop Music) เพลงป๊อป เป็นแนวเพลงที่ถูกพัฒนามาจากแจ๊ส โฟล์ค อาร์แอนด์บี แดนซ์ คลาสสิก ร็อกแอนด์โรลเริ่มเล่นช่วงทศวรรษที่ 1950 ใน สหรัฐอเมริกา เป็นแนวเพลงที่มีลักษณะของโมโลด์ที่ฟังง่าย ฟังสบาย และมีท่วงทำนองที่พลิ้วไหว สร้างความสนุกสนานให้กับผู้ฟังได้ ดนตรีป๊อปมักถูกนำมาผสมผสานกับกลิ่นอายของดนตรีแนวอื่น ๆ เช่น ร็อก แจ๊ส ฮิปฮอปเร้กเก้ ดนตรีอิเล็กทรอนิกส์ แดนซ์อาร์แอนด์บี ฟังก์หรือแม้แต่โฟล์ค จากการศึกษาบทเพลง แสดงความไว้อาลัยพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พบจำนวน 52 เพลง คือ

ตาราง 3 รายชื่อเพลงกลุ่มดนตรีแนวป๊อป (Pop Music)

ที่	ชื่อเพลง	ผู้แต่ง	เผยแพร่เมื่อ
1.	พ่อครับ	ฟองเบียร์	13 ตุลาคม 2559
2.	แบบอย่างของคุณ	วโรดม นรเศรษฐโกศล	13 ตุลาคม 2559
3.	กล่อมพ่อ	นิติพงษ์ ห่อนาค	14 ตุลาคม 2559
4.	พ่อจ๋า	พริกไทย	15 ตุลาคม 2559
5.	ด้วยหัวใจของพ่อ	ปกาศิต	15 ตุลาคม 2559

ตาราง 3 (ต่อ)

ที่	ชื่อเพลง	ผู้แต่ง	เผยแพร่เมื่อ
6.	เพลงของพ่อ	ประวิทย์ แซ่ลื้อ	16 ตุลาคม 2559
7.	บทเพลงของพ่อ	ตรัย ภูมิรัตน์	17 ตุลาคม 2559
8.	วันที่พ่อไม่อยู่	อศิร วงษ์เซ็ง	17 ตุลาคม 2559
9.	พ่อภูมิพล	ยีนยง โอภากุล	17 ตุลาคม 2559
10.	พ่อยังอยู่	ศิวรา เต็มชีพ	18 ตุลาคม 2559
11.	13 ตุลา หนึ่งในท้อมตรง	ชเนศ วรากุลนุเคราะห์	19 ตุลาคม 2559
12.	สลาย (13 ตุลาคม 2559)	ธวัชิต วิไลโอฬาร	19 ตุลาคม 2559
13.	คำสัญญาต่อหน้ารูปพ่อ	ปิ่น ประกาศสิทธิ์	19 ตุลาคม 2559
14.	รักเพื่อพ่อ	สิงโต นำโชค	21 ตุลาคม 2559
15.	พระราชานิทาน	มาเซน อาลี ซาห์	21 ตุลาคม 2559
16.	ทำดีเพื่อพ่อ	หมิง ร้อยเสียง	22 ตุลาคม 2559
17.	หาที่สุกมิได้	สมชาย นิลศรี	22 ตุลาคม 2559
18.	น้ำตาท่วมไทย	มินตรา ชุระยศ	23 ตุลาคม 2559
19.	เอาเทวดาองค์นั้นกลับคืนมา	นัดต้า	23 ตุลาคม 2559
20.	รักพ่อ	สุนิดา สมมีชัย	23 ตุลาคม 2559
21.	พ่อเหนื่อยพอแล้ว	จักรพงศ์ เทียนวิจิตร	23 ตุลาคม 2559
22.	ลูกขอสัญญา	ขจรเดช พรหมรักษา	24 ตุลาคม 2559
23.	องค์ภูมิินทร์ มหาราชา	ชลธิ์ โออินทร์	24 ตุลาคม 2559
24.	สัญญาแห่งสยาม	วิทยา สิทธิพิสัย (ไนต์)	24 ตุลาคม 2559
25.	พ่อจำลองร้องไห้	ครูโลม บุรพา	24 ตุลาคม 2559
26.	ด้วยรักของพ่อ	กวีตา ก้องกิตากร	25 ตุลาคม 2559
27.	ตราบนานเท่านาน รัชกาลที่ 9	ปทุมราช อาร์สยาม	25 ตุลาคม 2559
28.	วันที่พ่อมองจากบนฟ้า	วีรวิทย์ จรัสพงศ์ผาติ	25 ตุลาคม 2559
29.	เพื่อพ่อ	นิติกร สิมะลี บ็อบบี้	25 ตุลาคม 2559
30.	อย่าห่วงเลยนะพ่อ	ชญญ์ อาร์สยาม	26 ตุลาคม 2559

ตาราง 3 (ต่อ)

ที่	ชื่อเพลง	ผู้แต่ง	เผยแพร่เมื่อ
31.	ฝันบิดา	สุชาติ แซ่แห้ง	26 ตุลาคม 2559
32.	Garland of The King (มาลัยของพ่อ)	เปา ซานต้า	27 ตุลาคม 2559
33.	ไอ้ พระคีนสรวง	เชษฐ ติงส์ญชลี	27 ตุลาคม 2559
34.	เทวดาของฉัน	ทอมมี่ วศิน วงศ์ปัทมภ์	27 ตุลาคม 2559
35.	19.00 (คน ๆ นี้รักพ่อ)	โอ อภิสสิทธิ์	28 ตุลาคม 2559
36.	เพื่อพ่อ	ชัยยา อินทร์ตา	28 ตุลาคม 2559
37.	ไม่มีวันลืมพ่อ	ปาล ประภาสิต	28 ตุลาคม 2559
38.	กษัตริย์แห่งประชาธิปไตย	ยีนยง โอภากุล	29 ตุลาคม 2559
39.	รอยยิ้มพ่อ	ยีนยง โอภากุล	29 ตุลาคม 2559
40.	ดินอุดม น้ำสมบุรณ์ ด้วยพระบารมี	ยีนยง โอภากุล	29 ตุลาคม 2559
41.	ลูกสุดอาลัย	กิตติศักดิ์ พลอยงาม	29 ตุลาคม 2559
42.	เพื่อพ่อที่มองเราอยู่บนฟ้า	โอด้า ปิยะพงษ์	29 ตุลาคม 2559
43.	วอนฟ้าขอเทวดาคืน	นำชัย อันทิม	30 ตุลาคม 2559
44.	พ่อไม่ได้จากเราไปไหน	บุญล้อม คู่กะสังข์	3 พฤศจิกายน 2559
45.	ข้าพระบาททุกชาติไป	Art Sevenmusic	3 พฤศจิกายน 2559
46.	พ่อผู้สร้าง	แม่แตมาสตุติโอ	4 พฤศจิกายน 2559
47.	จากสวรรค์	อภิวัฒน์ พงษ์วาท	5 พฤศจิกายน 2559
48.	วอนฟ้าขอเป็นข้ารองบาท ทุกชาติไป	ธิดิ ภัทรสิทธิฤกษ์	6 พฤศจิกายน 2559
49.	เสด็จประทับอยู่	อิทธิพงศ์ กฤดากร ณ อยู่ธยา	7 พฤศจิกายน 2559
50.	เดิมพันที่ยิ่งใหญ่	ดาร์ สรวาภูมิ	12 พฤศจิกายน 2559
51.	เสียงจากลูกของพ่อ	ปอร์ กสิ	18 พฤศจิกายน 2559
52.	รูปที่ข้างฝา	ชูศักดิ์ วิเศษศิริ, เกริก ฤทธิ์ วิเศษศิริ	1 ธันวาคม 2559

จากการศึกษาบทเพลงแสดงความไว้อาลัยพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ที่กล่าวมาในตารางข้างต้นนี้ พบว่า เป็นแนวเพลงที่มีลักษณะของโมโลดี้ที่ฟังง่าย ฟังสบายและมีท่วงทำนองที่พลิ้วไหว เนื้อเพลงส่วนใหญ่กล่าวถึงพระราชกรณียกิจที่ทรงงานทั่วผืนแผ่นดินไทยของจอมกษัตริย์ ถ่ายทอดความหวาดหวั่นในจิตใจในฐานะของพสกนิกรก่อนจะรับทราบข่าวร้ายที่ไม่มีพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชอีกต่อไปแล้ว และขอถวายความภักดีตามรอยเบื้องพระยุคลบาทแด่กษัตริย์ผู้ซึ่งชาวไทยทั้งชาติเรียกว่า “พ่อ”

อีกหนึ่งบทเพลงยังสร้างกำลังใจให้กับพสกนิกรให้อย่าย่อมนแพ้ต่อสิ่งใด ที่เปรียบพระบารมีของพระองค์เป็นดั่งแสงอาทิตย์ที่ส่องแสงทั่วแผ่นดิน และจะเป็นดั่งแสงสว่างแห่งความดีนำทาง เป็นพลังการใช้ชีวิตให้ทุกคนลุกขึ้นมาเดินหน้าใช้ชีวิตต่อไป

4) ดนตรีแนวเพลงแร็ป (Rap) หรือ ฮิป-ฮอป(Hip-Hop) แร็ป หรือ ฮิป-ฮอป เป็นเพลงที่เริ่มต้นจากหมู่สังคมคนผิวดำแพร่ขยายกันในหมู่ชนชั้นกลางและชั้นล่าง เรียกได้ว่าเป็นดนตรีที่เติบโตขึ้นบนท้องถนนของกลุ่มวัยรุ่น ขับร้องเพื่อความสนุกสนานจนพัฒนาเข้าสู่ระดับตลาดอย่างกว้างขวาง ซึ่งเป็นที่นิยมคลั่งไคล้ในหมู่วัยรุ่น มีการพลิกแพลงทำเด่นออกไปจนกลายเป็นวัฒนธรรมการเต้นรำแบบใหม่ จุดเด่นเพลงแร็ป หรือ ฮิป-ฮอป มีจังหวะและเนื้อหาที่ไม่เน้นเสียงประสานและทำนองที่ไพเราะ ใช้ปากกับมือเลียนเสียงกลอง บางครั้งอาจใช้เครื่องทำจังหวะ(Rhythm Box) ที่มีเสียงไม่เหมือนกลองจริง ๆ ภาษาที่ใช้เป็นภาษาสแลงของคน เนื้อหาของเพลงระบายความอัดอั้นของวัยรุ่น ประทับวังสังคมแสดงความก้าวร้าว ต่อต้าน บางเพลงมีความหยาบคายเพื่อให้ผู้ฟังเกิดความสะใจ (พงศธร วงศ์เกียรติ ขจร, 2535 : 31) จากการศึกษาดนตรีเพลงแสดงความไว้อาลัยพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พบจำนวน 1 เพลง คือ เพลง ภาพที่เคยมีพ่อ แต่งโดย ดงจุง ซึ่งรวมแร็ปเปอร์จากกลุ่มดงจุง มาร่วมถ่ายทอดบทเพลงรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช โดยเล่าเรื่องผ่าน “ภาพ” ที่แฝงคำสอนต่าง ๆ เป็นบทเพลงสื่ออารมณ์ความรู้สึกอย่างชัดเจน

5) ดนตรีแนวเพลงเร็กเก้ (reggae) เร็กเก (reggae) เป็นแนวดนตรีแอฟริกา-แคริบเบียนซึ่งพัฒนาขึ้นบนเกาะจาเมกา และมีความซิดไกล์เชื่อมต่อกับลัทธิรัสตาฟาเรียน (Rastafarianism) รากเหง้าของดนตรีคนแอฟริกา-แคริบเบียน คือเพลงโฟล์คของจาเมกาที่เรียกว่า เมนโต (Mento) มีท่วงทำนองเพลงไปในทางแนวดนตรีคาลิปโซ เนื้อหาของบทเพลงจะพูดถึงการเรียกร้องสิทธิของตัวเองและปัญหาความยากจนต่อประเทศเจ้าอาณานิคมในหมู่เกาะอินเดียตะวันตกในทะเลแคริบเบียน

จากการศึกษาบทเพลงแสดงความไว้อาลัยพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ปรากฏในบทเพลงแสดงความไว้อาลัยฯ จำนวน 1 เพลง คือ เพลง แก้มลิง แต่งโดย ประภาส ชลศรานนท์ เนื้อหาในบทเพลงจะกล่าวถึงเรื่องของ “น้ำเกิน” ซึ่งกล่าวถึงปัญหาน้ำที่ล้นเอ่อท่วมบ้านเรือนและพื้นที่เกษตรกรรม ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำริแก้ไขปัญหานี้ด้วยโครงการแก้มลิง และยังมีเรื่องของเขื่อนที่กักเก็บน้ำในปริมาณมหาศาล เพื่อป้องกันปัญหาน้ำท่วม

6) ดนตรีแนวเพลงไทยเดิม หมายถึง เพลงที่มีการขับร้องด้วยวิธีการแบบไทย เช่น การเอื้อน ลงทรวง เป็นต้น พร้อมด้วยการบรรเลงดนตรีไทยไปด้วยในขณะที่กำลังขับร้องหรือบรรเลงเฉพาะดนตรีไม่มีการขับร้อง เครื่องดนตรีที่ใช้เป็นเครื่องดนตรีไทยที่ปรากฏในปัจจุบัน แม้ว่าจะมีการสันนิษฐานถึงที่มาของเครื่องดนตรีไทยในบางเครื่องว่ากำเนิดมาจากต่างชาติ แต่บรรพบุรุษไทยก็ได้เปลี่ยนแปลงและประยุกต์ให้เข้ากับเพลงไทยเดิม อาศัยเนื้อร้องจากคำประพันธ์อื่นมาสวมใส่ทำนองที่แต่งไว้แล้ว ทำนองและเนื้อร้องจึงไม่พอดีกัน โดยใช้เสียง “เออ” หรือ “เอย” และลักษณะนี้เองทำให้เพลงไทยมีเอกลักษณ์และประเทศข้างเคียงก็มีการเอื้อนเช่นเดียวกันกับไทย ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ที่เด่นและไพเราะ พบจำนวน 1 เพลง คือ บทขับเสภาถวายพ่อหลวง แต่งและขับเสภา โดย ธชย ประทุมวรรณ เนื้อหาได้แสดงถึงความอาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ด้วยการขับเสภาถ่ายทอดอารมณ์และความรู้สึกแทนพสกนิกรที่มีต่อพระองค์ท่าน มีการกล่าวเปรียบเทียบกับสิ่งต่าง ๆ ดังเนื้อหาที่ว่า “พระองค์ท่านยิ่งกว่าพระสุเมรุอินเอนล้น ยิ่งกว่าสิ้นตะวันสิ้นจันทร์ฉาย หล้ามีดับอัปแสงแรงแมลาย โลกธาตุแตกสลายสิ้นองค์ภูมิพล” เป็นต้น

2.3 รูปแบบลักษณะคำประพันธ์

ในการศึกษาบทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ที่ผู้วิจัยนำมาศึกษา จำนวน 93 เพลง ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางการวิเคราะห์บทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทั้ง 2 ด้าน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.3.1 รูปแบบฉันทลักษณ์

ฉันทลักษณ์ หมายถึง ลักษณะบังคับของคำประพันธ์ไทย วิธีเรียงร้อยถ้อยคำหรือเรียบเรียงถ้อยคำให้เป็นระเบียบตามลักษณะบังคับและบัญญัติที่นักปราชญ์ได้ร่างเป็นแบบไว้

จากการศึกษาบทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช จำนวน 93 เพลง ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางการวิเคราะห์ จำแนกได้เป็นจำแนกได้เป็น 2 ลักษณะดังนี้

2.3.1.1. เพลงที่มีรูปแบบคำประพันธ์ใกล้เคียงฉันทลักษณ์เดิม จำนวน 5 เพลง

2.3.1.2 เพลงที่ไม่ปรากฏรูปแบบคำประพันธ์ จำนวน 88 เพลง

2.3.1.1 เพลงที่มีรูปแบบใกล้เคียงฉันทลักษณ์เดิม

รูปแบบใกล้เคียงฉันทลักษณ์เดิม คือ ลักษณะคำประพันธ์ที่มีการกำหนดจำนวนคำ และการส่งสัมผัสระหว่างวรรคและระหว่างบทอย่างมีระเบียบกฎเกณฑ์เพื่อให้คำประพันธ์ชนิดนั้นเกิดความงามทางภาษาตามชนิดของคำประพันธ์ พบการใช้รูปแบบใกล้เคียงฉันทลักษณ์เดิม ดังต่อไปนี้

1) กลอน

กลอนสุภาพ คือ ประเภทหนึ่ง ซึ่งลักษณะคำประพันธ์ของภาษาไทย ที่เรียบเรียงเข้าเป็นคณะ ใช้ถ้อยคำและทำนองเรียบ ๆ ซึ่งนับได้ว่ากลอนสุภาพเป็นกลอนหลักของกลอนทั้งหมด เป็นพื้นฐานของกลอนหลายชนิด มีรูปแบบการสัมผัสดังต่อไปนี้

พบ 3 เพลง ดังตัวอย่าง เพลง คีนส์สุวรรณค์

พ้อคือราชาผู้เหนือราชัน

พ้อคือดวงจันทร์ทอแสงนวลโย

พ้อคือความรักรุ่งรุ่งพุ่งไป

ซุบซูดใจของประชาชน

เจ็ดสิบปีแห่งการครองราชย์

พ้อย่างพระบาทเยือนทุกแห่งหน

ไทยทั้งประเทศข้ามเขตความจน

พ้อบุกฝ่าจนพ้ออยู่พอกิน

(พระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี)

ลักษณะคำประพันธ์ของบทเพลงคีนส์สุวรรณค์ ใกล้เคียงกับลักษณะของกลอนสุภาพมากที่สุดในเรื่องของ การส่งสัมผัสระหว่างวรรคและระหว่างบท และการกำหนดจำนวนคำในแต่ละวรรค อยู่ในระหว่าง 7-9 คำ การส่งสัมผัสระหว่างวรรค มีครบทุกวรรค แต่ยังไม่เป็นไปตามเกณฑ์ เช่น บทที่ 1 คำว่า **ไป** ในวรรครอง ควรส่งสัมผัสไปยังคำที่ 5 ในวรรคส่ง แต่ ส่งสัมผัสไปยังคำว่า **ใจ** ซึ่งเป็นคำที่ 4 ของวรรค การส่งสัมผัสระหว่าง บท มีครบทุกบทเช่นเดียวกับกลอนสุภาพ เช่นคำว่า **จน** ในวรรคส่ง ของบทที่ 1 ส่งสัมผัสไปยัง คำว่า **หน** ในวรรครับ ของบทที่ 2 เป็นต้น

เพลง สวรรค์ใจร้าย

น้ำตาของลูกไหลนองทั่วทั้งแผ่นดินเมื่อถึงวันสิ้น เนื้อหาว พ้อของแผ่นดิน

หัวใจสลายไทยทั้งสยามน้ำไหลริน สิ่งที่ได้ยินคือเสียงร่ำร้อง ก้องแผ่นดินไทย

พ้อจากไปแล้วร่วมโพธิ์ร่มแก้วผู้มีแต่ให้

หนึ่งในดวงใจคือพ้อองค์นี้หาใดเปรียบปาน

พ้อยังคงอยู่ในใจลูกนี้ตราบนานแสนนาน

ชัณริทร์กาลพ้ออยู่ในใจของลูกเสมอ

(ธันวา ราศีธนู)

ลักษณะคำประพันธ์ของบทเพลงสวรรค์ใจร้าย ใกล้เคียงกับลักษณะของ กลอนสุภาพมากที่สุดในเรื่องของ การส่งสัมผัสระหว่างวรรคและระหว่างบท และการกำหนดจำนวน คำในแต่ละวรรค อยู่ในระหว่าง 10 คำ การส่งสัมผัสระหว่างวรรค มีครบทุกวรรค แต่ยังไม่เป็นไปตาม เกณฑ์ เช่น บทที่ 1 คำว่า **ริน** ในวรรครอง ควรส่งสัมผัสไปยังคำที่ 1 หรือ คำที่ 5 ในวรรคส่ง แต่ ส่ง สัมผัสไปยัง คำว่า **อิน** ซึ่งเป็นคำที่ 4 ของวรรค การส่งสัมผัสระหว่างบท ยังไม่มีครบทุกบท เช่นเดียวกับกลอนสุภาพ เช่นคำว่า **ไทย** ในวรรคส่ง ของบทที่ 1 ไม่ส่งสัมผัสไปยังวรรครับ ของบทที่ 2 เป็นต้น

เพลง พ่อภูมิพล

พื่อท่องไปใกล้ไกลทุกถิ่น
จากยอดดอยยอดภูสูงลิ่ว
นำแนวทางที่คิดไว้ก่อน
แก้ปัญหาให้อย่างถูกต้อง

เหยียบพื้นดินทุกตารางนิ้ว
ถึงชายเลนชายป่าโกงกาง
เข้าไปสอนไปบอกไปสร้าง
นำความหวังสู่สังคมไทย

ลักษณะคำประพันธ์ของบทเพลงคืนสู่สวรรค์ มีความใกล้เคียงกับลักษณะของ กลอนสุภาพมากที่สุดในเรื่องของ การส่งสัมผัสระหว่างวรรคและระหว่างบท และการกำหนดจำนวน คำในแต่ละวรรค อยู่ในระหว่าง 7 คำ การส่งสัมผัสระหว่างวรรค มีครบทุกวรรค แต่ยังไม่เป็นไปตาม เกณฑ์ เช่น บทที่ 1 คำว่า **ลิ่ว** ในวรรครอง ไม่ส่งสัมผัสไปยังคำที่ 1 หรือ คำที่ 5 ในวรรคส่ง แต่ ส่ง สัมผัสไปยัง คำว่า **นิ้ว** ของวรรครับ การส่งสัมผัสระหว่างบท มีครบทุกบทเช่นเดียวกับกลอนสุภาพ เช่นคำว่า **กาง** ในวรรคส่ง ของบทที่ 1 ส่งสัมผัสไปยังวรรครับ ของบทที่ 2 คำว่า **สร้าง** เป็นต้น

กลอนลำนํ้า คือ กลอนที่ใช้ขับร้อง หรือสวด ให้มีทำนองต่าง ๆ แบ่งออกเป็น 5 ชนิด คือ 1.กลอนบทละคร 2.กลอนสี่กั๊ก 3.กลอนเสภา 4.กลอนดอกสร้อย 5.กลอนขับร้อง ใน การศึกษาบทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ที่ผู้วิจัย นำมาศึกษา จำนวน 93 เพลง ผู้วิจัยพบว่าบทกลอนที่ผู้ประพันธ์ใช้นำมาแต่งเป็นกลอนเสภา พบ จำนวน 1 เพลง

กลอนเสภา คือ เป็นคำประพันธ์ชนิดหนึ่ง ซึ่งแต่งเพื่อใช้ขับ เพราะใช้เป็น กลอนขับ จึงกำหนดคำไม่แน่นอน มุ่งการขับเสภาเป็นสำคัญ จึงใช้คำ 7 คำ ถึง 9 คำ การส่งสัมผัส นอกเหมือนกับกลอนสุภาพ แต่ไม่บังคับหรือห้ามเสียงสูง ต่ำ ตามจำนวนคำแต่ละวรรค อยู่ในเกณฑ์ กลอน 7-9 ดังตัวอย่างขับเสภาเพื่อพ่อ

ยิ่งกว่าพระสุเมรุโอรินเอนลั่น	ยิ่งกว่าสิ้นตะวันสิ้นจันทร์ฉาย
หล้ามีดับอัปแสงแรมมลาย	โลกธาตุแตกสลายองค์ภูมิพล
น้ำตารินทุกหย่อมย่านทุกบ้านเหี่ยว	ใจดวงเศร้าจิตดวงโสกโลกสับสน
ทรายทุกเม็ดดินทุกก้อนก็รื้อนรณ	เกลื่อนดาวหล่นโลกอัปสลับดินฟ้า
ธ ทรงเป็นทุกอย่างสร้างประเทศ	ธ ทรงศักดิ์ปึกเศษฐกิจกล้า
ธ ทรงเป็นดวงใจไทยประชา	ธ ยাত্রาทุกถิ่นปฎุพินไต่
สิ้นพระองค์พระผ่านเกล้าของชาวไทย	เสด็จสวรรคตครุโลไปกลับ
ราษฎร์จะจมน้ำตาตายลงพ่ายพับ	น้ำตาหล่นวิบวิบลงพรุพราย
ขอเสด็จสู่สวรรคต ณ ชั้นฟ้า	ราษฎร์อยู่หลังยังน้ำตาไม่เหือดหาย
ภูมิพลยังอยู่ไม่รู้วาย	ของพระองค์สู้สัปรายนิรันดร์เทอญ

(แก่ง ธชย)

ลักษณะคำประพันธ์ของ ขับเสภาเพื่อพ่อ มีความใกล้เคียงกับลักษณะของ กลอนเสภา มากที่สุดในเรื่องของ การส่งสัมผัสนอกเหมือนกับกลอนสุภาพ ซึ่งแต่งเพื่อใช้ขับ จึงกำหนดคำไม่แน่นอน มุ่งการขับเสภาเป็นสำคัญ ต้องการเน้นอารมณ์เป็นพิเศษ แทนการอ่านแบบ ธรรมดาหรืออ่านแบบทำนองเสนาะ การขับเสภา จะใช้เสียงเอื้อนนำว่า เออ...ฮี...ก่อนเริ่มวรรคแรก ของบท และใช้เสียงกรับเครื่องให้จังหวะประกอบ

2) กาพย์

กาพย์ เป็นคำประพันธ์ชนิดหนึ่ง มีกำหนดคณะ มีจังหวะคำคล้ายกับฉันท แต่ไม่บังคับครุ ลหุ จากการศึกษาพบว่า กาพย์ เป็นรูปแบบที่ปรากฏใช้ รองลงมาจาก กลอน กาพย์ที่ปรากฏในบทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พบบทเพลงที่มีรูปแบบคำประพันธ์ใกล้เคียงฉันทลักษณ์เดิม คือกาพย์ยานี 11 พบจำนวน 1 เพลง ดังนี้

กาพย์ยานี 11 กาพย์ยานีบทหนึ่งมีสองบาท บาทละ 11 คำ หนึ่งบทมีสอง บาท บาทละ 11 พยางค์ แบ่งเป็น 2 วรรค วรรคแรก 5 พยางค์ วรรคหลัง 6 พยางค์ บังคับสัมผัสระหว่างวรรคที่ 1, 2 และ 3 ทั้งสัมผัสวรรคที่ 4 สัมผัสระหว่างบทส่งจากท้ายบทแรกไปยังท้ายบาทแรกของบทต่อไป ดังตัวอย่าง เพลงด้วยรักของพ่อ

จะมีไหมใคร	ที่เป็นได้ทุกอย่าง
คอยปกป้องไม่ห่าง	และไม่มีทางจากไกล
จะมีไหมคน	ที่ทนด้วยหัวใจ
ไม่ว่าแลกอะไร	แค่ขอให้เราได้ดี

(กวีตา ก้องกิตติการ)

ลักษณะคำประพันธ์ของเพลงด้วยรักของพ่อ มีความใกล้เคียงกับลักษณะของ กาศยยานี 11 คือ วรรค หน้า 5 คำ วรรคหลัง 6 คำ ยกเว้นบางวรรคจำนวนคำอยู่ระหว่าง 4-5 คำ เช่น บทที่ 1 วรรคที่ 1 บาทที่ 1 จะมีไหมใคร มีจำนวน 4 คำ และบทที่ 2 คำในวรรคที่ 1 บาทที่ 1 จะมีไหมคน มีจำนวน 4 คำ

การส่งสัมผัสระหว่างวรรค มีลักษณะคล้ายกาศยยานี 11 คือ คำสุดท้ายของ วรรคที่ 1 จะส่งสัมผัสไปยังคำที่ 2 หรือคำที่ 3 ของวรรคที่ 1 ในบาทที่ 1 ส่วนการส่งสัมผัสระหว่างบท ในเพลงเพลงด้วยรักของพ่อก็ครบทุกบทคล้ายกาศยยานี 11

2.3.1.2 เพลงที่ไม่ปรากฏรูปแบบคำประพันธ์

เพลงที่ไม่ปรากฏรูปแบบคำประพันธ์ หมายถึง บทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ที่ไม่กำหนดลักษณะคำประพันธ์หรือจำนวนคำ เนื้อหาของเพลงอาจมีคำสัมผัสเป็นช่วง ๆ เป็นการกล่าวไปเรื่อย ๆ ตามจุดประสงค์ของผู้ประพันธ์

จากการศึกษาบทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ที่ไม่ปรากฏรูปแบบคำประพันธ์ พบว่า มีจำนวน 88 เพลง เช่น เพลงพ่อครับ แต่งโดย ฟองเบียร์ เพลงลำภูไทด้วยหัวใจที่ฮักพ่อ ของสลา คุณวุฒิ เพลงแก้มลิง แต่งโดย ประภาส ชลศรานนท์ เพลง เพื่อพ่อที่มองเราอยู่บนฟ้า แต่งโดย โอ้ด้า ปิยะพงษ์ เป็นต้น

ตัวอย่าง

เพลงพ่อครับ

หยดน้ำตาไหลริน กว่าฝนทั้งฟ้าที่ร่วงโรย
ลมพัดโชย ไม่อาจเคลื่อนผ่าน ภาพจำของหัวใจ
ก็เรื่องราว ที่พ่อสร้างสรรค์ มากกว่าเม็ดทราย
ก็ล้านใจ ไม่พอให้ใช้ เพื่อจดจำ
ฉันมีวันนี้ได้เพราะอะไร
เพราะใคร ถ้าไม่ใช่ เพราะพ่อคนนี่
เกิดอีกที ก็ครั้งก็ยังต้องการจะเป็นลูกพ่อ

พรข้อเดียวที่ขอ ฟ้าโปรดบันดาลให้เป็นจริง
 สิ่งหนึ่งหมื่นล้านใด ไม่ต้องการเลยซักสิ่ง
 ลูกขอแอบอิงใต้พระบารมีของพ่อ ไม่ว่าชาติไหน

(ฟองเปียร์)

เนื้อหาเพลงพ่อครับ เป็นการกล่าวถ้อยคำบรรยายความรู้สึกของตัวละครไปเรื่อย ๆ โดยไม่มีลักษณะคำประพันธ์ที่แน่นอนว่า วรรคแต่ละวรรค มีจำนวนคำเท่าใด มีจุดรับส่งคำสัมผัสที่ใด ซึ่งคำสัมผัสของเพลงไม่ได้กำหนดตำแหน่งไว้ที่แน่ชัด เช่น คำว่า ใจ สัมผัสกับคำว่า ไม่ คำว่า ให้และ คำว่า ใช้ ซึ่งเป็นเสียงสัมผัสง่ายเพียงเสียงเดียว คือ สระไอ ทั้งเพลง

นอกจากการส่งสัมผัสระหว่างช่วงมักใช้คำง่าย ๆ และใช้เสียงสระซ้ำกันบ่อย การสัมผัส มักมีคำสัมผัสที่ปรากฏเป็นช่วง ๆ ของเพลงจะจะใช้มากในบทเพลงนี้

ตัวอย่าง เพลง เพื่อพ่อที่มองเราอยู่บนฟ้า

ก็ภพก็ชาติ	ขอเป็นรองพระบาททุกชาติไป
ไม่มีอีกแล้วไทย	กษัตริย์ผู้ยิ่งใหญ่ตั้งองค์ภูมิพล
ลูกจะขอน้อมถวาย	ใจและกาย เพื่อพ่อคนนี้
ลูกจะรัก และสามัคคี	ตอบแทนพ่อที่มองเราอยู่บนฟ้า
ถึงวันนี้จะไม่มีพ่อ	แต่ลูกจะไม่ท้อจะขอก้าวต่อไป
ตามรอยพระบาท	ที่ทรงสอนไว้
ให้เราคนไทยนั้นทำความดี	

(ไอต้า ปิยะพงษ์)

เพลง เพื่อพ่อที่มองเราอยู่บนฟ้า ไม่กำหนดจำนวนคำในแต่ละวรรคที่แน่นอน มีคำสัมผัสที่ปรากฏเป็นช่วง ๆ ไม่ปรากฏตำแหน่งที่แน่นอน เช่น

เนื้อเพลงช่วงที่ 1	คำว่า ชาติ	สัมผัสกับ คำว่า บาท
เนื้อเพลงช่วงที่ 2	คำว่า ถวาย	สัมผัสกับ คำว่า กาย

ตัวอย่าง เพลง แก้มลิง

โอโอโอ โอเจ้าลิงแก้มใหญ่	แก้มใหญ่เอาไวใส่ของกินกันเถอะ
กักเก็บอาหารเก็บไว้ตั้งบานเบอะ	ได้ตั้งเยอะ ได้ตั้งเยอะ เก็บไว้ในแก้มลิง
ถึงหน้าน้ำ น้ำเหนือไหลบ่า	ทะเลหนุนมาบวกกับพายุฝน
แม่น้ำลาคองจึงเริ่มเอ่อล้น	จึงท่วมจึงท่วมเมืองมิดบ้าน
หาที่ลุ่มให้น้ำไหลไป	เก็บกักพักไว้ยามให้มาระราน
ลิงมีแก้มเอาไว้เก็บอาหาร	เราก็เก็บสายธารไว้ในแก้มลิง

(ประภาส ชลศรานนท์)

เนื้อหาของเพลงแก้มลิง เป็นการกล่าวถ้อยคำบรรยายความรู้สึกของตัวละครไปเรื่อย ๆ โดยไม่มีลักษณะคำประพันธ์ที่กำหนดแน่นอน ในส่วนของวรรคไม่มีกำหนดจำนวนคำ คำสัมผัสที่ปรากฏ ไม่ได้กำหนดตำแหน่งไว้ชัดเจน เช่น คำว่า ใหญ่ สัมผัสกับคำว่า ใส่ เบอะ สัมผัสกับคำว่า เยอะ คำว่า บ่า สัมผัสกับคำว่า มา คำว่า ไหล สัมผัสระหว่างวรรคเดียวกันกับคำว่า ไป คำว่า กัก สัมผัสระหว่างวรรค กับคำว่า พัก เป็นต้น

การใช้คำประพันธ์เพลงที่ไม่ปรากฏรูปแบบในลักษณะนี้ เป็นการให้อิสระแก่ผู้ประพันธ์ เป็นการเรียบเรียงถ้อยคำโดยไม่มีบังคับทางฉันทลักษณ์ตายตัว จะมีการแบ่งเป็นช่วงเป็นวรรค ให้ได้จังหวะงดงาม โดยมีจุดประสงค์เพียงเพื่อถ่ายทอดความคิด ความรู้สึกของผู้ประพันธ์เพลง ให้สัมพันธ์กับดนตรีและท่วงทำนองของเพลง แตกต่างจากการประพันธ์ที่ใกล้เคียงฉันทลักษณ์เดิม

บทที่ 3

เนื้อหาของบทเพลงแสดงความไว้อาลัย

รูปแบบการนำเสนอ หมายถึง ลักษณะการนำเสนอเนื้อหาของบทเพลงแสดงความไว้อาลัย แต่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เป็นงานประพันธ์ที่เหล่าบรรดา ศิลปิน นักร้อง นักแต่งเพลง ได้แต่งเพลงเพื่อถวายอาลัยและเทิดพระเกียรติแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช หลังทราบข่าวการสวรรคต เมื่อวันที่ 13 ตุลาคม พ.ศ. 2559 ที่ผ่าน ในแต่ละเพลงล้วนสะท้อนถึงมุมมองทั้งในแง่การถ่ายทอดความรู้สึกโศกเศร้าเสียใจ สะท้อนถึงพระราชกรณียกิจ เมื่อครั้งยังมีพระชนม์ชีพ ตลอดจนเจตนาสดีคนไทยด้วยกันซึ่งเป็นช่วงเวลาแห่งความวิโยคโศกศัลย์ การนำเสนอบทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช จำนวน 93 เพลง ผู้วิจัยแบ่งไว้ดังนี้

3.1 การนำเสนอชื่อบทเพลงแสดงความไว้อาลัย

- 3.1.1 การตั้งชื่อโดยใช้พระนามของพระองค์ร่วมกับวิธีการอุปลักษณ์
- 3.1.2 การตั้งชื่อโดยวิธีการอุปลักษณ์โดยเฉพาะ
- 3.1.3 การตั้งชื่อโดยแสดงแนวคิดหลักจากเนื้อหาของบท
- 3.1.4 การตั้งชื่อโดยสื่อเจตนาของผู้ประพันธ์อย่างชัดเจน
- 3.1.5 การตั้งชื่อโดยใช้การระบุ วัน เวลา

3.2 เนื้อหาของบทเพลงแสดงความไว้อาลัย

- 3.2.1 เหตุการณ์การสวรรคต
- 3.2.2 พระราชกรณียกิจ
- 3.2.3 การแสดงความจงรักภักดี
- 3.2.4 การเทิดพระเกียรติ

3.1 การนำเสนอชื่อบทเพลงแสดงความไว้อาลัย

ชื่อเพลง เป็นส่วนสำคัญที่สุดของเพลงเพราะสามารถสะท้อนลักษณะเด่นของบทเพลง เป็นการสื่อความหมายที่ทำให้คนรู้จักเพลงและอยากฟังเพลง หลังการตั้งชื่อเพลง ต้องสื่อความหมายไปยังเนื้อเพลง และครอบคลุมเนื้อหาเพลงทั้งหมดควรใช้คำสั้นๆ มีความหมายกินใจ ให้คนฟังเพลงอยากฟัง เนื้อหาต้องสอดคล้องกับชื่อเพลง เมื่อผู้ฟัง ฟังแล้วสามารถจินตนาการถึงเนื้อเพลงได้

จากการศึกษาบทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช จำนวน 93 เพลง ผู้วิจัยแบ่งการศึกษา ดังนี้

3.1.1 การตั้งชื่อโดยใช้พระนามของพระองค์ร่วมกับวิธีการอุปลักษณ์

การตั้งชื่อโดยใช้พระนามของพระองค์ร่วมกับวิธีการอุปลักษณ์ เป็นการเสนอการเปรียบเทียบเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์ การใช้ถ้อยคำหรือวิธีการถ่ายทอดความคิดของผู้ประพันธ์ในการเปรียบเทียบพระมหากษัตริย์กับสิ่งอื่นหรือวิธีการใช้ถ้อยคำที่แฝงไว้ซึ่งนัยของความหมายของผู้ประพันธ์ อันเกี่ยวข้อสัมพันธ์กับพระมหากษัตริย์ ซึ่งก่อให้เกิดภาพความรู้สึกนึกคิดที่เด่นชัด ของพระมหากษัตริย์สู่ผู้ฟัง และผู้อ่าน ทั้งนี้เป็นไปเพื่อการกล่าวถึงพระเกียรติคุณ รวมทั้งการยกย่องสรรเสริญพระมหากษัตริย์ ชื่อบทเพลงแสดงความไว้อาลัยมีลักษณะน่าสนใจอีกอย่างหนึ่งนั่นก็คือ การตั้งชื่อโดยใช้พระนามของพระองค์ร่วมกับวิธีการอุปลักษณ์ จากการศึกษาดังกล่าว จำนวน 93 เพลง พบการตั้งชื่อในลักษณะดังกล่าว จำนวน 2 เพลง ได้แก่ เพลงพ่อภูมิพล แต่งโดยยืนยง โอภากุล เพลงองค์ภูมิินทร์ มหาราชฯ แต่งโดยชลธิ์ ไออินทร์ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เพลงพ่อภูมิพล

พ่อเจ้าอยู่หัว	พ่อภูมิพล
ของประชาชน	คนไทยทั้งชาติ
เราขอตามรอยพ่อ	ตามเบื้องพระยุคลบาท
จอมกษัตริย์นักปราชญ์	ผู้หยาดเหงื่อหลังรดโลมดิน

(ยืนยง โอภากุล)

จากตัวอย่าง คำว่า **ภูมิพล** คือ คำที่สื่อถึงพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช นำมาประกอบเข้ากับคำว่า **พ่อ** การอุปลักษณ์ว่าพระองค์ทรงเป็นบิดาของปวงชนชาวไทยทั่วประเทศ พระองค์มีพระปรีชาสามารถดูแลปกครองประชาชนให้อยู่เย็นเป็นสุข และทรงพัฒนาประเทศชาติให้มีความเจริญจนเป็นที่ประจักษ์แก่นานาประเทศ จึงทำให้ชื่อบทเพลงสื่อความหมายที่ชัดเจนว่า ผู้ประพันธ์มุ่งถวายบทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ผู้ทรงล่วงลับไปจากพสกนิกรชาวไทย

เพลง **องค์ภูมิินทร์ มหาราชา**

องค์พ่อหลวงของแผ่นดิน

องค์ภูมิินทร์ของเราชาวไทย

คำพ่อสอนยังตรึงตราไว้ไม่อาจลบเลือน

องค์พ่อหลวงของแผ่นดิน

องค์ภูมิินทร์มหาราชา

จะจงรักและขอเป็นข้าฯ

รองพระบาททุกชาติไป

.....

(ชลธิ์ โออินทร์)

จากตัวอย่าง คำว่า **องค์ภูมิินทร์** คือ คำที่สื่อถึงพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช หมายถึง พระเจ้าแผ่นดิน นำมาประกอบเข้ากับคำว่า **มหาราชา** ซึ่งคำว่า มหาราชา เป็นคำในภาษาสันสกฤต เป็นชื่อเรียกกษัตริย์หรือผู้ปกครอง แสดงให้เห็นว่า ชื่อบทเพลงแสดงความไว้อาลัยฯ มีบทบาทในการสื่อเจตนาหลักของผู้ประพันธ์ที่มีต่อเนื้อความ ใช้ส่วนใดส่วนหนึ่งจากพระนามของพระองค์มารวมกับคำอื่น มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่โดดเด่น ทั้งในด้านการประกอบคำศัพท์เข้าเป็นชื่อบทเพลงและการสรรคำมาใช้

3.1.2 การตั้งชื่อโดยวิธีการอุปลักษณ์โดยเฉพาะ

การตั้งชื่อโดยวิธีการอุปลักษณ์โดยเฉพาะ คือ การใช้เฉพาะกลวิธีการเปรียบเทียบแบบอุปลักษณ์ มาตั้งชื่อบทเพลงแสดงความไว้อาลัยฯ เพื่อมุ่งแสดงให้เห็นถึงการเปรียบเทียบของผู้ประพันธ์ในการแต่งชื่อเพลง จากการศึกษาบทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พบการตั้งชื่อในลักษณะดังกล่าว จำนวน 5 เพลง คือ เพลงเทวดาของฉันทน์ แต่งโดยวศิน วงศ์ปัทมภ์, เพลงฮีโร่ แต่งโดยณัฐภพ พรหมสุนทรสกุล, เพลงร่มโพธิ์ทองของแผ่นดิน แต่งโดยพยัพ คำพันธ์, เพลงเอาเทวดาองค์นั้นกลับมาคืนมา แต่งโดยนันทดา และเพลงเทวดากลับฟ้า แต่งโดยไนต์ เชิญยิ้ม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เพลง **เทวดาของฉันทน์**

เพราะพ่อคือ พลังของไทยทั้งแผ่นดิน

เพราะพ่อคือ พรจากสวรรค์ชั้นฟ้า

เพราะพ่อเรา จึงรักกัน อุ้มใจร่มเย็นเรื่อยมา

พ่อคือเทวดาจากฟ้า มาสู่ดิน

ฝากสวรรค์ ที่พ่อไป ฝากดวงใจของชาวประชา

ฝากดูแล เทวดา ของลูกที่

(วศิน วงศ์ปัทมภ์)

จากข้อบทเพลงข้างต้น ผู้ประพันธ์ได้เปรียบพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช โดยการอุปโลกน์ว่าพระองค์ทรงเป็นเหมือน **เทวดา** ที่อยู่บนสรวงสวรรค์ มีพระเกียรติยศสูงส่ง อวตารสู่โลกเพื่อปกปักรักษาบ้านเมืองให้พ้นจากความทุกข์เข็ญ และพสกนิกรมีความร่มเย็นเป็นสุข เป็นกลวิธีในการเสนอการเปรียบเทียบกับพระมหากษัตริย์ทรงเป็นสมมุติเทพ มีการใช้ถ้อยคำวิธีการถ่ายทอดความคิด ซึ่งแฝงไว้ซึ่งนัยของความหมายของผู้ประพันธ์ในการเปรียบเทียบกับพระมหากษัตริย์กับสิ่งอื่น ทั้งนี้เป็นไปเพื่อการกล่าวถึงพระเกียรติคุณรวมทั้งการยกย่องสรรเสริญพระมหากษัตริย์ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เพลง ฮีโร่

หกสิบปีที่พ่อบุญเทลงไป
หกสิบล้านคนไทยน้อมใจขอสดุดี
หนึ่งเดียวในหล้า หาใครเทียบเทียมไม่มี
หนึ่งเดียวองค์นี้ เป็นฮีโร่ในใจคนไทย

(ณัฐภาพ พรหมสุนทรสกุล)

จากข้อบทเพลงข้างต้น คำว่า **ฮีโร่** คือ อุปโลกน์ที่ผู้ประพันธ์เลือกสื่อถึงพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช โดยสื่อความหมายพระองค์ท่านว่าเป็นวีรบุรุษ ผู้ที่มีความกล้าหาญ เป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิต ซึ่งเป็นชื่อของบทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ที่ช่วยสร้างมโนภาพให้เกิดขึ้นอย่างน่าจดจำ และน่าประทับใจ

3.1.3 ตั้งชื่อโดยแสดงแนวคิดหลักจากเนื้อหาบท

แนวคิดในการใช้เปรียบเทียบเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์คือสิ่งที่ผู้ประพันธ์แสดงออก ซึ่งเป็นแนวทางสำคัญในการผูกเรื่องที่สุดแต่แทรกอยู่ในเรื่อง บางครั้งผู้ประพันธ์ได้เลือกนำเสนอแนวคิดหลักโดยแฝงไว้ใน การตั้งชื่อบทเพลง จากการศึกษาบทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พบการตั้งชื่อในลักษณะดังกล่าว จำนวน 6 เพลง ได้แก่ เพลงคืนสู่สวรรค์ แต่งโดยพระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี เพลงส่งพ่อคืนฟ้า แต่งโดยพจน์ สุวรรณพันธ์ เพลงไอ้พระคีนส์ สรวง แต่งโดยเชษฐ ติงสัญชลี เพลงจากสวรรค์ แต่งโดยอภิวัฒน์ พงษ์วาท เพลงส่งพ่อกลับสวรรค์ แต่งโดยกอไผ่ บ่าวไทบ้าน และเพลงเสด็จประทับอยู่ แต่งโดย อิทธิพงศ์ กฤตากร ณ อยุธยา ดังตัวอย่าง

เพลง **ไอ้ พระคีนสรวง**

ไอ้พระภูมิบาละพุทธานุกร	พระประจูดวงสุรย์ส่องในฟ้า
พระเสด็จคีนสู่แดนสรวงดุสิตา	ดุจความมืดคลุมฟ้าโศกใจ
ไอ้พระหน่อพระนาถษิรราชองค์ใด	มาแต่จุฑาลัยโลกเลอฟ้า
ยังซึ่งความเกษมแต่มวลปวงประชา	แล้วเสด็จคีนฟ้าสุราลัย

(เชษฐ ติงส์ญชลี)

จากตัวอย่างเพลงไอ้ พระคีนสรวง คือ ชื่อบทเพลงที่สื่อแนวคิดหลักของผู้ประพันธ์ตั้งขึ้น จากความรู้สึกรักและสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระมหากษัตริย์ ทั้งนี้ยังสะท้อนให้เห็นว่า การสรรคตของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช คือ การเสด็จสู่สวรรคาลัย ซึ่งเนื้อหาของบทเพลงสอดคล้องกับลักษณะการตั้งชื่อเพลงได้เป็นอย่างดี

เพลง **ส่งพ่อกลับสวรรค์**

13 ตุลา น้ำตาคนร่วงริน	องค์สมเด็จพระปรมินทร
เสด็จคีนถิ่นสวรรคาลัย	พระเจ้าอยู่หัว
พระเป็นมิ่งขวัญของชนชาวไทย	ขอน้อมเกล้า ภัคดีด้วยใจ
น้อมส่งพ่อไทยสู่แดนสวรรค์

(กอไผ่ บ่าวไทบ้าน)

จากตัวอย่างชื่อบทเพลงข้างต้น แสดงให้เห็นถึงชื่อบทเพลงที่สื่อแนวคิดหลักของผู้ประพันธ์ ครอบคลุมเนื้อหาที่ผู้ประพันธ์นำเสนอได้อย่างชัดเจน ในการส่งเสด็จพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ยังสรรงสวรรค์

3.1.4 ตั้งชื่อโดยสื่อเจตนาของผู้ประพันธ์อย่างชัดเจน

เจตนาของผู้ประพันธ์เป็นสิ่งสำคัญ และมักปรากฏให้เห็นทั้งโดยตรงและการแฝงนัยอยู่ใน เนื้อความ แต่ในบางครั้ง ผู้ประพันธ์ได้เลือกแสดงเจตนาของตนเองไว้ตั้งแต่การตั้งชื่อบท จากการศึกษานามเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พบ การตั้งชื่อในลักษณะดังกล่าว จำนวน 36 เพลง ดังตัวอย่าง

ขับเสภา ถวายพ่อหลวง

ขอเสด็จสู่สวรรคต ณ ชั้นฟ้า

ราษฎร์อยู่หลังยังน้ำตาไม่เหือดหาย

ภูมิพลยังอยู่ไม่รู้วาย

ขอพระองค์สู่สัมปรายนิรันดร์เทอญ

(เก่ง ธชย)

จากตัวอย่างบทขับเสภา คือ ชื่อบทที่สื่อเจตนาของผู้ประพันธ์ในการน้อมถวายบทเสภา เพื่อถวายอาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช จากการเสด็จสวรรคต เป็นบทเสภาที่แทนความรู้สึกจากใจคนไทยทั้งชาติที่อยู่ภายใต้แผ่นดินของพระมหากษัตริย์รัชกาลที่ 9 ผู้ทรงเป็นผู้ให้อย่างแท้จริง

เพลง ส่งพ่อคืนฟ้า

.....
เหนื่อยล้ามาพอ หลับเกิดนอนพ่อจำ

สวรรคตท่านเมตตา มอบเทวดาให้

ส่งพ่อขึ้นฟ้า สู่สวรรคาลัย

เกิดก่ชาติภพใด ขอเป็นข้ารับใช้ใต้ธูลีพระบาท

(พจน์ สุวรรณพันธ์)

จากตัวอย่างชื่อบทเพลง ส่งพ่อคืนฟ้า สื่อเจตนาของผู้ประพันธ์น้อมส่งเสด็จพระองค์สู่สวรรคาลัย ด้วยสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณใช้คำสั้นๆ มีความหมายกินใจ และสื่อความหมายไปยังเนื้อเพลงได้ชัดเจน

3.1.5 ตั้งชื่อโดยใช้การระบุ วัน เวลา

การตั้งชื่อเพลงโดยระบุวัน เวลา เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่ผู้ประพันธ์นำมาใช้ ร่วมกับการตั้งชื่อบทเพลง จากการศึกษาบทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พบการตั้งชื่อในลักษณะดังกล่าว จำนวน 4 เพลง ได้แก่ เพลง 19.00 (คนๆนี้รักพ่อ) แต่งโดย โอ อภิสัทธี เพลง 13 ตุลาคมอาลัยพ่อ แต่งโดยจินนี่ ภูไท เพลง สลาย (13 ตุลาคม 2559) แต่งโดยธวัชชิต วิไลโอฬาร และเพลง 13 ตุลา หนึ่งท่มตรง แต่งโดยธเนศ วรากุลนุเคราะห์ ดังตัวอย่าง

เพลง 13 ตุลา หนึ่งท่มตรง

หนึ่งท่มตรง นั่งลงหน้าทีวี
 ชาวที่ได้ยิน คือสิ้นแล้วในวันนี้
 วันที่ 13 ตุลา ร.ศ.235 พอดี
 ไม่มีอีกแล้ว ในวันนี้ แทบสิ้นใจ
 ไม่มีอีกแล้ว ในวันนี้

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

(ธนศ วรากุลนุเคราะห์)

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า การตั้งชื่อเพลงโดยระบุวัน เวลา วันที่ผู้ประพันธ์นำมาเป็นส่วนประกอบในการตั้งชื่อเพลง ผู้ประพันธ์ระบุไว้ตรงชื่อบทเพลงอย่างชัดเจน คือ วันที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เสด็จสวรรคต เมื่อค่ำคืนวันที่ 13 ตุลานั้น การนำวัน เวลา มาระบุไว้ใน การตั้งชื่อเพลงเป็นการเน้นย้ำเหตุการณ์ ความรู้สึกที่สัมพันธ์กับเพลง สามารถจินตนาการถึงเนื้อเพลงได้

การนำเสนอเนื้อหาโดยการตั้งชื่อบทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ในลักษณะต่าง ๆ ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น สรุปเป็นตารางได้ดังนี้

ตาราง 4 แสดงลักษณะการตั้งชื่อบทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

ลำดับ	ลักษณะการตั้งชื่อ	จำนวน เพลง
1	การตั้งชื่อโดยใช้พระนามของพระองค์ร่วมกับวิธีการอุปลักษณ์	2
2	การตั้งชื่อโดยวิธีการอุปลักษณ์โดยเฉพาะ	5
3	การตั้งชื่อโดยแสดงแนวคิดหลักจากเนื้อหาบท	6
4	การตั้งชื่อโดยสื่อเจตนาของผู้ประพันธ์อย่างชัดเจน	36
5	การตั้งชื่อโดยใช้การระบุ วัน เวลา	4
	รวม	53

จากการศึกษา ดังกล่าว สรุปได้ว่า การนำเสนอเนื้อหาโดยการตั้งชื่อบทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ในลักษณะต่าง ๆ แสดงให้เห็น ลักษณะการตั้งชื่อโดยสื่อเจตนาของผู้ประพันธ์อย่างชัดเจน นิยมมากที่สุด จำนวน 36 เพลง รองลงมา ได้แก่ ตั้งชื่อโดยแสดงแนวคิดหลักจากเนื้อหาบท จำนวน 6 เพลง และการตั้งชื่อโดยวิธีการอุปลักษณ์ โดยเฉพาะ จำนวน 5 เพลง ส่วนตั้งชื่อโดยใช้การระบุ วัน เวลา พบจำนวน 4 เพลง และลำดับสุดท้ายคือการตั้งชื่อโดยใช้พระนามของพระองค์ร่วมกับวิธีการอุปลักษณ์ จำนวน 2 เพลง ลักษณะต่าง ๆ ที่กล่าวมานั้นล้วนเป็นแบบอย่างที่น่าสนใจทั้งในด้านของการตั้งชื่อเรื่องในงานเขียนชนิดอื่น ๆ อีกด้วย

3.2 เนื้อหาของบทเพลงแสดงความไว้อาลัย

เนื้อหาของบทเพลง หมายถึง เรื่องราวเหตุการณ์และข้อคิดที่ปรากฏในบทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เหตุการณ์การสวรรคต พระราชกรณียกิจ ถวายความจงรักภักดี และการเทิดพระเกียรติ เป็นต้น บทเพลงมีจุดประสงค์หลักในการแต่งเพื่อแสดงความไว้อาลัยในด้านต่าง ๆ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ดังนั้นเนื้อหาสำคัญของบทเพลงแสดงความไว้อาลัยจึงต้องแสดงให้เห็นถึงพระราชจริยวัตรอันงดงามและพระราชกรณียกิจที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่พสกนิกรชาวไทยและบ้านเมือง จากการศึกษาบทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช จำนวน 93 เพลง พบว่ามีเนื้อหาต่าง ๆ ดังนี้

- 3.2.1 เหตุการณ์การสวรรคต
- 3.2.2 พระราชกรณียกิจ
- 3.2.3 การถวายความจงรักภักดี
- 3.2.4 การเทิดพระเกียรติ

3.2.1 เหตุการณ์การสวรรคต

การสวรรคตของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เมื่อวันพฤหัสบดีที่ 13 ตุลาคม พ.ศ. 2559 นับเป็นช่วงเวลาแห่งความสูญเสีย ความเศร้าสะเทือนใจมาสู่พสกนิกรชาวไทย ผู้ประพันธ์เพลงได้สะท้อนให้เห็นเรื่องราวเหตุการณ์ ความคิดอารมณ์และความเศร้าสะเทือนใจของผู้ประพันธ์เพลง ดังนี้

3.2.1.1 การระบุ วัน เวลา เหตุการณ์

วัน เวลา มีความสำคัญและเกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตของคนเรา ทำให้ทราบเหตุการณ์ใดเกิดก่อน เหตุการณ์ใดเกิดหลัง เหตุการณ์ใดที่เกิดขึ้นหรือดำเนินอยู่ในช่วงเวลาที่แตกต่างกัน การระบุวัน เวลา เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่ผู้ประพันธ์นำมาใช้ในการเขียนเนื้อหาของเพลงเพื่อเป็นการเน้นย้ำเหตุการณ์ และสื่ออารมณ์ความรู้สึกของผู้ประพันธ์เอง จากการศึกษาบทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พบการแสดงเนื้อหาโดยการระบุ วัน เวลา ร่วมแสดงความอาลัย จำนวน 29 เพลง ดังตัวอย่าง

เพลง 19.00 (คนๆ นี้รักพ่อ)

13 ตุลาคม 19 นาฬิกา
เฝ้ารออย่างตั้งใจอิฐฐานไป
ตั้งแต่เล็กได้ฟังมา มีราชาผู้ไม่ถือตัว
ไกลแคไหนก็ลุยไปเหนื่อยแคไหนก็ไม่ท้อ

เป็นนาฬิกาที่เราลุ้นว่า พ่อเป็นอย่างไร
ให้พ่อปลอดภัยเหมือนเคย
งานหนักแคไหนก็ไม่กลัว ไม่ถอย
นำทางให้ลูกเดินต่อ อย่างตั้งใจ

13 ตุลาคม 19 นาฬิกา

คิดถึง พ่อสุด หัวใจ

เป็นนาฬิกาที่เรารู้ว่า พ่อจากไป
พ่อหลับให้สบาย ลูกจะจดจำไม่ลืม

(โอ อภิลิทธิ์)

เพลง ทูลกระหม่อมแก้ว

.....โอ้ทูลกระหม่อมพ่อ
น้ำตาร่วงพ่อหลวงจากแล้ว
13 ตุลาคม 59 รู้ข่าว ทุกคนร้องไห้
70 ปี แผ่นดินนี้ พ่อมีคำสอน
เหนือนักพักนอน

ลูกจะขอเดินตามแนว
ดวงแก้ว สู่แล้วสวรรคคาลัย
ใจเอ๋ย ใจจะขาด รอน ๆ
ปวงราษฎร์อาทร
สู่สวรรคควิมาน.....

(ปรีดา แก้วกนก)

จากตัวอย่างทั้งสองบทเพลงข้างต้น สรุปได้ว่า การระบุ วัน เวลา ที่ผู้ประพันธ์นำมาใช้ได้แก่ 13 ตุลาคม, 19 นาฬิกา, 13 ตุลาคม 59 วันและเวลาเหล่านี้ต่างมีความหมาย นี่คือช่วงเวลาเหตุการณ์หลังประชาชนทราบข่าวการเสด็จสวรรคต ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช หลังจากทรงครองราชย์มานาน 70 ปี พสกนิกรไทยต่างร่ำไห้ น้ำตานองทั้งแผ่นดิน ผู้ประพันธ์จึงนำมาใช้เป็นสื่อในการร่วมความอาลัยและสะท้อนความเศร้าสะเทือนใจในการเสด็จสวรรคตของพระองค์ การระบุวันเวลาที่ผู้ประพันธ์เล็งเห็นถึงความสำคัญ ของการระบุวันเวลาที่แต่ง เพราะวันเวลาที่ระบุไว้ส่วนใหญ่ จะมีความสัมพันธ์กับโอกาสพิเศษ ต้องการให้ผู้อ่านรุ่นหลังได้ทราบปีที่แต่งอย่างชัดเจน

3.2.1.2 ความเศร้าสะเทือนใจในการสวรรคต

การเสด็จสวรรคตของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ยิ่งความโศกเศร้ามาสู่พสกนิกรชาวไทยทั้งแผ่นดิน ความเศร้าสะเทือนใจได้สะท้อนจากผู้ประพันธ์บทเพลง แสดงความไว้อาลัย ในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

1) บทเพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการสูญเสีย

บทเพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการสูญเสีย นอกจากจะใช้คำที่แสดงถึงการสูญเสีย การจากไปสวรรคตอย่างไม่มีวันกลับ เป็นวันสูญเสียครั้งใหญ่หลวงของพสกนิกรประชาชนชาวไทยทั้งในประเทศและต่างประเทศ ต่างร่ำไห้ระงมกันทั่วทั้งแผ่นดิน เมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จสวรรคต พบเนื้อหาเกี่ยวกับการสูญเสีย จำนวน 6 เพลง ได้แก่ เพลง 13 ตุลา หนึ่งในท้อมตรง แต่งโดย เอก ธเนศ วรากุลนุเคราะห์, เพลงพ่อภูมิพล แต่งโดย ยืนยง โอภากุล, เพลงฉันทเกิดในรัชกาลที่ 9 แต่งโดย เสกสรรค์ ศุขพิมาย, เพลง บทเพลงจากหัวใจ แต่งโดย ไก่ จำเริญ, เพลงทูลกระหม่อมแก้ว แต่งโดย ศรสุธา กลั่นมาลี และ เพลงเทวดากลับฟ้า แต่งโดย โน้ต เชิญยิ้ม ดังตัวอย่าง

เพลงพ่อภูมิพล

วัน 13 ตุลาฟ้าดับ	พ่อนอนหลับลาจากเราไป
น้ำตาลูกท่วมท้นเมืองไทย	สุดอาลัย พ่อภูมิพล
.....
พ่อเจ้าอยู่หัว พ่อภูมิพล	ของประชาชน คนไทยทั้งชาติ
เราขอตามรอยพ่อ	ตามเบื้องพระยุคลบาท
	(ยืนยง โอภากุล)

เพลงทูลกระหม่อมแก้ว

ไอ้ทูลกระหม่อมแก้ว	จากไปแล้ว สู่สวรรคาลัย
น้ำตาหลัง ใจพังสลาย	แผ่นดินร้องไห้ ใจจะขาดแล้ว
ไอ้ทูลกระหม่อมพ่อ	ลูกจะขอเดินตามแนว
น้ำตาร่วงพ่อหลวงจากแล้ว	ดังดวงแก้ว สู่แล้วสวรรคาลัย
13 ตุลา 59 รู้ข่าวทุกคนร้องไห้	ใจเอ๋ยใจจะขาดรอน ๆ
70 ปี แผ่นดินนี้ พ่อมีคำสอน	ปวงราษฎร์อาทร
เหนือนักพักนอน	สู่สวรรคาลัย

(ศรสุธา กลั่นมาลี)

จากทั้งสองตัวอย่างเพลงข้างต้น พบว่า ธรรมชาติและสิ่งของอันมีค่าได้ถูกยกนำมาแสดงให้เห็น ดังใจความที่ว่า “วัน 13 ตุลาคมฟ้าดับ ฟอนนอนหลับลาจากเราไป” เพลงพ่อภูมิพล และ “น้ำตาร่วงพ่อหลวงจากแล้ว ดั่งดวงแก้ว สู้แล้วสวรรคคาลัย” เพลงทูลกระหม่อมแก้ว บทเพลงทั้งสองนี้ผู้ประพันธ์ได้เชื่อมโยงเข้ากับพระมหากษัตริย์คุณของพระองค์ท่าน นับเป็นการสูลิ้นธรรมชาติและสิ่งของมีค่า นอกจากนี้ยังสะท้อนเนื้อหาถึงการสวรรคตของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ยังช่วยทำให้เนื้อหาของบทเพลงดูมีน้ำหนักมากยิ่งขึ้น

2) เนื้อหาเกี่ยวกับการอาลัยอาวรณ์

เป็นเพลงที่แทนความรักและอาลัยถึงพ่อหลวงและเป็นเพลงที่แทนความรู้สึกของคนไทยทุกคนกล่าวถึงพ่อภูมิพลที่ได้จากเหล่าพสกนิกรไปอย่างไม่มีวันหวนกลับ ภาพที่เคยเห็นพ่อคู่บัลลังก์ พ่อที่เคยเป็นร่มโพธิ์ต้นใหญ่ จะเห็นว่าเป็นเพลงที่กล่าวถึงพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เพื่อรำลึกถึงพระมหากษัตริย์คุณของในหลวงรัชกาลที่ 9 ที่มีต่อชาวไทย เป็นเพลงที่แทนความรักและอาลัยถึงพ่อหลวงและเป็นเพลงที่แทนความรู้สึกของคนไทยทุกคนพบเนื้อหาเกี่ยวกับการอาลัยอาวรณ์ จำนวน 5 เพลง ได้แก่ เพลง วอนฟ้าขอเทวดาคืน แต่งโดย ปราบธาดา เพชรสุวรรณ, เพลง เมื่อยอดมนุษย์บินกลับดาว แต่งโดย สุขุมพันธุ์ จูดิธนพันธ์, เพลงอาลัยพ่อหลวง แต่งโดย ชีระศักดิ์ ชุมศรี, เพลงด้วยน้ำตาที่อาลัยพ่อ แต่งโดย จินนี่ ภูไท, และเพลงน้ำตาไม่หยุดไหลชาวไทยคิดถึงพ่อ แต่งโดย เพชร สหรัตน์ ดังตัวอย่าง

เพลงอาลัยพ่อหลวง

ฟ้าโศกกำสรวล	คนไทยทั้งมวลต้องมาหมองเศร้า
เมื่อพ่อได้จากพวกเรา	ลูกไทยเศร้าได้หลังน้ำตา
วันนี้พ่อไกลแต่ในใจลูกยังบูชา	พสกนิกรทั่วหล้าหลังน้ำตาแทบจะขาดใจ
.....
น้อมเกล้าบูชาพ่อสยาม	ด้วยความจริงใจ
เสด็จสู่สวรรคาลัย	เศร้าใจลูกไทยทั้งผอง
เจ็ดสิบล้านไร่ย่อยเป็นมาลัย	เชื่อมโยงกันต่อ
เสียดายจริงหนอ	เคยเห็นพ่อคู่บัลลังก์ทอง
ร่มโพธิ์ต้นใหญ่	เคยแผ่กิ่งใบไม่มีให้มอง
น้ำตาลูกไทยหลั่งนอง	ยิ่งมอญิ่งสุดคะนึง

(ชีระศักดิ์ ชุมศรี)

เพลงด้วยน้ำตาที่อาลัยพ่อ

ลมหายใจ	ที่พ่อใช้ดูแลไทยมานาน
พักผ่อนชั่ววินาทีกาล	วันที่ 13 ตุลาคม 59
หลับลงแล้ว	สายตาที่คอยห่วงใยพวกเรา
70 ล้านน้ำตาแสนเศร้า	ไหลนองทั่วแผ่นดินไทย
.....
คุณงามความดี	พ่อทำให้เห็น
และเป็นให้ดู	นึกถึงคราใดกลิ่นน้ำตาไม่อยู่
.....
ขอเอาน้ำตา	ที่ไหลออกมาเพราะอาลัยพ่อ
เป็นพยานลูกจะสานต่อ	เจตนาที่พ่อฝากไว้
คำที่พ่อสอน	จะน้อมมาทำและจำใส่ใจ
พักผ่อนนะพ่อ	หลับให้สบาย

(จินนี่ ภูไท)

จากทั้งสองตัวอย่างเพลงข้างต้น สรุปได้ว่าการเลือกนำเนื้อความที่สื่อถึงปริมาณของความอาลัยอาวรณ์ในการการเสด็จสวรรคตของพระองค์แม้จะปนกลุ่มคำในเชิงนามธรรม แต่ก็สามารถสื่อความหมายได้ชัดเจนด้วยภาพรวมที่ผู้ประพันธ์เลือกใช้ นอกจากนี้ยังพบการแสดงเนื้อหาเพลงเกี่ยวกับการสูญเสียโดยใช้ธรรมชาติร่วมแสดงความอาลัยในบทเพลงอีกด้วย ธรรมชาติที่ผู้ประพันธ์นำมาใช้ได้แก่ ท้องฟ้า แผ่นดิน ดวงดาว สายลม ต้นไม้ เป็นต้น ธรรมชาติเหล่านี้ต่างมีความหมายในเชิงปริมาณ เพื่อทำให้มีผลต่อการเน้นย้ำอารมณ์และความรู้สึกได้เป็นอย่างดี

3.2.2 พระราชกรณียกิจ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ทรงเป็นพระมหากษัตริย์ที่เปี่ยมด้วยพระอัจฉริยภาพและความสามารถ พระองค์ทรงอุทิศพระวรกายในการประกอบพระราชกรณียกิจ ตลอด 70 ปีที่ทรงครองราชสมบัติ ทรงทราบถึงปัญหาความยากจนของราษฎรเนื่องจากพระองค์เสด็จไปทรงเยี่ยมราษฎรในภูมิภาคต่าง ๆ เป็นประจำโดยเฉพาะในถิ่นทุรกันดารที่รัฐบาลเข้าไปไม่ถึง จึงทรงมีพระราชหฤทัยมุ่งมั่นที่จะแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้แก่ประชาชน ด้วยเหตุนี้พระองค์ท่านจึงทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจนานัปการ เพื่อให้ประชาชนสามารถช่วยเหลือตนเองได้และมีความสุขทั้งกายและใจ

จากการศึกษาเนื้อหาในส่วนของพระราชกรณียกิจโดยรวมแล้ว พบว่า ผู้ประพันธ์ได้นำเสนอ พระราชกรณียกิจในแง่มุมที่หลากหลาย ได้แก่ นำเสนอพระราชกรณียกิจด้านการปกครอง มุ่งนำเสนอพระราชกรณียกิจด้านการเกษตร มุ่งนำเสนอพระราชกรณียกิจด้านการเยี่ยมราษฎร มุ่งนำเสนอพระราชกรณียกิจด้านการศึกษา มุ่งนำเสนอพระราชกรณียกิจด้านการแก้ปัญหาและมุ่งนำเสนอพระราชกรณียกิจด้านการประชาสัมพันธ์ รายละเอียดมีดังนี้

3.2.2.1 ด้านการปกครอง

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช พระองค์ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจมากมาย อันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อพสกนิกรไทย พระองค์ทรงดำรงตนเป็นกลางทางการเมือง ให้ระบบการเมืองขับเคลื่อนไปตามกลไกของระบอบประชาธิปไตย ทรงเสด็จพระราชดำเนินเยือนประชาชนในท้องถิ่นต่าง ๆ ของประเทศ ไม่ว่าจะลำบากหรือทุรกันดารแค่ไหน ดังในปฐมพระบรมราชโองการในระหว่างพระราชพิธีบรมราชาภิเษก ความว่า “เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแก่มหาชนชาวสยาม” พระราชกรณียกิจด้านการปกครอง ที่โดดเด่นของพระองค์ที่ปรากฏเนื้อหาในบทเพลงแสดงความไว้อาลัย พบว่ามีจำนวน 8 เพลง ได้แก่ เพลงพ่อภูมิพล แต่งโดย ยืนยง โอภากุล, เพลงรักสุดใจคือในหลวง แต่งโดยฉกรรจ์ ชูรักษ์, เพลงพ่อจำลองร่องไห้ แต่งโดยครู โลมบุรพา ฟ้าหงส์เหิร, เพลงเสด็จพ่อ ร.9 แต่งโดยน้อย ทองนอก, ทหาที่สุดไม่ได้ แต่งโดยสมชาย นิลศรี , เพลงพ่อของไทยในใจตลอดกาล แต่งโดยนรนนันท์ จันท์แก้ว, เพลงขอเป็นข้าราชการทุกชาติไป แต่งโดยทศพล อุดทา, เพลงสิ้นร่มโพธิ์ทอง แต่งโดยครูสุรินทร์ ภาคศิริ และเพลงกษัตริย์แห่งประชาธิปไตย แต่งโดยแอ๊ด คาราบาว ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เพลงทหาที่สุดไม่ได้

ชีวิตนี้ภูมิใจล้นพัน	ได้เกิดเป็นคนบนพื้นแผ่นดินไทย
เกิดเป็นลูกราชาผู้ยิ่งใหญ่	ผู้ครองแผ่นดินโดยธรรม
ในยามที่ลูกเดือดร้อน	มีเทวดาลงมาแก้ไข
แก้ปัญหาให้ลูกได้พ้นภัย	ให้ชีวิตอยู่ดีกินดี

(สมชาย นิลศรี)

เพลงทหาที่สุดไม่ได้ เป็นบทเพลงที่พูดถึงพระมหากษัตริย์คุณอันล้นพ้นอย่างหาที่สุดมิได้นี้ ทำให้พสกนิกรชาวไทยยกย่องพระองค์ท่านเสมือน “พ่อของแผ่นดิน” เป็นพระมหากษัตริย์ไทย ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจมากมาย อันเป็นคุณูปการประโยชน์ยิ่งต่อพสกนิกรไทยรวมถึงด้านการเมือง การปกครอง ที่ทำหน้าที่ดูแลปกป้องลูกๆ

เพลงเสด็จพ่อ ร.9

สวรรค์ประธานพ่อหลวงมา	เป็นมิ่งขวัญของชาวประชา
เป็นศรีสง่าแก่ปวงชาวไทย	ดุจเทพเทวาเสด็จลงมาปกครองเมืองไทย
เป็นพระเจ้าแผ่นดิน	ถิ่นไทยในรัชสมัยที่ 9

.....
ทรงดำเนินแนวเขาลำเนาป่า	พัฒนาทั่วไทยให้สมบูรณ์
เพื่อลูกไทยได้พึ่งพาเนื่อนาบุญ	พระทรงบุญปกครองไทยด้วยพระธรรม
ธ ทรงนำหลักพระธรรมมาครองไทย	ดุจตั้งร่มโพธิ์ใหญ่แผ่ใบบุญ
เหล่าลูกไทยสุขสบายได้ร่มบุญ	ด้วยพระคุณเสด็จพ่อ ร.9 เอย

(น้อย ทองนอก)

เป็นบทเพลงกล่าวถึงการครองราชย์สมบัติของ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ภาพความทรงจำที่ติดอยู่ในหัวใจของพสกนิกรชาวไทยเสมอมา เมื่อครั้งทรงงานหนักที่สะท้อนเงาของพสกนิกรชาวไทยในทุก ๆ ที่ที่ทรงเสด็จฯ พสกนิกรชาวไทยไม่ได้มองพระองค์เพียงแค่บทบาทในการเป็นกษัตริย์ แต่พระองค์เปรียบเสมือน ‘พ่อ’ ที่ใช้เวลาทั้งชีวิตดูแลลูกๆ ให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น สามารถอยู่ได้อย่างมีความสุข

จากตัวอย่างทั้งสองบทเพลงข้างต้น นอกจากจะสื่อถึงพระราชกรณียกิจทางการปกครอง ที่โดดเด่นของพระองค์ท่านที่ปรากฏเนื้อหาในบทเพลงแสดงความไว้อาลัยแล้ว ยังพบว่าผู้ประพันธ์กล่าวถึงพระมหากษัตริย์เสด็จจากสวรรคตมาปกครองบ้านเมือง ดังตัวอย่าง “ในยามที่ลูกเดือดร้อน มีเทวดาลงมาแก้ไขแก้ปัญหาลูกได้พ้นภัย ให้ชีวิตอยู่ดีกินดี” เพลงหาที่สุดไม่ได้ และ “สวรรค์ประธานพ่อหลวงมาเป็นมิ่งขวัญของชาวประชา เป็นศรีสง่าแก่ปวงชาวไทย ดุจเทพเทวาเสด็จลงมาปกครองเมืองไทย” เพลงเสด็จพ่อ ร.9 เป็นต้น การที่ผู้แต่งชี้ให้เห็นว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จจากสวรรคตมาปกครองบ้านเมืองนั้นเป็นการแสดงให้เห็นพระราชฐานะอันสูงของพระองค์แนวคิดนี้ทำให้ประชาชนเกิดความเคารพศรัทธาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในฐานะที่เป็นสมมติเทพเทวดาที่เสด็จจากสวรรคตลงมาสู่โลกสวรรคตสู่โลกมนุษย์

3.2.2.2 ด้านการเกษตร

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงให้ความสนใจมาก พระองค์ได้เสด็จเยี่ยมถามความทุกข์สุขของประชาชน และรับฟังข้อปัญหาเกิดเป็นโครงการตามพระราชดำริต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการชลประทาน การพัฒนาดิน การวิจัยพันธุ์พืชและปศุสัตว์ เป็นต้น ดังปรากฏในบทเพลงแสดงความไว้อาลัยพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บทเพลงด้านการเกษตร พบว่ามี จำนวน 10 เพลง ได้แก่ เพลงเทวดาเดินดิน แต่งโดยอรุณ ทงทิพย์, เพลงรักพ่อ

ตลอดกาล แต่งโดยรุ่ง สุริยา, เพลงวอนฟ้าขอเป็นข้าฯรองบาททุกชาติไป แต่งโดย ธิติ ภัทรสิทธิฤกษ์,
เพลงพ่อน้อยพอแล้ว แต่งโดยจักรพงศ์ เทียนวิจิตร, เพลงสิ่งดีๆที่พ่อสอน แต่งโดยสดี รุ่งโพธิ์ทอง
, เพลงพ่อผู้สร้าง แต่งโดย Ozzy studio pattayaและแม่เฒ่าสตูดิโอ, เพลงวันนี้ไม่มีพ่อ แต่งโดยก้อง
บ้องตัน, เพลงหัวใจของพ่อ แต่งโดยพระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี, เพลงเสภาเพื่อพ่อ แต่งโดยธชย
ประทุมวรรณ และเพลงพ่อคือผู้ให้ แต่งโดยไอ้ พจนา ดังตัวอย่าง

เพลงสิ่งดี ๆ ที่พ่อสอน

ดาวพราวฟ้าอมร	ส่องแสงสะท้อนกลับมีดม้วน
เมฆคล้ำมืดคลุ้ม	มองดูอิมคริมเศร้าเหลือจะทน
จากข่าวองค์ภูมิพล	พ่อของปวงชนสวรรคตไป
ก่อนเคยทรงงาน	เพื่อลูกเพื่อหลานอยู่ดีมีกิน
.....
โครงการแก้มลิง	โครงการฝนหลวงแทนความห่วงใย
เศรษฐกิจพอเพียงเลี้ยงกาย	น้ำเสียแก้ไขด้วยชัยพัฒนา
พอหรือยัง	ทะเลาะกันพอหรือยัง
แตกแยกจงเกลียดจงชัง	ต่างรวมพลังหวังเผชิญหน้า
.....
สำนึกในความเป็นไทย	รวมทุกดวงใจถวายแด่พ่อ

(สดี รุ่งโพธิ์ทอง)

เพลงสิ่งดี ๆ ที่พ่อสอน เป็นเพลงที่พูดถึงข่าวการสวรรคตของพระบาทสมเด็จพระ
ปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช และพระราชกรณียกิจด้านการเกษตรและการยกระดับสภาพชีวิตความ
เป็นอยู่ของประชาชน ยังได้สอดแทรกเพิ่มสีสันด้วยกลวิธีเสียดสีและวิพากษ์วิจารณ์สังคม นอกจากนี้ผู้
แต่งยังได้เรียกร้องให้มีความสามัคคี ร่วมมือร่วมใจให้อภัยซึ่งกันและกันสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณที่
ทรงมีต่อพสกนิกรชาวไทยมากมายสิ้นพันหาที่สุดมิได้

เพลงเทวดาเดินดิน

.....
13 ตุลาคม 2559	หัวใจคนไทยปวดร้าว
พระเจ้าอยู่หัวทรงสิ้นพระชนม์	พระปรมินทรมหาภูมิพล
ผู้ทรงเปี่ยมล้น	ยิ่งใหญ่ในน้ำพระทัย
เทวดาเดินดิน	ปิดเป่าทุกข์สิ้นทิวผืนแผ่นดินไทย

เรียกฝนบนฟ้า	ข้าวปลาพวงไพร
น้ำท่วมหลากไหล	เก็บไว้ในแก้มลิง
ดินเปรี้ยวดินเค็ม	ก็แก้งดินเสียจริง
ดินแล้งแห้งทิ้ง	ต้องซังหัวมัน
ลูกขอสัญญา	จะเดินตามรอยเท้าของพ่อ
สืบสานงานที่พ่อก่อ	อย่างเพียงพอ มีภูมิคุ้มกัน
มุ่งทำความดี	รัก สามัคคีเพื่อเป็นรางวัล
เชิญพ่อเสด็จสู่สวรรค์	บนฟ้านั้นชั้นทิพย์วิมาน

(อรุณ ทองทิพย์)

เพลงเทวดาเดินดิน เป็นบทเพลงที่กล่าวถึงแนวพระราชดำริเกี่ยวกับการพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตทางการเกษตรที่สำคัญ พระองค์ท่านทรงสร้างโครงการตามพระราชดำริขึ้นมา เพื่อให้ประชาชนชาวไทย ได้มีความเจริญก้าวหน้าอย่างค่อยเป็นค่อยไป และมีสภาพชีวิตที่มีความสุข โครงการตามแนวพระราชดำริที่เกิดขึ้นจากความเอาพระราชนุหทัยของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ที่ทรงมีต่อราษฎรให้สามารถนำแนวทางไปดัดแปลงใช้อย่างเหมาะสมและเป็นประโยชน์ ต่อผืนดินของตนเอง เพื่อความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

จากตัวอย่างทั้งสองบทเพลงข้างต้น ผู้ประพันธ์นอกจากจะสื่อถึงพระราชกรณียกิจ ด้านการเกษตร ที่โดดเด่นของพระองค์ที่ปรากฏเนื้อหาในบทเพลงแสดงความไว้อาลัยแล้ว ผู้ประพันธ์ ยังยกเอาตัวอย่างโครงการที่เด่น ๆ เข้ามาแทรกในเนื้อหาของเพลงอันเป็นพระราชกรณียกิจด้านการเกษตร เนื้อร้องที่ว่า “โครงการแก้มลิง โครงการฝนหลวงแทนความหวังไข เศรษฐกิจพอเพียง เลี้ยงกาย น้ำเสียแก้ไขด้วยชัยพัฒนา” เพลงลี้ลี้ ๆ ที่พ่อสอน และ “น้ำท่วมหลากไหล เก็บไว้ในแก้มลิง ดินเปรี้ยวดินเค็ม ก็แก้งดินเสียจริง ดินแล้งแห้งทิ้ง ต้องซังหัวมัน” เพลงเทวดาเดินดิน ผู้ประพันธ์ต้องการสื่อให้เห็นถึงพระปรีชาสามารถและพระวิริยะอุตสาหะด้วยพระเมตตาต่อประสกนิกรอย่างแท้จริง

3.2.2.3 ด้านทรัพยากรน้ำ

ทรัพยากรน้ำเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งต่อการอุปโภคบริโภคและการเกษตร โครงการตามพระราชดำริของพระองค์ มีทั้งการแก้ปัญหาภัยแล้ง ปัญหาอุทกภัย รวมไปถึงการบำบัดน้ำเสีย มีทั้งโครงการขนาดใหญ่สามารถช่วยแก้ไข้ปัญหาทั้งภัยแล้งและน้ำท่วมได้ จนถึงโครงการขนาดกลาง และเล็กจำพวก ฝาย อ่างเก็บน้ำ พระองค์ทรงคำนึงถึงลักษณะของภูมิประเทศ สภาพแหล่งน้ำ ความเหมาะสมด้านเศรษฐกิจ ของประชาชนที่ได้รับประโยชน์และผลกระทบจากโครงการ มาเป็นหลักในการพิจารณา พระองค์ได้ทรงวิจัยและริเริ่มโครงการฝนหลวง เพื่อช่วยบรรเทาภัยแล้งสำหรับพื้นที่นอก

เขตชลประทาน บทเพลงด้านทรัพยากรน้ำ จำนวน 5 เพลง ได้แก่ เพลงแก้มลิง แต่งโดยประภาส ชลศรานนท์, เพลงสิ่งดีที่พ่อสอน แต่งโดยสดีไส รุ่งโพธิ์ทอง, เพลงพ่อผู้สร้าง แต่งโดย Ozzy studio pattaya และแม่เฒ่าสตูดิโอ, เพลงวอนฟ้าขอเป็นข้ารองบาททุกชาติไป แต่งโดยฉัตร ภัทรสิทธิฤกษ์ และเพลงเทวดาเดินดิน แต่งโดยอรุณ ทองทิพย์ ดังตัวอย่าง

เพลง แก้มลิง

โอโอโอ โอเจ้าลิงแก้มใหญ่
กักเก็บอาหารเก็บไว้ตั้งบ้านเบอะ
ถึงหน้าน้ำ น้ำเหนือไหลบ่า
แม่น้ำลำคลองจึงเริ่มเอ่อล้น
หาที่ลุ่มให้น้ำไหลไป
ลิงมีแก้มเอาไว้เก็บอาหาร

แก้มใหญ่เอาไว้ใส่ของกินกันเถอะ
ได้ตั้งเยอะ ได้ตั้งเยอะ เก็บไว้ในแก้มลิง
ทะเลหนุนมาบวกกับพายุฝน
จึงท่วมจึงท่วมเมืองมิตบ้าน
เก็บกักพักไว้อย่าให้มาระราน
เราก็เก็บสายธารไว้ในแก้มลิง

(อรุณ ทองทิพย์)

เพลงสิ่งดี ๆ ที่พ่อสอน

.....
ก่อนเคยทรงงาน
เสโทท่วมกายไหลริน
โครงการแก้มลิง
เศรษฐกิจพอเพียงเลี้ยงกาย

.....
เพื่อลูกเพื่อหลานอยู่ดีมีกิน
เสด็จทุกถิ่นไม่ว่าภาคไหน
โครงการฝนหลวงแทนความห่วงใย
น้ำเสียแก้ไขด้วยชัยพัฒนา

(แม่เฒ่าสตูดิโอ)

จากตัวอย่างเพลงทั้งสองที่ปรากฏข้างต้น นอกจากเนื้อหาดังกล่าว จะกล่าวถึงการแก้ปัญหาด้านทรัพยากรน้ำแล้ว ยังแฝงเนื้อหาถึงความสูญเสีย ครั้งยิ่งใหญ่ที่คนไทยมีโอกาสลืมเลือน บารมีของพระเจ้าอยู่หัว เพราะนอกจากพระองค์จะทรงเป็นพระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นศูนย์รวมดวงใจคนไทยทั้งชาติแล้ว พระองค์ยังทรงเป็นผู้ทำให้ไทยอยู่ดีมีกินดี แก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำ จากการทรงงานบทเพลงสะท้อนให้เห็นว่า พระราชกรณียกิจของพระองค์ในด้านทรัพยากรน้ำ ยังสะท้อนให้เห็นถึงพระเมตตาและพระกรุณาธิคุณอันยิ่งใหญ่ของพระองค์อีกด้วย

3.2.2.4 ด้านการเยี่ยมราษฎร

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ได้เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎรในท้องถิ่นต่าง ๆ ทุกภูมิภาคของประเทศ อย่างสม่ำเสมอ นับตั้งแต่เสด็จขึ้นครองราชย์ เพื่อทรงรับทราบถึงสภาพชีวิตความเป็นอยู่ การประกอบอาชีพและ ความต้องการของราษฎร ด้วยพระเนตรพระกรรณของพระองค์เอง ที่สำคัญก็คือ ทรงมุ่งมั่นที่จะแก้ปัญหาเหล่านั้นให้บรรเทาลงหรือหมดสิ้นไป เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีและทัดเทียมกันของประชาชนในชาติ ดังที่ปรากฏในบทเพลงแสดงความไว้อาลัยพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บทเพลงด้านการเสด็จเยี่ยมราษฎร จำนวน 20 เพลง ได้แก่ เพลงคืนสู่สวรรค์ แต่งโดยพระมหาจุฬาลงกรณ วชิรเมธี, เพลงพ่อภูมิพล แต่งโดย แอ๊ด คาราบาว, เพลงทำดีเพื่อพ่อ แต่งโดยหมิง ร้อยเสียง, เพลงเสภาเพื่อพ่อ แต่งโดยชย ประทุมวรรณ, เพลงขอเป็นข้าราชการทุกชาติไป แต่งโดยทศพล อุทธา, เพลงอยู่บนฟ้านะพ่อจำแต่งโดย ซอ เกษตรวิสัย, เพลงหาที่สุดไม่ได้ แต่งโดยสมชาย นิลศรี, เพลง 13 ตุลาอาลัยพ่อ แต่งโดยจินนี่ ภูไท, เพลงสิ่งดี ๆ ที่พ่อสอน แต่งโดยสไตส์ รุ่งโพธิ์ทอง, เพลงฉันทน์รักพระเจ้าอยู่หัว แต่งโดยดาว ขำมิน, เพลงจากสวรรค์ แต่งโดยอภิวัฒน์ พงษ์วาท, เพลงพ่อจำอย่าหวั่ง แต่งโดยท้าวสุริโย ดวงไชยะราช, เพลงพ่อคือผู้ให้ แต่งโดยไอ้ พจนา, เพลงสัญญากับพ่อ แต่งโดยดวงจันทร์ สุวรรณิ, เพลงทำดีเพื่อพ่อ แต่งโดยหมิง ร้อยเสียง, เพลงถึงคนบนฟ้า แต่งโดยกวี ศรีชาวดิน, เพลงกวีลายนก แต่งโดย CP สมิง, เพลงสืบสานแนวทางพ่อ แต่งโดย ไยบัว (ดาร์ ตจว.), เพลงพระราชบิดา แต่งโดยชูชีพ เชิญยิ้ม ดังตัวอย่าง

เพลงทำดีเพื่อพ่อ

สายตาลูกนี้ ที่มองไม่เห็น	แต่สัมผัสเป็น ที่เห็นนั่นคือใจ
เนิ่นนานมาแล้วที่ลูกจำความได้	เรื่องราวยิ่งใหญ่ คนไทยจดจำ
เมื่อครั้งเนิ่นนานมาหลายสิบปี	พ่อหลวงเรานี้ ตรากตรำลำบาก
ช่วยเหลือผู้คน ประชาชนจนยาก	ผ่อนความลำบาก ปวงประชาสุขสบาย
พ่อออกเยี่ยมเยือนถิ่นทุรกันดาร	สร้างสรรค์โครงการอันเป็นประโยชน์มากมาย
เดินทางขึ้นเหนือ ลงแถบอีสาน กลาง ใต้	ช่วยลูก ช่วยไทยให้มีแต่ความร่มเย็น
จะเหน็ดเหนื่อยสักเพียงไหน	เพื่อลูกไทย พ่อไม่เคยย่อท้อ
ให้อยู่อย่างเพียงพอ	คำสอนของพ่อนั้นมีความหมาย
หยดหยาดเหงื่อรินของพ่อ	ที่โซลและไทรมกาย
เพื่อลูกหลานไทย	สุขทั้งกายใจทั่วทั้งแผ่นดิน

(หมิงร้อยเสียง)

เพลง ทำดีเพื่อพ่อ ศิลปินหนุ่มพิการทางสายตาดั้งแต่เกิด ได้แต่งเพลง และร้องเพลง เพื่อถวายความอาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช โดยเนื้อเพลงบรรยายถึง ความรู้สึกที่มีต่อพระองค์ท่าน ที่ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจ ทรงเยี่ยมราษฎรในท้องถิ่นต่าง ๆ ทุกภูมิภาคของประเทศ อย่างสม่ำเสมอผู้ประพันธ์หิบบกพระราชกรณียกิจทรงออกเยี่ยมราษฎรมา กล่าวไว้ในเนื้อหาของเพลง **เมื่อครั้งเนิ่นนานมาหลายสิบปี พ่อหลวงเรานี้ تراกตรำลำบาก ช่วยเหลือผู้คน ประชาชนจนยาก ผ่อนความลำบาก ปวงประชาสุขสบาย พ่อออกเยี่ยมเยือนถิ่น ทูรกันดารสร้างสรรค์โครงการอันเป็นประโยชน์มากมาย** ดังประโยคที่กล่าวมานั้นจะเห็นได้ว่า ผู้ประพันธ์ต้องการที่จะสื่อถึงเนื้อหาของเพลงให้ตรงกับวัตถุประสงค์ในการแต่ง ผ่านความรู้สึกของผู้ พิการทางสายตาคคนหนึ่ง เพื่อถวายความอาลัย และแสดงให้เห็นถึงพระมหากรุณาธิคุณอันหาที่สุดมิได้ ของพระองค์ท่าน

เพลงสี่ประสานแนวทางพ่อ

ตั้งแต่ลูกจำความได้จนเติบโตใหญ่
 ลูกเห็นเหงื่อ ของพ่อรินไหล ไปในทุกที่
 เห็นอีสานกลางใต้
 พ่อตรากตรำไปชอยชุปชีวิต
 ให้ลูกของพ่ออยู่ดีกินดีอย่างพอเพียง
 พ่อเรียบเรียงบทเพลงไว้กล่อมใจลูก
 ชี้อากถูก ปลุกทางดี ให้ลูกเห็น
 พ่อคิดค้น แนวทาง คลายทุกข์ ลำเค็ญ
 ลูกพ่อได้อยู่เย็น เป็นสุข ทุกแดนดิน

(ต๋ำร์ ตจว.)

เพลงสี่ประสานแนวทางพ่อ เนื้อเพลงเล่าถึงความรู้สึกอาลัยจากใจคนไทยทั่วประเทศ รู้สึกตื่นตันในน้ำพระราชหฤทัย พระมหากรุณาธิคุณของคนไทยทรงเปี่ยมด้วยพระมหากรุณาธิคุณ ผู้ประพันธ์ต้องการที่จะเน้นย้ำว่า ทรงเป็นยิ่งกว่าพระมหากรุณาธิคุณของประเทศไทย พระองค์ท่าน เปรียบเสมือนพ่อของคนไทยทั่วประเทศ แทบจะเรียกได้ว่าตลอดพระชนมพรรษาของพระองค์ท่าน ทรงดูแลทุกข์สุขของประชาชน ทรงเสียสละเพื่อความทุกข์สุขของประชาชนทุกคน พระองค์เสด็จฯ เยี่ยมราษฎรในทุกภูมิภาคของประเทศ ตั้งแต่เหนือสุดจรดใต้สุดของประเทศ ไม่ว่าจะถิ่นนั้นจะทุรกันดารเพียงใด

3.2.2.5 ด้านการศึกษา

การศึกษาเป็นสิ่งสำคัญสำหรับประเทศไทย เป็นพื้นฐานชีวิตของประชาชนทุกคน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ได้ทรงให้ความสำคัญในการปรับปรุงพัฒนาส่งเสริม การศึกษาอย่างยิ่ง ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาในระดับพื้นฐานระดับอุดมศึกษาหรือว่าการศึกษาอาชีพ ดัง พระบรมราโชวาท“การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างและพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติ คุณธรรมของบุคคล หากสังคมและบ้านเมืองใดให้การศึกษาที่ดีแก่เยาวชนได้อย่างครบถ้วนในทุก ๆ ด้าน สังคมและบ้านเมืองนั้นก็จะมีพลเมืองที่มีคุณภาพ สามารถดำรงรักษาความเจริญมั่นคงของ ประเทศไทยไว้และพัฒนาก้าวหน้าต่อไป” พระราชกรณียกิจด้านการศึกษาที่ปรากฏในบทเพลงแสดง ความไว้อาลัยพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช จำนวน 2 เพลง ได้แก่ เพลงเทวดา ของฉันทน์ แต่งโดย วศิน วงศ์ปัทมภ์ และเพลงพ่อหลวงของปวงชน แต่งโดย ชาติ มหาชน ดังตัวอย่าง

เพลงพ่อหลวงของปวงชน

.....
 แสนสุขใจเกิดบนพื้นดินไทย
 ประชาธิปไตยยิ่งใหญ่เหนือใครทั่วถ้วน
 พระราชดำรัสรักสามัคคีดินแดน
 สมานฉันท์กันแนบแน่นอย่าแบ่งแยกแตกสามัคคี
 พระองค์ทรงงานตรากตรำแทบไม่พักผ่อน
 เป็นห่วงอาทร ราษฎรเหล่ามวลไพร่ฟ้า
 ห่วงการศึกษา พัฒนา ทั่วถิ่นพารา
 ขอเพียงแค่ปวงประชาสุขถ้วนหน้าพระองค์สุขใจ
 เหล่าข้าฯ พสกนิกรทั่วหล้า
 ขอน้อมบูชา เทนือเกล้ากระหม่อมด้วยใจ
 ขอพระมิ่งขวัญ ในหลวงของปวงชนไทย
 ทรงเจริญพระพลานามัยเป็นหลักชัย ของไทยตลอดกาล
 (ชาติ มหาชน)

จากตัวอย่าง แสดงให้เห็นถึงบทบาทของพระองค์ในด้านการศึกษาอย่างเด่นชัด ทรง มีพระราชประสงค์ที่จะให้ประชาชนได้รับการศึกษากันอย่างทั่วถึง เพื่อที่จะพัฒนาตนเองให้มีคุณภาพ และที่สำคัญก็คือการพึ่งพาตนเองได้ ทรงมีพระราชดำริให้สร้างโรงเรียนที่สำคัญสำคัญหลายแห่ง โดยเฉพาะในท้องถิ่นทุรกันดาร

3.2.2.6 ด้านการประชาสัมพันธ์

คนไทยเป็นจำนวนมากยังมีความลำบากเดือดร้อนในด้านต่าง ๆ องค์กรและหน่วยงานต่าง ๆ ที่คอยช่วยเหลือแต่ก็ยังไม่ทั่วถึง พระราชกรณียกิจอีกประการหนึ่งที่ทรงกระทำโดยสม่ำเสมอ นั่นก็คือ การบำบัดทุกข์บำรุงสุข ช่วยเหลือประชาชน ให้พ้นจากความทุกข์ยาก ทรงอุทิศพระราชกายพัฒนาท้องถิ่น บทเพลงด้านการประชาสัมพันธ์ที่พบ มีจำนวน 16 เพลง ได้แก่ เพลงรักพ่อ รักแผ่นดิน แต่งโดย เสถียร ทำมือ, เพลงคืนสู่สวรรค์ แต่งโดย พระมหาวิฑูริชัย วชิรเมธี, เพลงรักสุดใจคือในหลวง แต่งโดย ณกรณ์ ชูรักษ์, เพลงทำดีเพื่อพ่อ แต่งโดย หมิง ร้อยเสียง, เพลงฟ้าร้องให้แต่งโดย ชลธิ์ ชารทอง, เพลง 13 ตุลาอาลัยพ่อ แต่งโดย จินนี่ ภูไท, เพลงสิ่งดี ๆ ที่พ่อสอน แต่งโดย สดใส รุ่งโพธิ์ทอง, เพลงพ่อผู้สร้าง แต่งโดย Ozzy studio pattaya และแม่เฒ่าสตูดิโอ, เพลง วอนฟ้าขอเกิดเป็นข้าพระองค์บาททุกชาติไป แต่งโดย ธิติ ภัทรสิทธิฤกษ์, เพลงด้วยน้ำตาที่อาลัยพ่อ แต่งโดย สมชาย ตรูพิมาย, เพลงเทวดาเดินดิน แต่งโดย คริม อาร์สยาม, เพลงวันนี้ไม่มีพ่อ แต่งโดย ก้อง บ้องตื้น, เพลงสัญญากับพ่อ แต่งโดย ดวงจันทร์ สุวรรณิ, เพลงลาภูไทด้วยหัวใจที่ยักพ่อ แต่งโดย สลา คุณวุฒิ, เพลงข้าพระองค์บาททุกชาติไป แต่งโดย ARTSEVENMUSIC และเพลงรูปที่อยู่ข้างฝา แต่งโดย สุรนัย น้ำใส ดังตัวอย่าง

เพลงภาพจำ

ภาพจำติดตามภาพจำจิตใจ	ภาพพ่อเคลื่อนไหว
เดินผ่านไปมา	ไม่เคยหยุดเลย
ภาพจำติดตามเมื่อมีทุกข์ภัย	ภาพพ่อเคลื่อนไหว
ใส่ใจปรึกษา	ไม่เคยเหนียวเลย
โอ พ่อจากไปแล้ว	โอ ไม่มีพ่อแล้ว
ฟ้ายังมีดอหม่น	ฝนโปรยกระหน่ำเพลงเศร้า
ดินยังดำหม่น	คนเกลือกบนหยาดน้ำตา

(พงษ์สิทธิ์ คัมภีร์)

จากตัวอย่าง แสดงให้เห็นถึงพระกรุณาธิคุณ ในพระราชกรณียกิจการประชาสัมพันธ์ ดังที่กล่าวนี้แสดงให้เห็นถึงน้ำพระทัยอันเปี่ยมล้นที่พระราชทานผ่านทางความช่วยเหลือราษฎร ทรงดำเนินการช่วยเหลือแก่กุลประชาชนที่ประสบความทุกข์ยากลำบาก เพื่อให้ราษฎรที่เดือดร้อนได้บรรเทาทุกข์และสามารถดำรงชีพให้มีความสุขตามอัตภาพ ผู้ประพันธ์ ต้องการส่งความรู้สึกศรัทธาในน้ำพระทัยที่มีพระองค์ผ่านการเล่าเรื่องพระราชกรณียกิจ การกล่าวถึงภาพความทรงจำของมหาชนถึงในหลวงรัชกาลที่ 9 ทรงงานหนักเพื่อประชาชนชาวไทยทุกคน

เพลงวอนฟ้า ขอเกิดเป็นข้ารองบาททุกชาติไป

พ่อไม่เคยหยุดพัก	เหนื่อยนัก ไม่เคยหยุดเดิน
ความจริง ที่พ่อเผชิญ	ทุกข์สุขพ่อเต็มเต็มใจให้ฉัน
เข้าถึงปวงประชา	จากภูผาสู่มหานคร
ตราครุฑย้ายไปทุกที่	ทั่วปฐพีที่ทุกซอมนอนคลาย
.....
หนูมีไฟฟ้ามี่น้ำประปา	มีหมอมียาห้องนาอาศัย
อาชีพพัฒนาก้าวไกล	ภูมิปัญญาวิชาชีพไว้ส่งต่อขยายได้ทันทั่วทั้งที่
ดิน น้ำ ผูกพันกับป่า	พระองค์นำพา อนุรักษ์ไว้
บ้าน วัด โรงเรียน ที่อยู่ห่างไกล	รถไปไม่ได้ พ่อก็จะเดิน

(ฉันทิ ภัทรสิททธิภักดี)

เนื้อหาของเพลงกล่าวถึงพระราชกรณียกิจ ด้านการประชาสงเคราะห์ และความโศกเศร้าเสียใจของพสกนิกรชาวไทยต่อการเสด็จสวรรคตของพระองค์ท่าน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินไปในทั่วทุกพื้นที่ของประเทศ ก็ด้วยพระราชหฤทัยมุ่งมั่นบรรเทาทุกข์พสกนิกร ทรงต้องการเห็นสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนอย่างแท้จริงราษฎร์ทั่วทุกภูมิภาค ทั้งที่เป็นทางการและส่วนพระองค์ ไม่ว่าจะสถานที่แห่งนั้นจะเป็นชนบทห่างไกล การคมนาคมไม่สะดวก เป็นป่าเขา เป็นดินแดนแห้งแล้งทุรกันดาร

สรุปได้ว่าพระพระราชกรณียกิจด้านการประชาสงเคราะห์ ด้วยพระราชหฤทัยมุ่งมั่นบรรเทาทุกข์พสกนิกร ทรงต้องการเห็นสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนอย่างแท้จริงราษฎร์ทั่วทุกภูมิภาค ทั้งที่เป็นทางการและส่วนพระองค์ ไม่ว่าจะสถานที่แห่งนั้นจะเป็นชนบทห่างไกล การคมนาคมไม่สะดวก ทุรกันดารก็มิได้ทรงหยุดยั้งพระราชดำริเพื่อขจัดความทุกข์ผดุงสุขแก่พสกนิกร

3.2.3 การแสดงความจงรักภักดี

สถาบันพระมหากษัตริย์เป็นสถาบันอยู่คู่สังคมไทยมาช้านานเป็นมิ่งขวัญแก่พสกนิกรชาวไทยอย่างยิ่ง พระมหากษัตริย์ทุกพระองค์ทรงงานนานับประการ ในฐานะของพสกนิกรชาวไทยจึงมีความเคารพและมุ่งหวังที่จะแสดงความจงรักภักดีโดยการเป็นคนดีของสังคมไทย จากการศึกษาบทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช จำนวน 93 เพลง พบบทเพลงการแสดงความรักภักดี จำนวน 27 เพลง ได้แก่ เพลงพ่อจำลูกร้องไห้ แต่งโดยครูโสมบูรพา ฟ้าหงส์เหิร, เพลงขอเป็นข้ารองพระบาททุกชาติไป แต่งโดย บดินทร์ เจริญราษฎร์, เพลงรักพ่อตลอดกาล แต่งโดยรุ่ง สุริยา, เพลงฝากฟ้าไปบอกพ่อแต่งโดยกาญจนา มาศิริ, เพลงน้ำตาไม่หยุดไหล

ชาวไทยคิดถึงพ่อ แต่งโดยเพชร สหรัตน์, เพลงรักพ่อ รักแผ่นดิน แต่งโดยเสถียร ทำมือ, เพลงคำสัญญาต่อหน้ารูปพ่อ แต่งโดยปิ่น ประภาสสิทธิ์, เพลงรักสุดใจคือในหลวง แต่งโดยแก้ว มณีทรัพย์, เพลง ทำดีเพื่อพ่อ แต่งโดยหมิง ร้อยเสียง, เพลงตราบนานเท่านาน รัชกาลที่ 9 แต่งโดยเบิร์ล ปทุมราช อาร්යาม, เพลงวันที่พ่อมองจากบนฟ้า แต่งโดยวีรวิชัย จรัสพงศ์ผาติ, เพลงส่งพ่อคืนฟ้า แต่งโดยพจน์ สุวรรณพันธ์, เพลงลูกสุดอาลัย แต่งโดยเพย กิตติศักดิ์, เพลงสวสวรรค์ใจร้าย แต่งโดยธันวา ราศีธนู, เพลง 19.00 (คนๆนี้รักพ่อ) แต่งโดยโอ อภิสิทธิ์, เพลงเดิมพันที่ยิ่งใหญ่ แต่งโดยต้า สรวุฒิ, อ.ณัฐเดชชะปัญญา, เพลงบทเพลงถึงพ่อ แต่งโดย นิฐิวรรณ ไทยเจริญ, อภิชาติ ชูแก้ว, เพลงรูปที่อยู่ข้างฝา แต่งโดยสุรนัย น้ำใส, เพลงสัญญาแห่งสยาม แต่งโดย นาย วิทยา สิทธิพิสัย, เพลงเพลงของพ่อ แต่งโดยบอย โกสิยพงษ์, เพลงดาวเรืองเพื่อพ่อ แต่งโดยณกรณ์ ชูรักษ์, เพลงชุดดำแต่ใจสีทอง แต่งโดยเอกชัย ศรีวิชัย, เพลงองค์ภูมิินทร์ มหาราชา แต่งโดยชลธิ์ โออินทร์, เพลงพ่อจำ แต่งโดยพริกไทย, เพลงพ่อยังอยู่ แต่งโดยศิวรา เติมชีพ, เพลงวันที่พ่อไม่อยู่ แต่งโดยอศิร วงษ์แข็ง, ธนกฤต พานิชวิทย์ และ เพลงเรื่องเล่าของพ่อ แต่งโดยนัธววัฒน์ มีดินดำ ดังตัวอย่าง

เพลงพ่อจำลูกร้องไห้

ต่อจากนี้พ่อไม่คืนทวนมา	ดุจดั่งฟ้าทะเลและดินสิ้นใจ
จากไปแล้วพ่อภูมิพลของไทย	ใจสลายทิ้งลูกน้อยคร่ำครวญ
เหลือแค่เพียงรอยเท้าพ่อ	ที่ทิ้งภาพในความทรงจำ
แผ่นดินพ่อปกครองโดยธรรม	ลูกจดจำและยังรักดี
วันที่ 13 เดือนตุลาฟ้ามีว	ใจสลายทั่วแผ่นดินโคกกา
แก้มคนไทยมีแต่คราบน้ำตา	วันที่ฟ้าและดินสิ้นใจ
เสียงคร่ำครวญร้องไห้	สิ้นแล้วหัวใจของไทย
พ่อผู้สวรรคาลัย	ใจสลายลูกสุดอาลัยพ่อจำ

(บุรพา ฟ้าหงส์เหิร)

จากเนื้อเพลงจะเห็นได้ว่า บทเพลงนี้แทนความรู้สึกของคนไทยทุกคนกับการเสด็จสู่สวรรคาลัยของในหลวงรัชกาลที่ 9 เมื่อวันที่ 13 ตุลาคม 2559 ด้วยสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่สุดมิได้ อีกทั้งยังเป็น การแสดงความจงรักภักดีด้วยความรักที่มีต่อ "พ่อหลวง" รัชกาลที่ 9 ยังคงเอ่อล้นท่วมท้นอยู่ในหัวใจ และยังคงฝังแน่นอยู่ในสำนึกของคนไทยทั้งแผ่นดิน

เพลงรักพ่อตลอดกาล

ต่อจากนี้ได้ฝ่าละอองธุลีพระบาท	เกิดอีกก็ชาติขอเป็นข้าราชการทุกชาติไป
พ่อจากไปแล้ว น้ำตาของลูกรินไหล	เสด็จสู่สวรรคาลัยในหลวงจากไปไทยรั่วถูติ
บอกรักพ่อ อย่าให้เป็นแค่เพียงลมปาก	แสดงความรักด้วยการรู้จักรักสามัคคี
พ่อทรงสอนไว้ ให้ลูกไทยหมั่นทำความดี	อย่าแตกแยกย้ายถิ่นแผ่นดินนี้ เราพี่น้องกัน
ขอจงรักภักดีแต่พ่อ	ลูกจะน้อมนำสานต่อสิ่งที่พ่อทิ้งไว้วางรากฐาน
เศรษฐกิจพอเพียงพออยู่พอกินรู้จักประมาณ	ชาตินี้ลูกขอสาบานจะไม่ทำให้พ่อเสียใจ
สุดดี จากใจดวงนี้ถึงพระราชา	ดีใจที่ได้เกิดมาอยู่ใต้ชายคาผืนแผ่นดินไทย
พระเจ้าอยู่หัวภูมิพลไม่จากไปไหน	ทรงสถิตอยู่ในหัวใจปวงชนชาวไทยตลอดกาล

(รุ่ง สุริยา)

เนื้อหาของเพลง กล่าวถึง การถ่ายทอดและแสดงออกถึงความจงรักภักดีเพื่อน้อมรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณอันหาที่สุดมิได้ จากเนื้อหาดังกล่าว จะเห็นว่าผู้แต่งได้แสดงความไว้อาลัยพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช นอกจากนี้ยังได้ชี้แนะให้คนรุ่นหลังได้แสดงความจงรักภักดีและปฏิบัติตามเจตนารมณ์แล้วนำเอาพลังแห่งความภักดีนี้มาร่วมสร้างประโยชน์ให้ประเทศชาติ

3.2.4 การเทิดพระเกียรติ

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศรรามาธิบดี จักรีนฤพดินทรสยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร พระองค์ทรงมีพระปรีชาสามารถในหลายๆด้าน เช่น การพระราชนิพนธ์เพลง และศิลปะแขนงอื่น ๆ อีกมากมาย อีกทั้งพระองค์ยังทรงมีศุภพรราชธรรม เป็นที่รักของปวงชนชาวไทย จากการศึกษาบทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช จำนวน 93 เพลง ผู้วิจัยแบ่งการศึกษา ดังนี้

3.2.4.1 การเทิดพระเกียรติโดยให้ความสำคัญระดับโลก

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงครองสิริราชสมบัติ 70 ปี โดยทรงทุ่มเทพระวรกาย เพื่อให้ประชาชนไทยได้อยู่ดีกินดี ทรงทะนุบำรุงประเทศชาติในด้านต่าง ๆ มากมาย ได้ติดต่อสัมพันธ์กับต่างประเทศทั่วโลก ต่างประเทศจึงรู้จักพระมหากษัตริย์และประเทศไทยทั่วโลกยอมรับว่า ทรงเป็นกษัตริย์ที่ทรงเสียสละ อุทิศพระองค์เพื่อประเทศชาติและประชาชนอย่างแท้จริง ทรงมีพระปรีชาสามารถหลักแหลม ได้เผยแพร่การยกย่องสรรเสริญพระองค์ท่านไปทั่วโลก ในบทเพลงแสดงความไว้อาลัย ที่นำมาศึกษา ผู้ประพันธ์ได้นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการเทิดพระเกียรติพระองค์ท่านโดยให้ความสำคัญในระดับโลก บทเพลงเทิดพระเกียรติโดยให้ความสำคัญระดับโลก

จำนวน 7 เพลง ได้แก่ เพลงด้วยน้ำตาที่อาลัยพ่อ แต่งโดยสมชาย ตรีพิมาย, เพลงองค์เดียวในโลก แต่งโดยไชยา มิตรชัย, พ่อคือผู้ให้ แต่งโดยโอ พงนา, เพลงรักสุดใจคือในหลวง แต่งโดยแก้ว มณีทรัพย์, เพลงพ่อเหนื่อยพอแล้ว แต่งโดยเป้ จักรพงษ์, เพลงรักพ่อตลอดกาล แต่งโดยรุ่ง สุริยาและ เพลง 13 ตุลาอาลัยพ่อ แต่งโดยนิจ ชาลิสสา ดังต่อไปนี้

เพลง “องค์เดียวในโลก”

แผ่นดินไทย ไม่เคยไร้พระเจ้าแผ่นดิน
เป็นน้ำทิพย์ริน เย็นเกล้าเกษา

.....
ประวัติศาสตร์ไทย บอกเล่าไว้ให้โลกเลื่องลือ
แผ่นดินนี้คือ ถิ่นที่คลายร้อน
เพื่อนบ้านโหยหิว ซัดเซพเนจร
มีที่หลบนอน ข้าวน้ำกินฟรี

.....
เด็ดดอกบัว จากรินน้ำแล้วนั่งพนม
บอกทั้งอินทร์พรหม ให้รู้ว่าผู้ทรงศีล
เหนื่อยนักแล้ว ดวงแก้วของแผ่นดิน
ไอ้พระภูมิินทร์ โลกนี้มีเพียงองค์เดียว

จากตัวอย่าง เป็นการเทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช โดยแสดงให้เห็นว่า พระองค์คือ ผู้ที่ทั่วโลกยอมรับว่าทรงเป็นกษัตริย์พระองค์เดียวในโลกที่ทรงเสียสละ อุทิศพระองค์เพื่อประเทศชาติและประชาชนอย่างแท้จริง การเทิดพระเกียรติในลักษณะนี้ยิ่งช่วยทำให้ผู้ฟังรัก เคารพและเทิดทูน อีกทั้งยังเป็นการสรรเสริญพระบุญบารมีและพระเกียรติที่ยิ่งใหญ่ของพระองค์

3.2.4.2 การเทิดพระเกียรติเป็นมหาราช

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงได้รับการถวายพระราชสมัญญาว่า "สมเด็จพระภัทรมหาราช" ซึ่งมีความหมายว่า "พระมหากษัตริย์ผู้ประเสริฐยิ่ง" ต่อมาได้มีการถวายพระราชสมัญญาใหม่ว่า "พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช มหาราช" เมื่อ พ.ศ. 2539 และ "พระภูมิพลมหาราช" อนึ่ง ประชาชนทั่วไปนิยมเรียกพระองค์ท่านว่า "ในหลวง" คำดังกล่าว คาดว่าย่อมาจาก "ใน(พระบรมมหาราชวัง) หลวง" บ้างก็ว่าเพี้ยนมาจากคำว่า "นายหลวง" ซึ่งแปลว่าเจ้านายผู้เป็นใหญ่ ในบทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิ

พลอดุลยเดช ที่นำมาศึกษานี้ พบว่า ได้มีการมุ่งสดุดีพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ทรงเปรียบประดุจสมมติ บทเพลงการเทิดพระเกียรติเป็นมหาราชา จำนวน 20 เพลง ได้แก่ เพลงน้ำตาไม่หยุดไหลชาวไทยคิดถึงพ่อ แต่งโดย เพชร สหรัตน์, เพลงวอนฟ้า ขอเกิดเป็นข้ารองบาททุกชาติไป แต่งโดย ธิติ ภัทรสิทธิภุช, เพลงคืนสู่สวรรคร์ แต่งโดย แอ๊ด คาราบาว, องค์ภูมิินทร์ มหาราชา แต่งโดย ชลธิ์ โออินทร์, เพลงพระราชบิดา แต่งโดย ชูชี เชิญยิ้ม, เพลงเพื่อพ่อหลวงไทย แต่งโดย นิรันดร์ โกไศยกานนท์, เพลงดาวเรืองเพื่อพ่อ แต่งโดย ฉกรรณ ชูรักษ์, เพลง พ่อภูมิพล แต่งโดย แอ๊ด คาราบาว, เพลงคืนสู่สวรรคร์ แต่งโดย พระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี, เพลงเล่าสู่หลานฟัง แต่งโดย สลาคุณวุฒิ, เพลง พ่อของฉัน แต่งโดย วิรดา วงศ์เทเวศ, เพลงเสด็จประทับอยู่ แต่งโดย อิทธิพงศ์ กฤดากร ณ อยุธยา, เพลงร่มโพธิ์ทองของแผ่นดิน แต่งโดย พยัพ คำพันธ์, เพลงองค์ภูมิินทร์ มหาราชา แต่งโดย ชลธิ์ โออินทร์, เพลงรักสุดใจคือในหลวงแต่งโดย ฉกรรณ ชูรักษ์, เพลงพระราชานินทาน แต่งโดย มาเซน อาลี ซาห์, เพลง ส่งพ่อคืนฟ้า แต่งพจน์ สุวรรณพันธ์, เพลงรักพ่อตลอดกาล แต่งโดย รุ่ง สุริยา, เพลงเทวดากลับฟ้า แต่งโดย โน้ต เชิญยิ้ม, เพลงพ่อหลวงของปวงชน แต่งโดย พลพิพัฒน์ พิชัยวงศ์ และเพลง ดินอุดม น้ำสมบูรณ์ ด้วยพระบารมี แต่งโดย แอ๊ด คาราบาว ดังตัวอย่าง

เพลงองค์ภูมิินทร์ มหาราชา

.....
สายใยผูกพันทุกดวงใจไทย	ภาพความหลังฝังใจ ไม่อาจเลื่อนหาย
ที่พ่อคอยดูแล ที่พ่อคอยห่วงใย	เหนื่อยพระวรกาย พ่อไม่เคยท้อ
องค์พ่อหลวงของแผ่นดิน	องค์ภูมิินทร์ของเราชาวไทย
คำพ่อสอนยังตรึงตราไว้ไม่อาจลบเลือน	องค์พ่อหลวงของแผ่นดิน
องค์ภูมิินทร์มหาราชา	จะจงรักและขอเป็นข้ารองพระบาททุก
ชาติไป	

(ชลธิ์ โออินทร์)

เนื้อหาดังกล่าวจะเห็นว่า เนื้อหาของเพลงเป็นการเทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช กล่าวถึงองค์พ่อหลวงของแผ่นดิน พระองค์ทรงทำงานเพื่อพสกนิกรชาวไทยอย่างไม่ย่อท้อ ทรงขึ้นเหนือล่องใต้ ตรากตรำพระวรกายบนบก ในน้ำ ในทะเล และทุกแห่งหน โดยไม่เห็นแก่ความเหน็ดเหนื่อย พระวรกาย ไม่เคยหยุดตลอดพระชนมายุของพระองค์ พระมหากรุณาธิคุณที่พสกนิกรทั้งในประเทศ และประชาชนทั่วโลกจึงรักและเทิดทูน

เพลง “คืนสู่สวรรค์”

.....
พ่อคือราชาเหนือราชันย์	พ่อคือดวงจันทร์ทอแสงนวลใหญ่
พ่อคือความรักร่วงร่วงฟุ้งไป	ซุบซิบจิตใจของประชาชน
เจ็ดสิบปีแห่งการครองราชย์	พ่ออย่างพระบาทสรเียนทุกแห่งหน
ไทยทั้งประเทศ ข้ามเขตความจน	พ่อบุกฝ่าจน พ่อยู่พอกิน
.....
ยี่สิบหกตุลาคีนวันฟ้าเปิด	พ่อผู้ประเสริฐคืนสู่สวรรค์
ทวยไทยทั่วหล้า	น้ำตานองอนันต์
ส่งพ่อสู่ชั้นดุสิตาลัย	

(ยีนยง โอภากุล)

จากเนื้อหาดังกล่าว เนื้อหาของเพลงเป็นการเทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช กล่าวถึงการแสดงให้เห็นถึงความรัก ความรู้สึกถึงความโศกเศร้าที่ต้องสูญเสียพ่อหลวงรัชกาลที่ 9 ของไทยแล้ว ยังเป็นเพลงที่สะท้อนถึงพระราชกรณียกิจของในหลวงรัชกาลที่ 9 ทรงเป็น “ราชาเหนือราชันย์” ที่เคารพรักและเทิดทูนของพสกนิกรประหนึ่งบิดาผู้บังเกิดเกล้า เพราะพระองค์ทรงงานอย่างเหน็ดเหนื่อยพระวรกายเพื่อนำความสุขมาสู่พสกนิกรของพระองค์ ชาวไทยจึงเรียกพระองค์ว่า “พ่อหลวง” ด้วยหัวใจ

3.2.4.3 การเทิดพระเกียรติในลักษณะทั่ว ๆ ไป

เป็นการกล่าวสดุดียกย่องเชิดชูสรรเสริญ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ในลักษณะธรรมดาโดยกล่าวในภาพรวมทั่ว ๆ ไป พบในบทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ก่อนที่จะมีพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ บทเพลงการเทิดพระเกียรติในลักษณะทั่ว ๆ ไปจำนวน 7 เพลง ได้แก่ เพลงเสด็จพ่อ ร.9 แต่งโดยน้อย ทองนอก, เพลงไอ้พระคินสรวง แต่งโดย รศ.ดร. เศรษฐ์ ดิงสัญชลี, เพลงเรารักพระเจ้าอยู่หัว แต่งโดย แฮมเมอร์, เพลงดอกดาวเรืองเพื่อพ่อ แต่งโดย ฉกรรณ ชูรักษ์, เพลงส่งพ่อคืนฟ้า แต่งโดย พจน์ สุวรรณพันธ์, เพลงพ่อคือผู้ให้ แต่งโดย โอ พจนา, เพลงฝากฟ้าไปบอกพ่อ แต่งโดย ครูผยองค์ ผิวทอง ดังตัวอย่าง

เพลงไอ้พระคีนสรวง

ไอ้พระภูมิบาละพุทธรังกูร	พระประจูดวงสุรย์ส่องในฟ้า
พระเสด็จคีนสู่แดนสรวงดุสิตา	ดุจความมืดคลุมฟ้าโศกใจ
ไอ้พระหน่อพระนาถษิรราชองค์ใด	มาแต่จุฑาลัยโลกเลอฟ้า
ยังซึ่งความเกษมแต่มวลปวงประชา	แล้วเสด็จคีนฟ้าสุราลัย
เมื่อพระนिरาศยังแดนสรวงแสนไกล	อัสสุชลแห่งชาวไทยทวมพันฟ้า
หลั่งออกมาจากหัวใจแห่งมวลประชา	ปวงเหล่าข้าชอกราบลาด้วยหัวใจ
แม้เสด็จสู่สรวงแมนใด	พระเกียรติยังเกริกไว้ชั่วดินฟ้า
พระสิริยังคงอยู่ในใจข้าฯ	ชอกราบลาพระนาถาด้วยหัวใจ

(เชษฐ์ ดิงสัญชลี)

จากเนื้อหาของเพลงดังกล่าว เป็นผลงานแต่งตามขนบวรรณคดียอพระเกียรติ แต่งขึ้นเพื่อความโศกเศร้าของพสกนิกร บอกเล่าถึงพระพระราชกรณียกิจและสดุดียกย่องเชิดชูสรรเสริญผู้แต่งต้องการสะท้อนความโศกเศร้าของพสกนิกร โดยอาศัยภาษาอังกฤษอ้างถึงระบบสัญลักษณ์ที่ซับซ้อนเป็นสิ่งสำคัญในการทำให้เพลงมีพลังในการสะท้อนอารมณ์ เนื้อหาปรากฏการสรรเสริญพระบารมี มีการนำคติความเชื่อโบราณและสัญลักษณ์ด้านประติมากรรมมาสอดแทรกในเนื้อร้อง เช่น คำว่า จุฑาลัย แปลว่า ท่ออยู่แห่งจุฬามณี

สรุป

เนื้อหาของบทเพลงแสดงความไว้อาลัยในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ที่ผู้วิจัยได้นำเสนอข้างต้น แบ่งเนื้อหาตามประเภทที่พบ ได้ดังนี้

1. รูปแบบการนำเสนอชื่อบทเพลงแสดงความไว้อาลัย
 - 1.1 การตั้งชื่อโดยใช้พระนามของพระองค์ร่วมกับวิธีการอุปลักษณ์ พบจำนวน 2 เพลง
 - 1.2 การตั้งชื่อโดยวิธีการอุปลักษณ์โดยเฉพาะ พบจำนวน 5 เพลง
 - 1.3 ตั้งชื่อโดยแสดงแนวคิดหลักจากเนื้อหาบท พบจำนวน 6 เพลง
 - 1.4 ตั้งชื่อโดยสื่อเจตนาของผู้ประพันธ์อย่างชัดเจน พบจำนวน 36 เพลง
 - 1.5 ตั้งชื่อโดยใช้การระบุ วัน เวลา พบจำนวน 4 เพลง

2. เนื้อหาของบทเพลงแสดงความไว้อาลัย	
2.1 เหตุการณ์การสวรรคต	
2.1.1 บทเพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการสูญเสีย	พบจำนวน 29 เพลง
2.1.2 เนื้อหาเกี่ยวกับการอาลัยอาวรณ์	พบจำนวน 5 เพลง
2.2 พระราชกรณียกิจ	พบจำนวน 4 เพลง
2.2.1 ด้านการปกครอง	พบจำนวน 8 เพลง
2.2.2 ด้านการเกษตร	พบจำนวน 10 เพลง
2.2.3 ด้านทรัพยากรน้ำ	พบจำนวน 5 เพลง
2.2.4 ด้านการเยี่ยมราษฎร	พบจำนวน 20 เพลง
2.2.5 ด้านการศึกษา	พบจำนวน 2 เพลง
2.2.6 ด้านการประชาสัมพันธ์	พบจำนวน 16 เพลง
2.3 การแสดงความจงรักภักดี	พบจำนวน 27 เพลง
2.4 การเทิดพระเกียรติ	
2.4.1 การเทิดพระเกียรติโดยให้ความสำคัญระดับโลก	พบจำนวน 7 เพลง
2.4.2 การเทิดพระเกียรติเป็นมหाराชา	พบจำนวน 20 เพลง
2.4.3 การเทิดพระเกียรติในลักษณะทั่ว ๆ ไป	พบจำนวน 7 เพลง

จำนวนเนื้อหาบทเพลงแสดงความไว้อาลัยในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีเนื้อหาเกี่ยวกับการแสดงความจงรักภักดี มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 27 เพลง รองลงมาคือเนื้อหาเกี่ยวกับพระราชกรณียกิจ ด้านการเยี่ยมราษฎร พบว่ามีจำนวน 20 เพลง เนื้อหาเกี่ยวกับการเทิดพระเกียรติ ด้านการเทิดพระเกียรติเป็นมหाराชา จำนวน 20 เพลง และบทเพลงที่แสดงความไว้อาลัยที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการเสด็จสวรรคต เนื้อหาเกี่ยวกับการสูญเสีย จำนวน 6 เพลงตามลำดับ

พหุบัน ปณฺ ทิโต ชีเว

บทที่ 4

กลวิธีทางภาษาในบทเพลงแสดงความไว้อาลัย

กลวิธีทางภาษาที่นำเสนอผ่านบทเพลงแสดงถึงความรู้สึกนึกคิดของผู้แต่งที่มีในบทเพลง แสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ภายหลังจากการเสด็จสวรรคต พบว่ามีกลวิธีการประพันธ์ที่น่าสนใจ ในเรื่อง การใช้คำ การใช้โวหาร สัญลักษณ์และการนำเสนอ ดังต่อไปนี้

4.1 การใช้คำ

4.1.1 การเลือกใช้เสียงของคำ

เสียงเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อให้เกิดความซาบซึ้งสะเทือนใจในบทเพลง ทำให้บทเพลงมีความงดงามไพเราะ ก่อให้เกิดความเข้าใจในแก่ผู้ฟังเพลงหรือผู้อ่าน เนื้อหาของบทเพลงตามผู้ประพันธ์ต้องการสื่อ่นั้น บทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีกลวิธีในการแต่งดังนี้

4.1.1.1 การเล่นเสียงสัมผัส

การเล่นเสียงสัมผัส คือ การสรุคำหรือการเล่นเสียงสัมผัสคล้องจอง เพื่อทำให้เกิดทำนองเสียงที่ไพเราะน่าฟัง มีทั้งการเล่นเสียงพยัญชนะ การเล่นเสียงสระและการเล่นเสียงวรรณยุกต์ ได้แก่ สัมผัสบังคับและสัมผัสไม่บังคับ ซึ่งทั้ง 2 ประเภทนี้ อาจเป็นสัมผัสอักษรและสัมผัสสระที่โดดเด่น ดังนี้

1) สัมผัสสระ

สัมผัสสระ คือ คำคล้องจองที่มีเสียงสระ และมาตราสะกดอย่างเดียวกัน สัมผัสสระที่ปรากฏในบทเพลงแสดงความไว้อาลัยพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีลักษณะ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

(1) สระเดี่ยวเรียงกัน 2 คำ เรียกว่า เคียง ดังตัวอย่าง

เพลง “พ่อไม่ได้จากเราไปไหน”

พ่อไม่ได้จากเราไปไหน

พ่ออยู่ในใจของลูกทุกคน

พ่อไม่ได้จากเราไปไหน

พ่อหลวงของไทย องค์กรภูมิพล

ร้อยล้านดวงใจ จากลูกทุกคน
รักพ่อเปี่ยมล้นดวงหทัย

(บุญล้อม คู่กะสังข์)

เพลง “รักพ่อตลอดกาล”

บอกรักพ่อ อย่าให้เป็นแค่เพียงลมปาก
แสดงความรักด้วยการรู้จักรักสามัคคี
พ่อทรงสอนไว้ ให้ลูกไทยหมั่นทำความดี
อย่าแตกแยกย้ายถิ่นแผ่นดินนี้ เราพี่น้องกัน
ของจงรักภักดีแต่พ่อ
ลูกจะน้อมนำสานต่อสิ่งที่พ่อนั้นวางรากฐาน
เศรษฐกิจพอเพียง พ่ออยู่พอกิน รู้จักประมาณ
ชาตินี้ลูกขอสาบานจะไม่ทำให้พ่อเสียใจ
สดุดีจากใจดวงนี้ถึงพระราชา
ดีใจได้เกิดมาอยู่ใต้ชายคาผืนแผ่นดินไทย
พระเจ้าอยู่หัวภูมิพล ไม่จากไปไหน
ทรงสถิตอยู่ในหัวใจปวงชนชาวไทยตลอดกาล

(รุ่ง สุริยา)

(2) สระเดียวเรียง 3 คำ เรียกว่า เทียบเคียง ดังตัวอย่าง

เพลง “พ่อภูมิพล”

พ่อท่องไปไกลไกลทุกถิ่น
เหยียบพื้นดินทุกตารางนิ้ว
จากยอดดอยยอดภูสูงลิ่ว
ถึงชายเลนชายป่าโกงกาง

(ยีนยง โอภากุล)

พูนุ่ ปณุ่ ทิโต ชีเว

เพลง “เล่าสู่หลานฟัง”

เล่าสู่หลานฟังบอกรักตั้งตั้งด้วยการทำดี
รักพ่อแบบนี้ปิดเรื่องร้ายเมืองไทยข้ามผ่าน

(สลา คุณวุฒิ)

(3) การใช้สัมผัสสระชนิดกัน 2 คู่ เรียกว่า ทบเคียง ดังตัวอย่าง

เพลง “ขอเป็นลูกพ่อ”

น้อมก้มลงกราบแทบบาทพ่อหลวง
เสียงร้องก้องดังหึ่งปวง ในวันพ่อหลวงจากไป

(แก้ว กาสะลอง)

เพลง “พ่อคือผู้ให้”

พ่อหลวงของปวงประชา
แม่เมตตาหาใครไหนปาน

(ไฉ่ พจนา)

เพลง “พ่อครับ”

ก็เรื่องราวที่พ่อสร้างสรรค์มากกว่าเม็ดทราย
ก็ล้านใจไม่ให้ใช้เพื่อจดจำ

(ฟองเบียร์)

(4) การใช้คำที่มีเสียงสระเดียวกัน สองคำที่มีคำอื่นคั่นกลางหนึ่งคำอยู่ต้น
วรรค หรือกลางวรรค เรียกว่า แทรกเคียง ดังตัวอย่าง

เพลง “ความฝันของพ่อ”

พ่อปลูกดอกไม้เอาไว้ในใจเราทุกคน
จะต่างหลากสี ก็เป็นดอกไม้ที่สวยงาม

(ชอ เกษตรวิสัย)

เพลง “สิ้นร่มโพธิ์ทอง”

แม่น้ำโลกนี้ไม่มีเปรียบเทียบ
พระองค์ที่ทรงคุณธรรม

(สุรินทร์ ภาคศิริ)

พูน บัญชี ชีวะ

เพลง “13 ตุลาฯ อาลัยพ่อ”

ยื่นมองดูฟ้า น้ำตา ร่วงหล่น

เสียดายองค์พ่อ ภูมิพล ประชาชน ร้องไห้สะอื้น

(นิจ ชาลิสสา)

(5) การใช้คำสัมผัสสระสองคำมีสระอื่นคั่นกลาง หนึ่งคำอยู่ปลายวรรค
เรียกว่า เที่ยมแอก ดังตัวอย่าง

เพลง “รักพ่อตลอดกาล”

พระเจ้าอยู่หัว ภูมิพล ไม่จากไปไหน

ทรงสถิตอยู่ในหัวใจ ปวงชนชาวไทย ตลอดกาล

(รุ่ง สุริยา)

เพลง “ลูกสุดอาลัย”

จดจำวันนี้ ให้ดี จำไว้ในหัวใจ

ในหลวงแห่งแผ่นดินไทย พระบาทสมเด็จพระภูมิพล

(กิตติศักดิ์ พลอยงาม)

เพลง “สวรรค์ใจร้าย”

พ่อยังคงอยู่ในใจ ลูกนี้ トラบ นานแสนนาน

ชั่ววันรัตนกรกาล พ่ออยู่ในใจ ของลูกเสมอ

(ธันวา ราศีธนู)

(6) การใช้คำสัมผัสสระ โดยมีคำอื่นคั่นกลางสองคำ เรียกว่า แทรกแอก
ดังตัวอย่าง

เพลง “สิ่งดี ๆ ที่พ่อสอน”

เมฆคลุ้มมีดคลุ้ม มองดูมีครีม เสร้า เหลือจะทน

จากข่าวองค์ภูมิพล พ่อของปวงชน สวรรคตไป

(สดีไส รุ่งโพธิ์ทอง)

เพลง “เทวดากลับฟ้า”

13 ตุลา คนไทย น้ำตาไหลท่วมแผ่นดิน

ทั่วขวานทอง ทุกท้องถื่นฟ้า คงได้ยินเสียงสะอื้นไห้

(ไน้ต เขิญยิ้ม)

เพลง “ไอ้พระคีนสรวง”

ไอ้พระหน่อพระนางษิตราของคีโต มาแต่จุฑาลัยโลกเลอฟ้า
 ยังซึ่งความเกษมแต่มวลปวงประชา แล้วเสด็จคีนฟ้าสุราลัย

(เชษฐ ติงสัญชลี)

2) สัมผัสอักษร

สัมผัสอักษร คือ การใช้คำที่มีพยัญชนะต้น เสียงเดียวกันหรือเป็นเสียงพยัญชนะประเภทเดียวกัน สัมผัสอักษรที่ปรากฏในบทเพลงแสดงความไว้อาลัยพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีลักษณะดังตัวอย่างต่อไปนี้

(1) ลักษณะเดียวเรียง 2 คำ เรียกว่า คู่ ดังตัวอย่าง

เพลง “วันที่พ่อไม่อยู่”

ฝากทุกดวงดาวบนฟากฟ้า

ส่งต่อทุกหัวใจบอกให้พ่อรู้

.....

เด็กน้อยที่ยังอ่อนแอ วันนี้เพิ่งได้เข้าใจ

รองเท้ายี่ห้อที่พ่อถอดไว้ สอนใจเราอยู่

(ธนกฤต พานิชวิทย์)

เพลง “ดาวเรืองเพื่อพ่อ”

ปลูกดอกดาวเรืองเหลืองทั่วแผ่นดิน

ถวายองค์ภูมิินทร์พ่อแห่งแผ่นดินของไทย

.....

เพราะดอกไม้จันทน์หันเข้ามาปะปน

หัวใจลูกไทยปีปุ่นสุดจะทนกลั่นน้ำตาได้

(ณกรณ์ ชูรัชย์)

เพลง “13 ตุลา หนึ่งท่มตรง”

วันที่สิบสามตุลา

วันที่ฟ้าหม่นมืดพอดี

คำคืนนี้รู้สึกไม่ดีไม่สบายใจ

ได้ยินได้ฟังมาเนิ่นนาน

(ธเนศ วรากุลนุเคราะห์)

(2) การใช้สัมผัสอักษรเรียงกันสามคำ เรียกว่า คำเพ็ญคู่ ดังตัวอย่าง

เพลง “รักสุดใจคือในหลวง”

ปวงประชาต่างศรัทธาในน้ำพระทัย
ที่พระองค์ทรงให้ลูกไทยทั่วทั้งแผ่นดิน

(ฉกรรจ์ ชูรักษ์)

เพลง “ตราบนานเท่านาน รัชกาลที่ 9”

ลูกจะจดจำไว้ ลูกเกิดอยู่แผ่นดินไทย
เกิดในยุคสมัยรัชกาลที่เก้า

(เบิ้ล ปทุมราช)

เพลง “ฝากฟ้าไปบอกพ่อ”

เส้นแบ่งความคิดเคยขีดคั่นมา
ชโลมด้วยเลือดน้ำตา
เราสูญเสียมากมายแล้วนั้น
สิบสามตุลาห่าเก้าใจเราโศกศัลย์

(พยงค์ ผิวทอง)

(3) การใช้สัมผัสอักษรเรียงกันสี่คำซ้อน เรียกว่า เพ็ญมรด ดังตัวอย่าง

เพลง “พระราชาในนิทาน”

ท่านสอนให้เราพอเพียงพากเพียรทำแค่ความดี
ทรงสอนมาเจ็ดสิบปีไม่เคยเหนื่อย

(มาเซน อาลี ซาห์)

เพลง “น้ำตาท่วมไทย”

งดงามงอกเงยผลิดอกออกผล ดั่งต้นไม้ใหญ่
ป้องภัย ให้ร่มเย็นทั่วทุกถิ่น

(มินตรา ฐระยศ)

เพลง “สิ่งดี ๆ ที่พ่อสอน”

เหมือนโลกมีมิติเหมือนดวงอาทิตย์หยุดการโคจร
เดือนดาวพราวฟ้าอมรส่องแสงสะท้อนกลับมีดม้วน

.....
สงสารองค์พระราชา ชาติ ศาสนา แทบล้มละลาย

พระองค์สอนไว้ ให้ลูกหลายไทยร่วมทำความดี

(สดใส รุ่งโพธิ์ทอง)

(4) การใช้สัมผัสอักษรเรียงกันห้าคำซ้อน เรียกว่า เทียบบริด ดังตัวอย่าง

เพลง “พ่อของไทย ในใจตลอดกาล”

มั่งมีไม่หม่นหมอง

ทรงครองธรรม

นำไทยไปตามครรลอง

ทรงพระเจริญยิ่งก้อง

(นรนนันท์ จันทร์แก้ว)

เพลง “ข้าพระบาททุกชาติไป”

ที่ทรงทำทุกทางให้คนไทยได้อยู่กิน

ให้แผ่นดินประชารักสามัคคี

(ARTSEVENMUSIC)

(5) การใช้สัมผัสอักษรเรียงกันเป็นสองคู่ เรียกว่า คำทบคู่ ดังตัวอย่าง

เพลง “รักพ่อตลอดกาล”

ต่างชาติยกย่องแซ่ซ้องพระบารมี

สถิตอยู่คู่วิวาทรงพระปราณีและมีเมตตา

(รุ่ง สุริยา)

เพลง “ความฝันของพ่อ”

เมื่อลูกนอนหลับไหลสุขสบายพ่อยังตื่น

เพื่อลูกน้อยตื่นมาได้พบกับโลกสวยงาม

(ชอ เกษตรวิสัย)

เพลง “ชุดสีดำแต่ใจสีทอง”

เราสูญเสียมามากมายแล้วนั้น

สิบสามตุลาห้าเก้าใจเราศกศัลย์

(เกษภา เรืองนาม)

เพลง “เทวดาเดินดิน”

ข่าวคำคินนี้ทำไมที่ว่ามีจอสีดำ

ประชาชนครคร่ำต่างแต่งชุดดำร้องไห้ระงม

(อรุณ ทองทิพย์)

พจนันท์ ปณฺ ทัต ฐเว

(6) การใช้สัมผัสอักษรเรียงกันสามคำ เรียกว่า คำเทียมคู่ ดังตัวอย่าง

เพลง “ฉันรักพระเจ้าอยู่หัว”

ขอนกบินส่งพระวรวงศ์สรวงสวรรค

พ่อเหน้อยมานานเหลือเกิน

พ่อเหน้อยมานานหนักหนา

พวกเราชาวประชาขอสัญญาทำตามคำพ่อสอน

(ดาว ขำมิน)

เพลง “จากสวรรค”

คำสอนของพ่อที่มีมากมายลูกนั้นจะทำให้ได้

บอกตัวเองเอาไว้ชั่วชีวิตทำเพื่อพ่อ

(อภิวัฒน์ พงษ์วาท)

เพลง “เทวดากลับฟ้า”

สิบสามตุลาคนไทยน้ำตาไหลท่วมแผ่นดิน

ทั่วขวานทองทุกท้องถิ่นฟ้าคงได้ยินเสียงสะอื้นไห้

(ไนต์ เขียวยิ้ม)

เพลง “ฝากฟ้าไปบอกพ่อ”

เส้นแบ่งความคิดเคยขีดคั่นมา

ชโลมด้วยเลือดน้ำตา

เราสูญเสียมากมายแล้วนั้น

สิบสามตุลาห้าเก้าใจเราโศกศัลย์

(พยงค์ ผิวทอง)

(7) การใช้สัมผัสอักษรสองคำโดยมีคำอักษรอื่นคั่นกลางหนึ่งคำ เรียกว่า

แทรกคู่ ดังตัวอย่าง

เพลง “ด้วยรักของพ่อ”

เนิ่นนานเท่านั้นพ่อพูดด้วยการทำ

คำว่ารักทุกคำให้รู้ให้ดูกับตา

(กวีตา ก้องกิตากร)

พูน บัญชี โชเว

เพลง “เพื่อพ่อ”

ถ้าเรารักพ่อเราต้องรักไทย
แรงที่พ่อเคยหนุนนำเหลือที่พ่อเคยเสียใจ
ทำให้พ่อได้ไหมแค่เรารักกัน

(ภิญญาวิวัฒน์ ภัทร์จิระวิทยา)

ดังตัวอย่าง

(8) การใช้สัมผัสอักษรสองคำโดยมีอักษรอื่นคั่นกลางสองคำ เรียกว่า แทรกรถ

เพลง “เทวดาเดินดิน”

ลื่นเสียงประกาศเหมือนโดนฟ้าฟาดล้มทรุดเป็นลม
พยายามยกมือพนมถวายบังคมด้วยความทุกข์ทน

(อรุณ ทองทิพย์)

เพลง “สองมือพ่อ”

เติบโตมาก็เห็นเรี่ยวแรงพ่อดูร่วงโรย
อีกกี่วันที่ลูกจะมีพ่ออยู่ข้างกาย

(สุรพันธ์ ชาญวิชนานันต์)

จากการวิเคราะห์กลวิธีการประพันธ์บทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ในเรื่องการเลือกใช้เสียงของคำสัมผัสสระ และสัมผัสอักษร นั้น พบว่า บทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช การใช้คำที่ส่งสัมผัส สามารถใช้ได้หลายรูปแบบตามกฎของการเล่นสัมผัส ทำให้บทเพลงมีเสียงไพเราะและคำสละสลวยยิ่งขึ้น

4.1.2 ความหมายของคำ

ความหมายเป็นส่วนสำคัญของบทเพลงที่ผู้ประพันธ์จะต้องเลือกสรรหากลวิธีสื่อความหมายของคำให้ชัดเจน บทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ที่นำมาศึกษามีการเลือกสรรคำมาใช้ได้เหมาะสมเป็นความหมายตรง เป็นส่วนมาก และมีความหมายโดยนัยเปรียบเทียบกับบางพจนมศรและที่น่าสนใจ คือ การเลือกสรรคำแปลกใหม่มาใช้ในการสร้างสรรค์ที่ผู้ประพันธ์ได้พยายามสรรคมาใช้เพื่อให้บทเพลงมีความงดงาม ความไพเราะ พบว่ามีการใช้กลวิธีในการสร้างความหมาย ดังนี้

4.1.2.1 การซ้ำคำ

กุหลาบ มัลลิกะมาส (2517: 172) อธิบายว่า การซ้ำคำ คือการกล่าวซ้ำได้ผลเป็น 2 ประการ คือ ได้ผลในการเล่นคำให้มีเสียงไพเราะและยังได้ผลในด้านการเน้น หรือย้ำความนั้นให้ชัดเจนตระหนักยิ่งขึ้นเป็นการสร้างเอกภาพเน้นความนั้น ส่วน สุจิตรา จงสถิตย์วัฒนา (2549: 61) เรียกการซ้ำคำว่า เป็นการกล่าวซ้ำโดยใช้คำเดียวกันหรือหลายคำ หรือใช้คำที่มีความหมายกลมกลืนสอดคล้องกันจึงเป็นการสร้างความชัดเจนหนักแน่นของสาร

การซ้ำคำเป็นกลวิธีที่ทำให้บทเพลงเกิดความงามทั้งด้านเสียงและความหมาย การเลือกสรรคำมาใช้เป็นศิลปะในการใช้คำอีกแบบหนึ่งแต่เป็นการใช้คำเดิมซ้ำๆกัน ในหลักการใช้ปรากฏในบทเพลงแสดงความไว้อาลัยแก่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เป็นจำนวนมากสามารถจำแนกได้ดังต่อไปนี้

1) ซ้ำกันที่ต้นบาท

ซ้ำกันที่ต้นบาท ทำให้เกิดความเข้มข้นและเน้นหนัก บทเพลงแสดงความไว้อาลัยแก่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พบจำนวน 13 เพลง ได้แก่ เพลงขับเสภาเพื่อพ่อ แต่งโดย ธชย ประทุมวรรณ เพลงเล่าสู่หลานฟัง แต่งโดย สลา คุณวุฒิ เพลงอยู่บนฟ้านะพ่อจ๋า แต่งโดย ซอ เกษตรวิสัย เพลงส่งพ่อคืนฟ้า แต่งโดย พจน์ สุวรรณพันธ์ เพลงโอ้พระคีนสรวงแต่งโดย เชษฐ ติงสัญชลี เพลงหัวใจของพ่อ แต่งโดย วิเชียร ตันติพิมลพันธ์ เพลงทูลกระหม่อมพ่อแต่งโดย ปรีดา แก้วกนก เพลงหัวใจของพ่อ แต่งโดย วิเชียร ตันติพิมลพันธ์ เพลงถึงคนบนฟ้า แต่งโดย กวี ศรีชาวดิน เพลงรูปที่ข้างฝา แต่งโดย ช่างฮัม เพลงพ่อจ๋า พริกไทย เพลงภาพที่เคยมีพ่อ แต่งโดย รวมศิลปินดง ดังต่อไปนี้

- การซ้ำคำ 1 คำ ต้นวรรค ดังตัวอย่าง

เพลง “เล่าสู่หลานฟัง”

ลีทำความดี รักสามัคคี ที่พ่อสอนไว้

ลีเป็นวิธีบอกรักแบบใหม่

ถวายบุญให้พ่อบนสวรรค์

(สลา คุณวุฒิ)

คำว่า “ ลี ” เป็นภาษาถิ่นอีสาน ซึ่งมีความหมายแปลว่า “ จะ ” “ ฮัก ” เป็นภาษาถิ่นอีสาน ซึ่งมีความหมายว่า “ รัก ” “ จังใต้ ” เป็นภาษาถิ่นอีสาน ซึ่งมีความหมายแปลว่า “ อย่างไร ” ในบทนี้จะพบในวรรคแรกของเพลงมีความหมายว่า “ จะบอกรักอย่างไร ”

ลี ทำความดี

มีความหมายว่า

จะทำความดี

ลี เป็นวิธีบอกรักแบบใหม่

มีความหมายว่า

จะเป็นวิธีบอกรักแบบใหม่

เพลง “หัวใจของพ่อ”

จะตอบแทนหัวใจของพ่อ

อยากจะขอตามรอยนี้ไป

จะดูแลด้วยรักและใส่ใจ

ให้แผ่นดินไทยของเรางดงาม

(วิเชียร ตันติพิมลพันธ์)

- การซ้ำคำ 2 คำ ตันวรรค ดังตัวอย่าง

เพลง “ส่งพ่อคืนฟ้า”

ไม่มีวันไหนเลยที่จะพักพระวรกาย พระเจ้าแผ่นดินของลูกเอ๋ย

ไม่มีสิ่งใดเลยจะตอบแทนพระองค์ได้ มีเพียงสิ่งเดียวเท่านั้น

(พจน์ สุวรรณพันธ์)

เพลง “พ่อจำ”

พ่อจำพ่อจะอยู่ในใจเสมอ

พ่อจำลูกจะจำและทำทุกคำสอน

พ่อไม่ต้องกังวล หนูจะไม่ทะเลาะกันแล้ว ให้พ่อห่วง

พ่อจำพ่อจะอยู่ในใจ

พ่อจำลูกจะจำและทำทุกคำสอน

พ่อไม่ต้องกังวล หนูจะขอเป็นลูกของพ่อทุกชาติไปพ่อจำ

(พริกไทย)

2) ซ้ำที่ท้ายบาท

ซ้ำที่ท้ายบาท ได้ปรากฏในบทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระ

พระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พบจำนวน 5 เพลง ได้แก่ เพลงหัวใจของพ่อ แต่งโดย วิเชียร ตันติ
 พิมลพันธ์ เพลงคืนสู่สวรรค์ แต่งโดย พระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี เพลงพ่อของฉัน แต่งโดย กิ่ง สุธีราช
 วงศ์เทวีญ เพลงคำสัญญาต่อหน้ารูปพ่อ แต่งโดย ปิ่น ประภาสิทธิ์ เพลงเทวดากลับฟ้า แต่งโดย โนนต์
 เชิญยิ้มดังต่อไปนี้

เพลง “คำสัญญาต่อหน้ารูปพ่อ”

ลูกขอสัญญาจะเป็นคนดีของพ่อ จะสืบสานต่อทุกอย่างที่พ่อสร้างไว้

อยู่อย่างพอเพียงรักสามัคคีด้วยใจ จะเกิดชาติใดชาติไหนขอเป็นลูกพ่อ

(ปิ่น ประภาสิทธิ์)

เพลง “พ่อของฉัน”

แล้วอีกไม่นานเท่าไร น้ำตาที่ไหลไม่เคยแห้งไปสักที
 ดินฟ้า นั้นยังร้องไห้ น้ำตาคนไทยหลังไปทุกที

(สุริราช วงศ์เทเวศย์)

เพลง “คืนสู่สวรรค์”

บนฟ้ามีดาวล้านดวง แต่ไม่โชติช่วงไปกว่าดวงจันทร์รา
 บนดินมีแสนราชา แต่ไม่เด่นไปกว่าพ่อภูมิพล

.....
 เจ็ดสิบปีแห่งการครองราชย์ พออย่างพระบาทเรียนทุกแห่งหน
 ไทยทั้งประเทศข้ามเขตความจน พอบุกฝ่าจน พออยู่พอกิน

(พระมหากุศลชัย วชิรเมธี)

3) ซ้ำกันที่ต้นบาททุกบาท

ซ้ำกันที่ต้นบาททุกบาท ปรากฏในบทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พบจำนวน 9 เพลง ได้แก่ เพลงคืนสู่สวรรค์ แต่งโดย พระมหากุศลชัย วชิรเมธี เพลงขับเสภาเพื่อพ่อ แต่งโดย ธชย ประทุมวรรณ เพลง 13 ตุลา หนึ่งท่มตรง แต่งโดย ธเนศ วรากุลนุเคราะห์ เพลงเทวดาของฉัน แต่งโดย วศิน วงศ์ปัทมภ์ พ่อผู้สร้าง แต่งโดย Ozzy studio pattaya & แม่เผ่าสตุติโอ เพลงเสด็จประทับอยู่ แต่งโดย วงพาราดีออกซ์ (PARADOX) เพลงเทวดาเดินดิน แต่งโดย อรุณ ทองทิพย์ เพลงมองบนฟ้า แต่งโดย ชินวุฒิ วัฒนาสัจจา เพลงพ่อคือผู้ให้ แต่งโดย โอ้ พงณา เพลงพ่อไม่ได้จากเราไปไหน แต่งโดย บุญล้อม คู่กะสังข์ ดังต่อไปนี้

เพลง “เทวดาของฉัน”

พ่อคอยสอน คอยอบรมให้ฉันตั้งใจแน่วแน่ พ่อให้เล่าเรียน เป็นเด็กดี มีวิชา
พ่อสอนไว้ ให้ดูอย่างพ่อคนหนึ่ง พ่อคนนี้ ท่านใจดีและมีเมตตา

.....
เพราะพ่อคือ พลังของไทยทั้งแผ่นดิน เพราะพ่อคือ พระจากสวรรค์ชั้นฟ้า
เพราะพ่อเรา จึงรักกัน อุ่นใจร่มเย็นเรื่อยมา เพราะพ่อคือ เทวดาจากฟ้ามาสู่ดิน

(วศิน วงศ์ปัทมภ์)

เพลง “พ่อผู้สร้าง”

พ่อผู้เป็นศูนย์รวมทุกดวงใจ

พ่อผู้ทำให้ไทย อยู่ดีกินดี

พ่อสร้างน้ำให้แผ่นดินที่แห้งเหือดหาย

พ่อสร้างป่าให้ไทยได้เขียวขจี

(แม่แต่มัสตูดิโอ)

“ขับเสภาเพื่อพ่อ”

๑ ทรง เป็นทุกอย่างสร้างประเทศ

๑ ทรงศักดิ์ปึกเศรษฐกิจหล้า

๒ ทรงเป็นดวงใจไทยประชา

๒ ยাত্রาทุกถิ่นปฐพินไต่

(ธชย ประทุมวรรณ)

เพลง “มองบนฟ้า”

เมื่อดวงตะวันลาลับไปจากฟ้า

เมื่อความมืดมาพร้อมลมเย็นและหนาว

เมื่อน้ำตาได้หลังริน

เมื่อต้องสูญเสียพ่อผู้เป็นดั่งร่มเงา

(ชินวุฒิ วัฒนาสังจา)

4) การซ้ำประโยค

การซ้ำประโยค ประโยค 2 ประโยคมีการซ้ำคำหรือวลีที่ โดยกล่าวถึงบุคคล สิ่งของ เหตุการณ์ การกระทำหรือสภาพเดียวกัน แสดงว่าประโยค 2 ประโยค มีความเกี่ยวข้องกัน ปรากฏในบทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พบจำนวน 5 เพลง ได้แก่ เพลงเอาเทวดาองค์นั้นกลับคืนมา (พ่อภูมิพล) แต่งโดย นัตต้า เพลงลูกสูด อาลัย แต่งโดย กิตติศักดิ์ พลอยงาม เพลงความฝันของพ่อ แต่งโดย ซอ เกษตรวิสัย เพลงวอนฟ้าขอ เป็นข้ารองบาททุกชาติไป แต่งโดย ธิติ ภัทรสิทธิฤกษ์ เพลงเทวดาเดินดิน แต่งโดย อรุณ ทองทิพย์ ดังต่อไปนี้

เพลง “ความฝันของพ่อ”

ในวันที่ใจเราท้อแท้ วันที่อ่อนแอไม่มีใคร เพียงหลับตา ได้เห็นภาพพ่อก็อุ่นใจ

ด้วยบทแนวทางที่พ่อคิด ทำให้ชีวิตได้เริ่มใหม่ จะขอเดินตามรอยพ่อตลอดไป

ในวันที่ใจเราท้อแท้ วันที่อ่อนแอไม่มีใคร เพียงหลับตา ได้เห็นภาพพ่อก็สุขใจ

ด้วยบทแนวทางที่พ่อคิด ช่วยพลิกชีวิตให้ก้าวไป จะขอเดินตามรอยพ่อตลอดไป

(ซอ เกษตรวิสัย)

เพลง “วอนฟ้าขอเป็นข้าฯรองบาททุกชาติไป”

แผ่นดินที่พ่อยินดี

พลีความสบาย ให้ปวงประชา

วอนฟ้าให้ข้าฯ

ได้เกิดรองพระบาททุกชาติไป

ชาตินี้ลูกแสนภูมิใจ

เกิดในรัชกาล ที่ 9

วอนฟ้าให้ข้าฯ

ได้เกิด รองพระบาททุกชาติไป

(ฉัตร ภัทรสิทธิกฤษ)

4.1.2.2 การสรรคำ

การสรรคำ เป็นกลวิธีการเลือกสรรใช้ถ้อยคำให้สื่อความคิด ความเข้าใจ ความรู้สึก และอารมณ์ได้อย่างงดงาม ผู้ประพันธ์จะต้องเลือกสรรหากลวิธีสื่อความหมายของคำให้ชัดเจน บทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ที่นำมาศึกษามีการเลือกสรรคำมาใช้ได้เหมาะสมเป็นความหมายตรง เป็นส่วนมาก และมีความหมายโดยนัยเปรียบเทียบ บ้างพอสมควรและที่น่าสนใจ คือ การเลือกสรรคำแปลกใหม่มาใช้เป็นการสร้างสรรค์ที่ผู้ประพันธ์ได้พยายามสรรคมาใช้เพื่อให้บทเพลงมีความงดงาม ความไพเราะ พบว่ามีการใช้กลวิธีในการสร้างความหมาย ดังนี้

1) การเลือกสรรคำเรียก

การเลือกสรรคำเรียกหรือคำแทนพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 การใช้คำแทนพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ในบทเพลงแสดงความไว้อาลัยที่นำมาศึกษา ปรากฏว่ามีการคำเลือกสรรมาใช้ ได้แก่ คำสรรพนามแทนพระองค์, คำนามแทนพระองค์ ดังต่อไปนี้

(1) คำสรรพนามแทนพระองค์

คำสรรพนามแทนองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมีหลายคำที่นิยมใช้ได้แก่ คำว่า พระองค์ พระ ษ องค์ ดังปรากฏในบทเพลงแสดงความไว้อาลัยพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พบจำนวน 13 เพลง ได้แก่ เพลงขับเสภาเพื่อพ่อ แต่งโดย ธชย ประทุมวรรณ เพลงรักสุดใจคือในหลวง แต่งโดย ณกรณ์ ชูรักษ์ เพลงพ่อของฉัน แต่งโดย สุธีราช วงศ์เทเวัญ เพลงรักสุดใจคือในหลวง แต่งโดย ณกรณ์ ชูรักษ์ เพลงเอาเทวดาองค์นั้น กลับคืนมา (พ่อภูมิพล) แต่งโดย นิตต้า เพลงไอ้พระคีนสรวง แต่งโดย เชษฐ ติงสัญชลี เพลงรักพ่อตลอดกาล แต่งโดย ณรงค์ แซ่วี เพลงสวรรค์ใจร้าย แต่งโดย ธันวา ราศีธนู เพลงสิ้นร่มโพธิ์ทอง แต่งโดย ครูสุรินทร์ ภาคศิริ เพลงสิ่งดี ๆ ที่พ่อสอน แต่งโดย สดใส รุ่งโพธิ์ทอง เพลงฉันรักพระ

เจ้าอยู่หัว แต่งโดย ดาว ขำมิน เพลงเล่าสู่หลานฟัง แต่งโดย สลา คุณวุฒิ เพลงข้าพระบาททุกชาติไป
แต่งโดย Art Sevenmusic เพลงองค์เดียวในโลก แต่งโดย ไชยา มิตรชัย ดังตัวอย่าง

เพลง “ขับเสภาเพื่อพ่อ”

๕ ทรงเป็น ทุกอย่าง สร้างประเทศ ๕ ทรงศักดิ์ ปักเศรษฐกิจ กิจกล้า

๕ ทรงเป็น ดวงใจ ไทยประชา ๕ ยাত্রา ทุกถิ่นปฐพินโด

สิ้นพระองค์ เหมือนสิ้น ชีวิตชาติ ที่ทะนงองอาจก็สิ้นไหว

ไอ้พระองค์พระผ่านเกล้าของชาวไทย เสด็จสวรรคต ครรโลไปลาถับ

(ธชย ประทุมวรรณ)

เพลง “รักสุดใจคือในหลวง”

องค์เหนือหัวภูมิพล พระองค์เปี่ยมล้นด้วยบารมียิ่งใหญ่

ปวงประชา ต่างศรัทธาในน้ำพระทัย

ที่พระองค์ทรงให้ ลูกไทยทั่วทั้งแผ่นดิน

หนึ่งในดวงใจ ไม่มีใครเทียบพระองค์ท่าน

(ณกรณ์ ชูรัชย์)

เพลง “รักพ่อตลอดกาล”

ร่วมโพธิ์ทองของแผ่นดิน พระองค์ทรงสิ้น สู่สวรรคาลัย

พระองค์ทรงโปรดปกป้องผองไพร่ฟ้า ขนชาติทุกศาสนา ที่เข้ามา ผาสุกร่มเย็น

(ณรงค์ แซ่วี)

(2) คำนามแทนพระองค์

คำนามที่ผู้แต่งได้เลือกสรรมาใช้เรียกพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมี
มากมายหลายคำ ได้แก่ คำว่า พระภูมิพล พระปิตุชาติ พ่อหลวง ราชันย์ ในหลวง พระภูมินทร์
มหาราช มหาธรรมิกราช นวมินทร์ พระภูมิพลมหาราช ให้อัจฉริยะกษัตริย์ ฯลฯ ศูนย์รวมใจ
ศูนย์รวมใจหมายถึง องค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวผู้แต่งเลือกสรรคำมาใช้เปรียบเทียบกับลักษณะ
ที่พระองค์ทรงเป็นศูนย์กลางของประเทศเป็นจุดรวมของคนไทยทุกคน ซึ่งมีความจงรักภักดีแต่
พระองค์ ปรากฏในบทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
พบจำนวน 36 เพลง ได้แก่ เพลงพ่อภูมิพล ผู้แต่งยีนยง โอภากุล เพลงไอ้พระคีนสรรวง แต่งโดย เซษฐ
ดิงสัญชลี เพลงพ่อภูมิพล แต่งโดย ยีนยง โอภากุล เพลงพ่อคือผู้ให้ แต่งโดย ไอ้ พงนา เพลงคีนสู่
สวรรคต แต่งโดย พระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี เพลงบทเพลงถึงพ่อ แต่งโดย ตรัย ภูมิรัตน เพลงฝากเพลงถึง
พ่อ แต่งโดย แก้วฟ้า สหเพชร เพลงน้ำตาไม่หยุดไหลชาวไทยคิดถึงพ่อ แต่งโดย เพชร สหรัตน์ เพลง

ดาวเรืองเพื่อพ่อ แต่งโดย ณกรณ์ ชูรัักษ์ เพลงรักพ่อ รักแผ่นดินผู้แต่งเสถียร ทำมือ เพลงเล่าสู่หลาน ฟัง แต่งโดย สลา คุณวุฒิ เพลงเรื่องเล่าของพ่อ แต่งโดย นัธววัฒน์ มีดินดำ เพลงพ่อของฉัน แต่งโดย สุธีราช วงศ์เทเวศย์ เพลงคำสัญญาต่อหน้ารูปพ่อ แต่งโดย ปิ่น ประภาสสิทธิ์ เพลง13 ตุลา (น้ำตาริน) แต่งโดย เชิดชัย วัชรภรณ์ เพลงพ่อของไทย ในใจตลอดกาล แต่งโดย นรนนันท์ จันทรแก้ว เพลงขอเป็นข้าราชการทุกชาติไป แต่งโดย นิติพงษ์ ห่อนาค เพลงรักสุดใจคือในหลวง แต่งโดย ณกรณ์ ชูรัักษ์ เพลงหาที่สุดมิได้ 9 ผู้แต่งศิลปินจิตอาสา ผากเพลงถึงพ่อ แต่งโดย แก้วฟ้า สหเพชร เพลงพ่อ จำลูกร้องไห้ แต่งโดย โลม บูรพา ฟ้าหงส์เหิร เพลงส่งพ่อคืนฟ้า แต่งโดย พจน์ สุวรรณพันธ์ เพลงไอ้ พระคีนสรรวง แต่งโดย เชษฐ ติงสัญชลี เพลงรักพ่อตลอดกาล แต่งโดย รุ่ง สุริยา เพลงวอนฟ้าขอ เทวดาคืน แต่งโดย ปรรรณา เพชรสุวรรณ เพลง13 ตุลาฯ อาลัยพ่อ แต่งโดย นิจ ชาลิสสา เพลงสิ่งดี ๆ ที่พ่อสอน แต่งโดย สดใส รุ่งโพธิ์ทอง เพลงวอนฟ้าขอเป็นข้าราชการทุกชาติไป แต่งโดย ธิติ ภัทรสิทธิภักดิ์ เพลงฝากฟ้าไปบอกพ่อ แต่งโดย พยงค์ ผิวทอง เพลงทูลกระหม่อมพ่อ แต่งโดย ปรีดา แก้วกนก เพลงขอเป็นลูกพ่อ แต่งโดย แก้ว กาสะลอง เพลงเทวดาเดินดิน แต่งโดย อรุณ ทองทิพย์ เพลงรักพ่อไม่มีวันพอเพียง แต่งโดย สุทธิพงษ์ สมบัติจินดา เพลงพ่อคือผู้ให้ แต่งโดย โอ้ พงนา เพลงพ่อหลวงของปวงชน แต่งโดย ขาวขำ เพลงพ่อไม่ได้จากเราไปไหน แต่งโดย บุญล้อม คู่กะสังข์ เพลงข้าพระบาททุกชาติไป แต่งโดย ARTSEVENMUSIC เพลงองค์เดียวในโลก แต่งโดย ไซยา มิตรชัย ดังตัวอย่าง

เพลง “พ่อภูมิพล”

น้ำตาลูกท่วมท้นเมืองไทย	สุดอาลัยพ่อภูมิพล
พ่อเจ้าอยู่หัวพ่อภูมิพล	ของประชาชนคนไทยทั้งชาติ
เราขอตามรอยพ่อ	ตามเบื้องพระยุคลบาท
จอมกษัตริย์นักปราชญ์	ผู้หยาดเหงื่อหลังรดโลมดิน

(เย็นยง โอภาส)

เพลง “ไอ้พระคีนสรรวง”

ไอ้พระภูมิบาละพุทธานุการ	พระประดุจดวงสุรย์ส่องในฟ้า
พระเสด็จคืนสู่แดนสรรวงดุสิตา	ดุจความมืดคลุมฟ้าโศกใจ
ไอ้พระหนอพระนาถษิตราชะองค์ใด	มาแต่จุทาลย์โลกเลอฟ้า
ยังซึ่งความเกษมแต่มวลปวงประชา	แล้วเสด็จคืนฟ้าสุราลัย

(เชษฐ ติงสัญชลี)

เพลง “พ่อภูมิพล”

น้ำตากลุ่มท่วมพื้นเมืองไทย

พ่อเจ้าอยู่หัวพ่อภูมิพล

เราขอตามรอยพ่อ

จอมกษัตริย์นักปราชญ์สุดอาลัยพ่อภูมิพล

ของประชาชนคนไทยทั้งชาติ

ตามเบื้องพระยุคลบาท

ผู้หยาดเหงื่อหลังรดโลมดิน

(ยีนยง โอภาส)

เพลง “พ่อคือผู้ให้”

พ่อคือผู้ให้หนึ่งในโลกา

แผ่เมตตาหาใครไหนปาน

พ่อทำเพื่อลูกทุกถิ่นกันดาร

เพื่อลูกหลานของพ่อพอกิน

เส้นทางลำบากแค่ไหน

เหนื่อยยามากแล้ว

พ่อหลวงองค์พ่อภูมิพลพ่อหลวงของปวงประชา

พ่อเสริมพ่อปลูก

เหนื่อใต้ ออกกลางอีสาน

ทุกหยกหยาดเหงื่อเพื่อลูกหลานไทย

ใกล้ไกลพ่อไปถึงถิ่น

ดวงแก้วพ่อของแผ่นดิน

พระเจ้าแผ่นดินองค์ภูมิพล

(ไฉ่ พงนา)

2) การใช้คำภาษาถิ่น

ภาษาถิ่น หมายถึงภาษาที่ใช้อยู่ในท้องถิ่นหนึ่งของประเทศ เป็นภาษาเดียวกันกับภาษาไทย แต่มีลักษณะบางอย่างแตกต่างไปจากภาษากลาง ภาษาถิ่นทุกภาษาเป็นภาษาที่สำคัญในสังคมไทย เป็นภาษาที่บันทึกเรื่องราว ประสพการณ์ และวัฒนธรรมทุกแขนงของท้องถิ่น การเลือกสรรคำแปลกใหม่มาใช้ในการสร้างสรรค์ที่ผู้ประพันธ์ได้พยายามนำมาใช้เพื่อให้บทเพลงมีความงดงาม ความไพเราะ ในบทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช จำนวน 3 เพลง การศึกษาความหมายของคำเป็นภาษาไทยกลาง ผู้วิจัยอ้างอิงคำภาษาถิ่นพจนานุกรมภาคอีสาน-ภาคกลาง ของสมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า (2515) และคำวิเศษณ์และสำนวนภาษาอีสานของ บรรพต เปรมชู (2532) พบการใช้คำภาษาถิ่นในบทเพลง ดังตัวอย่าง

เพลง “เล่าสู่หลานฟัง”

นั่งเบิ่งเทียนชัยที่จุดไว้หน้ารูปในหลวง

เซ็ดน้ำตาบ่ทัน จักสืบอกหลานว่าจั่งได้

ชาตินี้เกิดมา ก็ท่องคำว่าทรงพระเจริญ

คนไทยทั้งแผ่นดินนี้ บารมีในหลวงรักษา

หลานน้อยมาทวงว่าเป็นหยั่งลุงจั่งร้องไห้

ตั้งแต่ในหลวงจากไป หัวใจก็จุกน้ำตา

แม่พ่อพาเอ็น พระเจ้าอยู่หัวกราบไหว้เตื่อเหล่า

กอดหลานเบิ่งรูปข้างฝา น้ำตาผลอมาทอนไหน

สิบออกฮักจั่งได้บอกรักอย่างไรให้พ่อได้ยิน เสียงร้องไห้ของคนบนดิน ได้ยินถึงฟ้าหรือไม่
 สิทำความดี รักสามัคคีที่พ่อสอนไว้ เป็นวิธีบอกรักแบบใหม่ถวายบุญให้พ่อบนสวรรค์
 เล่าสู่หลานฟังบอกรักดังๆด้วยการทำดี รักพ่อแบบนี้ ปิดเรื่องร้ายพาไทยข้ามผ่าน
 ที่ในหลวงท่านทรงห่วงใย คืออยากให้คนไทยรักกัน
 หากเรารักพระองค์ท่าน ก็ต้องช่วยกันตามรอยความดี

(สลา คุณวุฒิ)

เพลง “อีสานอาลัย”

อีสานบ้านข่อยตอนเด็กน้อย แห่งแล้งคักหลาย
 มีแต่ดิน หิน ทราย ผืนนาก็แต่กระแหง
 เฮ็ดนาต้องขุดหลุม มือจุ่มข้าวลงดินแก่น
 มาทุกข์ยากแสดงขอนแก่นน้อแผ่นพื้นดินอีสาน
 แต่ด้วยน้ำพระทัย ในหลวงทรงโปรดเมตตา
 ด้วยพระปรีชา สร้างฝนเทียมมา ฟ้าฮ้องไปรยฝน
 จากเคยแห้งแล้งซุบชีวิต ชาวนายากจน
 ยังจำในดวงกมล ร่มเย็นมาเพราะพระบารมี
 13 ตุลา ลูกชวานา น้ำตาต้องหลัง
 เฮ็ดจั่งได้บ่ฟัง เทวดาพาพ่อไปไกล
 ขึ้นไปเทิงฟ้า กลับสู่สวรรค์าลัย
 ลูกขออธิษฐานจากใจ
 หากเกิดชาติได้ขอเป็นลูกพ่อ

(สุมนต์ชัย วรวงศ์)

บทเพลงดังกล่าวข้างต้น มีเนื้อหาสาระเกี่ยวข้องกับชาวอีสานเป็นส่วนใหญ่
 จึงมีการใช้ภาษาถิ่นมาใช้ได้หลากหลายในการประพันธ์เพลง เนื่องจากผู้ประพันธ์เพลงมีถิ่นกำเนิดเป็น
 ชาวอีสาน จึงมีความถนัดและความสามารถในการใช้ภาษาถิ่นอีสาน ซึ่งพบว่า คำที่นำมาใช้ มีทั้ง
 คำนาม คำกริยา คำสรรพนาม คำบุพบท และคำวิเศษณ์ ดังนี้
 คำนามที่ปรากฏในบทเพลง คือ คำที่แสดงความหมายถึง บุคคล สัตว์
 สิ่งของ สถานที่และสภาพอาการทั้งมีชีวิตและไม่มีชีวิต ที่เป็นนามธรรมและรูปธรรม คำว่า เป็นหยั่ง
 ฮัก ดินแก่น

คำกริยาที่ปรากฏในบทเพลง คือ คำที่แสดงอาการการกระทำของคำนาม
 ดังนี้ เบิ่ง บ่ทัน เอ็น สิบออก สิทำ เฮ็ด จุ่ม ฮ้อง เว้ากัน

คำสรรพนามที่ปรากฏในบทเพลง คือ คำที่ใช้แทนชื่อ คน สัตว์ สิ่งของ
ดังนี้ หลานน้อย ข่อย เฮา เป็น

คำวิเศษณ์ที่ปรากฏในบทเพลง คือ คำที่ทำหน้าที่ขยายคำนาม คำสรรพ
นาม คำกริยา หรือคำวิเศษณ์เอง เพื่อให้ได้ใจความชัดเจนขึ้น ให้มีเนื้อความแปลกออกไป ดังนี้ จังได้
เต๋อหล่า บ่ ส่ำได้

ผลจากการศึกษา การใช้ภาษาถิ่นในบทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่
พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พบว่าผู้ประพันธ์ นิยมใช้คำกริยาที่ปรากฏในบท
เพลงมากที่สุด เนื่องจากในภาษาถิ่นอีสานมีคำให้เลือกหลากหลาย สามารถทำให้ผู้ฟังมองเห็นภาพได้
อย่างชัดเจน ซึ่งเป็นลักษณะเด่นทางภาษาอีสาน เมื่อผู้ประพันธ์พยายามนำภาษาถิ่นอีสานมาแทรกใน
คำร้องของบทเพลง เพื่อต้องการสื่ออารมณ์และความเหมาะสมออกมาผ่านบทเพลงได้ชัดเจน

ตาราง 5 การใช้คำภาษาถิ่นอีสานที่ปรากฏในบทเพลง

ที่	ชื่อเพลง	ศิลปิน	คำที่ใช้ในเพลง
1	เล่าสู่หลานฟัง	สลา คุณวุฒิ	เบิ่ง
			หลานน้อย
			เป็นหยัง
			บ่ทัน
			จังได้
			เอิ้น
			เต๋อหล่า
			สิบอก
2	ลำภูไทด้วยหัวใจที่ฮักพ่อ	สลา คุณวุฒิ	ยามได้
			สิเฮ็ด
			มือ
			บ่อได้
			เว้ากัน
			ไต่ยีนบ้อ

ตาราง 5 (ต่อ)

ที่	ชื่อเพลง	ศิลปิน	คำที่ใช้ในเพลง
			เพ็น
			เฮา
			จ้อ
			เอิ้น
			ฮ่อม
			ส่ำได้
			ความฮัก
			นำฮอย
			ลีฮักษา
			เปิดเวลา
			กะฮ้อยู่
			กะบ่อฮ้อยู่
			เป็นนำหยัง
3	อีสานอาลัย	(สุนนต์ชัย วรวงค์)	ช้อย
			คักหลาย
			เฮ็ดนา
			ฮ้อย
			เฮ็ดจ้งได้
			บ่พัง
			เทิงฟ้า

3) การใช้คำสามัญ

ผู้แต่งได้มีการเลือกใช้คำสามัญกับพระมหากษัตริย์ในบทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เมื่อพิจารณาเพียงผิวเผินก็จะเห็นความไม่เหมาะสมแต่ถ้าพิจารณาให้ดีแล้วก็จะพบว่า คำสามัญเหล่านั้นมีความหมายลึกๆกว่าศัพท์สูงๆสังเกตได้จากตัวอย่างต่อไปนี้

คำว่า พ่อ เป็นคำสามัญ แปลว่า บิดา

ผู้ประพันธ์บางท่านเลือกใช้คำว่า พ่อ ซึ่งเป็นคำธรรมดาสามัญแทนองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวแทนที่จะใช้ราชาศัพท์ ดังปรากฏในบทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พบจำนวน 5 เพลง ได้แก่ เพลงฉันทเกิดในรัชกาลที่ 9 แต่งโดย เสก โลโซ เพลงเรื่องเล่าของพ่อ แต่งโดย นัธวัทฒน์ มีดินดำ เพลง 13 ตุลาอาลัยพ่อ ผู้แต่งนิจ ซาลิสซา เพลงพ่อภูมิ แต่งโดย ยืนยง โอภากุล เพลงรักพ่อ รักแผ่นดิน แต่งโดย เสถียร ทำมือ ดังตัวอย่าง

เพลง “ฉันทเกิดในรัชกาลที่ 9 ”

13 ตุลาที่ผันผ่านหัวใจฉันแตกสลาย	ตะวันที่เคยส่องแสง ดับมืดมิดลงทันใด
พ่อของแผ่นดินไทย จากไปแล้ว	
เพลง เพลงนี้ คือเพลงของพ่อ	อยากแค่ขอให้พ่อได้ยิน
แม่นร้องให้น้ำตาไหลท่วมแผ่นดิน	แค่อยากจจะร้องเพลงให้พ่อได้ยิน ว่าฉันรักพ่อ
จากนี้ ชีวิตจะเป็นอย่างไร	ฉันคงต้องเดินต่อไป
จะจดจำคำสอนที่พ่อเคยบอกไว้	ฉันจะเป็นพลังของไทยตลอดกาล
จะเป็นคนดีของพ่อและประเทศไทย	

(เสก Loso (โลโซ))

เพลง “เรื่องเล่าของพ่อ”

13 ตุลา พ.ศ. 2559	พี่น้องชาวไทยของเรา
ได้เห็นเรื่องเศร้าต้องเสียน้ำตา	พ่อจากไปแล้ว 70 ปี พ่อคุ้มครองมา
เป็นบุญของลูกนี่นา	ได้เกิดมาบนแผ่นดินของพ่อ
จะเก็บตำนานชั่วกับชั่วกลับไว้เป็นเรื่องราว	ลูกเกิดแผ่นดิน ร.9 พ่อของเราชื่อภูมิพล
ทุกคำพ่อสอน ให้รู้ค่ารู้ประมาณตน	พ่อรักลูกๆ ทุกคนพ่อคงอยากเห็นคน
ไทยรักกัน	

(นัธวัทฒน์ มีดินดำ)

ผู้แต่งเปรียบเทียบองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเหมือนกับเทวดา เป็นการสรรคำมาเปรียบเทียบพระมหากษัตริย์ทรงเป็นสมมุติเทพ ทำให้เกิดความรู้สึกที่ดี การเลือกสรรคำที่มีความหมายเด่น ๆ ดังปรากฏในบทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ดังต่อไปนี้

เพลง “เทวดาของฉัน”

.....
 เพราะพ่อคือ พลังของไทยทั้งแผ่นดิน
 เพราะพ่อคือ พรจากสวรรค์ชั้นฟ้า
 เพราะพ่อเรา จึงรักกัน อุ่นใจร่มเย็นเรื่อยมา
 พ่อคือเทวดาจากฟ้า มาสู่ดิน
 ผากสวรรค์ ที่พ่อไป ผากดวงใจของชาวประชา
 ผากดูแล เทวดา ของลูกที่

.....

(วศิน วงศ์ปัทมภ์)

เพลง “หาที่สุดไม่ได้”

พ่อของฉันคือเทวดา	เสด็จลงมาบนพื้นดิน
สร้างฝนแก้ปัญหาที่ทำกิน	ให้ลูกมีกิน มีใช้
ไม่สนใจคำว่าพระราช	เดินฟุ้งน้าป่าเขาลำเนาไพร
เส้นทางจะใกล้หรือไกล	ฉันจะไปหาลูกของฉัน

.....

(สมชาย นิลศรี)

4) การใช้คำราชาศัพท์

ราชาศัพท์ เป็น คำสุภาพที่ใช้ให้เหมาะสมกับฐานะของบุคคลต่างๆ คำราชาศัพท์เป็นการกำหนดคำและภาษาที่สะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมอันดีงามของไทย แม้คำราชาศัพท์จะมีโอกาสใช้ในชีวิตน้อย แต่เป็นสิ่งที่แสดงถึงความละเอียดอ่อนของภาษาไทยที่มีคำหลายรูปหลายเสียงในความหมายเดียวกัน และเป็น ลักษณะพิเศษของภาษาไทย โดยเฉพาะ ซึ่งใช้กับบุคคลกลุ่มต่าง ๆ ลักษณะเด่นทางภาษาในบทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เป็นที่น่าสังเกตว่า จะพบคำในลักษณะของการคำนึงถึงระดับของบุคคลในรูปของการใช้คำราชาศัพท์

จากการศึกษาบทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ปรากฏคำราชาศัพท์ที่สะท้อนให้เห็นลักษณะเด่นของบทเพลงแสดงความไว้อาลัยในการใช้คำราชาศัพท์ได้ถูกต้องตามระดับ พบจำนวน 39 เพลง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เพลง “กษัตริย์แห่งประชาธิปไตย”

จากรัชกาลที่ 7 ถึงพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช
เมืองไทยได้เป็นประเทศ ทรงปกครองระบอบประชาธิปไตย
ด้วยพระบารมีปรีชาชาญ ในพระกรุณาธิคุณยิ่งใหญ่มอบอำนาจ
อธิปไตย ให้ประชาชนไทยมีรัฐสภา
ทรงมีพระราชดำรัส สละอำนาจเพื่อประชาชนไทย
เพื่อทวยราษฎร์ทั่วไป หาได้มอบให้คณะหนึ่งคณะใด
โดยเฉพาะพวกใช้อำนาจลึกลับซัด ไม่ฟังเสียงประชาชนส่วนใหญ่
เจตนาขัดประชาธิปไตย ย่อมนำพาชาติไทยแตกความสามัคคี

(ยีนยง โอภาส)

จากตัวอย่าง จะเห็นได้ว่า ผู้ประพันธ์เลือกใช้คำราชาศัพท์ได้ถูกต้องตามระดับ
ฐานันดรศักดิ์ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ซึ่งปรากฏทั้งกริยาราชศัพท์
ได้แก่คำว่า พระบารมี ปรีชาชาญ ทรงปกครอง คำสรรพนามราชาศัพท์ ได้แก่คำว่าพระเจ้าอยู่หัวภูมิ
พลอดุลยเดช และสะท้อนบทบาทของคำราชาศัพท์ที่ผสมผสานอยู่ในคำสามัญได้อย่างลงตัว คือคำว่า
พระกรุณาธิคุณ และ ทรงมีพระราชดำรัส ปรากฏในตำแหน่งที่เหมาะสมกับบริบทของเนื้อเพลงที่
ผู้ประพันธ์มุ่งชี้ให้เห็นถึงภาพพระกรุณาธิคุณของพระองค์

เพลง “ขอเป็นข้ารองบาททุกชาติไป”

70 ปีแล้วยังทรงทำเรื่อยมา
ท่อมเทพระวรกาย ย่าพระบาทไปทั่วทั้งพารา
พระเสโทหลังช่อมพระกายา ดุจพระเมตตาเปี่ยมล้นเหลือเกิน
กราบขอพรฟ้า เชิญดวงวิญญาพระภูวไนย
เสด็จสู่สวรรคาลัย สถิตในวิมานนานเนน
คนไทยทั่วหล้า ขอนำพาชาติไทยเจริญ
ทูกรอยพระบาทดำเนิน เราจะเดินตามรอยพ่อหลวง
เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม

(ทศพล อุดทา)

จากตัวอย่าง จะเห็นได้ว่าผู้ประพันธ์เลือกใช้คำราชาศัพท์ได้ถูกต้องตามระดับ
ฐานันดรศักดิ์ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ซึ่งปรากฏทั้งคำนามราชาศัพท์
ได้แก่คำว่า พระวรกาย พระบาท พระกายา พระเสโท คำสรรพนามราชาศัพท์ ได้แก่คำว่า
พระภูวไนย และกริยารราชาศัพท์ ได้แก่คำว่า พระเมตตา เสด็จ ปรากฏในตำแหน่งที่เหมาะสมกับบริบท
ของเนื้อเพลงที่ผู้ประพันธ์มุ่งชี้ให้เห็นถึงภาพพระกรุณาธิคุณของพระองค์

สรุปได้ว่า คำราชาศัพท์ถือเป็นเอกลักษณ์ของคนไทยที่สะท้อนให้เห็นถึง
วัฒนธรรมทางภาษาและสะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมอันดีงามของไทย แม้คำราชาศัพท์จะมีโอกาสใช้
ในชีวิตน้อย แต่เป็นสิ่งที่แสดงถึงความละเอียดอ่อนของภาษาไทยที่มีคำหลายรูปหลายเสียงใน
ความหมายเดียวกันและเป็นลักษณะพิเศษของภาษาไทย โดยเฉพาะ การใช้คำราชาศัพท์ดังกล่าว
สะท้อนให้เห็นถึงพระเกียรติยศและพระอิสริยยศของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพล
อดุลยเดชได้อย่างชัดเจน

5) การใช้จำนวนนับ

จำนวนนับ คือ จำนวนที่นับสิ่งของต่าง ๆ ปริมาณในทางคณิตศาสตร์
ซึ่งแสดงให้เห็นว่ามีมากหรือน้อยเพียงใด นอกจากนี้ ยังพบว่ามี การนำเอาจำนวนนับมาใช้แต่งบท
เป็นส่วนประกอบในการประพันธ์ ผู้ประพันธ์ระบุไว้ในบทเพลงอย่างชัดเจน คือคำว่า **สามพัน**
โครงการ ทกลีบล้านดวงใจ ดังปรากฏในบทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระ
ปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ดังตัวอย่าง

เพลง “เติมพื้นที่ยิ่งใหญ่”

กว่า**สามพัน**โครงการ

จากมือพ่อแค่เพียงสองมือ

หากถาม ว่าพ่อไม่เหนื่อยบ้างหรือ

พ่อเคยบอกว่าทำอะไรไม่ได้

ทกลีบล้านดวงใจ ขอถวายให้หนึ่งองค์ราชัน แม้รู้พ่อไม่ต้องการอะไรตอบแทน

อยากจะขอให้พ่อได้พัก จากนี้ลูกจะทำแทน เพื่อชาติ แผ่นดินที่พ่อสร้างไว้

ภาพที่พ่อโบกมือ ให้เราเห็นพ่อสบายดี

แค่นี้ น้ำตาก็ไหลตื้นตัน

มีก็คนบนโลกใบนี้ ที่ทำให้คนเป็นล้าน

รู้สึก ตื้นตันร่วมกันอย่างนี้ได้

(ดาร์ สรวุฒิ)

จากบทเพลงการนำเอาจำนวนนับมาเป็นส่วนประกอบในการประพันธ์เพลง ผู้ประพันธ์ระบุไว้ในบทเพลงอย่างชัดเจนคือคำว่า สามพันโครงการ หกลีบล้าน ซึ่งหมายถึง จำนวนประชาชนชาวไทยที่มีทั้งหมดหกสิบล้านคนและทุกคนมีความจงรักภักดีที่มอบให้ต่อพระเจ้าอยู่หัวเพียงพระองค์เดียวทั้งสิ้น ทำให้มีความหมายหนักแน่นว่ามากมาย ทุกคน คำในลักษณะนี้ไม่ค่อยมีให้ใช้ทั่วไป หมายถึง การรวมจิตรวมใจของราษฎรที่มีความจงรักภักดีต่อพระเจ้าอยู่หัว การนำเอาจำนวนนับมาเป็นส่วนประกอบในการตั้งชื่อเพลง ผู้ประพันธ์ระบุไว้ตรงชื่อบทเพลงอย่างชัดเจน

เพลง “วอนฟ้าขอเทวดาคืน”

ยังคงมีคำถามเวลาที่มองท้องฟ้า	อยากรู้ว่าเทวดามีอยู่จริงไหม
หรือแค่นิยาย..ที่ใครเขาเล่ากัน	ใช้ฟ้าบันดาลให้ท่านสถิตบนแผ่นดิน
จนมาเห็นรูปภาพทุกบ้านติดข้างฝา	คือภาพของเทวดาที่เดินดิน
<u>70 ปีทำเพื่อประชา70 ล้านกว่าคน</u>	รักท่านในหลวงองค์รัชกาลที่ 9

(ปรารภนา เพชรสุวรรณ)

จากบทเพลงการนำเอาจำนวนนับมาเป็นส่วนประกอบในการประพันธ์เพลง ผู้ประพันธ์ระบุไว้ในบทเพลงอย่างชัดเจนคือคำว่า เจ็ดสิบปี ซึ่งเป็นการระบุเวลา และคำว่า เจ็ดสิบ ล้าน หมายถึง ระบุจำนวนประชาชนชาวไทย ทุกคนมีความจงรักภักดีที่มอบให้ต่อพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 เพียงพระองค์เดียวทั้งสิ้น ทำให้มีความหมายหนักแน่นว่ามากมาย ทุกคน คำในลักษณะนี้ไม่ค่อยมีให้ใช้ทั่วไป หมายถึง การรวมจิตรวมใจของราษฎรที่มีความจงรักภักดีต่อพระเจ้าอยู่หัว

4.1.2.3 การใช้คำพ้องความหมาย

คือคำที่มีความหมายซ้ำกันหรือเหมือนกันเหมือนกัน คือศัพท์หนึ่งคำอาจจะมีความหมายเหมือนกันแต่ต่างกันที่การเขียนและการออกเสียง พบการใช้คำพ้องความหมายในบทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช จำนวน 93 เพลง จำแนกได้เป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1) กลุ่มคำที่มีความหมายว่าตาย

การสวรรคตของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ยังความโศกเศร้าเสียใจมาสู่พสกนิกรชาวไทย จะเห็นได้ว่าผู้ประพันธ์ได้สรุปลำดับคำที่มีความหมายว่า “ตาย” มาใช้ในเนื้อหาของเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ซึ่งได้สะท้อนภาพของการเคารพ เทิดทูนและสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณที่ทรงมีต่อเหล่าปวงชนชาวไทย จากการศึกษาบทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชที่ใช้กลุ่มคำที่มีความหมายว่า “ตาย” จำนวน 26 เพลง และ พบการใช้กลุ่มคำที่มีความหมายว่า “ตาย”

จำนวนทั้งสิ้น 9 คำ ได้แก่ สู่สรวงสวรรค์ กลับคืนสวรรค์ คืนสู่สวรรค์ เสด็จสู่แดนสวรรค์ สู่สวรรค์กาลย
สู่วิมาน เสด็จสู่สวรรค์กาลย เสด็จสวรรค์ครรไล สู่สัมปรายนิรันดร์ ดังตัวอย่าง “ขับเสภาเพื่อพ่อ”

๕ ทรงเป็นทุกอย่างสร้างประเทศ	๕ ทรงศักดิ์ปึกเศรษฐกิจกล้า
๖ ทรงเป็นดวงใจไทยประชา	๖ ยাত্রาทุกถิ่นปฏิพิณใด
สิ้นพระองค์พระผ่านเกล้าของชาวไทย	<u>เสด็จสวรรค์ครรไล</u> ไปลาลับ
ราษฎรจะจมน้ำตาตายลงพ่ายพับ	น้ำตาหล่นวิบวิบลงพुरुพราย
ขอ <u>เสด็จสู่สวรรค์</u> ณ ชั้นฟ้า	ราษฎรอยู่หลังยังน้ำตาไม่เหือดหาย
ภูมิพลยังอยู่ไม่รู้วาย	ของพระองค์ <u>สู่สัมปรายนิรันดร์</u> เทอญ

(จชย ประทุมวรรณ)

จากตัวอย่างผู้ประพันธ์เลือกใช้กลุ่มคำที่มีความหมายว่า “ตาย” จำนวน 3 คำ ได้แก่ เสด็จสวรรค์ครรไล เสด็จสวรรค์ครรไล และเสด็จสู่สวรรค์ คำเหล่านี้นอกจากจะสื่อความหมายถึงการสวรรคตของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ที่เข้ากับเนื้อหาได้อย่างสวยงาม

เพลง “ส่งพ่อกลับบ้านสวรรค์”

น้ำตาลูกนี้ไหลรินแบบไม่รู้ตัว	ได้ข่าวพระเจ้าอยู่ที่ลูกนั้นเศรพียง
เสด็จคืนฐานวิมานร่วมชั้นองค์อินทร์	ข่าวประกาศดังทั่วแผ่นดิน
พอกลับคืนถิ่น	<u>สวรรคาลัย</u>
แผ่นดินเมืองไทยคงเศร้าใจไปทั่วทุกถิ่น	น้ำตาเอ่อนองรดดิน
ก้มกราบลงดินส่งพ่อ <u>กลับบ้านสวรรค์</u>	ข้าบาทร่วมใจพสกนิกรไทยทั่วทุกถิ่นนั้น
เกิดชาติหน้าแม่กายดับปล้น	ขอน้อมเกล้านั้น รับใช้พระองค์
น้ำตาลูกนี้ ไหลรินแบบไม่รู้ตัว	ได้ข่าวพระเจ้าอยู่ที่ลูกนั้นเศรพียง
เสด็จคืนฐานวิมานร่วมชั้นองค์อินทร์	ข่าวประกาศดังทั่วแผ่นดิน
พอกลับคืนถิ่น	<u>สวรรคาลัย</u>

(กอไผ่ บ่าวไทบ้าน)

จากตัวอย่างผู้ประพันธ์เลือกใช้กลุ่มคำที่มีความหมายว่า “ตาย” จำนวน 3 คำ ได้แก่ สวรรคาลัย และกลับบ้านสวรรค์ คำเหล่านี้นอกจากจะสื่อความหมายถึงการสวรรคตของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ยังที่เข้ากับเนื้อหาได้อย่างสวยงาม

2) การใช้กลุ่มคำที่มีความหมายว่าเศร้าโศก

ในกลุ่มความหมายนี้ปรากฏคำเพื่อแสดงความรู้สึกอารมณ์และเจตนาอารมณ์ของผู้ประพันธ์ในวาระการเสด็จสวรรคตของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช จากการศึกษา พบจำนวนกลุ่มคำที่มีความหมายว่า “เศร้าโศก” ในบทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช จำนวน 23 คำ 31 เพลง ได้แก่ โศก โศกา ร่ำร้อง ร้องไห้ เศร้า สุดอาลัย รันทด สะอื้น กล้ากลืน ร่ำไห้ อาลัย โหยหวน ครวญคร่ำ ร่ำหา รัญจวน อารมณ์ เศร้าใจ ความเศร้า สะอื้นให้ ระทม ร่ำร้อง เศร้าโศก แสนอาลัย ดังตัวอย่าง

เพลง “13 ตุลาคม อาลัยพ่อ”

13 ตุลาโลกาเศร้าโศก	ข่าวร้ายของคนทั้งโลก วิบโยค โศกเศร้าเหงาใจ
เสด็จพ่อหลวง ของปวงประชาชาวไทย	เสด็จสวรรคาลัย จากไปไม่มีวันคืน
ยื่นมองดูฟ้า น้ำตาร่วงหล่น	เสียดายองค์พ่อภูมิพล ประชาชนร้องไห้สะอื้น
ภาพในทีวี เคยมีพ่อทุก ๆ คืน	บัดนี้คงไม่หวนคืน แสนกล้ากลืนในคืนเศร้าใจ

(นิจ ชาลิสสา)

จากตัวอย่าง คำว่า เศร้าโศก โศกเศร้า ร้องไห้ สะอื้น กล้ากลืน เศร้าใจ คำเหล่านี้ต่างมีความหมายและทิศทางเดียวกัน ผู้ประพันธ์นำคำมาใช้อยู่ในตำแหน่งที่ใกล้เคียงกัน เพื่อมุ่งย้ำอารมณ์ความรู้สึกเสียใจเศร้าโศกของพสกนิกรชาวไทยที่มีต่อการสวรรคตของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

เพลง “องค์ภูมิินทร์ มหาราชา”

หัวใจสลายเมื่อได้รู้ว่า	องค์พ่อหลวงที่รักศรัทธาตั้งดวงใจ
วันที่ 13 ตุลาเสด็จสู่ฟากฟ้าสวรรคาลัย	มวลประชาร่ำไห้ทั่วทั้งแผ่นดิน
สายใยผูกพัน ทุกดวงใจไทย	ภาพความหลังฝังใจ ไม่อาจเลือนหาย
ที่พ่อคอยดูแล ที่พ่อคอยห่วงใย	เหนี่ยวยพระวรกาย พ่อไม่เคยท้อ
.....
เสียงโหยหวน ครวญคร่ำ ร่ำหาพ่อ	ดวงใจเฝ้ารอปาฏิหาริย์ ให้คืนหวน
13 ตุลา ตั้งฟ้าดับ แสนรัญจวน	มวลชนล้วน เศร้าอาลัย ทั้งแผ่นดิน
พ่อลาแล้ว สู่อสวรรค์ ชั้นคาลัย	แต่ดวงใจ ที่รักพ่อ ยังไม่สิ้น
จะขออยู่ ทดแทนคุณแผ่นดิน	และเทิดทูน องค์ภูมิินทร์ พระราชา

(ชลธี โออินทร์)

จากตัวอย่าง คำว่า ร่ำให้ ร่ำหา ครวญคร่ำ โหยหวน รัญจวน เศร้า อาลัย คำเหล่านี้เป็นอีกส่วนหนึ่งที่แสดงให้เห็นถึงความโศกเศร้า เสียใจของพสกนิกรชาวไทยที่มีต่อการสวรรคตของ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ผู้ประพันธ์นำคำมาใช้อยู่ในตำแหน่งที่ใกล้เคียงหรือติดต่อกัน เพื่อมุ่งย้ำอารมณ์ความรู้สึกอย่างชัดเจน

จะเห็นได้ว่ากลุ่มคำพ้องความหมายที่กล่าวมาทั้งหมด คือกลวิธีการใช้ภาษาและเสน่ห์แห่งภาษาที่น่าสนใจ มีความหลากหลายทั้งในตำแหน่งที่ปรากฏลักษณะของคำและการสลับตำแหน่ง ซึ่งสะท้อนให้เห็นมิติในเชิงภาษาและความหมาย ผู้ประพันธ์เลือกนำมาใช้เพื่อต้องการเน้นย้ำความหมายและอารมณ์เพื่อส่งผลให้เกิดพลังทางภาษาของผู้ฟังและผู้ประพันธ์ได้เป็นอย่างดี

4.2 กลวิธีทางภาษาการใช้โวหาร

ศิลปะของร้อยกรองที่สำคัญอันหนึ่งซึ่งผู้แต่งนิยามที่จะถ่ายทอดออกมาในผลงาน คือ การใช้โวหาร ซึ่งเป็นศิลปะของการใช้ภาษาทำให้เกิดมนต์เสน่ห์ หรือจินตภาพได้ชัดเจนหรือกว้างขวางกว่าการใช้ภาษาตรงไปตรงมา การใช้โวหารเป็นศิลปะการใช้ภาษาในการถ่ายทอดอารมณ์และความรู้สึกนึกคิดของผู้ประพันธ์เพลงและเพิ่มความงามแห่งถ้อยคำภาษาที่ใช้ในการประพันธ์ เพื่อให้ผู้ฟังเพลินเกิดความเข้าใจในเนื้อหาของเพลงได้ชัดเจนขึ้น ในการศึกษาการใช้โวหารในบทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ปรากฏผลดังนี้

4.2.1 นามนัย

หมายถึง ภาพพจน์ที่ใช้เรียกขานบุคคลโดยใช้ความหมายกว้าง ๆ รวม ๆ เป็นสัญลักษณ์แทนบุคคลนั้นได้แก่ โวหารที่กล่าวแทนพระมหากษัตริย์ (ชลธิรา กลัดอยู่ 2517 : 111) จากการศึกษาการใช้โวหารทางภาษาในบทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พบภาพพจน์ที่กล่าวแทนพระมหากษัตริย์ จำนวน 23 เพลง ได้แก่ เพลงน้ำตาไม่หยุดไหลชาวไทยคิดถึงพ่อ แต่งโดย เพชร สหรัตน์ เพลงดาวเรืองเพื่อพ่อ แต่งโดย ณิชกรณ์ ชูรักษ์ เพลงพ่อภูมิพล แต่งโดย ยืนยง โอภากุล เพลงคืนสู่สวรรค์ แต่งโดย พระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี เพลงเล่าสู่หลานฟัง แต่งโดย สลา คุณวุฒิ เพลงคำสัญญาต่อหน้ารูปพ่อ แต่งโดย ปิ่น ประภาสสิทธิ์ เพลง 13 ตุลา (น้ำตาริน) แต่งโดย ชาย เสลภูมิ เพลงพ่อของไทย ในใจตลอดกาล แต่งโดย นรานันท์ จันทร์แก้ว เพลงขับเสภาเพื่อพ่อ แต่งโดย ธชย ประทุมวรรณ เพลงข้าพระบาททุกชาติไป ผู้แต่งARTSEVENMUSIC เพลงรักสุดใจคือในหลวง แต่งโดย ณิชกรณ์ ชูรักษ์ เพลงหาที่สุดมิดได้ แต่งโดย สมชาย นิลศรี เพลงฝากเพลงถึงพ่อ แต่งโดย แก้วฟ้า สหเพชร เพลงส่งพ่อคืนฟ้า แต่งโดย แก้วฟ้า สหเพชร เพลงไอ้พระคินสรวง แต่งโดย เซซฐ์ ดิงส์กุล เพลงรักพ่อตลอดกาล แต่งโดย รุ่ง สุริยา สวรรค์ใจร้าย แต่งโดย ธันวรา ราศีธนู เพลงพ่อผู้สร้าง แต่งโดย Ozzy studio pattaya&แม่เฒ่าสตูดิโอ เพลงวอนฟ้าขอเป็นข้ารองบาททุกชาติไป แต่งโดย ธิติ ภัทรสิทธิฤกษ์ เพลงทูลกระหม่อมพ่อ แต่งโดย ปรีดา แก้วกนก เพลงขอเป็นลูก

พ่อ แต่งโดย แก้ว กาสะลอง เพลงคืนสู่สวรรค์ แต่งโดย พระมหาภูมิจัย วชิรเมธี เพลงพ่อของไทย
ในใจตลอดกาล แต่งโดย นรนนท์ จันทรแก้ว ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เพลง “น้ำตาไม่หยุดไหลชาวไทยคิดถึงพ่อ”

เสียงคนไทยรำร้องพ่อมองและได้ยิน

เราชาวไทยทุกคน

พ่อหลวงของปวงชาวไทย

พ่อหลวงของไทยสถิตอยู่ในใจเรา

เราชาวไทยล้วนคิดถึงพ่อ

พระภูมิพลราชาคือพ่อผู้ให้อภัยยิ่งใหญ่

พวกเราชาวไทยอาลัยพ่อของแผ่นดิน

พ่อยังส่งอิทธิพลถึงทุกถิ่นทั่วฟ้าไทย

สำนึกถึงบุญคุณอันยิ่งใหญ่

ขอเป็นข้าราชการทุกชาติไป

หยุดน้ำตาไม่ยอมหยุดไหล

แผ่นดินสยามสานต่อรวมเป็นหนึ่งใจ

วันนี้ น้ำตาชาวไทยไม่ยอมหยุดไหล

(เพชร สหรัตน์)

เพลง “13 ตุลา (น้ำตาริน)”

ฟ้าหมดสดใสร้องให้ไปทั่วโลก

พระคุณพ่อไทย ยิ่งใหญ่เหลือล้น

คนไทยไพร่ฟ้า อาลัยองค์พระภูมิพล

องค์ภูมิพลเทิดล้นพ่อของแผ่นดิน

(ชาย เสถภูมิ)

เพลง “ขอเป็นข้าราชการทุกชาติไป”

กราบขอพรฟ้าเชิญดวงวิญญาณพระภูวนัย

ปวงไทยทั่วหล้าขอนำพาชาติไทยเจริญ

เราจะเดินตามรอยพ่อหลวง

เสร็จสู่สวรรค์คล้ายสถิตในวิมานนานเนน

ทุกรอยพระบาทดำเนิน

(มดแดง จีราพร)

จากตัวอย่างข้างต้น เป็นการใช้คำเรียกขานพระเจ้าแผ่นดิน คำที่ใช้หมายถึง
พระมหากษัตริย์ ซึ่งในบทเพลงมีหลายคำ เช่น คำว่า พ่อหลวง พระภูมิพล องค์พระภูมิพล พระเจ้า
แผ่นดิน พระภูวนัย พระเจ้าอยู่หัว พระราชา เป็นต้น หมายความว่า ผู้เป็นเจ้าของแผ่นดิน เป็นคำ
เรียกผู้ปกครองประเทศอีกคำหนึ่ง ตามความเชื่อว่า แผ่นดินทั้งหมดเป็นของพระเจ้าแผ่นดิน คำว่าพ่อ
หลวง ในหลวง เป็นคำที่ใช้กล่าวถึงพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในลักษณะที่เป็นภาษาพูด เช่น
เรารักในหลวง เราทำความดีถวายในหลวง เป็นต้น ผู้ประพันธ์ต้องการสื่อถึง การเปรียบเทียบโดยการ
ใช้คำหรือวลีซึ่งบ่งลักษณะหรือคุณสมบัติที่เป็นจุดเด่น อย่างชัดเจน รวมถึงลักษณะสำคัญ ของสิ่งใดสิ่ง

หนึ่ง หรือการกล่าวถึงส่วนใดส่วนหนึ่งของสิ่งใด ๆ มากกล่าวแทนคำที่ใช้เรียก สิ่งนั้นโดยตรง เป็นภาพพจน์ที่ใช้เพื่อหลีกเลี่ยงการใช้คำธรรมดา ๆ ซ้ำซาก

4.2.2 อุปลักษณ์

เป็นโวหารเปรียบเทียบของสองสิ่งที่ไม่จำเป็นต้องนำมาเปรียบเทียบกันว่าเป็นสิ่งเดียวกันหรือเท่ากันโดยใช้คำ “คือ” “เท่า” “เป็น” ในการเปรียบเทียบ (วิภา กงกะนันทน์, 2533: 39 - 40) กลวิธีทางภาษาในบทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชที่นำมาศึกษา พบอุปลักษณ์ จำนวน 7 เพลง ได้แก่ เพลงน้ำตาไม่หยุดไหลชาวไทยคิดถึงพ่อ แต่งโดยเพชร สหรัตน์ เพลงพระราชทานนิทาน แต่งโดย มาเซน อาลี ซาห์ เพลงหาที่สุกมิได้ ผู้แต่งสมชาย นิลศรี เพลงพ่อไม่ได้จากเราไปไหน ผู้แต่งสหัส อักษรถึง เพลงเทวดาของฉัน แต่งโดย วศิน วงศ์ปัทมภ์ เพลงเดิมพันที่ยิ่งใหญ่ แต่งโดย ต้าร์ สรวุฒิ / ณัฐร์ เตชะปัญญา เพลงคืนสู่สวรรค์ แต่งโดย พระมหา วุฒิชัย วชิรเมธี เพลงขับเสภาเพื่อพ่อ แต่งโดย ธชย ประทุมวรรณ ดังตัวอย่าง

เพลง “น้ำตาไม่หยุดไหลชาวไทยคิดถึงพ่อ”

หยดน้ำตาคนไทยไม่ยอมหยุดไหล
70 ปี ที่ร่มเย็น พ่อเป็นดั่งต้นไม้ใหญ่
น้ำตาคนไทยยังไหลริน

วันที่หัวใจชาวไทยแหลกสลาย
ปกคลุมทั่วผืนดินไทย วันนี้พ่อจากไป
เสียงคนไทยร่ำร้องพ่อมองและได้ยิน

(เพชร สหรัตน์)

เพลง “เดิมพันที่ยิ่งใหญ่ (60 ล้านดวงใจ ขอถวายให้ 1 องค์ราชัน)”

กว่าสามพันโครงการ
หากถาม ว่าพ่อไม่เหนียวบ้างหรือ
เพราะเดิมพันนั้นสูงเหลือเกิน
เพราะพ่อคือแสงเทียน
ซื่อโลมใจ พ่อเป็นแสงไฟให้เราทุกคน
จะทำให้พ่อ ไกลกังวล

จากมือพ่อแค่เพียงสองมือ
พ่อเคยบอกว่าทำไม่ได้
พ่อนั้นคือความสุขคนไทยทั้งปวง
และสายฝน ยามเย็น และตอนใกล้รุ่ง
เกิดเป็นไทย ตายเพื่อไทย
คือ ความฝันอันสูงสุด ในชีวิตนี้

(ต้าร์ สรวุฒิ)

จากบทเพลงทั้งสองข้างต้นผู้ประพันธ์ได้เปรียบพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชโดยการอุปถัมภ์ว่าพระองค์ทรงเป็นบิดาของปวงชนชาวไทยทั้งประเทศ ใช้ความเปรียบแบบอุปถัมภ์เพื่อแสดงให้เห็น เปรียบดังต้นไม้ใหญ่ที่ดูแลปกครองประชาชนให้อยู่เย็นเป็นสุข เป็นแผ่นฟ้าที่คุ้มภัยให้พสกนิกรและเป็นสายฝนที่ตกขโลมลงมาเพื่อให้ความชุ่มชื้นในจิตใจและเป็นแสงไฟที่ให้แสงสว่าง ส่องสว่างเพื่อให้เห็นทาง

นอกจากนี้บทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บางบทเพลง ผู้ประพันธ์จะใช้โวหารอุปถัมภ์ในลักษณะเป็นชุด ๆ ทำให้ดูเป็นศิลปะเพิ่มขึ้น ตัวอย่างดังต่อไปนี้

เพลง “คืนสู่อารวรรค์”

พ่อคือราชาเหนือราชันย์

พ่อคือดวงจันทร์ทอแสงนวลใหญ่

พ่อคือความรักรวงรังพุ่งไป

ซุบซุบจิตใจของประชาชน

(พระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี)

“ซบเสภาเพื่อพ่อ”

ธ ทรงเป็นทุกอย่างสร้างประเทศ

ธ ทรงศักดิ์ปึกเสฐรัฐกิจกล้า

ธ ทรงเป็นดวงใจไทยประชา

ธ ยাত্রาทุกถิ่นปฎุพินได

(ธชย ประทุมวรรณ)

4.2.3 อุปมา

เป็นโวหารเปรียบเทียบของสองสิ่งที่ไม่จำเป็นต้องนำมาเปรียบเทียบกันว่าเหมือนกัน คำที่ผู้ใช้โวหารประเภทนี้ใช้ในการเปรียบเทียบ คือคำว่า เหมือน คล้าย ดุจ ดูราว กล ประหนึ่ง เพียง ดัง ราวกับ เฉก ฯลฯ (วิภา กงกะนันทน์, 2533: 40 - 41) ในบทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ที่นำมาศึกษาปรากฏ คำอุปมาเดี่ยวและคำอุปมาซ้อน ดังต่อไปนี้

เพลง “รักเพื่อพ่อ”

เคยได้ยิน เคยได้ฟัง
ผ่านวันและคืนที่เราได้เดินตาม
นำทางชีวิตของตน
พ่อไม่เคยขอให้เรารักพ่อ

เรื่องราวมากมายของพ่อ
ดั่งแสงตะวัน ดุจแสงสว่าง
อาจมีบางหนที่เราได้ลืมไป
แค่เพียงขอให้เราได้รักกัน

(สิงโต นำโชค)

บทเพลงข้างต้นเป็นคำอุปมาเดียวที่เป็นคำมูล เช่น คำว่า ดุจ ดั่ง เปรียบ
พระมหากษัตริย์เหมือนพระอาทิตย์ที่ส่องแสงสว่างมาสู่โลก และเปรียบพระมหากษัตริย์เป็นเหมือน
แสงสว่างที่คอยนำทางแก่แผ่นดิน ทำให้มีพลังในการดำเนินชีวิตต่อไป

เพลง “ส่งพ่อคืนฟ้า”

แผ่นดินร้องไห้ ผืนแผ่นดินอาลัย
เมื่อพ่อจากไป 13 เดือนตุลา
ภาพพ่อตรากตรำ ยังคงฝังใจจำ
เหงื่อไคลไหลริน รดดินรดหัวใจ

หัวใจของคนไทย แตกสลายทุกหย่อมหญ้า
พายุแห่งน้ำตา โถมซัดจนท่วมใจ
ทุกสิ่งที่พ่อทำ ช่างงดงามและยิ่งใหญ่
ดุจดั่งน้ำพระทัย ชโลมให้ประชาชน

(พจน์ สุวรรณพันธ์)

จากบทเพลงข้างต้น ผู้ประพันธ์ได้เปรียบเทียบพระมหากษัตริย์เหมือนดั่งน้ำใจ ที่
ชโลมใจให้ความชุ่มชื้นแก่พสกนิกรไทยทั้งแผ่นดินมีความร่มเย็นเป็นสุข

เพลง “ข้าพระบาททุกชาติไป”

เราควรต้องรู้ว่าพระองค์
เหนื่อยแค้นที่ทรงทำอยู่อย่างนั้น
ขอเกิดเป็นข้าพระบาททุกชาติไป
เราทุกคนเปรียบพระองค์ดังบิดา
ลูกจะนำเอาคำสอน
จะทำดีถวายแด่พระองค์

ทรงทำมานานเท่าไร
และนี่ก็คือพระเจ้าอยู่หัวของคนไทย
เปรียบดั่งฟ้ามาคุ้มครองให้ร่มเย็น
ที่พ่อเคยสั่งเอาไว้

(พจน์ สุวรรณพันธ์)

จากบทเพลงข้างต้น ผู้ประพันธ์ได้เปรียบเทียบพระมหากษัตริย์เหมือนพ่อที่ และเป็น
ท้องฟ้าที่คอยคุ้มครองพสกนิกรไทยทั้งแผ่นดินมีความร่มเย็นเป็นสุข นอกจากนี้ยังพบว่ามีการนำคำ
อุปมาซ้อน ที่ใช้คำมูล 2 คำ ที่มีความหมายเหมือนกันหรือคล้ายกันเพื่อใช้ในการเปรียบเทียบกัน
ได้แก่ คำว่า เปรียบ เปรียบดั่ง อีกด้วย

4.2.4 ปฏิรูปจน์

เป็นการใช้ข้อความที่ดัดแปลงมาจากข้อความอันเป็นที่รู้จักกันดี เช่น วาตะของ นักปราชญ์
รัฐบุรุษ กวี หรือ สุภาชิต คำพังเพย หรือผลงานของผู้อื่น (วิภา กงกะนันท์, 2533: 49 - 50)
จากการศึกษากลวิธีทางภาษาการใช้โวหารในบทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่ พระบาทสมเด็จพระ
ปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พบการใช้ปฏิรูปจน์ ดังต่อไปนี้

4.2.4.1 ปฏิรูปจน์ที่ดัดแปลงมาจากพระปฐมบรมราชโองการ

เป็นกระแสพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชใน
วโรกาสที่เสด็จขึ้นครองราชย์สมบัติมีข้อความว่า “เราจะครองแผ่นดินโดยธรรมเพื่อประโยชน์สุขแห่ง
มหาชนชาวสยาม” จากการศึกษา พบว่าในบทเพลงที่นำมาศึกษามีผู้แต่งส่วนมากนิยมอ้างเชิญมาเป็น
โวหารปฏิรูปจน์ จำนวน 5 เพลง ได้แก่ เพลงรอยยิ้มของพ่อ แต่งโดยยืนยง โอภากุล เพลงพ่อภูมิพล
แต่งโดยยืนยง โอภากุล เพลงพ่อของไทย ในใจตลอดกาล แต่งโดยนรนนท์ จันท์แก้ว เพลงรักสุดใจ
คือในหลวง แต่งโดยณกรณ์ ชูรักษ์ เพลงพ่อจำลองร้องไห้ แต่งโดยครูโลม บุรพา ฟ้าหงส์เทียร
ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เพลง “รอยยิ้มของพ่อ”

เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม

เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม

(ยืนยง โอภากุล)

เพลง “พ่อของไทย ในใจตลอดกาล”

มั่งมีไม่หม่นหมอง ทรงครองธรรม

นำไทยไปตามครรลองทรงพระเจริญยังก้อง

(นรนนท์ จันท์แก้ว)

เพลง “พ่อของไทย ในใจตลอดกาล”

ใช้หลักปกครอง ตามครรลองทศพิธราชธรรม

มิให้ลูกไทยเหลื่อมล้ำ นำความสุขสู่ปวงประชา

(ณกรณ์ ชูรักษ์)

จากตัวอย่างบทเพลงข้างต้น เป็นปฏิรูปพจน์ที่ดัดแปลงมาจากพระปฐมบรมราชโองการ ทรงยึดมั่นในหลักทศพิธราชธรรมในการปกครองบ้านเมือง พระองค์ทรงประกอบพระราชกรณียกิจ เพื่อแก้ไขปัญหาคความทุกข์ยากของราษฎรด้วยพระคุณธรรม ทำให้บ้านเมืองและประชาชน มีความสงบสุขและรอดพ้นจากเภทภัยต่าง ๆ ทำให้ราษฎรทั่วเขตคามอยู่กันอย่างมีความสุข

4.2.4.2 ปฏิรูปพจน์ที่ดัดแปลงมาจากพระราชดำรัสหลักการทรงงาน

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ได้พระราชทานหลักการทรงงาน ที่ทรงยึดการเนิ่นงานในลักษณะทางสายกลางที่สอดคล้องกับสิ่งที่อยู่รอบตัวและสามารถปฏิบัติได้จริง เพื่อผลแห่งการพัฒนาที่มุ่งสู่ประโยชน์สูงสุดของประชาชนเป็นเป้าหมายสุดท้าย หลักการทรงงาน ประการหนึ่งที่ทรงให้ความสำคัญ คือเรื่อง “รู้ รัก สามัคคี” ดังที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ทรงมีพระราชดำรัสในเรื่อง “รู้ รัก สามัคคี” มาอย่างต่อเนื่อง จากการศึกษาพบว่า บทเพลงที่ผู้แต่งได้นำมาดัดแปลงเป็นโวหารปฏิรูปพจน์ พบ จำนวน 4 เพลง ได้แก่ เพลงทำดีเพื่อพ่อ แต่งโดยหมิง ร้อยเสียง เพลงรักพ่อ รักแผ่นดิน แต่งโดยเสถียร ทำมือ เพลงลูกขอสัญญา แต่งโดยขจรเดช พรหมรักษา เพลงคำสัญญาต่อหน้ารูปพ่อ แต่งโดยปิ่น ประภาสิทธิ์ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เพลง “ทำดีเพื่อพ่อ”

ขอสดุดีสำนึกในพระคุณ
สมัครสมานเกื้อกูล รู้รักสามัคคี รู้รักสามัคคี

(หมิง ร้อยเสียง)

เพลง “รักพ่อ รักแผ่นดิน”

ไอ้พ่อจ๋า หลับให้สบาย
สู่สวรรคาลัย อยู่ในวิมาน
ลูกอยู่ทางนี้ ลูกจะรักกัน
สามัคคีแบ่งปัน ตามคำพ่อสอน

(เสถียร ทำมือ)

เพลง “คำสัญญาต่อหน้ารูปพ่อ”

อยู่อย่างพอเพียงรู้รักสามัคคีด้วยใจ
จะเกิดชาติใดชาติไหนขอเป็นลูกพ่อ

(ปิ่น ประภาสิทธิ์)

จากตัวอย่างบทเพลงข้างต้น เป็นปฏิรูปพจน์ที่ดัดแปลงมาจากพระราชดำรัสหลักการทรงงาน ทรงยึดมั่นในหลักดำเนินงานในลักษณะทางสายกลางในการปกครองบ้านเมือง ทรงให้ความสำคัญ ในเรื่อง “รู้ รัก สามัคคี” จะเห็นได้จากผู้ประพันธ์ได้ใช้พระราชดำรัส คือคำว่า รู้รักสามัคคี เข้ามาแทรกในเนื้อหาของบทเพลง เพื่อเพิ่มอรรถรสในการฟังเป็นศิลปะในการใช้ภาษาในการถ่ายทอดอารมณ์และความรู้สึกนึกคิดของผู้ประพันธ์อย่างมีชั้นเชิง เพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจในเนื้อหาของบทเพลงได้อย่างชัดเจน

4.2.4.3 ปฏิรูปพจน์ที่ดัดแปลงมาจากปรัชญาที่ชี้แนวทางการดำรงชีวิต

แนวคิดปรัชญาความพอเพียง มาจากหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวหรือ “หลักการทรงงาน 23 ข้อ” ซึ่งพระองค์ได้ยึดถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานเสมอมา และได้ทรงพระราชทานเป็นแนวทางให้กับปสกนิกร มีผู้แต่งส่วนมากนิยมอัญเชิญมาเป็นโวหารปฏิรูปพจน์ ปรากฏในบทเพลงที่นำมาศึกษา จำนวน 4 เพลง ได้แก่ เพลง ตามรอยพ่อหลวง ร.9 แต่งโดยบ. เบ็ล สามร้อย เพลง คืนสู่สวรรคต แต่งโดยพระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี เพลง คำสัญญาต่อหน้ารูปพ่อ แต่งโดยปิ่น ประภาสิทธิ์ เพลง องค์ภูมิินทร์ มหาราชฯ แต่งโดยชลธิ์ โออินทร์ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เพลง “ตามรอยพ่อหลวง ร.9”

ไม่ระหกระเหินตามรอยพ่อสั่ง
เศรษฐกิจพอเพียงยังนำทำให้คนเพียงพอ

(บ.เบ็ล สามร้อย)

เพลง “คืนสู่สวรรคต”

เจ็ดสิบปีแห่งการครองราชย์
พ่ออย่างพระบาทเือนทุกแห่งหน
ไทยทั้งประเทศคามเขตความจน
พ่อบุกฝ่าจนพออยู่พอกิน

(พระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี)

เพลง “คำสัญญาต่อหน้ารูปพ่อ”

ลูกขอสัญญาจะเป็นคนดีของพ่อ
จะสืบสานต่อทุกอย่างที่พ่อสร้างไว้
อยู่อย่างพอเพียงรักสามัคคีด้วยใจ
จะเกิดชาติใดชาติไหนขอเป็นลูกพ่อ

(ปิ่น ประภาสิทธิ์)

เพลง “องค์ภูมิินทร์ มหาราชฯ”

มาทำดีเพื่อพ่อ เป็นคนดีให้ได้
 วอนมวลชนคนไทยทั่วทั้งแผ่นดิน
 เดินตามรอยพ่อ พอเพียงพออยู่พอกิน
 ทดแทนคุณแผ่นดินตราบลมสุดท้าย

(ชลธิ์ โออินทร์)

คำว่า พอเพียง พออยู่พอกิน อยู่อย่างพอเพียง และเศรษฐกิจพอเพียง คือ ปรัชญาที่ชี้แนวทางการดำรงชีวิต หรือแนวคิดปรัชญาความพอเพียง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงพระราชทานเป็นแนวทางให้กับพสกนิกร จากตัวอย่างบทเพลงข้างต้น ผู้ประพันธ์นำเหล่านี้เข้ามาไว้ในเนื้อหาของบทเพลง เพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจในเนื้อหาของบทเพลงได้อย่างชัดเจน และเพิ่มอรรถรสในการฟังเป็นศิลปะในการใช้ภาษาในการถ่ายทอดอารมณ์และความรู้สึกนึกคิดของผู้ประพันธ์อย่างมีชั้นเชิง

4.2.4.4 ปฏิรูปพจน์ที่ดัดแปลงมาจากสำนวนไทย

ผู้แต่งได้นำเอาความคิดรวบยอดของสำนวนไทยมาดัดแปลงในลักษณะโวหารปฏิรูปพจน์ปรากฏในบทเพลง มีทั้งสำนวนเดิม สำนวนดัดแปลง และสำนวนใหม่ จากการศึกษาปฏิรูปพจน์ที่ดัดแปลงมาจากสำนวนไทย พบจำนวน 7 เพลง ได้แก่ เพลงกล่อมพ่อ แต่งโดยนิติพงษ์ ห่อนาค เพลงหัวใจของพ่อ แต่งโดยวิเชียร ตันติพิมลพันธ์ เพลงตามรอยพ่อหลวง ร.๙ แต่งโดยบ.เบิ้ล สามร้อย เพลงรักพ่อรักแผ่นดิน แต่งโดย เสถียร ทำมือ เพลงสัญญาแห่งสยาม แต่งโดยวิทยา สิทธิพิสัย เพลงฟ้าร้องไห้ แต่งโดยชลธิ์ ธารทอง เพลงสิ้นร่มโพธิ์ทอง แต่งโดยครูสุรินทร์ ภาคศิริ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เพลง “กล่อมพ่อ”

เพื่อฉันและคนมากมาย
ผ่านร้อน ผ่านหนาว

เธอสร้างมันตามความฝันจนเกิดวันนี้

(นิติพงษ์ ห่อนาค)

เพลง “รักพ่อ รักแผ่นดิน”

ทรงปิดทองหลังพระเรื่อยมา 70ปีแล้วหนา..ที่ทรงงาน
 ใ้อพ่อจำ หลับให้สบาย สู่สวรรคาลัย อยู่ในวิมาน
 ลูกอยู่ทางนี้ ลูกจะรักกัน สามัคคีแบ่งปัน..ตามคำพ่อสอน

(เสถียร ทำมือ)

ผ่านร้อนผ่านหนาว เป็นสำนวน หมายความว่า ได้ใช้ชีวิตมาเป็นเวลานาน มีประสบการณ์ชีวิต ผ่านอุปสรรคและความทุกข์ยากมาแล้ว ผ่านความทุกข์ความสุขมาแล้ว มีอายุหลายปี

ปิดทองหลังพระ เป็นสำนวน หมายความว่า การประกอบคุณงามความดี โดยไม่ได้มุ่งหวังจะให้ใครรู้หรือไม่ได้ป่าวประกาศให้ผู้อื่นรับรู้หรือต้องการชื่อเสียงและคำสรรเสริญจากผู้อื่น

สำนวนททที่ปรากฏในบทเพลงข้างต้น ผู้ประพันธ์นำเอาความคิดรวบยอดของสำนวนไทยมาดัดแปลงในลักษณะโวหารปฏิรูปพจน์ มีทั้งสำนวนเดิม เกิดขึ้นเพื่อเพิ่มอรรถรสในการฟังและเป็นศิลปะในการใช้ภาษาในการถ่ายทอดอารมณ์และความรู้สึกนึกคิดของผู้ประพันธ์อย่างดี

4.2.4.5 ปฏิรูปพจน์ที่ดัดแปลงมาจากบทเพลง

การนำเนื้อหาเพลงเพลงชาติไทย เป็นชื่อเพลงชาติของสยามและประเทศไทย ประพันธ์โดยพันเอก หลวงสารานุกรมประพันธ์ (นวล ปาจิณพยัคฆ์) มีเนื้อร้องท่อนหนึ่งว่า “ประเทศไทยรวมเลือดเนื้อชาติเชื้อไทย เป็นประชารัฐ ไผทของไทยทุกส่วน” ผู้แต่งบทเพลงได้นำมาดัดแปลงเป็นโวหารปฏิรูปพจน์ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เพลง “เพื่อพ่อ”

จะบอกลูกหลานว่าพ่อทรงงานเพื่อชาวไทย

รวมเลือดเนื้อชาติเชื้อไทย พ่อรวมดวงใจลูกเป็นหนึ่งเดียว

(ชนกพร พัวพัฒนกุล)

จากตัวอย่างบทเพลงข้างต้นผู้ประพันธ์ใช้กลวิธีทางภาษาโดย หยิบประโยคเนื้อหาเพลงชาติไทยนำมาดัดแปลงเป็นโวหารปฏิรูปพจน์ในเนื้อเพลงแสดงความไว้อาลัย คือท่อนที่ร้องว่า **รวมเลือดเนื้อชาติเชื้อไทย** ซึ่งหมายถึง แผ่นดินไทยประเทศเป็นแผ่นดินของคนไทยทุกคนที่อยู่อาศัยบนแผ่นดินนี้ ทุกคนคือเจ้าของแผ่นดินพื้นนี้เป็นเจ้าของประเทศนี้ ไม่ใช่ของใครคนใดคนหนึ่ง การที่ผู้ประพันธ์หยิบท่อนเพลงเข้ามาไว้เพื่อจะสื่อให้เห็นลักษณะเด่นและความเป็นอัตลักษณ์ของบทเพลงที่ผู้ประพันธ์ต้องการถ่ายทอดเรื่องราวออกมาให้ผู้ฟังได้เกิดอารมณ์ร่วมและเกิดสุนทรียรสแห่งการฟังด้วย

4.2.5 บุคลาธิษฐาน

คือ โวหารชนิดหนึ่ง ในโวหารภาพพจน์ (Figure of speech) ที่มีลักษณะการสมมุติให้สิ่งที่ไม่ใช่มนุษย์ ให้มีอากัปกริยาท่าทาง ความรู้สึกนึกคิดเหมือนมนุษย์ ปรากฏในบทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ที่นำมาศึกษา จำนวน 11 เพลง ได้แก่ เพลงพ่อของฉัน สุธีราช วงศ์เทเวศน์ เพลงพ่อของไทย ในใจตลอดกาล แต่งโดยนรพันธ์ จันทรแก้ว เพลงพ่อจำลองร้องไห้ แต่งโดยครูโลมบูรพา ฟ้าหงส์เหิร เพลงฟ้าร้องไห้ แต่งโดยชลธิ ธารทอง เพลงส่งพ่อคืนฟ้า แต่งโดยแก้วฟ้า สหเพชร เพลงเทวดาเดินดิน แต่งโดยอรุณ ทองทิพย์ เพลงพ่อคือผู้ให้ แต่งโดยโอ พงนา เพลงเสียงจากลูกของพ่อแต่งโดยปอร์ กสิ เพลงสองมือพ่อ แต่งโดยสุรพันธ์ ชาญวิชฌานันต์ เพลงเดิมพันที่ยิ่งใหญ่ แต่งโดยดาร์ สราวุฒิ / ณัฐฐ์ เดชะปัญญา เพลงบทเพลงถึงพ่อ แต่งโดยนิฐิวรรณ ไทยเจริญ อภิชาติ ชูแก้ว ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เพลง “พ่อของฉัน”

ดินฟ้านั้นยังร้องไห้

น้ำตาคนไทยหลังไปทุกที่

ในหลวงที่เราจงรักภักดี

บัดนี้พระองค์เสด็จสู่แดนสวรรค์

(สุธีราช วงศ์เทเวศน์)

เพลง “พ่อจำลองร้องไห้”

ต่อจากนี้พ่อไม่คืนหวนมา

ดุจดั่งฟ้าทะเลและดินสิ้นใจ

จากไปแล้วพ่อภูมิพลของไทย

ใจสลายทิ้งลูกน้อยคร่ำครวญ

(โลมบูรพา ฟ้าหงส์เหิร)

จากตัวอย่างบทเพลงที่กล่าวมาข้างต้น เป็นการนำธรรมชาติ ได้แก่ ท้องฟ้า แผ่นดิน มาทำอากัปกริยา สะอื้น ร้องไห้ สิ้นใจ ลักษณะดังกล่าวทำให้เห็นถึงธรรมชาติที่มีบทบาทในการสื่อให้เห็นถึงความโศกเศร้าของทุกสรรพสิ่งที่มีต่อการเสด็จสวรรคต

4.2.6 อติพจน์

การกล่าวเกินจริง ซึ่งเป็นความรู้สึกหรือความคิดของผู้กล่าวที่ต้องการย้ำความหมาย ให้ผู้ฟังรู้สึกว่หนักแน่นจริงจัง เน้นความรู้สึกให้เด่นชัดและน่าสนใจ โดยไม่เน้นความเป็นจริง เพราะต้องการ ให้ผู้รับ สารเกิดความซาบซึ้งและประทับใจ ซึ่งอาจจะมากเกินไปหรือน้อยเกินไปก็ได้ เพื่อเน้นความรู้สึกมากกว่า ความเป็นเหตุเป็นผล มุ่งเร้าอารมณ์และความรู้สึกสะท้อนใจเป็นสำคัญ ภาพพจน์ประเภทนี้นิยม ใช้สื่อสารกันมากทั้งการพูดและการเขียน ที่ต้องการแสดงความรู้สึกเพราะสามารถเปรียบเทียบให้เห็นภาพได้ ในบทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ปรากฏการใช้ความเปรียบแบบอติพจน์จำนวน 17 เพลง ได้แก่ เพลงพ่อครับ แต่งโดยฟองเบียร์ เพลงกล่อมพ่อ แต่งโดยนิติพงษ์ ห่อนาค/สุทธาสินี พุทธินันท์ เพลงน้ำตาไม่หยุดไหลชาวไทยคิดถึงพ่อ แต่งโดยเพชร สหรัตน์ เพลงฉันทนาในรัชกาลที่ 9 แต่งโดยเสกสรรค์ ศุขพิมาย เพลงดาวเรืองเพื่อพ่อ แต่งโดยณกรณ์ ชูรักษ์ เพลงของพ่อ แต่งโดยมาเซน อาลี ซาห์ เพลงด้วยรักของพ่อ แต่งโดยกวินดา ก้องกิตากร เพลงขับเสภาเพื่อพ่อ แต่งโดยธชย ประทุมวรรณ เพลงพ่อภูมิพล แต่งโดยยีนยง โอภากุล เพลงคืนสู่สวรรคต แต่งโดยพระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี เพลงรักพ่อ รักแผ่นดิน แต่งโดยเสถียร ทำมือ เพลงGarland of The King (มาลัยของพ่อ) แต่งโดยเปา ชานต้า เพลงไม่มีวันลืมพ่อ แต่งโดยปาล ประภาสิต เพลงเทวดากลับฟ้า แต่งโดยไนต์ เชิญยิ้ม เพลงสวรรคตใจร้าย ธันวา ราศีธนู เพลงสิ่งดีๆที่พ่อสอน สดใส รุ่งโพธิ์ทอง เพลงพ่อผู้สร้าง แต่งโดยOzzy studio pattaya& แม่เฒ่าสตูดิโอ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เพลง “Garland of The King (มาลัยของพ่อ)”

พ่อต้องเหนื่อยสักเพียงไหน	แต่พ่อก็ไม่เคยบ่น
ขอเพียงให้ลูกทุกคน ได้สุขใจ	แม่หยาดเหงื่อที่ไหลริน เป็นสายน้ำที่ลงไป
ก็ไม่ใช่ไร พ่อทนได้เสมอ	เก็บดาวบนฟ้า มาร้อยเป็นมาลัย
เพื่อมอบให้พ่อผู้ยิ่งใหญ่	ด้วยรักและศรัทธาจะจำคำสอน
ที่พ่อนั้นมอบให้มา	เก็บไว้จนชั่วชีวา
จะจำเอาไว้ว่า	พ่อเหนื่อยแค่ไหน

(เปา ชานต้า)

จากบทเพลงข้างต้น มีการใช้ความเปรียบแบบอติพจน์เพื่อแสดงให้เห็นการประกอบพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ที่เสด็จไปยังพื้นที่ทุรกันดารจนพระเสโทหลังมาเป็นสายน้ำ และการเก็บดาวบนท้องฟ้ามาร้อยเป็นมาลัยเพื่อมอบให้พ่อผู้ยิ่งใหญ่ เป็นการกล่าวเกินจริงอันเกิดจากความคิดของผู้ประพันธ์ที่ต้องการเน้นย้ำน้ำหนักของสารให้มีความสำคัญ

เพลง “พ่อผู้สร้าง”

น้ำตาไหลนองทั่วฟ้าทาแผ่นดิน สิ้นแล้วหัวใจของปวงประชาชนไทย
 พ่อผู้เป็นศูนย์รวมทุกดวงใจ พ่อผู้ทำให้ไทย อยู่ดีกินดี
 พ่อสร้างน้ำให้แผ่นดินที่แห้งเหือดหาย พ่อสร้างป่าให้ไทยได้เขียวขจี
 พ่อเป็นห่วงเป็นใยไทยทุกที่ ประชาชนอยู่ดีกินดี
 เพราะบารมีพระเจ้าอยู่หัว

(แม่แต่มัสตูดิโอ)

จากบทเพลงข้างต้นเป็นการใช้ความเปรียบแบบอติพจน์เพื่อแสดงความเคารพเทิดทูน และสรรเสริญ พระมหากษัตริย์ โดยการใช้คำเปรียบแบบอติพจน์ถึงพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ว่า พระองค์ทรงเป็นศูนย์รวมทุกดวงใจ ผู้ทำให้แผ่นดินที่แห้งเหือดหายกลับกลายเป็นน้ำ สร้างป่าให้เขียวขจีเจริญงอกงาม และการเสด็จสวรรคตของพระองค์ทำให้หัวใจของประชาชนหายไป และร้องไห้จนน้ำตาไหลนองทาทั่วแผ่นดินและแผ่นดินฟ้า

4.2.7 ปฏิพจน์

เป็นศิลปะการใช้คำถาม คือ คำถามที่ไม่ต้องการคำตอบ ใช้เพื่อเรียกร้องความสนใจหรือกระตุ้นให้เกิดความคิด ในบทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชใช้ความเปรียบแบบปฏิพจน์เพื่อเน้นย้ำความรู้สึกของผู้ฟังหรือพสกนิกรที่มีต่อพระมหากษัตริย์ พบจำนวน 13 เพลง ได้แก่ เพลงพ่อครับ แต่งโดยพงษ์เบียร์ เพลงแบบอย่างของลูก แต่งโดยวโรดม นรเศรษฐโกศล เพลงพ่อจำ แต่งโดยพริกไทย เพลงวันที่พ่อไม่อยู่ แต่งโดยก้อง บ้อง ตั้น เพลงเล่าสู่หลานฟัง แต่งโดยครูสลา คุณวุฒิ เพลงพ่อยังอยู่ แต่งโดยยศพันธ์ อนันต์พิทยานนท์ เพลงรักเพื่อพ่อ แต่งโดยสิงโต นำโชค เพลงพ่อเหนื่อยพอแล้ว แต่งโดยจักรพงศ์ เทียนวิจิตร เพลงสัญญาแห่งสยาม วิทยา สิทธิพิสัย เพลง 19.00 (คน ๆ นี้รักพ่อ) แต่งโดยโอ อภิสิทธิ์ เพลงวอนฟ้าขอ เทวดาคืน แต่งโดยปรารถนา เพชรสุวรรณ เพลงจากสวรรค์ แต่งโดยอภิวัฒน์ พงษ์วาท เพลงสัญญากับพ่อ แต่งโดยดวงจันทร์ สุวรรณดี ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เพลง “พ่อครับ”

หยดน้ำตาไหลรินกว่าฝนทั้งฟ้าที่ร่วงโรย
 ลมพัดโชยไม่อาจเคลื่อนผ่านภาพจำของหัวใจ
ก็เรื่องราวที่พ่อสร้างสรรค์มากกว่าเมืงทราย
ก็ล้านใจไม่พอให้ใช้เพื่อจดจำ
ฉันมีวันนี้ได้เพราะอะไร

(ฟองเปียร์)

จากบทเพลงข้างต้น เป็นการใช้คำถามเพื่อกระตุ้นให้ผู้ฟังคิดและสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณอย่างล้นพ้นของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชแก่บรรดาไพร่ฟ้าประชาราษฎร์ ทรงประกอบพระราชกรณียกิจในด้านต่าง ๆ มากมายอันเป็นประโยชน์แก่ชาวไทย ยากจะมีจะมีกษัตริย์พระองค์ใดที่ทรงปฏิบัติดังเช่นพระองค์ก็หาไม่ ซึ่งเป็นคำถามที่ทราบคำตอบอยู่แล้ว แต่ผู้ประพันธ์ถามเพื่อให้ผู้ฟังรู้สึกสำนึกและจดจำในพระมหากรุณาธิคุณของพระองค์ท่าน ด้วยคำถามที่ว่า “ฉันมีวันนี้ได้เพราะอะไร”

เพลง “ข้าพระบาททุกชาติไป”

ทุกนาที่พระองค์ทรงทำทุกทาง สิ่งใดขวางพระองค์ไม่ทรงหวั่นเกรง
เหน้อยแคไหน ลำบากเท่าไร พระองค์ไม่เคยหยุดพัก
 ทรงงานหนัก ก็เพื่อประชาไทย เราควรต้องรู้ว่าพระองค์
ทรงทำมานานเท่าไร เหน้อยแคไหน ที่ทรงทำอยู่อย่างนั้น
 และนี่ก็คือ พระเจ้าอยู่หัว ของคนไทย ขอเกิดเป็นข้าพระบาททุกชาติไป

(Art Sevenmusic)

จากบทเพลงข้างต้น เป็นการใช้คำถามเพื่อกระตุ้นให้ผู้ฟังตระหนักในพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พระองค์มีพระมหากรุณาธิคุณอย่างล้นพ้นจนยากที่จะมีพระมหากษัตริย์พระองค์ใดที่ทรงงานหนักไม่เคยหยุดพักมานานเท่าไรและเหน้อยแคไหนเพื่อพสกนิกรชาวไทยให้อยู่อย่างผาสุก

4.3 การใช้สัญลักษณ์

คือ การเปรียบเทียบที่เรียกสิ่งหนึ่งสิ่งใดโดยใช้คำอื่นแทน คำที่ใช้เรียกนั้นเกิดจากการเปรียบเทียบและ ตีความซึ่งใช้กันมานานจนเป็นที่เข้าใจกันโดยทั่วไป การใช้สัญลักษณ์ เป็นศิลปะการใช้ภาษาอย่างหนึ่งของผู้ประพันธ์ ทำให้งานประพันธ์มีความลุ่มลึก เป็นการชี้้นำความคิดให้พิจารณาว่าสิ่งที่ผู้ประพันธ์ต้องการให้ตีความนั้นคืออะไร

เพลง “คำสัญญาต่อหน้ารูปพ่อ”	
13 ตุลาคมเวลาที่พ่อต้องกลับ	ทวยเทพอร่ามรับพ่อกลับดินแดนแสนไกล
เหลือเพียงคำสอนที่ดีฝากเราเอาไว้	เกิดเป็นคนไทยศาสนาใดต้องสามัคคี
ให้สัญญาได้ไหมคนไทยทุกคน	ยากดีมีจนทุกคนจะทำความดี
ทำดีเพื่อพ่อทำดีเพื่อแผ่นดินนี้	ให้สมกับที่เกิดมาบนประเทศไทย
ลูกขอสัญญาจะเป็นคนดีของพ่อ	จะสืบสานต่อทุกอย่างที่พ่อสร้างไว้
อยู่อย่างพอเพียงรักสามัคคีด้วยใจ	จะเกิดชาติใดชาติไหนขอเป็นลูกพ่อ
รวมใจล้านดวงส่งพ่อสู่สวรรคาลัย	กราบพร้อม ๆ กันสัญญาต่อหน้ารูปพ่อ
เราจะเข้มแข็งจับมือกันเดินหน้าต่อ	พวกเรารักพ่อในหลวงของปวงชาวไทย
พวกเรารักพ่อภูมิพลมหาราช	“ขอเป็นข้าราชการพระบาททุกชาติไป”

(ปิ่น ประภาสสิทธิ์)

จากบทเพลง “คำสัญญาต่อหน้ารูปพ่อ” ผู้ประพันธ์ ใช้ “รูปพ่อ” เป็นสัญลักษณ์แทน พระบรมฉายาลักษณ์ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ที่มีอยู่ทุกบ้านที่เป็นของคนไทย ตลอดรัชสมัยของพระองค์ พระองค์ได้ทรงทำหน้าที่พ่อของแผ่นดินได้อย่างยากที่จะหาผู้ใดเสมอเหมือน ประกอบกับความเชื่อของคนไทยที่ถือว่าพระมหากษัตริย์ทรงเป็นสมมติเทพหรือเป็นเทวดา ซึ่งคำว่าเทวดานั้นเป็นตัวแทนของความดี ทำให้ประชาชนชาวไทยรู้สึกสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณเสมอมา และหนึ่งในการแสดงออกถึงความจงรักภักดีของคนไทยที่มีต่อพระองค์คือการถ่ายทอดความรักผ่านคำสัญญาจะเป็นคนดี

เพลง “ฝืนบิดา”

เราทุกคนที่อาศัยบนปลายขวานถึงด้ามจับ
ต่างมีบิดา เมืองคราชาที่เรารักและศรัทธา
ผ่านกาลเวลา บิดานำพาสายตาพบแสงตะวัน
สร้างสรรค์ชีวิต สอนสั่งความคิด
ให้รู้ว่าไหนที่เรียกว่าผิด
ให้เราทุกคนได้พบความพอเพียง

(ชาติ สุชาติ แซ่แห่ง)

จากบทเพลง “ฝืนบิดา” ผู้ประพันธ์ ใช้ “ปลายขวานถึงด้ามจับ” เป็นสัญลักษณ์ของ ประเทศไทยมีลักษณะคล้ายขวาน โดยภาคใต้เป็นด้ามขวาน ด้ามขวานของไทย หมายถึง บริเวณประชาชนชาวไทยใน จังหวัดชายแดนภาคใต้ ของประเทศไทยประกอบด้วย จังหวัดยะลา ปัตตานี และ นราธิวาส ในปัจจุบันดินแดนส่วนนี้กลายเป็นส่วนหนึ่งของประเทศไทย กล่าวเพื่อความภูมิใจและความรักดีของคนใต้ และยังคงรักและเทิดทูนพ่อหลวงอยู่เสมอมิเสื่อมคลาย

เพลง “ฟ้าร้องไห้”

แล้วพอก็จากลูกไป จากไปไม่เอ่ยคำลา
แม้ทำใจเอาไว้ล่วงหน้า ถึงเวลากลับน้ำตาไม่ไหว
เสียงครวญคร่ำไปทั่วขวานทอง
ความหม่นหมองครอบครองอยู่ทั่วไทย
แม้แต่ฟ้าก็ร้องไห้
เหมือนรู้ใจ คนไทยอาลัยอาวรณ์

(ชลธิ ธารทอง)

จากบทเพลง “ฟ้าร้องไห้” ผู้ประพันธ์ ใช้ “ขวานทอง” เป็นสัญลักษณ์ของ ประเทศไทยที่มีรูปพรรณสันฐานของประเทศคล้ายขวานหินเก่าๆ แต่คนไทยถือว่าประเทศของเขาฝั่งคั้งรำรวยที่สุด จึงเรียกแผ่นดินนี้ว่า "ขวานทองของไทย" เมื่อพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เสด็จสวรรคต สร้างความเศร้าโศกเสียใจแก่พสกนิกรชาวไทยทั้งแผ่นดิน เพราะเป็นที่ทราบกันดีว่าเมื่อครั้งพระองค์ยังดำรงพระชนม์ชีพ พระองค์ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณอย่างล้นพ้นแก่บรรดาไพร่ฟ้าประชาราษฎร์

จากการศึกษาบทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ในด้านการใช้คำ และโวหาร ซึ่งเป็นศิลปะการใช้ภาษาที่ต้องใช้ความสามารถในการเรียงร้อยถ้อยคำที่มีความหมายซาบซึ้งจากการตีความ พบว่า ยังมีการใช้โวหารต่าง ๆ น้อยมาก โดยเฉพาะการใช้สัญลักษณ์ในบทเพลง เป็นกลวิธีทางภาษาที่ผู้ประพันธ์เพลงยังไม่นิยมนำมาใช้ในบทเพลง เพราะต้องใช้ประสบการณ์และความสามารถของผู้ฟังในการตีความ จึงนิยมใช้ถ้อยคำที่ง่ายต่อการฟังและการสื่อความ

ดังนั้นผู้ประพันธ์ส่วนใหญ่จึงนิยมประพันธ์เพลงที่ไม่ปรากฏรูปแบบคำประพันธ์ในบทเพลง เพื่อให้สอดคล้องกับการเลือกใช้ถ้อยคำภาษาในลักษณะการค้ำถาย บทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ที่ประพันธ์ขึ้นส่วนใหญ่มีจุดมุ่งหมายเพื่อแสดงความไว้อาลัย และมุ่งสาระของเพลงจริง ๆ โดยไม่มีการพาดพิงแฝงอยู่ในบทเพลง ทำให้เกิดคุณค่าทางด้านการใช้ภาษาและคุณค่าทางวรรณกรรม ดังที่ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ไว้แล้วนั้น

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

งานวิจัยเรื่อง ลักษณะของบทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบ เนื้อหา และกลวิธีทางภาษาในบทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช งานวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้กรอบแนวคิดรูปแบบและเนื้อหาบทเพลงและกลวิธีทางภาษา โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากบทเพลงจำนวน 93 บทเพลง ในบทนี้ผู้วิจัยนำเสนอรายละเอียดต่อไปนี้

- 5.1 สรุปผล
- 5.2 อภิปรายผล
- 5.3 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยในครั้งนี้ พบว่า บทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีรูปแบบและเนื้อหา ดังต่อไปนี้

1. รูปแบบบทประพันธ์ในบทเพลงแสดงความไว้อาลัยมี 3 ประเภท ได้แก่

- 1.1 รูปแบบโครงสร้างของเพลงตามคติลักษณะ พบว่า ผู้ประพันธ์นิยมใช้รูปแบบ ดังนี้

- 1) รูปแบบเอกบท เป็นบทเพลงที่มีเพียงเดียว สัญลักษณ์ที่ใช้ในเพลงเอกบท คือ A และอาจมีการซ้ำทำนองกัน เช่น A,AA,AAA,AAAA พบทั้งหมด 24 เพลง เช่น เพลงดาวเรืองเพื่อพ่อ เพลงบทขับเสภาเพื่อพ่อ เพลงพ่อจำลูกร้องไห้ และเพลงสวรรค์ใจร้าย เป็นต้น

- 2) รูปแบบทวิบท เป็นบทเพลงที่มีทำนองหลัก 2 ท่อน สัญลักษณ์ที่ใช้ในเพลงทวิบท คือ AB เขียนเป็นสัญลักษณ์ได้ดังนี้ A B, A B A B หรือ AB, ABAA, AA BB เช่น AB, AABB มีจำนวน 11 เพลง โดยแบ่งเป็นกลุ่มย่อย เช่น เพลงวันที่พ่อไม่อยู่ เพลงสลาย (13 ตุลาคม 2559) และ เพลงลูกสุดอาลัย เป็นต้น

- 3) รูปแบบตรีบท เป็นบทเพลงที่แบ่งเป็น 3 ตอนหรือ 3 ท่อนหรือมีทำนองหลัก 3 ลักษณะ A B A, A A B A, A B C พบทั้งหมด 37 เพลง โดยแบ่งเป็นกลุ่มย่อย เช่น เพลงพ่อครับ เพลงกล่อมพ่อ เพลงด้วยหัวใจ เพลงพ่อยังอยู่ เพลงขอเป็นข้าราชการทุกชาติไป เป็นต้น

ด้านรูปแบบโครงสร้างเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ตามคติลักษณะนี้ พบว่า ผู้ประพันธ์เพลงนิยมประพันธ์ทำนองแบบของฟอร์ม (Song Form) มากที่สุดอาจเป็นเพราะว่าเป็นรูปแบบทำนองที่นักประพันธ์โดยทั่วไปนิยมแต่งและตามหลักการแต่งเพลงทั่วไปส่วนใหญ่เพลงหนึ่งหนึ่งจะมี 2 ทำนองคือทำนองท่อน a และ b หลายครั้งและเนื้อร้องจะเปลี่ยนไปเรื่อย ๆ โดยการนำท่อนฟอร์มมาเติมส่วนหลักแรกลงอีก 1 ครั้ง ซึ่งลักษณะดังกล่าวตรงกับรูปแบบเพลงทำนอง ของฟอร์ม (Song Form) และผู้ประพันธ์ได้ใช้ทำนองเพลงผสมผสานในบทเพลง 1 ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสามารถในด้านการประพันธ์ทำนองเพลงโดยเฉพาะการนำทำนองเพลงมาประพันธ์ให้กลมกลืนจากเนื้อร้อง รองลงมาคือการแต่งรูปแบบเอกบท เป็นบทเพลงที่มีเพียงท่อนเดียว และอาจมีการซ้ำทำนองกัน และมีทำนองไม่ต่างจากเดิมมากนักด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้รูปแบบของทำนองเพลงทั้งสองนี้ปรากฏมากที่สุด

1.2 รูปแบบประเภทของแนวเพลง พบว่าผู้แต่งเพลงนิยมแต่งตามแนวเพลง 2 ประเภท ได้แก่

- 1) รูปแบบแนวเพลงตามประเภทของดนตรี ดังนี้
- แนวออร์เคสตรา (orchestra) หรือวงดุริยางค์ มีจำนวน 1 เพลง ได้แก่ เพลงบ้านของพ่อ
- แนวโฟล์ค (Folk) พบจำนวน 5 เพลง ได้แก่ เพลงฉันทนาในรัชกาลที่ 9 เพลงตามรอยพ่อหลวง ร.9 เพลงส่งพ่อคืนฟ้า เพลงจากหัวใจ เพลงฉันทนาพระเจ้าอยู่หัว
- แนวป๊อป (Pop Music) เพลงป๊อป มีจำนวน 52 เพลง ได้แก่ เพลงพ่อครับ เพลงแบบอย่างของลูก เพลงกล่อมพ่อ เพลงพ่อจำ เพลงด้วยหัวใจของพ่อ เพลงของพ่อ เป็นต้น
- แนวเพลงแร็ป (Rap) หรือ ฮิป-ฮอป(Hip-Hop) แร็ป หรือ ฮิป-ฮอป มีจำนวน 1 เพลง คือ เพลงภาพที่เคยมีพ่อ
- แนวเพลงเร็กเก้ (reggae) เร็กเก้ (reggae) มีจำนวน 1 เพลง คือ เพลงแก้มลิง
- แนวเพลงไทยเดิม มีจำนวน 1 เพลง คือ บทขับเสภาถวายพ่อหลวง
- 2) รูปแบบแนวเพลงพื้นบ้าน จากการศึกษาพบว่า มีจำนวน 3 เพลง คือ เพลงลำภูไทด้วยหัวใจที่ยังพ่อ เพลงจากใจลูกอีสาน และเพลงเล่าสู่หลานฟัง

1.3 รูปแบบตามลักษณะคำประพันธ์

รูปแบบลักษณะคำประพันธ์ในบทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช จำแนกได้เป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

- 1) เพลงที่มีรูปแบบคำประพันธ์ใกล้เคียงฉันทลักษณ์เดิม ได้แก่ กลอนสุภาพ พบจำนวน 3 เพลง คือ เพลงคืนสู่สวรรค์ เพลงสวรรค์ใจร้าย และเพลงพ่อภูมิพล

กลอนเสภา พบจำนวน 1 เพลง คือ เพลงขับเสภาเพื่อพ่อ
กาพย์ยานี 11 พบจำนวน 1 เพลง คือ เพลงด้วยรักของพ่อ ผู้แต่งกวีตา
ก้องกิตติการ

2) เพลงที่ไม่ปรากฏรูปแบบคำประพันธ์ พบว่ามีจำนวน 88 เพลง ได้แก่ เพลงพ่อ
ครับ เพลงแก้มลิง เพลงเพื่อพ่อที่มองเราอยู่บนฟ้า เพลงจากสวรรค์ เพลงวอนฟ้า ขอเกิดเป็นข้าฯรอง
บาททุกชาติ เพลงพ่อไม่ได้จากเราไปไหน เพลงถึงคนบนฟ้า เพลงฉันรักพระเจ้าอยู่หัว เพลงลูกขอ
สัญญา เป็นต้น

2. เนื้อหาของบทเพลงแสดงความไว้อาลัย

การนำเสนอเนื้อหาของบทเพลงแสดงความไว้อาลัย เป็นงานประพันธ์ที่ศิลปิน
นักร้อง นักแต่งเพลง ได้แต่งเพลงเพื่อถวายอาลัยและเทิดพระเกียรติแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหา
ภูมิพลอดุลยเดช ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอบทเพลง จำนวน 93 เพลง ไว้ดังนี้

2.1 การตั้งชื่อบทเพลงแสดงความไว้อาลัย เป็นการสื่อความหมายที่ทำให้คนรู้จัก
เพลงและอยากฟังเพลง หลังการตั้งชื่อเพลง ต้องสื่อความหมายไปยังเนื้อเพลง และครอบคลุมเนื้อหา
เพลงทั้งหมด ผู้วิจัยแบ่งการศึกษา ดังนี้

2.1.1 การตั้งชื่อโดยใช้พระนามของพระองค์ร่วมกับวิธีการอุปลักษณ์ เป็นการ
เสนอความเปรียบเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์ การใช้ถ้อยคำ หรือวิธีการถ่ายทอดความคิดของผู้ประพันธ์
ในการเปรียบเทียบพระมหากษัตริย์กับสิ่งอื่น พบการตั้งชื่อในลักษณะดังกล่าว จำนวน 2 เพลง ได้แก่
เพลงพ่อภูมิพล เพลงองค์ภูมินทร์มหाराชา

2.1.2 การตั้งชื่อโดยวิธีการอุปลักษณ์โดยเฉพาะ คือ การใช้กลวิธีการเปรียบเทียบ
แบบอุปลักษณ์ มาตั้งชื่อบทเพลงเพื่อมุ่งแสดงให้เห็นถึงการเปรียบเทียบของผู้ประพันธ์ในการตั้งชื่อ
เพลง พบการตั้งชื่อในลักษณะดังกล่าว พบจำนวน 5 เพลง ได้แก่ เพลงเทวดาของฉัน เพลงฮีโร่ เพลง
ร่มโพธิ์ทองของแผ่นดิน เพลงเอาเทวดาองค์นั้นกลับมาคืนมา และเพลง เทวดากลับฟ้า

2.1.3 ตั้งชื่อโดยแสดงแนวคิดหลักจากเนื้อหาบท การใช้ความเปรียบเกี่ยวกับ
พระมหากษัตริย์ คือ สิ่งที่คุณประพันธ์แสดงออกซึ่งเป็นแนวทางสำคัญในการผูกเรื่องที่สุดอดแทรกอยู่ใน
เรื่อง บางครั้งผู้ประพันธ์ได้เลือกนำเสนอแนวคิดหลักโดยแฝงไว้ในการตั้งชื่อบทเพลง พบการตั้งชื่อใน
ลักษณะดังกล่าว จำนวน 6 เพลง ได้แก่ เพลงคืนสู่สวรรค์ เพลงส่งพ่อคืนฟ้า เพลงโอ้พระคืนสรวง
เพลงจากสวรรค์ เพลงส่งพ่อกลับสวรรค์ และเพลงเสด็จประทับอยู่

2.1.4 ตั้งชื่อโดยสื่อเจตนาของผู้ประพันธ์อย่างชัดเจน เจตนาของผู้ประพันธ์เป็น
สิ่งสำคัญได้เลือกเจตนาของตนเองไว้ตั้งแต่การตั้งชื่อบท พบการตั้งชื่อในลักษณะดังกล่าว จำนวน 36
เพลง ได้แก่ เพลงขับเสภาถวายพ่อหลวง เพลงส่งพ่อคืนฟ้า เพลงแบบอย่างของลูก เพลงกล่อมพ่อ

เพลงฉันทนาในรัชกาลที่ 9 เพลง 13 ตูลา หนึ่งท่มตรง เพลงฮีโร่ เพลงพ่อภูมิพลผู้แต่ง คำสัญญาต่อหน้ารูปพ่อ เป็นต้น

2.1.5 ตั้งชื่อโดยใช้การระบุ วัน เวลา จากการศึกษาบทเพลงแสดงความไว้อาลัย พบการตั้งชื่อในลักษณะดังกล่าว จำนวน 4 เพลง ได้แก่ เพลง 19.00 (คนๆ นี้อาลัย) เพลง 13 ตูลา อาลัยพ่อ เพลงสลาย (13 ตุลาคม 2559) และเพลง 13 ตูลา หนึ่งท่มตรง

2.2 เนื้อหาของบทเพลงแสดงความไว้อาลัย แสดงให้เห็นถึงพระราชจริยวัตรอันงดงามและพระราชกรณียกิจที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่พสกนิกรชาวไทยและบ้านเมือง จากการศึกษาพบว่า

2.2.1 เหตุการณ์การสวรรคต ผู้ประพันธ์เพลงได้สะท้อนให้เห็นเรื่องราว เหตุการณ์ ความคิดอารมณ์และความเศร้าสะเทือนใจของผู้ประพันธ์เพลง ดังนี้

1) การระบุ วัน เวลา เหตุการณ์ พบว่ามีการแสดงเนื้อหาโดยการระบุ วัน เวลา ร่วมแสดงความอาลัย จำนวน 29 เพลง ได้แก่ เพลง 19.00 (คนๆ นี้อาลัย) เพลงทูลกระหม่อมแก้ว เพลง 13 ตูลาหนึ่งท่มตรง เพลง 13 ตูลาอาลัยพ่อ เพลงสลาย (13 ตุลาคม 2559) เพลงบทเพลงจากหัวใจ เพลงส่งพ่อคืนฟ้า เป็นต้น

2) ความเศร้าสะเทือนใจในการสวรรคต บทเพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการเศร้าสะเทือนใจ ได้แก่ บทเพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการสูญเสีย มีจำนวน 6 เพลง ได้แก่ เพลง 13 ตูลา หนึ่งท่มตรง เพลงพ่อภูมิพล เพลงฉันทนาในรัชกาลที่ 9 เพลงบทเพลงจากหัวใจ เพลงทูลกระหม่อมแก้ว และเพลงเทวดากลับฟ้า บทเพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการอาลัยอาวรณ์ มีจำนวน 5 เพลง ได้แก่ เพลงวอนฟ้าขอเทวดาคืน เพลงเมื่อยอดมนุษย์บินกลับดาว เพลงอาลัยพ่อหลวง เพลงด้วยน้ำตาที่อาลัยพ่อ และเพลงน้ำตาไม่หยุดไหลชาวไทยคิดถึงพ่อ

2.2.2 พระราชกรณียกิจ จากการศึกษาเนื้อหาในส่วนของพระราชกรณียกิจ โดยรวมแล้ว พบว่า ผู้ประพันธ์ได้นำเสนอพระราชกรณียกิจในแง่มุมที่หลากหลาย มีรายละเอียดดังนี้

1) ด้านการปกครอง การปกครองที่โดดเด่นของพระองค์ที่ปรากฏเนื้อหาในบทเพลงแสดงความไว้อาลัย พบว่ามีจำนวน 8 เพลง ได้แก่ เพลงพ่อภูมิพล เพลงรักสุดใจคือในหลวง เพลงพ่อจำลองให้ เพลงเสด็จพ่อ ร.9 เพลงหาที่สุดไม่ได้ เพลงพ่อของไทยในใจตลอดกาล เพลงขอเป็นข้าราชการทุกชาติไป เป็นต้น

2) ด้านการเกษตร บทเพลงด้านการเกษตร พบว่ามีจำนวน 10 เพลง ได้แก่ เพลงเทวดาเดินดิน เพลงรักพ่อตลอดกาล เพลงวอนฟ้าขอเป็นข้าราชการทุกชาติไป เพลงพ่อเหนื่อยพอแล้ว เพลงพ่อผู้สร้าง เพลงวันนี้ไม่มีพ่อ เพลงหัวใจของพ่อ เป็นต้น

3) ด้านทรัพยากรน้ำ บทเพลงด้านทรัพยากรน้ำ จำนวน 5 เพลง ได้แก่ เพลง แก้มลิง ผู้ เพลงสิ่งดีที่พ่อสอน เพลงพ่อผู้สร้าง เพลงวอนฟ้า ขอเป็นข้าราชการทุกชาติไป และ เพลงเทวดาเดินดิน

4) ด้านการเยี่ยมราษฎร บทเพลงด้านการเสด็จเยี่ยมราษฎร จำนวน 20 เพลง ได้แก่ เพลงคืนสู่สวรรค์ เพลงพ่อภูมิพล เพลงทำดีเพื่อพ่อ เพลงเสภาเพื่อพ่อ เพลงขอเป็นข้าราชการทุกชาติไป เป็นต้น

5) ด้านการศึกษา พระราชกรณียกิจด้านการศึกษาที่ปรากฏในบทเพลงแสดง ความไว้อาลัยพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช จำนวน 2 เพลง ได้แก่ เพลงเทวดา ของฉัน ผู้แต่งวชิรา วังศ์ปัทมภ์ และเพลงพ่อหลวงของปวงชน ผู้แต่งชาติ มหาชน

6) ด้านการประชาสัมพันธ์ การบำบัดทุกข์บำรุงสุข ช่วยเหลือประชาชน ให้พ้นจากความทุกข์ยาก ทรงอุทิศพระวรกายพัฒนาท้องถิ่น บทเพลงด้านการประชาสัมพันธ์ที่มีจำนวน 16 เพลง ได้แก่ เพลงรักพ่อรักแผ่นดิน เพลงคืนสู่สวรรค์ เพลงรักสุดใจคือในหลวง เพลงทำดีเพื่อพ่อ เพลงฟ้าร้องไห้ เพลงสิ่งดี ๆ ที่พ่อสอน เพลงพ่อผู้สร้าง เพลงวอนฟ้าขอเกิดเป็นข้าราชการทุกชาติไป เพลงด้วยน้ำตาที่อาลัยพ่อ เป็นต้น

2.3 การแสดงความจงรักภักดี พสกนิกรชาวไทยจึงมีความเคารพและจงรักภักดีโดยการเป็นคนดีของสังคมไทย บทเพลงการแสดงความจงรักภักดี จำนวน 27 เพลง ได้แก่ เพลงพ่อจำลูก ร้องไห้ เพลงขอเป็นข้าราชการทุกชาติไป เพลงรักพ่อตลอดกาล เพลงฝากฟ้าไปบอกพ่อ เพลง น้ำตาไม่หยุดไหลชาวไทยคิดถึงพ่อ เพลงรักพ่อ รักแผ่นดิน เพลงคำสัญญาต่อหน้ารูปพ่อ เพลงรักสุดใจคือในหลวง เพลงทำดีเพื่อพ่อ เป็นต้น

2.4 การเทิดพระเกียรติ จากการศึกษาบทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช จำนวน 93 เพลง ผู้วิจัยแบ่งการศึกษา ดังนี้

1) การเทิดพระเกียรติโดยให้ความสำคัญระดับโลก ผู้ประพันธ์ได้นำเสนอเนื้อหา เกี่ยวกับการเทิดพระเกียรติพระองค์ท่านโดยให้ความสำคัญในระดับโลก มีจำนวน 7 เพลง ได้แก่ เพลงด้วยน้ำตาที่อาลัยพ่อ เพลงองค์เดียวในโลก เพลงพ่อคือผู้ให้ เพลงรักสุดใจคือในหลวง เพลงพ่อ เหนื่อยพอแล้ว เพลงรักพ่อตลอดกาล และเพลง 13 ตุลาฯอาลัยพ่อ

2) การเทิดพระเกียรติเป็นมหाराชา พบว่าบทเพลงการเทิดพระเกียรติเป็นมหา ราชา มีจำนวน 20 เพลง ได้แก่ เพลงน้ำตาไม่หยุดไหลชาวไทยคิดถึงพ่อ เพลงวอนฟ้า ขอเกิดเป็นข้าราชการทุกชาติไป เพลงคืนสู่สวรรค์ เพลงองค์ภูมิินทร์ มหาราชา เพลงพระราชบิดา เพลงเพื่อพ่อ หลวงไทย เพลงดาวเรืองเพื่อพ่อ เพลงพ่อภูมิพล เพลงคืนสู่สวรรค์ เพลงเล่าสู่หลานฟัง เพลงพ่อของ ฉันทน์ เป็นต้น

3) การเทิดพระเกียรติในลักษณะทั่ว ๆ ไป พบบทเพลงการเทิดพระเกียรติในลักษณะทั่ว ๆ ไป จำนวน 7 เพลง ได้แก่ เพลงเสด็จพ่อ ร.9 เพลงโอ้พระคีนสรวง เพลงเรารักพระเจ้าอยู่หัว เพลงดอกดาวเรืองเพื่อพ่อ เพลงส่งพ่อคืนฟ้า เพลงพ่อคือผู้ให้ เพลงฝากฟ้าไปบอกพ่อ

3. กลวิธีทางภาษาในบทเพลงแสดงความไว้อาลัย

กลวิธีทางภาษาที่นำเสนอผ่านบทเพลงแสดงถึงความรู้สึกนึกคิดของผู้แต่งที่มีในบทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ภายหลังจากการเสด็จสวรรคต พบว่ามีกลวิธีการประพันธ์ที่น่าสนใจในเรื่อง การใช้คำ การใช้โวหาร สัญลักษณ์และการนำเสนอ ดังต่อไปนี้

1. การใช้คำ เนื้อหาของบทเพลงตามที่ผู้ประพันธ์ต้องการสื่อ่นั้น มีกลวิธีในการแต่งดังนี้

1.1 การเลือกใช้เสียงของคำ

1.1.1 การเล่นเสียงสัมผัสสระ มีลักษณะต่อไปนี้ 1) สระเดียวเรียงกัน 2 คำ เรียกว่า เคียง ตัวอย่าง เพลงพ่อไม่ได้จากเราไปไหน 2) สระเดียวเรียง 3 คำ เรียกว่า เทียบเคียง ตัวอย่าง เพลงพ่อภูมิพล 3) การใช้สัมผัสสระชนิดกัน 2 คู่ เรียกว่า ทบเคียง ตัวอย่าง เพลงขอเป็นลูกพ่อ 4) การใช้คำที่มีเสียงสระเดียวกัน สองคำที่มีคำอื่นคั่นกลางหนึ่งคำอยู่ต้นวรรค หรือกลางวรรค เรียกว่า แทรกเคียง ตัวอย่าง เพลง ความฝันของพ่อ 5) การใช้คำสัมผัสสระสองคำมีสระอื่นคั่นกลาง หนึ่งคำอยู่ปลายวรรค เรียกว่า เทียมแอก ตัวอย่าง เพลงรักพ่อตลอดกาล 6) การใช้คำสัมผัสสระโดยมีคำอื่นคั่นกลางสองคำ เรียกว่า แทรกแอก ตัวอย่าง เพลงสิ่งดี ๆ ที่พ่อสอน

1.1.2 การเล่นเสียงสัมผัสอักษร สัมผัสอักษรที่ปรากฏในบทเพลงแสดงความไว้อาลัยพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีลักษณะดังต่อไปนี้ 1) ลักษณะเดียวเรียง 2 คำ เรียกว่า คู่ ตัวอย่าง เพลงวันที่พ่อไม่อยู่ 2) การใช้สัมผัสอักษรเรียงกันสามคำ เรียกว่า คำเทียมคู่ ตัวอย่าง เพลงรักสุดใจคือในหลวง 3) การใช้สัมผัสอักษรเรียงกันสี่คำซ้อน เรียกว่า เทียมรถ ตัวอย่าง เพลงพระราชานินทาน 4) การใช้สัมผัสอักษรเรียงกันห้าคำซ้อน เรียกว่า เทียบรถ ตัวอย่าง เพลงพ่อของไทย ในใจตลอดกาล 5) การใช้สัมผัสอักษรเรียงกันเป็นสองคู่ เรียกว่า คำทบคู่ ตัวอย่าง เพลงรักพ่อตลอดกาล 6) การใช้สัมผัสอักษรเรียงกันสามคำ เรียกว่า คำเทียมคู่ ตัวอย่าง เพลงฉันรักพระเจ้าอยู่หัว 7) การใช้สัมผัสอักษรสองคำโดยมีคำอักษรอื่นคั่นกลางหนึ่งคำ เรียกว่า แทรกคู่ ดังตัวอย่าง เพลงด้วยรักของพ่อ 8) การใช้สัมผัสอักษรสองคำโดยมีอักษรอื่นคั่นกลางสองคำ เรียกว่า แทรกรถ ตัวอย่าง เพลงเทวดาเดินดิน

1.2 ความหมายของคำ การนำบทเพลงที่นำมาศึกษามีการเลือกสรรคำมาใช้ได้เหมาะสมเป็นความหมายตรงเป็นส่วนมากและมีความหมายโดยนัยเปรียบเทียบกับบางพจนมถ คือ การเลือกสรรคำแปลกใหม่มาใช้เป็นการสร้างสรรค์ที่ผู้ประพันธ์ได้พยายามสรรคมาใช้เพื่อให้บทเพลงมีความงดงาม ความไพเราะ พบว่ามีการใช้กลวิธีในการสร้างความหมาย ดังนี้

1.2.1 การซ้ำคำ มีการ ซ้ำกันที่ต้นบาท ทำให้เกิดความเข้มข้นและเน้นหนักพบจำนวน 13 เพลง ได้แก่ เพลงขับเสภาเพื่อพ่อ เพลงเล่าสู่หลานฟัง เพลงอยู่บนฟ้านะพ่อจ๋า เพลงส่งพ่อคืนฟ้า เพลงไอ้พระคินสรวง เพลงหัวใจของพ่อ เพลงทูลกระหม่อมพ่อ เพลงหัวใจของพ่อ เพลงถึงคนบนฟ้า เป็นต้น ซ้ำที่ท้ายบาท พบจำนวน 5 เพลง ได้แก่ เพลงหัวใจของพ่อ เพลงคืนสู่สวรรค์ เพลงพ่อของฉันทน์ เพลงคำสัญญาต่อหน้ารูปพ่อ เพลงเทวดากลับฟ้า ซ้ำกันที่ต้นบาททุกบาท พบจำนวน 9 เพลง ได้แก่ เพลงคืนสู่สวรรค์ เพลงขับเสภาเพื่อพ่อ เพลง 13 ตุลา หนึ่งในหมู่ตรง เพลงเทวดาของ เพลงพ่อผู้สร้าง เพลงเสด็จประทับอยู่ เพลงเทวดาเดินดิน เพลงมองบนฟ้า เป็นต้น การซ้ำประโยค พบจำนวน 5 เพลง ได้แก่ เพลงเอาเทวดาองค์นั้นกลับคืนมา (พ่อภูมิพล) เพลงลูกสุดอาลัย เพลงความฝันของพ่อ เพลงวอนฟ้าขอเป็นข้ารองบาททุกชาติไป เพลงเทวดาเดินดิน

1.2.2 การสรรคำ บทเพลงที่นำมาศึกษามีการเลือกสรรคำมาใช้ได้เหมาะสมเป็นความหมายตรงเป็นส่วนมาก และมีความหมายโดยนัยเปรียบเทียบกับบางพจนมถและที่น่าสนใจ คือ การเลือกสรรคำแปลกใหม่มาใช้เป็นการสร้างสรรค์ที่ผู้ประพันธ์ได้พยายามสรรคมาใช้เพื่อให้บทเพลงมีความงดงาม ความไพเราะ พบว่ามีการใช้กลวิธีในการสร้างสรรค์ ดังนี้

1) การเลือกสรรคำเรียก หรือคำแทนพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 การใช้คำแทนพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ในบทเพลงแสดงความไว้อาลัยที่นำมาศึกษา ปรากฏว่ามีคำเลือกสรรมาใช้ ได้แก่ คำสรรพนามแทนพระองค์ พบจำนวน 13 เพลง ได้แก่ เพลงขับเสภาเพื่อ เพลงรักสุดใจคือในหลวง เพลงพ่อของฉันทน์ เพลงรักสุดใจคือในหลวง เพลงเอาเทวดาองค์นั้นกลับคืนมา (พ่อภูมิพล) เพลงไอ้พระคินสรวง เพลงรักพ่อตลอดกาล เป็นต้น คำนามแทนพระองค์ พบจำนวน 36 เพลง ได้แก่ เพลงไอ้พระคินสรวง เพลงพ่อภูมิพล เพลงพ่อคือผู้ให้ เพลงคืนสู่สวรรค์ผู้แต่ง เพลงบทเพลงถึงพ่อ เพลงฝากเพลงถึงพ่อ เพลงน้ำตาไม่หยุดไหลชาวไทยคิดถึงพ่อ เพลงดาวเรืองเพื่อพ่อ เป็นต้น

2) การใช้คำภาษาถิ่น พบการใช้คำภาษาถิ่นในบทเพลง จำนวน 3 เพลง ได้แก่ เพลงเล่าสู่หลานฟัง เพลงอีสานอาลัย เพลงลำภูไทด้วยหัวใจที่ฮักพ่อ

3) การใช้คำสามัญ เป็นคำสามัญแทนองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวแทนที่จะใช้ราชาศัพท์ พบจำนวน 5 เพลง ได้แก่ เพลงฉันทน์เกิดในรัชกาลที่ 9 เพลงเรื่องเล่าของพ่อ เพลง 13 ตุลาฯ อาลัยพ่อ เพลงพ่อภูมิ เพลงรักพ่อรักแผ่นดิน

4) การใช้คำราชาศัพท์ จากการศึกษาบทเพลงแสดงความไว้อาลัย ปราบภูค้ำราชาศัพท์ที่สะท้อนให้เห็นลักษณะเด่นของบทเพลงในการใช้คำราชาศัพท์ได้ถูกต้องตาม ระดับ พบจำนวน 39 เพลง ได้แก่ เพลงกษัตริย์แห่งประชาธิปไตย เพลงขอเป็นข้าราชการทุกชาติไป เพลงพ่อของไทยในใจตลอดกาล เพลงขอเป็นข้าราชการทุกชาติไป เพลงรักสุดใจคือในหลวง เพลง ผากเพลงถึงพ่อ เพลงฟ้าร้องไห้ เพลงร่มโพธิ์ทองของแผ่นดิน เพลงเทวดากลับฟ้า เป็นต้น

5) การใช้จำนวนนับ คือ จำนวนที่นับสิ่งของต่าง ๆ ปริมาณในทาง คณิตศาสตร์ ซึ่งแสดงให้เห็นว่ามีมากหรือน้อยเพียงใด นอกจากนี้ ยังพบว่ามีกรนำเอาจำนวนนับมา ใช้แต่งบท เป็นส่วนประกอบในการประพันธ์ พบจำนวน 2 เพลง ได้แก่ เพลงเดิมพันที่ยิ่งใหญ่ เพลง วอนฟ้าขอเทวดาคืน

1.3 การใช้คำพ้องความหมาย คือ ศัพท์หนึ่งคำอาจมีความหมายเหมือนกันแต่ ต่างกันที่การเขียนและการออกเสียง พบการใช้คำพ้องความหมายในบทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช จำนวน 93 เพลง จำแนกได้เป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1.3.1 กลุ่มคำที่มีความหมายว่าตาย จากการศึกษาบทเพลงแสดงความไว้อาลัย ที่ใช้กลุ่มคำที่มีความหมายว่า “ตาย” จำนวน 26 เพลง และพบว่าการใช้กลุ่มคำที่มีความหมาย ว่า “ตาย” จำนวนทั้งสิ้น 9 คำ ได้แก่ สู่สวรรคต สวรรค์ กลับคืนสวรรคต คืนสู่สวรรคต เสด็จสู่แดนสวรรคต สู่สวรรคาลัย สุวิมาน เสด็จสู่สวรรคาลัย เสด็จสวรรคตครุโล สู่สัมปรายนิรันดร์ ตัวอย่าง เพลงขับเสภา เพื่อพ่อ เพลงส่งพ่อกลับสวรรคต เป็นต้น

1.3.2 การใช้กลุ่มคำที่มีความหมายว่าเศร้าโศก จากการศึกษา พบจำนวน กลุ่มคำที่มีความหมายว่า “เศร้าโศก” ในบทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีจำนวน 31 เพลง 23 คำ ได้แก่ โศก โศกา ร่ำร้อง ร้องไห้ เศร้า สุดอาลัย รันทด สะอื้น กล้ากลืน ร่ำไห้ อาลัย ร่ำหา โหยหวน ครวญคร่ำ รัญจวน อารมณ์ เศร้าใจ ความเศร้า สะอื้นให้ ระทม ร่ำร้อง เศร้าโศก แสนอาลัย ตัวอย่าง เพลง 13 ตุลาอาลัยพ่อ เพลงองค์ภูมิินทร์ มหาราชา เป็นต้น

2. การใช้โวหาร เป็นศิลปะการใช้ภาษาในการถ่ายทอดอารมณ์และความรู้สึกนึกคิด ของผู้ประพันธ์เพลงและเพิ่มความงามแห่งถ้อยคำภาษาที่ใช้ในการประพันธ์ เพื่อให้ผู้ฟังเพลินเกิด ความเข้าใจในเนื้อหาของเพลงได้ชัดเจนขึ้น ในการศึกษาการใช้โวหารในบทเพลงแสดงความไว้อาลัย แด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ปรากฏผลดังนี้

2.1 นามนัย เป็นภาพพจน์ที่ใช้เรียกขานบุคคลโดยใช้ความหมายกว้างๆ รวมๆ เป็นสัญลักษณ์แทนบุคคลนั้น จากการศึกษาทวิวิธีทางภาษาในบทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พบว่านามนัยที่กล่าวแทนพระมหากษัตริย์ จำนวน 23 เพลง ได้แก่ เพลงน้ำตาไม่หยุดไหลชาวไทยคิดถึงพ่อ เพลงดาวเรืองเพื่อพ่อ เพลงพ่อภูมิพล เพลง

คืนสู่สวรรค์ เพลงเล่าสู่หลานฟัง เพลงคำสัญญาต่อหน้ารูปพ่อ เพลง 13 ตุลา (น้ำตาริน) เพลงพ่อของไทย ในใจตลอดกาล เพลงขับเสภาเพื่อพ่อ เป็นต้น

2.2 อุปลักษณ์ เป็นโวหารเปรียบเทียบของสองสิ่งที่ไม่จำเป็นต้องนำมาเปรียบเทียบกับกันว่าเป็นสิ่งเดียวกันหรือเท่ากันโดยใช้คำ “คือ” “เท่า” “เป็น” ในการเปรียบเทียบ กลวิธีทางภาษาในบทเพลงแสดงความไว้อาลัยที่นำมาศึกษาพบอุปลักษณ์ จำนวน 7 เพลง ได้แก่ เพลงน้ำตาไม่หยุดไหลชาวไทยคิดถึงพ่อ เพลงพระราชทานนิทาน เพลงหาที่สุดมิได้ เพลงพ่อไม่ได้จากเราไปไหน เพลงเทวดาของฉัน เพลงเดิมพันที่ยิ่งใหญ่ เพลงคืนสู่สวรรค์ เพลงขับเสภาเพื่อพ่อ

2.3 อุปมา เป็นโวหารเปรียบเทียบของสองสิ่งที่ไม่จำเป็นต้องนำมาเปรียบเทียบกับกันเหมือนกันในบทเพลงแสดงความไว้อาลัยแก่ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ที่นำมาศึกษาปรากฏ คำอุปมาเดี่ยวและคำอุปมาซ้อน ดังต่อไปนี้

2.3.1 คำอุปมาเดี่ยว เป็นคำอุปมาที่เป็นคำมูลอาจมี 1 หรือ 2 พยางค์ก็ได้ เช่น คำว่าดุษฎี ดั่ง เหมือน เสมือน ประดุจ เพียง เพียง จากการศึกษาพบคำอุปมาที่เป็นคำมูล จำนวน 11 เพลง ได้แก่ เพลงขับเสภาเพื่อพ่อ เพลงน้ำตาไม่หยุดไหลชาวไทยคิดถึงพ่อ เพลงขอเป็นข้าราชการทุกชาติไป เพลงรักเพื่อพ่อ เพลงโอ้พระคเณศวร เพลงทูลกระหม่อมพ่อ เพลงฝากเพลงถึงพ่อ เพลงฟ้าร้องไห้ เพลงสิ่งดี ๆ ที่พ่อสอน เป็นต้น

2.3.2 คำอุปมาซ้อน คือคำอุปมาที่ใช้คำมูล 2 คำ ที่มีความหมายเหมือนกันหรือคล้ายกันเพื่อใช้ในการเปรียบเทียบกัน ได้แก่คำว่า เปรียบปาน เปรียบดั่ง ดุจดั่ง ดุจดวง จากการศึกษา กลวิธีทางภาษาการใช้โวหาร พบคำอุปมาซ้อน จำนวน 5 เพลง ได้แก่ เพลงโอ้พระคเณศวร เพลงสวรรค์ใจร้าย เพลงข้าพระบาททุกชาติไป เพลงส่งพ่อคืนฟ้า เพลงไม่มีวันลืมพ่อ

2.4 ปฏิรูปพจน์ เป็นการใช้ข้อความที่ดัดแปลงมาจากข้อความอันเป็นที่รู้จักกันดี เช่น วาตะของ นักปราชญ์ รัฐบุรุษ กวี หรือ สุภาษิต คำพังเพยจากการศึกษา กลวิธีทางภาษาการใช้โวหาร พบการใช้ปฏิรูปพจน์ ดังต่อไปนี้

2.4.1 ปฏิรูปพจน์ที่ดัดแปลงมาจากพระปฐมบรมราชโองการ เป็นกระแสพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชในวโรกาสที่เสด็จขึ้นครองราชย์สมบัติมีข้อความว่า “เราจะครองแผ่นดินโดยธรรมเพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม” จากการศึกษาพบว่าในบทเพลงที่นำมาศึกษาผู้แต่งนิยมอัญเชิญมาเป็นโวหารปฏิรูปพจน์ จำนวน 5 เพลง ได้แก่ เพลงรอยยิ้มของพ่อ เพลงพ่อภูมิพล เพลงพ่อของไทย ในใจตลอดกาล เพลงรักสุดใจคือในหลวง เพลงพ่อจำลองร้องไห้

2.4.2 ปฏิรูปพจน์ที่ดัดแปลงมาจากพระราชดำรัสหลักการทรงงาน พระองค์ท่านพระราชทานหลักการทรงงาน ที่ทรงยึดการดำเนินงานในลักษณะทางสายกลางที่สอดคล้องกับสิ่งที่อยู่รอบตัวและสามารถปฏิบัติได้จริง หลักการทรงงานประการหนึ่งที่ทรงให้ความสำคัญ คือเรื่อง “รู้ รัก สามัคคี” จากการศึกษา พบว่าบทเพลงที่ผู้แต่งได้นำมาดัดแปลงเป็นโวหารปฏิรูปพจน์จำนวน 4 เพลง ได้แก่ เพลงทำดีเพื่อพ่อ เพลงรักพ่อ รักแผ่นดิน เพลงลูกขอสัญญา เพลงคำสัญญาต่อหน้ารูปพ่อ

2.4.3 ปฏิรูปพจน์ที่ดัดแปลงมาจากปรัชญาที่ชี้แนวทางการดำรงชีวิต แนวคิดปรัชญาความพอเพียง มาจากหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว หรือ “หลักการทรงงาน 23 ข้อ” ซึ่งพระองค์ได้ยึดถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานเสมอมา และได้ทรงพระราชทานเป็นแนวทางให้กับพลกนิกร ผู้แตงนิยมอัญเชิญมาเป็นโวหารปฏิรูปพจน์ ปรากฏในบทเพลงที่นำมาศึกษาจำนวน 4 เพลง ได้แก่ เพลงตามรอยพ่อหลวง ร.9 เพลงคืนสู่สวรรค์ เพลงคำสัญญาต่อหน้ารูปพ่อ เพลงองค์ภูมิินทร์ มหาราชา

2.4.4 ปฏิรูปพจน์ที่ดัดแปลงมาจากสำนวนไทย ผู้แต่งได้นำเอาความคิดรวบยอดของสำนวนไทยมาดัดแปลงในลักษณะโวหารปฏิรูปพจน์ ปรากฏในบทเพลงมีทั้งสำนวนเดิม สำนวนดัดแปลง และสำนวนใหม่ จากการศึกษาปฏิรูปพจน์ที่ดัดแปลงมาจากสำนวนไทย พบจำนวน 7 เพลง ได้แก่ เพลงกล่อมพ่อ เพลงหัวใจของพ่อ เพลงตามรอยพ่อหลวง ร.๙ เพลงรักพ่อรักแผ่นดิน เพลงสัญญาแห่งสยาม เพลงฟ้าร้องให้ เพลงสิ้นร่มโพธิ์ทอง

2.4.5 ปฏิรูปพจน์ที่ดัดแปลงมาจากบทเพลง เป็นการนำเนื้อหาเพลงเพลงชาติไทย มาดัดแปลงเป็นโวหารปฏิรูปพจน์ พบจำนวน 1 เพลง ดังต่อไปนี้ เพลงเพื่อพ่อ

2.5 บุคลาธิษฐาน คือ โวหารชนิดหนึ่งในโวหารภาพพจน์ที่มีลักษณะการสมมุติให้สิ่งที่ไม่ใช่มนุษย์ ให้มีอากัปกริยาท่าทาง ความรู้สึกนึกคิดเหมือน จากการศึกษาพบจำนวน 11 เพลง ได้แก่ เพลงพ่อของฉันท เพลงพ่อของไทย ในใจตลอดกาล เพลงพ่อจำลูกร้องให้ เพลงฟ้าร้องให้ เพลงส่งพ่อคืนฟ้า เพลงเทวดาเดินดิน เพลงพ่อคือผู้ให้ เพลงเสียงจากลูกของพ่อ เพลงสองมือพ่อ เพลงเติมพื้นที่ยิ่งใหญ่ เพลงบทเพลงถึงพ่อ

2.6 อติพจน์ เป็นการกล่าวเกินจริง ซึ่งเป็นความรู้สึกหรือความคิดของผู้กล่าวที่ต้องการย้ำให้ผู้ฟังรู้สึกหนักแน่นจริงจัง เน้นความรู้สึกให้เด่นชัดและน่าสนใจ โดยไม่เน้นความเป็นจริง จากการศึกษาพบจำนวน 17 เพลง ได้แก่ เพลงพ่อครับ เพลงกล่อมพ่อ เพลงน้ำตาไม่หยุดไหล ชาวไทยคิดถึงพ่อ เพลงฉันทเกิดในรัชกาลที่ 9 เพลงดาวเรืองเพื่อพ่อ เพลงของพ่อ เพลงด้วยรักของพ่อ เพลงขับเสภาเพื่อพ่อ เพลงพ่อภูมิพลเพลงคืนสู่สวรรค์ เพลงรักพ่อ รักแผ่นดิน เพลงGarland of The King (มาลัยของพ่อ เป็นต้น

2.7 ปฏิปุจฉา เป็นศิลปะการใช้คำถาม คือ คำถามที่ไม่ต้องการคำตอบ ใช้เพื่อเรียกร้องความสนใจหรือกระตุ้นให้เกิดความคิด จากบทเพลงที่นำมาศึกษาพบว่ามีการใช้โวหาร ปฏิปุจฉาจำนวน 13 เพลง ได้แก่ เพลงพ่อครับ เพลงแบบอย่างของลูก เพลงพ่อจ๋า เพลงวันที่พ่อไม่อยู่ เพลงเล่าสู่หลานฟัง เพลงพ่อยังอยู่ เพลงรักเพื่อพ่อ เพลงพ่อเหนื่อยพอแล้ว เพลงสัญญาแห่งสยาม เป็นต้น

3. สัญลักษณ์ คือ สรรพสิ่งใด ๆ ที่มีความหมายที่มีคุณสมบัติร่วมกันหรือเกี่ยวข้องกัน เช่น พระโพธิสมภาร เป็นสัญลักษณ์ของพุทธศาสนา บ้านเป็นสัญลักษณ์ของประเทศไทย เทวดาเป็นสัญลักษณ์ของพระเจ้าอยู่หัว วันที่ 13 ตุลาคม เป็นสัญลักษณ์แทนวันสวรรคตของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ดอกดาวเรืองเป็นสัญลักษณ์ของความรุ่งเรือง ดอกไม้จันทน์เป็นสัญลักษณ์ของความโศกเศร้าหรือความตาย จากการศึกษาโวหารสัญลักษณ์ที่ปรากฏในบทร้อยกรอง พบจำนวน 16 เพลง ได้แก่ เพลงพ่อครับ เพลงแบบอย่างของลูก เพลงน้ำตาไม่หยุดไหลชาวไทยคิดถึงพ่อ เพลงฉันทเกิดในรัชกาลที่ 9 เพลงดาวเรืองเพื่อพ่อ เพลงตามรอยพ่อหลวง ร.9 เพลงสวรรค์ใจร้าย เพลงพ่อภูมิพล เพลงหาที่สุตมิได้ เพลงฝากเพลงถึงพ่อ เป็นต้น

5.2 อภิปรายผล

รูปแบบบทประพันธ์ในบทเพลงแสดงความไว้อาลัยต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ผู้เขียนได้ใช้รูปแบบโครงสร้างของเพลงตามคติลักษณะ มีรูปแบบเอกบท รูปแบบทวิบท รูปแบบตรีบท สำหรับรูปแบบประเภทของแนวเพลง มีรูปแบบแนวเพลงตามประเภทของดนตรี แนวออร์เคสตรา (orchestra) หรือวงดุริยางค์ แนวโฟล์ค (Folk) แนวป๊อป (Pop Music) เพลงป๊อป แนวเพลงแร็ป (Rap) หรือ ฮิป-ฮอป (Hip-Hop) แร็ป หรือ ฮิป-ฮอป แนวเพลงเร็กเก้ (reggae) เร็กเก้ (reggae) แนวเพลงไทยเดิม และได้ใช้รูปแบบตามลักษณะคำประพันธ์ มีรูปแบบคำประพันธ์ใกล้เคียงฉันทลักษณ์เดิม ได้แก่ กลอนสุภาพ กลอนเสภา และกาพย์ยานี 11 ซึ่งสอดคล้องกับสอดคล้องกับงานวิจัยของปาริชาติ วินิจ (2542: 134) กล่าวว่าวรรณกรรมเพลงยอदनิยมในด้านรูปแบบส่วนใหญ่แล้ว พบว่า โครงสร้างของเพลงแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ แบบเอกบท แบบทวิบทพิเศษ และแบบตรีบท วรรณกรรมเพลงยอदनิยมโครงสร้างของเพลงแบบทวิบทพิเศษจะพบมากที่สุดอาจจะเป็นเพราะเป็นรูปแบบที่นักแต่งเพลงโดยทั่วไปนิยมแต่งกัน และสอดคล้องกับเนื้อหาของบทเพลงแสดงความไว้อาลัยต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ผู้ประพันธ์ได้เขียนด้วยการตั้งชื่อบทเพลงแสดงความไว้อาลัย เป็นการตั้งชื่อโดยใช้พระนามของพระองค์ร่วมกับวิธีการอุปลักษณ์ การตั้งชื่อโดยวิธีการอุปลักษณ์โดยเฉพาะ การตั้งชื่อโดยแสดงแนวคิดหลักจากเนื้อหาบท การตั้งชื่อโดยสื่อเจตนาของผู้ประพันธ์อย่างชัดเจน และการตั้งชื่อโดยใช้การระบุ วัน เวลา และเขียนเนื้อหาของบทเพลงแสดงความไว้อาลัย เกี่ยวกับเหตุการณ์การสวรรคตโดยการระบุวัน เวลา เหตุการณ์ ความเศร้า

สะท้อนใจในการสวรรคต สอดคล้องกับงานวิจัยของนิคม รัตนปรีชาชัย (2554: 294) ศึกษาเชิงวิเคราะห์การใช้ภาษาและเนื้อหาบทอาเศียรวาทที่สะท้อนภาพลักษณ์ของสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ พบว่า รูปแบบการนำเสนอเนื้อหาโดยการตั้งชื่อ บทอาเศียรวาท ได้แก่ การตั้งชื่อโดยใช้พระนามของพระองค์โดยเฉพาะ ตั้งชื่อโดยใช้พระนามของพระองค์ร่วมกับคำอื่น ตั้งชื่อโดยใช้พระนามของพระองค์ร่วมกับวิธีการอุปลักษณ์ ตั้งชื่อโดยใช้คำที่สื่อถึงพระองค์ร่วมกับคำอื่น ตั้งชื่อโดยใช้วิธีการอุปลักษณ์โดยเฉพาะ ตั้งชื่อโดยสื่อเจตนาของผู้ประพันธ์อย่างชัดเจน ลักษณะการตั้งชื่อบทอาเศียรวาท ที่นิยมมากที่สุด ได้แก่ การตั้งชื่อโดยการสื่อเจตนาของผู้ประพันธ์อย่างชัดเจน รองลงมาได้แก่ การตั้งชื่อโดยใช้พระนามของพระองค์ร่วมกับคำอื่นและแสดงแนวคิดหลัก ส่วนการตั้งชื่อโดยสื่อเจตนาของผู้ประพันธ์ ร่วมกับการระบุชื่อหน่วยงานและการตั้งชื่อโดยใช้พระนามของพระองค์ร่วมกับวิธีการอุปลักษณ์ เขียนเนื้อหาของบทเพลงแสดงความไว้อาลัยเกี่ยวกับพระราชกรณียกิจ ในด้านการปกครอง ด้านการเกษตร ด้านทรัพยากรน้ำ ด้านการเยี่ยมราษฎร ด้านการศึกษา ด้านการประชาสัมพันธ์ การแสดงความจงรักภักดี การเทิดพระเกียรติ โดยให้ความสำคัญระดับโลก การเทิดพระเกียรติเป็นมหाराชา การเทิดพระเกียรติในลักษณะทั่ว ๆ ไป ซึ่งสอดคล้องกับสอดคล้องกับบรรณวิทย์ รอดเจริญ (2552: 128) กล่าวว่า บทเพลงเทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช แม้จะมีความหลากหลายทั้งในด้านเนื้อหาและลีลาภาษา แต่ถึงกระนั้นก็ตามลักษณะร่วมที่ปรากฏในบทเพลงเทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ก็คือ บทเพลงที่มีลีลาภาษาไพเราะ งดงามเปี่ยมด้วยวรรณศิลป์และเนื้อหาที่ทรงคุณค่าส่งผลให้ผู้ฟังเพลงเกิดความรู้สึกเทิดทูนซาบซึ้ง สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณและทิวความจงรักภักดี มีความประทับใจแต่พระองค์ท่านตลอดไป และสอดคล้องกับ ชูศักดิ์ ศุภรณรงค์ (2545: 136) ได้ศึกษาวิเคราะห์บทร้อยกรองเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดช เนื่องในวโรกาสพระราชพิธีกาญจนาภิเษก จากวารสารและนิตยสาร พบว่า ด้านเนื้อหาและกลวิธีการแต่ง บทร้อยกรองดังกล่าว มีเนื้อหาเกี่ยวกับการเทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมากมายโดยเฉพาะการเทิดพระเกียรติโดยการให้ความสำคัญระดับโลก การเทิดพระเกียรติเป็นมหाराชา การเทิดพระเกียรติในลักษณะธรรมดาทั่วไป และเนื้อหาเกี่ยวกับพระราชกรณียกิจ ด้านการปกครอง ด้านโครงการพระราชดำริต่าง ๆ ด้านศิลปวัฒนธรรม และด้านการเกษตร

กลวิธีทางภาษาที่ปรากฏในบทร้อยกรองแสดงความไว้อาลัยต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ได้ใช้กลวิธีทางภาษาการใช้คำ มีการเลือกใช้คำที่มีความหมายตรงเป็นส่วนมากและมีความหมายโดยนัยเปรียบเทียบบ้าง สิ่งที่น่าสนใจ คือ ใช้คำสรรพนามแทนพระองค์ คำนามเรียกพระองค์ การใช้คำซ้ำ คือ ใช้คำซ้ำกันที่ต้นบาท คำซ้ำที่ทำยบาท คำซ้ำกันที่ต้นบาททุกบาทและการซ้ำประโยค การใช้คำสามัญพบว่า คำสามัญเหล่านั้นมีความหมายลึกซึ้งกว่าศัพท์สูง ๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของอลิสา เลียงรินรมย์ (2549: 197) กล่าวว่า ลักษณะการใช้คำตามเกณฑ์การ

วิเคราะห์การใช้คำในเพลงลูกทุ่งของ สลา คุณวุฒิ มีการใช้คำที่สื่ออารมณ์ของมนุษย์ทุกด้าน มีการใช้คำสัมผัสทั้งสัมผัสพยางค์และสัมผัสสระเพื่อเพิ่มความไพเราะในบทเพลง การใช้คำซ้ำ การใช้คำซ้อน การใช้คำหลากหลาย เพื่อสื่อความหมาย มีการใช้คำสื่อความหมายลึกซึ้ง นอกเหนือจากคำที่มีความหมายโดยตรงแล้ว ยังใช้คำที่มีความหมายโดยนัย คำที่มีความหมายโดยบริบท คำที่มีความหมายโดยสถานการณ์ และคำที่มีความหมายโดยจิตประหวัด เป็นต้น การใช้สัมผัส มีสัมผัสสระ คือ การใช้คำที่มีเสียงสระเดียวกันและมีตัวสะกดในมาตราเดียวกัน ได้แก่ คำเคียง คำเทียบเคียง คำทบเคียง คำแทรกเคียง คำแทรกแอก และคำเทียบแอกและสัมผัสอักษร คือ การใช้คำที่มีพยางค์ต้นเสียงเดียวกันหรือเป็นเสียงพยางค์ประเภเดียวกัน ได้แก่ คำคู่ คำเทียบคู่ คำเทียบบรรด คำเทียบมรด คำทบคู่ คำแทรกคู่ และคำแทรกกรด สอดคล้องกับงานวิจัยของสมชิ้น เชี่ยวกุล (2537: บทคัดย่อ) กล่าวว่า เพลงของธงไชย แมคอินไตย์ มีลักษณะพิเศษทางภาษา คือ มีการใช้ถ้อยคำในลักษณะต่าง ๆ ได้แก่ การใช้ถ้อยคำง่าย ๆ เข้าใจได้ทันที การเล่นคำทั้งสัมผัสพยางค์และสัมผัสสระ การใช้คำเลียนเสียงธรรมชาติ คำซ้ำ คำที่มีจังหวะลีลา คำที่มีความหมายซ้ำ การใช้ภาษาพูดปนภาษาต่างประเทศ การใช้คำกลอนและมีการใช้สำนวนประเภทต่าง ๆ เกิดขึ้น สอดคล้องกับวีรวรรณ คลังกรณ์ (2540: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องบทเพลงลูกทุ่งของชาย เมืองสิงห์: การศึกษาเชิงวิเคราะห์ ผลการศึกษาพบว่า ด้านการใช้ภาษา ผู้ประพันธ์นิยมใช้ภาษาปากมากที่สุด โดย มีการใช้คำอุทาน คำซ้ำ คำแสดง คำภาษาต่างประเทศ คำซ้อน คำศัพท์ คำแสดง คำภาษาถิ่น ด้านการใช้โวหารภาพพจน์ พบว่า มีการใช้โวหารปฏิรูปพจน์ ปฏิบุจฉา อติพจน์ นามนัย อุปมา สัญลักษณ์ อุปลักษณ์ สมพจน์ บุคลาธิษฐาน และอติพจน์

สำหรับกลวิธีทางภาษาการใช้โวหาร การใช้โวหารในบทเพลงแสดงความไว้อาลัยต่อพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พบว่า ผู้เขียนได้ใช้โวหารในลักษณะ นามนัย อุปลักษณ์ อุปมา อติพจน์ ปฏิรูปพจน์ บุคลาธิษฐาน ปฏิบุจฉา สมพจน์ อุทาหรณ์ การเลือกใช้คำและการเลือกใช้โวหาร สอดคล้องกับ สายทิพย์ นุกูลกิจ (2537: 77 - 89) กล่าวว่า ผู้แต่งร้อยกรองในปัจจุบันมีวิธีการทำให้บทร้อยกรองของตนมีคุณค่า น่าสนใจ หลายวิธีการใช้คำ ผู้แต่งจะเลือกใช้คำที่เหมาะสมกับเนื้อหาสาระของบทร้อยกรองเพื่อแสดงความคิดและอารมณ์ การใช้โวหาร ผู้แต่งร้อยกรองนิยมใช้โวหารต่าง ๆ ดังนี้ ภาพพจน์ ได้แก่ วิธีการใช้ถ้อยคำเพื่อให้เกิดภาพ เช่น อุปมาอุปไมย อุปลักษณ์ สัญลักษณ์ อุทาหรณ์ เป็นต้น ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงภูมิปัญญาของผู้แต่งเพื่อโน้มน้าวใจของพสกนิกรให้ร่วมกันแสดงออกถึงความจงรักภักดีต่อพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

5.3 ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 ผลการวิจัยนี้สามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนภาษาไทยในเรื่องการใช้คำและกลวิธีทางภาษาที่ปรากฏในบทเพลง

1.2 ผลการวิจัยนี้สามารถนำไปเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาบทเพลงในด้านต่าง ๆ

2. ข้อเสนอแนะในงานวิจัยต่อไป

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาลักษณะของบทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ที่เน้นเนื้อหา รูปแบบของบทเพลง และกลวิธีทางภาษา แต่ยังมีประเด็นอื่น ๆ อีกที่น่าสนใจและสามารถนำไปศึกษาในโอกาสต่อไป เช่น

2.1 ควรศึกษาความคิดเห็นของคนไทยที่มีต่อบทเพลงแสดงความไว้อาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

2.2 ควรศึกษาบทเพลงของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชด้านกลวิธีการใช้ภาษา รูปแบบ และเนื้อหาของบทเพลง

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กาญจนา นาคสกุล และคณะ.(2524). **การใช้ภาษา**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เคล็ดไทย.
- กาญจนา ปราบปัญจะ.(2553). **การศึกษาลีลาการใช้ภาษาและกลวิธีการเขียนของ ว.วชิรเมธี**. ปริญญาโทศ.ม.(ภาษาไทย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กาญจนา วิชญาปกรณ์.(2542) **แนวทางการวิจัยวรรณคดี**. ภาควิชาภาษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยนเรศวร. (อัดสำเนา).
- กาญจนา ธรรมเมธี.(2519). **วิเคราะห์วรรณกรรมเฉลิมพระเกียรติสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น (พ.ศ. 2325-2411)**. ปริญญาโทศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, อัดสำเนา.
- กฤษดาวรรณ หงส์ลดารมภ์ และธีรบุษ โขศสุวรรณิช.(2551). **วัจนปฏิบัติศาสตร์**. กรุงเทพฯ: คณะอักษรศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กฤษดาวรรณ หงส์ลดารมภ์ และจันทิมา เอี่ยมานนท์.(2549). “บทบรรณาธิการ.” ใน **มองสังคมผ่านวาทกรรม**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กุหลาบ มัลลิกะมาส.(2550). **วรรณคดีวิจารณ์**. พิมพ์ครั้งที่ 13. กรุงเทพฯ: ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- _____.(2531). **ความรู้ทั่วไปทางวรรณคดีไทย**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- จินตนา ดำรงเลิศ.(2543). **วรรณกรรมเพลงลูกทุ่ง**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จันทิมา อังคพานิชกิจ.(2557). **การวิเคราะห์ข้อความ**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ชัยวัฒน์ หอวรรณภากร.(2544).**การสื่อความหมายและอุดมการณ์ในเพลงมหาวิทยาลัยโทรทัศน์** . กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชลธิรา กลัดอยู่.(2517). **การใช้ภาษาไทย**. กรุงเทพฯ: เคล็ดไทย.
- ชูศักดิ์ ศุภรันทน์.(2545). **วิเคราะห์บทร้อยกรองเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดช เนื่องในโอกาสพระราชพิธีกาญจนาภิเษก จากวารสารและนิตยสาร**. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์.
- दनัย ลิมปदनัย.(2522). **ดนตรีแห่งชีวิต**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์กราฟิคอร์ต.
- เด่นศิริ สิ้นสืบผล.(2542). **ผลการวิจัยเรื่องสุนทรียะทางภาษาไทยในวรรณกรรมเพลงสุนทราภรณ์**. มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์.
- เทพรัตน์ราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี. สมเด็จพระ.(2533). **ลูกทุ่งกับเพลงไทย: เส้นทางเพลงลูกทุ่งไทย**.สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. (อัดสำเนา).
- ธัญญา สังขพันธานนท์.(2539). **วรรณกรรมวิจารณ์**. กรุงเทพฯ : นาค.

ธงชัย ดิษโส.(2547). การศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมร้อยกรองเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระ

เจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช. วิทยานิพนธ์ สาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

นวรรธณ พันธุมธา.(2520). **การใช้ภาษา.** พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรสัมพันธ์.

_____.(2549) **คลังคำ.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ปาเจรา.

นิคม รัตนปรีชาชัย.(2554). **การศึกษาเชิงวิเคราะห์การใช้ภาษาและเนื้อหาบทอาศิรวาทที่สะท้อน ภาพลักษณ์
ของสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงสงขลานครินทร์ ราช นครินทร์.** กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

นพพร ดานสกุล.(2537). **รายงานการวิจัยเรื่องการวิเคราะห์วรรณกรรมเพลงลูกทุ่งของ จูเลี่ยม**

กิ่งทอง.สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ.

บรรจบ พันธุมธา.(2544). **ลักษณะภาษาไทย.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

บุญยงค์ เกศเทศ.(2524). **เขียนไทย.** พิมพ์ครั้งที่ 2. มหาสารคาม :ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.

_____. (2536). **แลลดวรรณกรรมไทย.** พิมพ์ครั้งที่ 1.กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

ปาริชาติ วินิจ.(2542). **รูปแบบและลักษณะการใช้ภาษาในวรรณกรรมเพลงยอดนิยม.** วิทยานิพนธ์

(กศ.ม.ภาษาไทย) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ปรีชา พิณทอง.(2532). **สารานุกรม ภาษาอีสาน-ไทย-อังกฤษ.** อุบลราชธานี : สำนักพิมพ์ศิริธรรม.

ปิยะ มณีวงศ์.(2544). **การเล่าเรื่องและวัจนลีลาในงานประพันธ์เนื้อร้องเพลงไทยสากลของระวี กังส**

นารักษ์.กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหิดล.

เปลื้อง ณ นคร.(2532). **ศิลปะแห่งการประพันธ์.** กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ข้าวฟ่าง.

พันทิพา สังข์เจริญ.(2528). **วิเคราะห์บทร้อยกรองเนื่องในวโรกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา 5**

ธันวาคม.วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ไพรัช มากกาญจนกุล.(2531). **หลักการแต่งเพลง.** กรุงเทพฯ : มปป.

เพิ่มพร ธนสีลังกูร.(2544). **วิเคราะห์วรรณกรรมเพลงของ สลา คุณวุฒิ.** วิทยานิพนธ์ มหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ภัทยา ภักดีบุรี.(2535). **การศึกษาวรรณกรรมเพลงของไพบูลย์ บุตรขัน.** สงขลา : ปริญญาพันธ์

กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ภัททิรา วิภาวิญญู.(2558). **กลวิธีทางภาษาที่ปรากฏในบทเพลงของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ.**

วารสารศิลปศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ: คณะศิลปศาสตร์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

มนทกานต์ ชีรนันทวัฒน์.(2544) **หน้าที่และอัตลักษณ์ของเพลงละครโทรทัศน์.** กรุงเทพฯ :

วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

รัตนา ทิมเมือง และ ศรัญญูทิศา ชนะชัยภูวพัฒน์.(2558). **การสื่อความหมายในบทเพลง**

เทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว. รายงานวิจัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.

ราชบัณฑิตยสถาน.(2546) **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542**. กรุงเทพฯ: บริษัทนานมีบุ๊คส์จำกัด.

ลักขณา สุขสุวรรณ.(2521).**วรรณกรรมเพลงลูกทุ่ง**. กรุงเทพฯ : ปริญญาณีพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

ลำเนา เอี่ยมสะอาด.(2539). **การวิเคราะห์เพลงไทยสมัยนิยมแนววีร็อค**. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วรารุช สุมาวงศ์.(2526). **เบื้องหลังเพลงดัง**. กรุงเทพฯ : บริษัท สยามออฟเซ็ท จำกัด.

วรรณลดา พิรุณสาร.(2543). **การสื่อความหมายในเพลงปลุกใจสี่เหล่าทัพ**. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วัชรภรณ์ อาจหาญ.(2535). **การศึกษาวิเคราะห์บทเพลงไทยสากลของสุนทราภรณ์**. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิภา กงกะนันท์.(2533). **วรรณคดีศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2, กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

_____. (2538). **พระเอกในวรรณคดีไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 1 .กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

วีรวรรณ คลังกรณ์.(2540). **บทเพลงลูกทุ่งของชาย เมืองสิงห์ : การศึกษาเชิงวิเคราะห์**. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ศรัณยา ขวัญทอง.(2545). **กลวิธีการใช้ภาษาในเพลงชุด “พักกายพักใจ” ของพงษ์สิทธิ์ คัมภีร์**.

เอกสารประกอบการสัมมนาการใช้ภาษาไทย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.

สายทิพย์ นุกุลกิจ.(2537). **วรรณกรรมไทยปัจจุบัน**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน.

สิริขญา คอนกรีต.(2556) **“เพลงลูกทุ่งอีสาน: อัตลักษณ์และการเมืองเชิงวัฒนธรรมของคนอีสานพลัดถิ่น.”** วิทยานิพนธ์ ปริญญาอักษรศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

_____. (2560). **กลวิธีทางภาษาในเพลงลูกทุ่งเพื่อสื่อสารอัตลักษณ์และการเมืองเชิงวัฒนธรรมของคนอีสานพลัดถิ่น**. วารสาร Veridian E-Journal ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์และศิลปะ ปีที่ 10 ฉบับที่ 2 เดือนพฤษภาคม – สิงหาคม.

สมชื่น เชี่ยวกุล.(2537). **การวิเคราะห์กลวิธีในการใช้ภาษาและเนื้อหาของเพลงของธงไชย แมคอินไตย์**. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สมเกียรติ รักขมณี.(2538). **โวหารภาพพจน์ในบทเพลงของธงไชย แมคอินไตย์**. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สุดาจันทร์ ไชยโวหาร.(2542). **ลักษณะการสื่อความทางเพศจากวรรณกรรมเพลงลูกทุ่งของนักร้อง**

สตรีในช่วง พ.ศ.2541.วิทยานิพนธ์ ศิลปะศาสตร์มหาบัณฑิตสาขาภาษาไทย(วรรณคดี).

มหาวิทยาลัย มหาสารคาม.

สุพรรณิ เหลือบุญชู.(2534). **สังคีตนิยม = Music appreciation.**มหาสารคาม : ภาควิชาดุริยางค์

ศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.

เสาวนีย์ สิกขาบัณฑิต.(2537). **การเขียนสำหรับสื่อการสื่อสาร.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์

ดวงกมล.

อภิญา เพ็ญฟูสกุล.(2546). **อัตลักษณ์ การทบทวนทฤษฎีและกรอบแนวคิด.** กรุงเทพฯ :

คณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ สาขาสังคมวิทยา สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.

อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์.(2532). **คำจำกัดความศัพท์ในภาษาศาสตร์สังคม.**กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่ง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

_____. (2533). **ภาษาศาสตร์สังคม.** กรุงเทพฯ: ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย

อรชรา เรือนคำ.(2536). **การศึกษาภาพสะท้อนสังคมลานนาและคุณค่าเชิงวรรณศิลป์จาก บทเพลง**

ของ จรัล มโนเพ็ชร. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

อรินยา บุญรัตน์พันธุ์.(2540). **การวิเคราะห์เพลงประกอบละครโทรทัศน์.**กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์

มหาบัณฑิต,มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อลิสลา เลียงรัตน์รัมย์.(2549). **ลีลาภาษาในเพลงลูกทุ่งของ สลา คุณวุฒิ.** กรุงเทพฯ. วิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพฯ.

อรรถวิทย์ รอดเจริญ.(2552). **ลีลาภาษาในบทเพลงเทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิ**

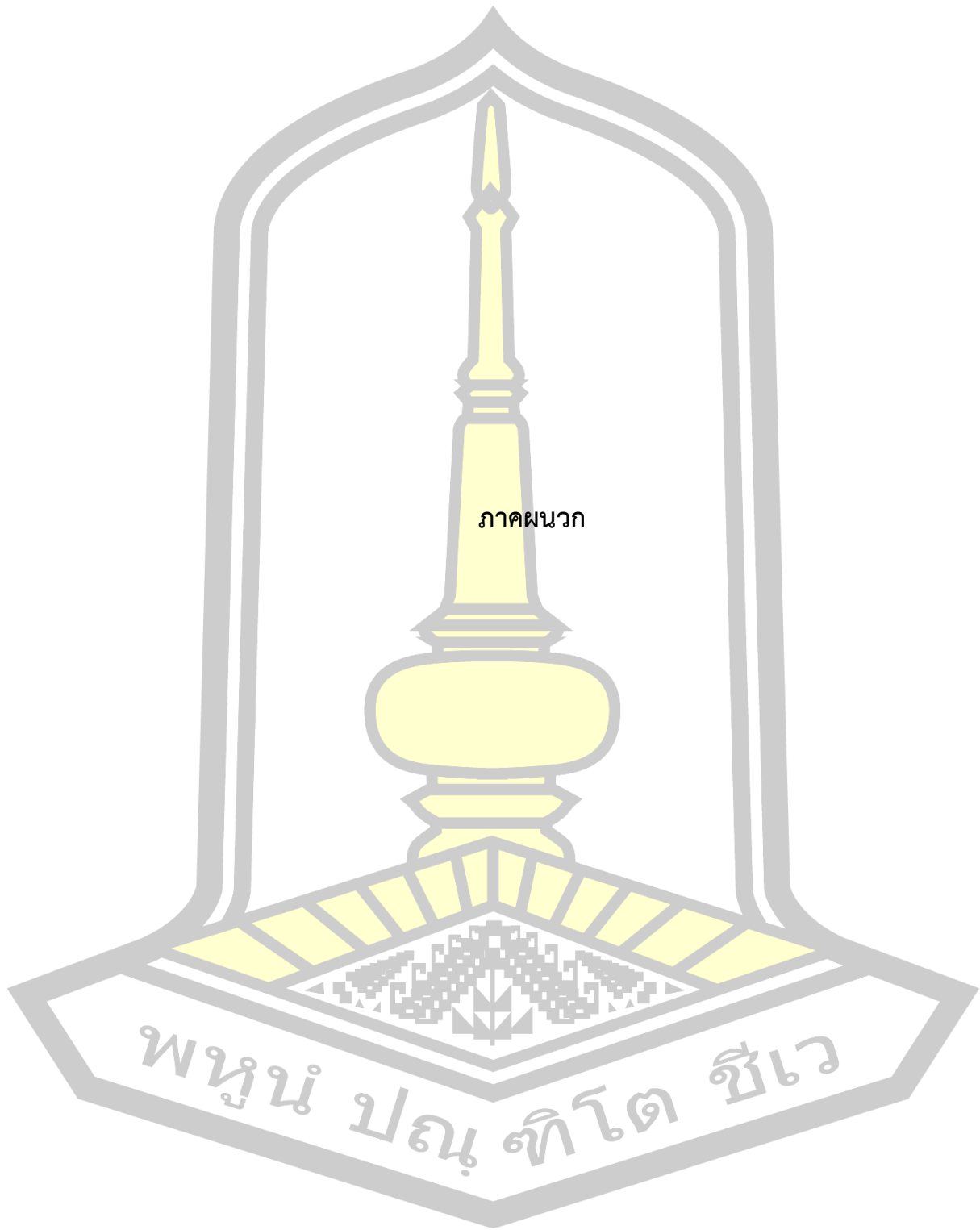
พลอดุลยเดช. วารสารมนุษยศาสตร์ ปีที่ 16 ฉบับที่ 1.

Hall,Stuart. (1990). "Cultural Identity and Diaspora." In **Identity: community,**

Dulture,Difference.Jonathan Rutherford,ed.London:Lawrence &Wishart.

Warren kidd. (2002). **Culture and identity.** New York: Polgrave.

พูน ปรณ ทิโต ชีเว

ภาคผนวก

พูนัน ปณฺ ทิโต ชีเว

1. เพลง พ่อครับ

ศิลปิน ฟองเบียร์

คำร้อง ฟองเบียร์

หยดน้ำตาไหลรินกว่าฝนที่ฟ้าที่ร่วงโรย
ลมพัดโชยไม่อาจเคลื่อนผ่าน ภาพจำของหัวใจ
ก็เรื่องราวที่พ่อสร้างสรรค์มากกว่าเม็ดทราย
ก็ล้านใจไม่พอให้ใช้ เพื่อจดจำ
ฉันมีวันนี้ได้เพราะอะไร
เพราะใคร ถ้าไม่ใช่ เพราะพ่อคนนี้
เกิดอีกทีก็ครั้งก็ยั้งต้องการจะเป็นลูกพ่อ
พรข้อเดียวที่ขอ ฟ้าโปรดบันดาลให้เป็นจริง
สิ่งหนึ่งหมื่นล้านใดไม่ต้องการเลยซักสิ่ง
ลูกขอแอบอิงใต้พระบารมีของพ่อ ไม่ว่าชาติไหน

2. เพลง แบบอย่างของลูก

ศิลปิน กิฟ วจิตรม (Gift My Project)

คำร้อง กิฟ วจิตรม นรเศรษฐโกศล

รู้ว่าลูกโชคดีแค่ไหน ได้เกิดในบ้านหลังนี้
ได้เกิดมาเป็นลูกพ่อ
รู้ว่าพ่อต้องเหนื่อยมากมายเท่าไร
พ่อทำทุกอย่าง ให้ลูกทุกคนได้ดี

ทุก ๆ คำที่พ่อบอกไว้ ทุก ๆ อย่างที่พ่อสอนให้
จะเป็นแนวทางให้ลูกก้าวเดินต่อไป

ลูกทุกคนจะเป็นคนดี ลูกทุกคนจะอยู่
ช่วยดูแลบ้านหลังนี้
เหมือนอย่างที่พ่อ ได้ทำมา

พูนปัญญาภิวัตน์ ชีว

วันนี้ พ่อต้องเดินกลับไป
 กลับไปสู่สรวงสวรรค์ บนฟ้าแสนไกล
 แบบอย่างที่คุณฝากไว้ ลูกจะจำไว้ในหัวใจ
 คิดถึงจริง ๆ วันนี้คิดถึงพ่อ

แบบอย่างที่คุณฝากไว้ ลูกจะจำไว้ในหัวใจ
 คิดถึงจริง ๆ วันนี้คิดถึงพ่อ
 คิดถึงจริง ๆ วันนี้ คิดถึงพ่อ

3. เพลง กล่อมพ่อ

ศิลปิน แพท สุธาสิโน
 คำร้อง นิติพงษ์ ห่อนาค

เหนื่อยล้า นานแล้ว เธอใช้เวลาชีวิตที่ผ่านมา
 เพื่อฉันและคนมากมาย
 ผ่านร้อน ผ่านหนาว เธอสร้างมันตามความฝันเกิดวันนี้
 เพราะรักและความจริงใจ
 จากนี้ วันนี้ มันถึงเวลาที่ฉันจะกล่อมเธอนั้น ให้พักให้นอนผ่อนคลาย
 หลับตา หลับตา มีเรื่องใดที่เคยคิดและห่วงใยนั้น ฉันขอให้ลืมมันไป

* หลับฝัน พบเจอแต่สิ่งสวยงาม นอนหลับอยู่บนปลายฟ้า
 สายลมจะโชยพัดมา ให้นอนสบาย

** ฝากฟ้า ตรึงนี้ ให้ฟ้าดูแลเธอได้ทุกย่างแทนฉัน
 เมื่อฉันและเธอห่างไกล

หลับตา หลับตา และใช้เวลาที่เหลือไปกับความฝัน
 ที่แสงงดงามในใจ

(* , **)

ด้วยความฝัน ที่แสงงดงามในใจ ด้วยความรัก
 คิดถึงเหลือเกิน จากหัวใจ

4. เพลง น้ำตาไม่หยุดไหล ชาวไทยคิดถึงพ่อ

ศิลปิน เพชร สหรัตน์

คำร้อง เพชร สหรัตน์

หยดน้ำตาคนไทยไม่ยอมหยุดไหล
วันที่หัวใจชาวไทย แผลกสลาย
เจ็บสิบปี ที่รุ่มเย็น พ่อเป็นดั่งต้นไม้ใหญ่
ปกคลุมทั่วผืนดินไทย
วันนี้พ่อจากไป น้ำตาชาวไทยยังไหลริน

เสียงคนไทยรำร้อง พ่อมองและได้ยิน
พ่อยังส่งถวิลถึงทุกถิ่นทั่วฟ้าไทย
เราชาวไทยทุกคน สำนึกถึงบุญคุณอันยิ่งใหญ่
พ่อหลวงของปวงชาวไทย
ขอเป็นข้าราชการทุกชาติไป
พ่อหลวงของไทย สถิตอยู่ในใจเรา

หยดน้ำตาไม่ยอมหยุดไหล
เราชาวไทยล้วนคิดถึงพ่อ
แผ่นดินสยามसानทอ รวมเป็นหนึ่งใจ
พระภูมิพลราชา คือพ่อผู้ให้อันยิ่งใหญ่
วันนี้ น้ำตาชาวไทย ไม่ยอมหยุดไหล
พวกเราชาวไทย อาลัยพ่อของแผ่นดิน

เสียงคนไทยรำร้อง พ่อมองและได้ยิน
พ่อยังส่งถวิลถึงทุกถิ่นทั่วฟ้าไทย
เราชาวไทยทุกคน สำนึกถึงบุญคุณอันยิ่งใหญ่
พ่อหลวงของปวงชาวไทย
ขอเป็นข้าราชการทุกชาติไป
พ่อหลวงของไทย สถิตอยู่ในใจเรา

พูน บุญเกิด ชิว

หยดน้ำตาไม่ยอมหยุดไหล
 เราชาวไทยล้วนคิดถึงพ่อ
 แผ่นดินสยามสานทอ รวมเป็นหนึ่งใจ
 พระภูมิพลราชา คือพ่อผู้ให้อันยิ่งใหญ่
 วันนี้ น้ำตาชาวไทย ไม่ยอมหยุดไหล
 พวกเราชาวไทย อาลัยพ่อของแผ่นดิน

น้ำตาไม่ยอมหยุดไหล
 พวกเราชาวไทย อาลัยพ่อของแผ่นดิน

5. เพลง ฉันทเกิดในรัชกาลที่ 9

ศิลปิน เสก Loso (โลโซ)

คำร้อง เสก Loso (โลโซ)

ฉันทเกิดในรัชกาลที่เก้า
 ฉันทเกิดบนพื้นแผ่นดินไทย
 อยู่ใต้ร่มพระโพธิสมภาร
 มีพ่อหลวงยึดเหนี่ยวหัวใจ
 ท่านทรงรักและห่วงใยประชาชน

13 ตุลาคม ที่ผันผ่าน หัวใจฉันทแตกสลาย
 ตะวันที่เคยส่องแสง ดับมืดมิดลงทันใด
 พ่อของแผ่นดินไทย จากไปแล้ว

เพลง เพลงนี้ คือเพลงของพ่อ
 อยากแค่ขอให้พ่อได้ยิน
 แม้นร้องให้น้ำตาไหลท่วมแผ่นดิน
 แค่อยากจะร้องเพลงให้พ่อได้ยิน
 ว่าฉันทรักพ่อ

เพลง เพลงนี้ คือเพลงของพ่อ
 อยากแค่ขอให้พ่อได้ยิน

พูน ุต ชีเว

แม่นรื่องให้น้ำตาไหลท่วมแผ่นดิน
 แค่อยากจะร้องเพลงให้พ่อได้ยิน
 ว่าฉันรักพ่อ

จากนี้ ชีวิตจะเป็นอย่างไร
 ฉันคงต้องเดินต่อไป
 จะจดจำคำสอนที่พ่อเคยบอกไว้
 ฉันจะเป็นพลังของไทยตลอดกาล
 จะเป็นคนดีของพ่อและประเทศไทย

เพลง เพลงนี้ คือเพลงของพ่อ
 อยากแค่ขอให้พ่อได้ยิน
 แม่นรื่องให้น้ำตาไหลท่วมแผ่นดิน
 แค่อยากจะร้องเพลงให้พ่อได้ยิน
 ว่าฉันรักพ่อ

เพลง เพลงนี้ คือเพลงของพ่อ
 อยากแค่ขอให้พ่อได้ยิน
 แม่นรื่องให้น้ำตาไหลท่วมแผ่นดิน
 แค่อยากจะร้องเพลงให้พ่อได้ยิน
 ว่าฉันรักพ่อ

เพลง เพลงนี้ คือเพลงของพ่อ
 อยากแค่ขอให้พ่อได้ยิน
 แม่นรื่องให้น้ำตาไหลท่วมแผ่นดิน
 แค่อยากจะร้องเพลงให้พ่อได้ยิน
 ว่าฉันรักพ่อ

แค่อยากจะร้องเพลงให้พ่อได้ยิน
 ว่าฉันรักพ่อ

6. เพลง พ่อจำ

ศิลปิน พริกไทย – Peekah

คำร้อง พริกไทย

ฝัน ฉันทคงแค่ฝันร้าย
ไม่จริงใช่ไหม ใครช่วยปลุกฉันที่
หาย หายไปหมดแล้วใจ พ่ออยู่ที่ไหน หนูคิดถึงเหลือเกิน

พ่อ พ่อไม่ต้องเหนื่อยแล้ว

พ่อ หนูขอโทษนะ

พ่อ พ่อไม่ต้องห่วงหนู

ขอให้พ่อหลับให้สบาย

พ่อจำพ่อจะอยู่ในใจเสมอ

พ่อจำลูกจะจำและทำทุกคำสอน

พ่อไม่ต้องกังวล หนูจะไม่ทะเลาะกันแล้ว ให้พ่อห่าง

พ่อจำพ่อจะอยู่ในใจ

พ่อจำลูกจะจำและทำทุกคำสอน

พ่อไม่ต้องกังวล หนูจะขอเป็นลูกของพ่อทุกชาติไป

7. เพลง ด้วยหัวใจของพ่อ

ศิลปิน K ปกาศิต

คำร้อง K ปกาศิต

ยืนอยู่ตรงนี้ เกิดจากตรงนี้ และจากวันนี้ไป

ฉันจะขอตายอยู่ที่ตรงนี้ ที่บ้านของพ่อ

อยู่อย่างพอดี มีแค่พอใช้ พ่อท่านสอนไว้ทุกคำ

ฉันยังทำตามอยู่ ทุก ๆ วัน จำคำพ่อขึ้นใจ

น้ำตารินไหลหลังออกมาเป็นสาย

มันแตกสลายไปทั้งหัวใจเมื่อรู้ว่า

พ่อจำ.. จากไปแล้วคงไม่กลับมา
ทุกซัระทมร่างกายโดนพิษโรคร้าย

อีกทั้งคนเลวคอยพูดทำลายด้วยวาจา
ไอ้พ่อจำ.. เหนื่อยนัก พักให้สบาย
และจากตอนนี้ ที่อยู่ตรงนี้ อาจจะมีเสียใจ
แต่ฉันจะลุกขึ้นสู้ ไม่ไปไหน ด้วยหัวใจของพ่อ

8. เพลง ดาวเรืองเพื่อพ่อ

ศิลปิน ณกรณ์ ชูรักษ์
คำร้อง ณกรณ์ ชูรักษ์

ปลูกดอกดาวเรืองเหลืองทั่วแผ่นดิน
ถวายองค์ภูมิินทร์พ่อแห่งแผ่นดินของลูกไทย
ถึงเวลาส่งพ่อสู่ฟ้าอำไพ
เหนือกลางอีสานไต้ยังทำใจไม่ได้สักคน
เห็นดอกดาวเรืองเหลืองงามอร่ามตา
ประกายเจิดจ้าแต่ต้องน้ำตาร่วงหล่น
เพราะดอกไม้จันทน์หันเข้ามาปะปน
หัวใจลูกไทยปีป็นสุดจะทนกลั่นน้ำตาได้

ไอ้..โอ..ฟ้า..ไม่เมตตาชาวดิน
รู้ไหมลูกไทยทั่วถิ่นแทบจะสิ้นลมหายใจ
เอาพ่อกลับคืนสวรรค์เร็วเกินไป
พระคุณพ่อหลวงยิ่งใหญ่ไม่ทันจะได้ตอบแทน

เห็นดอกดาวเรืองเหลืองงามสุดตา
แทนใจไพร่ฟ้าบอกว่ารักพ่อทั่วแดน
เหนี่ยวรั้งไม่ได้ก็จะรวมใจแนบแน่น
ทำดีถวายตอบแทนเพื่อแผ่นดินพ่อภูมิพล

พูน บอดี้ โท ชูเว

9. เพลง เพลงของพ่อ

คำร้อง/ทำนอง ประวิทย์ แซ่ล้อ

อ้อมกอด รอยยิ้ม ที่อบอุ่น
 สัมผัส เสียง สำเนียง ที่คุ้นเคย
 วันนี้ไม่มีอีกแล้ว

รักเท่านั้นส่งถึงกัน แม้ตัวไกลใจผูกพัน
 เก็บคำสอนที่พ่อให้ไว้
 ใฝ่คิดถึงแทบขาดใจ ขอมีพ่อตลอดไป
 จำไม่มีวันลบเลือน

กลับไปย้อนมองดูที่รูปถ่าย น้ำตามันก็ไหล
 อยู่เฉยๆ น้ำตาก็รินไหล หยดลงบนรูปถ่าย
 จดบันทึกลงไปทีหัวใจ คำสุดท้ายจากใจว่ารัก

จากวันนี้ไป ฉันจะขอทำตามคำสอน
 สิ่งทีแน่นอน ใช้ชีวิตแค่พอเพียง

รักเท่านั้นส่งถึงกัน แม้ตัวไกลใจผูกพัน
 เก็บคำสอนที่พ่อให้ไว้
 ใฝ่คิดถึงแทบขาดใจ ขอมีพ่อตลอดไป
 จำไม่มีวันลบเลือน

รักเท่านั้นส่งถึงกัน แม้ตัวไกลใจผูกพัน
 เก็บคำสอนที่พ่อให้ไว้
 ขอเป็นข้าราชการทุกชาติไป
 เก็บคำสอนของพ่อที่ยิ่งใหญ่
 เติบโตในใจตลอดกาล

พ่อ

ทิโต ชีเว

10. เพลง บทเพลงของพ่อ

ศิลปิน บุรินทร์ บุญวิสุทธิ์

คำร้อง ตริย ภูมิรัตน์

ทุกครั้งที่ฉันได้ฟังบทเพลงของพ่อ
เห็นภาพพ่อเล่นดนตรี ฉันก็สุขใจ
ต่อให้ไกลไปสุดแดนดิน หัวใจเรายังได้ยิน
อยู่แห่งหนใด เหมือนท่านอยู่ใกล้

หากลูกได้มีโอกาสร้องเพลงถึงพ่อ
ก็ไม่อาจหาคำใดเพียงพอ เพื่อบรรยาย
ทุกสิ่งที่ท่านเคยได้ทำ ลูกทุกคนยังจดจำ
มันช่างมากมาย มากมายเหลือเกิน

ในหัวใจ หลายครั้ง มีพ่อมอบพลังให้สู้
คอยชี้ทาง ให้รู้ มีบทเรียนไว้คอยหนุนใจ
ทุกครั้งที่ลูกได้ยิน เพลงของพ่อเมื่อไร
หัวใจเหมือนมีพลัง ยึดสู้ไหว

หากฉันได้ร้อง บทเพลงถึงพ่อ
ฉันคงจะขอ ร้องว่ารักพ่อ สุดหัวใจ
มาช่วยกันร้อง แสดงความรักที่มากมาย
ให้ทุกท่วงทำนอง ให้ทุกคำที่ร้อง
ให้เปล่งออกมาจากความรัก ของหัวใจคนไทย

ต่อให้ไกลไปสุดแดนดิน หัวใจเรายังได้ยิน
อยู่แห่งหนใด เหมือนท่านอยู่ใกล้

ในหัวใจ หลายครั้ง มีพ่อมอบพลังให้สู้
คอยชี้ทาง ให้รู้ มีบทเรียนไว้คอยหนุนใจ
ทุกครั้งที่ลูกได้ยิน เพลงของพ่อเมื่อไร
หัวใจเหมือนมีพลัง ยึดสู้ไหว

พูน
แม่
เต
ชิว

หากฉันได้ร้อง บทเพลงถึงพ่อ
ฉันคงจะขอ ร้องว่ารักพ่อสุดหัวใจ
มาช่วยกันร้อง แสดงความรักที่มากมาย
ให้ทุกท่วงทำนอง ให้ทุกคำที่ร้อง
ให้เปล่งออกมาจากความรัก ของ

หากฉันได้ร้อง บทเพลงถึงพ่อ
ฉันคงจะขอ ร้องว่ารักพ่อ สุดหัวใจ
มาช่วยกันร้อง แสดงความรักที่มากมาย
ให้ทุกท่วงทำนอง ให้ทุกคำที่ร้อง
ให้เปล่งออกมาจากความรัก ของ หัวใจคนไทย

11. เพลง ตามรอยพ่อหลวง ร.9

13 ตุลา น้ำตาคนไทยต้องหล่น
องค์สมเด็จพระมหาลงภูมิพล ร่มโพธิศรัทธา
ฉันเกิดในรัชกาลนี้ ประเทศนี้ภูมิใจเป็นหนักหนา
มีพ่อหลวงทรงพระนามว่า ภูมิพลอดุลยเดช

จะทำวันนี้ให้ดีกว่าที่เป็นอยู่
เพื่อจะถวายพ่อหนูให้ท่านชื่นใจ
จะรักแผ่นดินให้มากกว่าเดิม
ช่วยเสริมสร้างสรรค์สังคมใหม่
เทอดทูนพระกษัตริย์ไว้ เหนือสิ่งใดทั้งปวง

ท่านไม่ใช่ผู้วิเศษ ที่เรียกฟ้าเรียกฝน
แต่ท่านสร้างลม สร้างฝนให้คนไทยชื่นฉ่ำ
อีก ๓ ปรีชา ยิ่งล้ำนานาประการ

ศิลปิน บ.เบิร์ล
คำร้อง บ.เบิร์ล

บอกแนวทางให้ลูกนั้นเดิน
 ไม่ระหกระเหินตามรอยพ่อสั่ง
 เศรษฐกิจพอเพียงยังนำ ทำให้คนเพียงพอ

จะทำวันนี้ให้ดีกว่าที่เป็นอยู่
 เพื่อจะถวายพ่อหนูให้ท่านชื่นใจ
 จะรักแผ่นดินให้มากกว่าเดิม
 ช่วยเสริมสร้างสรรค์สังคมใหม่
 เเทอดทูนพระกษัตริย์ไว้ เหนือสิ่งใดทั้งปวง

ท่านไม่ใช่ผู้วิเศษ ที่เรียกฟ้าเรียกฝน
 แต่ท่านสร้างลม สร้างฝนให้คนไทยชื่นฉ่ำ
 อีก ๘ ปรีชา ยังล้ำนานาประการ
 บอกแนวทางให้ลูกนั้นเดิน
 ไม่ระหกระเหินตามรอยพ่อสั่ง
 เศรษฐกิจพอเพียงยังนำ ทำให้คนเพียงพอ

ท่านไม่ใช่ผู้วิเศษ ที่เรียกฟ้าเรียกฝน
 แต่ท่านสร้างลม สร้างฝนให้คนไทยชื่นฉ่ำ
 อีก ๘ ปรีชา ยังล้ำนานาประการ
 บอกแนวทางให้ลูกนั้นเดิน
 ไม่ระหกระเหินตามรอยพ่อสั่ง
 เศรษฐกิจพอเพียงยังนำ ทำให้คนเพียงพอ
 ฉันทจะขอ เดินทางรอยพ่อฉันต่อไป

พูน บุญเกิด ชีวะ

12. เพลง วันที่พ่อไม่อยู่

ศิลปิน ธนกฤต พานิชวิทย์

คำร้อง อศิร วงษ์แข็ง , ธนกฤต พานิชวิทย์

เงื่อนไชของกาลเวลา ทำให้คนเราต้องไกล
แต่รับความจริงไม่ไหว เมื่อพ่อไม่อยู่
หมอกหนาวในฤดูฝน บนฟ้าพ่อเป็นเช่นไร
สวรรค์ดีจริงใช่ไหม ยังอดห่วงไม่ไหว

ฝากทุกดวงดาวบนฟากฟ้า ส่งต่อทุกหัวใจ บอกให้พ่อรู้
ขอให้พ่อหลับ พักให้หายเหนื่อย พ่อจะอยู่ในใจ
พ่อไม่ต้องห่วง ลูกจะเดินต่อ แบบที่พ่อเคยสอนไว้
เติก้น้อยที่ยังอ่อนแอ วันนี้เพิ่งได้เข้าใจ
รองเท้าที่พ่อถอดไว้ สอนใจเราอยู่
เกิดเป็นลูกพ่อคนนี้ ชาตินี้โชคดีเหลือเกิน
จะขอเป็นดินให้พ่อ ให้พ่อได้เดินทุกชาติไป

หมื่นล้านคำว่ารัก ลอยขึ้นบนฟ้า พ่อได้ยินไหม คิดถึงพ่อ..
เกิดเป็นลูกพ่อคนนี้ ชาตินี้โชคดีเหลือเกิน
ลูกขอเป็นดินให้พ่อ ได้เดินทุกชาติไป

13. เพลง พ่อภูมิพล

ศิลปิน ยืนยง โอภากุล

คำร้อง ยืนยง โอภากุล

พ่อท่องไปใกล้ไกลทุกถิ่น เหยียบพื้นดินทุกตารางนิ้ว
จากยอดดอยยอดภูสูงลิ่ว ถึงชายเลนชายป่าโกงกาง
นำแนวทางที่คิดไว้ก่อน เข้าไปสอนไปบอกไปสร้าง
แก้ปัญหาให้อย่างถูกต้อง นำความหวังสู่สังคมไทย

หนักเท่าใดไม่เคยคิดบ่น ประชาชนต้องสุขสบาย

ยอมทุ่มเทพระวรกาย แลกกับครองแผ่นดินโดยธรรม

วัน 13 ตุลาคมฟ้าดับ ฟอนอนหลับลาจากเราไป
น้ำตาหลุกท่วมพื้นเมืองไทย สุดอาลัย พ่อภูมิพล

พ่อเจ้าอยู่หัว พ่อภูมิพล
ของประชาชน คนไทยทั้งชาติ
เราขอตามรอยพ่อ ตามเบื้องพระยุคลบาท
จอมกษัตริย์นักปราชญ์ ผู้หยาดเหงื่อหลังรดโลมดิน

วัน 13 ตุลาคมฟ้าดับ ฟอนอนหลับลาจากเราไป
น้ำตาหลุกท่วมพื้นเมืองไทย สุดอาลัย พ่อภูมิพล

พ่อเจ้าอยู่หัว พ่อภูมิพล
ของประชาชน คนไทยทั้งชาติ
เราขอตามรอยพ่อ ตามเบื้องพระยุคลบาท
จอมกษัตริย์นักปราชญ์ ผู้หยาดเหงื่อหลังรดโลมดิน

พ่อเจ้าอยู่หัว พ่อภูมิพล
ของประชาชน คนไทยทั้งชาติ
เราขอตามรอยพ่อ ตามเบื้องพระยุคลบาท
จอมกษัตริย์นักปราชญ์ ผู้หยาดเหงื่อหลังรดโลมดิน
จอมกษัตริย์นักปราชญ์ ผู้หยาดเหงื่อหลังรดโลมดิน

14. เพลง เล่าสู่หลานฟัง

ศิลปิน สลา คุณวุฒิ
คำร้อง สลา คุณวุฒิ

นั่งเบิ่งเทียนชัย ที่จุดไว้หน้ารูปในหลวง
หลานน้อยมาท้วง ว่าเป็นหยิ่งลุงจึงร้องให้
เช็ดน้ำตาบ่ทัน จักสืบทอดหลานว่าจั่งได้
ตั้งแต่ในหลวงจากไป หัวใจก็จุกน้ำตา

ชาตินี้เกิดมา ก็ท่องคำว่าทรงพระเจริญ
แม่พ่อพาเอ็น พระเจ้าอยู่หัวกราบไหว้เด้อเหล่า
คนไทยทั้งแผ่นดินนี้ บารมีในหลวงรักษา
กอดหลานเบิ่งรูปข้างฝา น้ำตาไหลมาตอนไหน

สิบอักษกัจังไต๋ บอกรักอย่างไรให้พ่อได้ยิน
เสียงร้องไห้ของคนบนดิน ได้ยินถึงฟ้าหรือไม่
สิทำความดี รักสามัคคีที่พ่อสอนไว้
เป็นวิธีบอกรักแบบใหม่ ถวายบุญให้ พ่อบนสวรรค์

เล่าสู่หลานฟัง บอกรักดัง ๆ ด้วยการทำดี
รักพ่อแบบนี้ ปัดเรื่องร้ายพาไทยข้ามผ่าน
ที่ในหลวงท่านทรงห่วงใย คืออยากให้คนไทยรักกัน
หากเรารักพระองค์ท่าน ก็ต้องช่วยกันตามรอยความดี

สิบอักษกัจังไต๋ บอกรักอย่างไรให้พ่อได้ยิน
เสียงร้องไห้ของคนบนดิน ได้ยินถึงฟ้าหรือไม่
สิทำความดี รักสามัคคีที่พ่อสอนไว้
เป็นวิธีบอกรักแบบใหม่ ถวายบุญให้ พ่อบนสวรรค์

เล่าสู่หลานฟัง บอกรักดัง ๆ ด้วยการทำดี
รักพ่อแบบนี้ ปัดเรื่องร้ายพาไทยข้ามผ่าน
ที่ในหลวงท่านทรงห่วงใย คืออยากให้คนไทยรักกัน
หากเรารักพระองค์ท่าน ก็ต้องช่วยกันตามรอยความดี

พูนุ่ ปณุ่ ทิโต ชีเว

15. เพลง คีนส์สุวรรณค์

ศิลปิน แอ๊ด คาราบาว

คำร้อง พระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี

บนฟ้ามีดาวล้านดวง
แต่ไม่โชติช่วงไปกว่าดวงจันทร์ธา
บนดินมีแสนราชา
แต่ไม่เด่นไปกว่าพ่อภูมิพล
พ่อคือราชาผู้เหนือราชัน
พ่อคือดวงจันทร์ทอแสงนวลใย
พ่อคือความรักรุ่งเรืองพุ่งไป
ชูชูจิตใจของประชาชน

เจ็ดสิบปีแห่งการครองราชย์
พ่ออย่างพระบาทเยือนทุกแห่งหน
ไทยทั้งประเทศคามเขตความจน
พ่อบุกฝ่าจนพอยู่พอกิน
ไทยทั้งประเทศคามเขตความจน
พ่อบุกฝ่าจนพอยู่พอกิน

เจ็ดสิบปีแห่งการครองราชย์
พ่ออย่างพระบาทเยือนทุกแห่งหน
ไทยทั้งประเทศคามเขตความจน
พ่อบุกฝ่าจนพอยู่พอกิน
ไทยทั้งประเทศคามเขตความจน
พ่อบุกฝ่าจนพอยู่พอกิน

ยี่สิบหกตุลา คีนวันฟ้าเปิด
พ่อผู้ประเสริฐคีนส์สุวรรณค์
ทวยไทยถ้วนหน้าน้ำตานองอนันต์
ส่งพ่อสู่ชั้น ดุสิตาลัย
ทวยไทยถ้วนหน้าน้ำตานองอนันต์
ส่งพ่อสู่ชั้น ดุสิตาลัย

พจนานุกรมศัพท์ โศก วิชา

16. เพลง พ่อของฉัน

ศิลปิน กุ้ง สุธิราช วงศ์เทเวศน์

คำร้อง กุ้ง สุธิราช วงศ์เทเวศน์

ยังเสียใจอยู่ไม่หาย
วันที่พ่อของฉันจากไป
แล้วอีกไม่นานเท่าไร
น้ำตาที่ไหลไม่เคยแห้งไปสักที

ดินฟ้าฉันยังร้องไห้
น้ำตาคนไทยหลังไปทุกที
ในหลวงที่เราจงรักภักดี
บัดนี้พระองค์เสด็จสู่แดนสวรรค์

ยังยึดถือมั่นในคำสอน
พ่อหลวงห่วงชาวไทยทุกคน
พร้อมจะทำดีทุกวัน
เพื่อพ่อองค์นั้นที่เรารักชาวไทยบูชา

ดินฟ้าฉันยังร้องไห้
น้ำตาคนไทยหลังไปทุกที
ในหลวงที่เราจงรักภักดี
บัดนี้พระองค์เสด็จสู่แดนสวรรค์

ยังยึดถือมั่นในคำสอน
พ่อหลวงห่วงชาวไทยทุกคน
พร้อมจะทำดีทุกวัน
เพื่อพ่อองค์นั้นที่เรารักชาวไทยบูชา

17. เพลง พ่อยังอยู่

ศิลปิน ศิวรา เต็มชีพ

คำร้อง ศิวรา เต็มชีพ

ก็ همینล้านคำที่พ่อสั่งสอน
 ความหวังดีที่คอยพร่ำบอก
 ให้ลูกทุกคนได้จดจำ
 ก็ همینล้านคำที่พ่อบอกไว้
 จะน้อมรับเอาไว้ด้วยหัวใจ
 และจะทำให้พ่อได้รู้

ลูกคนนี้สัญญา จะไม่ทำให้พ่อเสียใจ
 และสัญญา จะเดินรอยตาม ที่พ่อได้วางเอาไว้

จากนี้และตลอดไป อีกนานแสนนานเท่าไร
 ด้วยรักด้วยหัวใจ จะเป็นคนดีให้พ่อ
 พ่อยัง มองอยู่บนฟ้า พ่อยัง คงอยู่ในหัวใจ
 ไม่เคยคิดว่าพ่อจากไปไหน
 แม้มากายพ่อจะจากไป
 แต่คำสอนที่พ่อบอกไว้ ยังคงอยู่

จากนี้และตลอดไป อีกนานแสนนานเท่าไร
 ด้วยรักด้วยหัวใจ จะเป็นคนดีให้พ่อ
 พ่อยัง มองอยู่บนฟ้า พ่อยัง คงอยู่ในหัวใจ
 ไม่เคยคิดว่าพ่อจากไปไหน
 แม้มากายพ่อจะจากไป
 แต่คำสอนที่พ่อบอกไว้ ยังคงอยู่

แม้มากายพ่อจะจากไป
 แต่คำสอนที่พ่อบอกไว้ ยังคงอยู่

พูน บุญเกิด ชีวะ

18. เพลง รักพ่อ รักแผ่นดิน

ศิลปิน เสถียร ทำมือ
คำร้อง เสถียร ทำมือ

ไต่ยินข่าว ลูกน้ำตาไหล มิ่งขวัญชาวไทย..จากไปแล้วหนา
พ่อภูมิพล..ของปวงประชา 13 ตุลา พ่อมาจากไป

หัวใจสลาย ร่ำให้ทั้งแผ่นดิน วันนี้สิ้น..แล้วองค์เหนือหัว
ทรงทำทุกอย่าง ยอมแม้สุขส่วนตัว
ทรงเหนื่อยเพื่อ..ชาวประชาอยู่ร่มเย็น

ทรงปิดทองหลังพระเรื่อยมา 70ปีแล้วหนา..ที่ทรงงาน
ไอ้พ่อจ๋า หลับให้สบาย สู่สวรรคาลัย อยู่ในวิมาน
ลูกอยู่ทางนี้ ลูกจะรักกัน สามัคคีแบ่งปัน..ตามคำพ่อสอน

รักของพ่อเหนือกาลเวลา สถิตคู่ฟ้า แผ่นดินนั้นยิ่งใหญ่
ไม่ว่าจะเกิด..ก็ชาติที่หนไหน
ขอเป็นข้ารับใช้..รองพระบาททุกชาติเอ๋ย

ทรงปิดทองหลังพระเรื่อยมา 70ปีแล้วหนา..ที่ทรงงาน
ไอ้พ่อจ๋า หลับให้สบาย สู่สวรรคาลัย อยู่ในวิมาน
ลูกอยู่ทางนี้ ลูกจะรักกัน สามัคคีแบ่งปัน..ตามคำพ่อสอน

รักของพ่อเหนือกาลเวลา สถิตคู่ฟ้า แผ่นดินนั้นยิ่งใหญ่
ไม่ว่าจะเกิด..ก็ชาติที่หนไหน
ขอเป็นข้ารับใช้..รองพระบาททุกชาติเอ๋ย

เรา เรารักพ่อ เรา เรารักพ่อ

เรา เรารักพ่อ เรา เรารักพ่อ

พูน บอดี้ทอ ชีเว

19. เพลง เรื่องเล่าของพ่อ

ศิลปิน นัธววัฒน์ มีดินดำ

คำร้อง นัธววัฒน์ มีดินดำ

ร้องเพลงถวายจากคนบ้านไกล ลูกพ่อคนนี้
 กลับออกจากใจที่มี นามนี้ใหม่ไทย หัวใจศิลป์
 ฝึกร้องฝึกรำ บนแผ่นดินพ่อ ทำมาหากิน
 พเนจรเหมือนคนพลัดถิ่น ชีวิตศิลปินหมอลำบ้านนา

13 ตุลาคม พ.ศ. 2559

พี่น้องชาวไทยของเขา

ได้เห็นเรื่องเศร้าต้องเสียน้ำตา

พ่อจากไปแล้ว 70 ปี พ่อคุ้มครองมา

เป็นบุญของลูกนี้มา ได้เกิดมาบนแผ่นดินของพ่อ

น้ำตาคลอเมื่อรู้ว่าพ่อจากไป

สิ่งที่ลูกๆ ทำได้ ร้อยล้านดวงใจ ส่งไปถึงพ่อ

คนอยู่ทางนี้เฮ็ดหยังบ่ถูก นั่งเศร้า กอซอ

ฟังข่าวเรื่องราวของพ่อ ผ่านหน้าจอเป็นเหมือนความฝัน

จะเก็บตำนานชั่วมกับชั่วมกลับไปไว้เป็นเรื่องราว

ลูกเกิดแผ่นดิน ร.9 พ่อของเราชื่อภูมิพล

ทุกคำพ่อสอน ให้รู้ค่ารู้ประมาณตน

พ่อรักลูกๆ ทุกคน พ่อคงอยากเห็นคนไทยรักกัน

น้ำตาคลอเมื่อรู้ว่าพ่อจากไป

สิ่งที่ลูกๆ ทำได้ ร้อยล้านดวงใจ ส่งไปถึงพ่อ

คนอยู่ทางนี้เฮ็ดหยังบ่ถูก นั่งเศร้า กอซอ

ฟังข่าวเรื่องราวของพ่อ ผ่านหน้าจอเป็นเหมือนความฝัน

พูน

ชีวะ

จะเก็บตำนานซ้ำกับซ้ำกลับไปเป็นเรื่องราว
 ลูกเกิดแผ่นดิน ร.9 พ่อของเราชื่อภูมิพล
 ทุกคำพ่อสอน ให้รู้ค่ารู้ประมาณตน
 พ่อรักลูกๆ ทุกคน พ่อคงอยากเห็นคนไทยรักกัน
 ขอเก็บไว้เป็นตำนาน เล่าสู่ลูกหลาน
 เรื่องเล่าของพ่อ

20. เพลง 13 ตุลา หนึ่งท่มตรง

ศิลปิน ชเนศ วรากุลนุเคราะห์
 คำร้อง ชเนศ วรากุลนุเคราะห์

หนึ่งท่มตรง นั่งลงหน้าทีวี
 หนึ่งท่มตรง รอดูข่าวในวันนี้
 วันที่ 13 ตุลา วันที่ฟ้าหม่นมืดพอดี
 คำคืนนี้รู้สึกไม่ดี ไม่สบายใจ

ได้ยินได้ฟัง ฟังมาเนิ่นนาน
 ได้ยินได้ฟัง อีกครั้งในวันนี้
 ตั้งแต่ตอนเช้าเป็นต้นมา และยิ่งหนาหูขึ้นทุกที
 คำคืนนี้รู้สึกไม่ดี ไม่สบายใจ

แม้จะเตรียมตัวมาตั้งนาน ฉันก็ยังหวั่นไหว
 แม้จะเตรียมใจมาตั้งนาน ฉันยังแทบขาดใจ

หนึ่งท่มตรง นั่งลงหน้าทีวี
 ข่าวที่ได้ยิน คือสิ้นแล้วในวันนี้
 วันที่ 13 ตุลา ร.ศ.235 พอดี
 ไม่มีอีกแล้ว ในวันนี้ แทบสิ้นใจ

ไม่มีอีกแล้ว ในวันนี้

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

21. เพลง สลาย (13 ตุลาคม 2559)

ศิลปิน แอ๊ป ฐวชิต วิไลโอฬาร

คำร้อง ฐวชิต วิไลโอฬาร

เมื่อได้พบเจอ กับเรื่องราวที่ฉันได้ฟังมา

ไม่ได้พบกับตา ก็ไม่เคยเชื่อเลย

แต่เมื่อรู้ความจริง สิ่งที่ฉันเผชิญ

สลาย ไป หมดแล้วใจ กับสิ่งที่เจอ

สลาย ลงไป ทั้งหัวใจ

กับความเปลี่ยนแปลงในวันนี้

สิ่งที่ไม่คาดฝัน แต่มันจะต้องเจอ

นั่นก็คือการจากลา แต่ว่าความจริงนั้น

มันทำให้ได้ยาก เพราะว่าฉันรักหมดใจ

ก็เมื่อรู้ความจริง สิ่งที่ฉันเผชิญ

สลาย ไป หมดแล้วใจ กับสิ่งที่เจอ

สลาย ลงไป ทั้งหัวใจ

กับความเปลี่ยนแปลงในวันนี้

22. เพลง คำสัญญาต่อหน้ารูปพ่อ

ศิลปิน ปิ่น ประภาสิทธิ์

คำร้อง ปิ่น ประภาสิทธิ์

สวรรค์ส่งพ่อมาดูแลแผ่นดินไทยนี้

ครบเจ็ดสิบปีแล้วฟ้าก็พาพ่อไป

กลับสู่วิมานสู่สรวงสวรรค์กาลย

ผองชนชาวไทยสุดอาลัยน้ำตาไหลนอง

13 ตุลาถึงเวลาที่พ่อต้องกลับ

ทวยเทพรอรับพ่อกลับดินแดนแสนไกล

เหลือเพียงคำสอนที่ดีฝากเราเอาไว้
เกิดเป็นคนไทยศาสนาใดต้องสามัคคี

ให้สัญญาได้ไหมคนไทยทุกคน
ยากดีมีจนทุกคนจะทำความดี
ทำดีเพื่อพ่อทำดีเพื่อแผ่นดินนี้
ให้สมกับที่เกิดมาบนประเทศไทย

ลูกขอสัญญาจะเป็นคนดีของพ่อ
จะสืบสานต่อทุกอย่างที่พ่อสร้างไว้
อยู่อย่างพอเพียงรักสามัคคีด้วยใจ
จะเกิดชาติใดชาติไหนขอเป็นลูกพ่อ

รวมใจล้านดวงส่งพ่อสู่สรวงสวรรค์
กราบพร้อมๆกันสัญญาต่อหน้ารูปพ่อ
เราจะเข้มแข็งจับมือกันเดินหน้าต่อ
พวกเรารักพ่อในหลวงของปวงชาวไทย
พวกเรารักพ่อภูมิพลมหาราช
"ขอเป็นข้ารองพระบาททุกชาติไป"

23. เพลง พ่อของไทยในใจตลอดกาล

ศิลปิน บุ่ม ปาจริย์

คำร้อง นรนนันท์ จันทรแก้ว

ดูน้ำทิพย์จากฟ้าชโลมแผ่นดิน
ไหลหลังรินทั่วแผ่นดินไทย
องค์ภูมิพระบารมียิ่งใหญ่ ของชาวไทยทั้งผอง
ภาพพ่อเพียงเสียงพ่อภูมิพลช่วยประชาชน

นั้งมีไม่หม่นหมอง ทรงครองธรรม
นำไทยไปตามครรลอง ทรงพระเจริญยก้อง
จากห้องใจคนไทยทุกดวง ต่างชาติ คอยถามทำไม

เหตุใด คนไทยจึงรักในหลวง ยากอธิบาย
 แต่ยอมตายโดยไม่หวั่นทรวง
 พ่อเหน้อย พ่อทุกข์ พ่อห่วง
 หยดน้ำจากฟ้ากลายเป็นน้ำตา
 ของประชาทั่วหล้าหลังไหล

ส่งพ่อหลวงเสด็จสู่สวรรคาลัย
 ชาตินี้ชาติหน้าชาติไหน
 คือพ่อหลวงของไทย ตลอดกาล

24. เพลงขับเสภาเพื่อพ่อ

ศิลปิน เก่ง ธชย

คำร้อง เก่ง ธชย

ยิ่งกว่าพระสุเมรุอินเอนลั่น
 หล้ามีดดับอัปแสงแรงแมลาย
 น้ำตารินทุกหย่อมย่านทุกบ้านเหี้ย
 ทรายทุกเม็ดดินทุกก้อนก็ร้อนรน
 ฐ ทรงเป็นทุกอย่างสร้างประเทศ
 ฐ ทรงเป็นดวงใจไทยประชา
 สิ้นพระองค์พระผ่านเกล้าของชาวไทย
 ราษฎร์จะจมน้ำตาตายลงพ่ายพับ
 ขอเสด็จสู่สวรรค ฌ ชั้นฟ้า
 ภูมิพลยังอยู่ไม่รู้วาย

ยิ่งกว่าสิ้นตะวันสิ้นจันทร์ฉาย
 โลกธาตุแตกสลายองค์ภูมิพล
 ใจดวงเศร้าจิตดวงโสกโลกสับสน
 เกื่อนดาวหล่นโลกอัปสั่นดับดินฟ้า
 ฐ ทรงศักดิ์ปักเศรษฐกิจกล้า
 ฐ ยাত্রาทุกถิ่นปฎิพินใด
 เสด็จสวรรคครรไลไปลาลับ
 น้ำตาหล่นวิบวิบลงพรุพราย
 ราษฎร์อยู่หลังยังน้ำตาไม่เหือดหาย
 ของพระองค์สู่สัมปรายนิรันด์เทอญ

พูน ปณ ทิโต ชีเว

25. เพลง ขอเป็นข้าราชการทุกชาติไป

ศิลปิน มดแดง จิราพร ,คำมอส พรขุนเดช

คำร้อง ทศพล อุดทา

(ญ) เกิดมาชาตินี้ ช่างมีบุญที่ยิ่งใหญ่
ได้เกิดบนผืนดินไทย ร่มเย็นเหนือใครในหล้า
(ช) เป็นบุญเหลือล้น ได้เกิดบนพื้นพสุธา
แผ่นดินที่องค์ราชา เปี่ยมพระมหากษัตริย์คุณ
(ญ) ขอเกิดเป็นข้า รongพระบาททุกชาติไป
ชาติหน้าหรือว่าชาติใด ขอเกิดในใต้ร่มใบบุญ
(ช) คนไทยทุกที่ อยู่ดีกินดีเป็นทุน
พสกไทยได้รับไอร่ม คำจุนจากองค์ราชา
(ญ) เราจะครอง แผ่นดินโดยธรรม

70ปีแล้ว ยังทรงทำเรื่อยมา
(ช) ทุ่มเทพระวรกาย ย้ำพระบาทไปทั่วทั้งพารา
พระเสโทหลังช่มพระกายา ดุจพระเมตตาเปี่ยมล้นเหลือเกิน
(ญ) กราบขอพรฟ้า เชิญดวงวิญญาพระภูวนาย
เสด็จสู่สวรรคาลัย สถิตย์ในวิมานนานเนิน
(ช) คนไทยทั่วหล้า ขอนำพาชาติไทยเจริญ
(ญ) ทุกรอยพระบาทดำเนิน เราจะเดินตามรอยพ่อหลวง
(ญ) เราจะครอง แผ่นดินโดยธรรม

70ปีแล้ว ยังทรงทำเรื่อยมา
(ช) ทุ่มเทพระวรกาย ย้ำพระบาทไปทั่วทั้งพารา
พระเสโทหลังช่มพระกายา ดุจพระเมตตาเปี่ยมล้นเหลือเกิน
(ญ) กราบขอพรฟ้า เชิญดวงวิญญาพระภูวนาย
เสด็จสู่สวรรคาลัย สถิตย์ในวิมานนานเนิน
(ช) คนไทยทั่วหล้า ขอนำพาชาติไทยเจริญ
(ญ,ช) ทุกรอยพระบาทดำเนิน เราจะเดินตามรอยพ่อหลวง
ทุกรอยพระบาทดำเนิน... เราจะเดิน...ตามรอยพ่อหลวง

26. เพลง ฮีโร่

ศิลปิน กุ้ง สุธิราช อาร์ สยาม
คำร้อง ณัฐภพ พรหมสุนทรสกุล

ถ้าไม่มีพ่อ ก็ไม่มีวันนี้

เกิดมาโชคดีที่ได้เป็นลูกของพ่อ

พ่อสร้าง พ่อสู้ สอนลูกอยู่อย่างเพียงพอ

พ่อसान พ่อก่อ เพื่อลูกของพ่อทุกคน

ทุกงานพ่อสร้าง พ่อนำทางเอาไว้

พ่อเดินย่ำไป หัวใจไม่เคยถอยร่น

ซื้อความเป็นอยู่ ช่วยเรารู้กับความจน

พ่อคิดพ่อค้น หนทางให้ไทยสุขี

หกสิบปีที่พ่อทุ่มเทลงไป

หกสิบล้านคนไทยน้อมใจขอสดุดี

หนึ่งเดียวในหล้า หากใครเทียบเทียมไม่มี

หนึ่งเดียววงศ์นี้ เป็นฮีโร่ในใจคนไทย

ถ้าไม่มีพ่อ ก็ไม่มีวันนี้

คนไทยโชคดีที่มีพ่อทำไว้ให้

ขอเดินตามพ่อ ทุกรอยที่พ่อย่ำไป

ให้พ่อสุขใจ เพราะลูกหลานไทยอยู่อย่างพอเพียง

หกสิบปีที่พ่อทุ่มเทลงไป

หกสิบล้านคนไทยน้อมใจขอสดุดี

หนึ่งเดียวในหล้า หากใครเทียบเทียมไม่มี

หนึ่งเดียววงศ์นี้ เป็นฮีโร่ในใจคนไทย

ถ้าไม่มีพ่อ ก็ไม่มีวันนี้

คนไทยโชคดีที่มีพ่อทำไว้ให้

ขอเดินตามพ่อ ทุกรอยที่พ่อย่ำไป

พูนปัญญาประชาชาติ ชีวี

ให้พ่อสุขใจ เพราะลูกหลานไทยอยู่อย่างพอเพียง

27. เพลง อยู่บนฟ้านะพ่อจ๋า

ศิลปิน รวมศิลปินคนอินล่ำ (รวมใจรักพ่อ)

คำร้อง ขอ เกษตรวิสัย

เหนื่อยมากแล้ว พ่อท่านเหนื่อยมากแล้ว
และไม่แคล้ว ถึงคราพักใจกาย
ภาพยังตรึงในตาย พ่ออย่าดินผืนทราย
เพื่อลูกสบาย เหนื่อยกายไม่เคยบ่น

กฐนสวรรค์ เกิดมาเพื่อจากไป
สิ่งเหลือไว้ ความดีที่ท่วมทับัน
ทุกถ้อยคำพร่ำสอน ลูกยังจำทุกคน
น้ำตาตั้งฝน วันนี้ไม่มีพ่อ

อยู่บนฟ้านะพ่อจ๋า น้ำตาของลูกเห็บหนาว
อยู่เป็นดาว พรางพราวอยู่บนนั้น
อยู่บนฟ้านะพ่อจ๋า ดินแดนวิไลสวรรค์
ให้พ่อสุขสรรค์ บนสวรรค์คำลีย์

อิฉาฟ้า เอาเทวดากลับไป
ก็ภูมิใจ เกิดมาได้มีท่าน
ขอตามรอยความดี รักพ่อคือรักกัน
พ่อกลับสวรรค์ ลูกนั้นจะทำความดี

อยู่บนฟ้านะพ่อจ๋า น้ำตาของลูกเห็บหนาว
อยู่เป็นดาว พรางพราวอยู่บนนั้น
อยู่บนฟ้านะพ่อจ๋า ดินแดนวิไลสวรรค์
ให้พ่อสุขสรรค์ บนสวรรค์คำลีย์

พูนปัญญาสู่โลกใหม่

อิจฉาฟ้า เอาเทวดากลับไป
ก็ภูมิใจ เกิดมาได้มีท่าน
ขอตามรอยความดี รักพ่อคือรักกัน
พ่อกลับสวรรค์ ลูกนั้นจะทำความดี

ขอตามรอยความดี รักพ่อคือรักกัน
พ่อกลับสวรรค์ ลูกนั้นจะทำความดี

28. เพลง รักเพื่อพ่อ

ศิลปิน สิงโต นำโชค
คำร้อง กิจจาศักดิ์ ตรียานนท์

เคยได้ยิน เคยได้ฟัง
เรื่องราวมากมายของพ่อ
ผ่านวันและคืนที่เราได้เดินตาม
ตั้งแสงตะวัน ดุจแสงสว่าง
นำทางชีวิตของตน
อาจมีบางหนที่เราได้ลืมไป

พ่อไม่เคยขอให้เรารักพ่อ
แค่เพียงขอให้เราได้รักกัน

แค่มองด้วยรัก
ก็จะเห็นเข้าไปถึงหัวใจที่อยู่ในนั้น
ที่มีกันและกันไม่เคยต่าง
หากพ่อมองอยู่บนนั้น
และได้เห็นคนไทยรักกันจะสุขเพียงไหน
คงไม่อยากเกินไปสักครั้งหนึ่ง
ให้เราได้รักกัน

พูน บุญเกิด ชิว

ครั้งหนึ่งในชีวิตนี้
ได้ฝ่าละอองธุลีพระบาท
จะขอน้อมนำตามคำสอน

แค่มองด้วยรัก
ก็จะเห็นเข้าไปถึงหัวใจที่อยู่นั้น
ที่มีกันและกันไม่เคยต่าง
หากพอมองอยู่บนนั้น
และได้เห็นคนไทยรักกันจะสุขเพียงไหน
คงไม่ยากเกินไปสักครั้งหนึ่ง
ให้เราได้รักกัน

อยู่ด้วยกันด้วยความเข้าใจ
ให้เราได้รักกัน
ให้พ่อได้สุขใจ

29. เพลง รักสุดใจคือในหลวง

ศิลปิน แก้ว มณีทรัพย์
คำร้อง ณกรณ์ ชูรักษ์

หนึ่งในดวงใจ ของชนชาวไทยทั่วหล้า
คือองค์ราชา พระบารมีเลิศล้ำ
ใช้หลักกปกครอง ตามครรลองทศพิธราชธรรม
มิให้ลูกไทยเหลื่อมล้ำ นำความสุขสู่ปวงประชา

70 ปี พระบารมีคุ้มเกล้า
ให้พองไทยเรา อยู่เย็นเป็นสุขทั่วหล้า
เหน็ดเหนื่อยเพียงใด พระวรกายอ่อนล้า
เสโทรินหลังกายา แก้ปัญหา ให้ชนชาวไทย

องค์เหนือหัวภูมิพล พระองค์เปี่ยมล้น
ด้วยบารมียิ่งใหญ่

พูน... ใจ... ชีวะ

ปวงประชา ต่างศรัทธาในน้ำพระทัย
ที่พระองค์ทรงให้ ลูกไทยทั่วทั้งแผ่นดิน

หนึ่งในดวงใจ ไม่มีใครเทียบพระองค์ท่าน
เทิดทูนตลอดกาล ประกาศไว้ให้โลกได้ยิน
เกิดเป็นคนไทย รักสุดใจคือพระเจ้าแผ่นดิน
ใครคิดย่ำยีหยามหมิ่น ให้ไร่แผ่นดิน สิ้นความเป็นคน

องค์เหนือหัวภูมิพล พระองค์เปี่ยมล้น
ด้วยบารมียิ่งใหญ่
ปวงประชา ต่างศรัทธาในน้ำพระทัย
ที่พระองค์ทรงให้ ลูกไทยทั่วทั้งแผ่นดิน

หนึ่งในดวงใจ ไม่มีใครเทียบพระองค์ท่าน
เทิดทูนตลอดกาล ประกาศไว้ให้โลกได้ยิน
เกิดเป็นคนไทย รักสุดใจคือพระเจ้าแผ่นดิน
ใครคิดย่ำยีหยามหมิ่น ให้ไร่แผ่นดิน สิ้นความเป็นคน

30. เพลง พระราชาในนิทาน

ศิลปิน เสถียรธรรมสถาน
คำร้อง มาเซน อาลี ซาห์

เขабอกพระราชา ที่อยู่ในนิทาน
จะใส่มงกุฏอันแสนสวยงาม
แต่ว่าราชาของฉัน เวลาออกไปทำงาน
มีเพียงหมวกเล็ก ๆ แค่นั้นใบ

เขาบอกพระราชา มีแต่คนรับใช้
จะไปไหนก็แสนจะสุขสบาย
แต่ว่าราชาของฉัน ทรงเหนื่อยล้ามากมายนาน
ลำบากเพื่อเราคนไทยทุก ๆ คน

พูน บุญเกิด โต ชิว

เขาบอกพระราชา นั่งอยู่บนบัลลังก์
ใส่เสื้อคลุมหนัง บนยอดปราสาทเสียดฟ้า
แต่ว่าราชาของฉัน ทรงเดินอยู่บนผืนหญ้า
เก้าอี้ของพระราชาคือพื้นดิน

เขาบอกพระราชา มาจากบนสวรรค์
ได้ฟังอย่างนั้น ฉันรู้มันคือความจริง
เพราะว่าราชาของฉัน คือเทวดาเดินดิน
ไม่เหมือนที่เคยได้ยินจากนิทาน

ท่านสอนให้เราพอเพียง ปากเพียรทำแต่ความดี
ทรงสอนมาเจ็ดสิบปีไม่เคยเหนื่อย
แต่แล้วข้อความจากฟ้า บอกว่าถึงเวลา
ท่านจะต้องทรงพักผ่อนแล้ว

ขอส่งให้เสียงเพลง ดังไปยังสวรรค์
ว่าพวกเรานั้น คิดถึงองค์พระราชา
ลูกจะทำแต่ความดี เหมือนที่พ่อเคยสอนมา
เพื่อให้พระราชาหลับสบาย

ขอส่งให้เสียงเพลง ดังไปยังสวรรค์
ว่าพวกเรานั้น คิดถึงองค์พระราชา
ลูกจะทำแต่ความดี เหมือนที่พ่อเคยสอนมา
เพื่อให้พระราชาหลับสบาย

ขอส่งให้เสียงเพลง ดังไปยังสวรรค์
ว่าพวกเรานั้น คิดถึงองค์พระราชา
ลูกจะทำแต่ความดี เหมือนที่พ่อเคยสอนมา
เพื่อให้พระราชาหลับสบาย

พูน บุญเกิด ชิว

ขอส่งให้เสียงเพลง ดังไปยังสวรรค์
ว่าพวกเรานั้น คิดถึงองค์พระราชา

31. เพลง ทำดีเพื่อพ่อ

ศิลปิน หมิง ร้อยเสียง
คำร้อง หมิง ร้อยเสียง

สายตาลูกนี้..ที่มองไม่เห็น
แต่สัมผัสเป็น ที่เห็นนั่นคือใจ
เนิ่นนานมาแล้วที่ลูกจำความได้
เรื่องราวยิ่งใหญ่ คนไทยจดจำ

เมื่อครั้งเนิ่นนานมาหลายสิบปี
พ่อหลวงเรานี้..ตรากตรำลำบาก
ช่วยเหลือผู้คน ประชาชนจนยาก
ผ่านความลำบาก ปวงประชาสุขสบาย

พ่อออกเยี่ยมเยือนถิ่นทุรกันดาร
สร้างสรรค์โครงการอันเป็นประโยชน์มากมาย
เดินทางขึ้นเหนือ ลงแถบอีสาน กลาง ใต้
ช่วยลูก ช่วยไทยให้มีแต่ความร่มเย็น

จะเหน็ดเหนื่อยสักเพียงไหน
เพื่อลูกไทย พ่อไม่เคยย่อท้อ
ให้อยู่อย่างเพียงพอ คำสอนของพ่อนั้นมีความหมาย
หยดหยาดแห่งอริน..ของพ่อ..ที่ซโลมและโถมกาย
เพื่อลูกหลานไทย..สุขทั้งกายใจทั่วทั้งแผ่นดิน

สายตาลูกนี้..แม้มองไม่เห็น
แต่สัมผัสเป็น ที่เห็นคือความดี
จึงได้ร้อยเรียงส่งสำเนียงที่มี
ขอสดุดีสำนึกในพระคุณ

จะเห็นดเหน้อยสักเพียงไหน
 เพื่อลูกไทย พ่อไม่เคยย่อท้อ
 ให้อยู่อย่างเพียงพอ คำสอนของพ่อนั้นมีความหมาย
 หยดหยาดเหงื่อริน..ของพ่อ..ที่ซโลมและโทรมกาย
 เพื่อลูกหลานไทย..สุขทั้งกายใจทั่วทั้งแผ่นดิน

สายตาลูกนี้..แม้มองไม่เห็น
 แต่สัมผัสเป็น ที่เห็นคือความดี
 จึงได้ร้อยเรียงส่งสำเนียงที่มี
 ขอสดุดีสำนึกในพระคุณ

จึงได้ร้อยเรียงส่งสำเนียงที่มี
 ขอสดุดีสำนึกในพระคุณ
 สมัครสมานเกื้อกูล รู้รักสามัคคี รู้รักสามัคคี

32. เพลง หาที่สุดไม่ได้

ศิลปิน สมชาย นิลศรี
 คำร้อง สมชาย นิลศรี

ชีวิตนี้ภูมิใจล้ำพัน
 ได้เกิดเป็นคนบนพื้นแผ่นดินไทย
 เกิดเป็นลูกราชาผู้ยิ่งใหญ่
 ผู้ครองแผ่นดินโดยธรรม

ในยามที่ลูกเดือดร้อน
 มีเทวดาลงมาแก้ไข
 แก้ปัญหาให้ลูกได้พ้นภัย
 ให้ชีวิตอยู่ดีกินดี

พูน บอดี้ทอ ชีเว

เหนืออีสานกลางใต้
 พ่อไปหาลูกได้ทุกที่
 บนทางยากเข็ญ อุปสรรคไม่จำเป็น
 สิ่งที่ยากเห็น คือลูกสบาย

หาที่สุดไม่ได้เลย คนไทยเอ๋ย เราโชคดี
 เกิดมาเป็นลูกพ่อท่านนี้ พ่อภูมิพล
 เราคนไทยภูมิใจล้นพ้น ลูกทุกคนจะเป็นคนดี
 จะเดินตามคำสอนที่พ่อนำชี้
 ชีวิตนี้ จะอยู่อย่างเพียงพอ

พ่อของฉันคือทเวดา
 เสด็จลงมาบนพื้นดิน
 สร้างฝนแก้ปัญหาที่ทำกิน
 ให้ลูกมีกิน มีใช้

ไม่สนใจคำว่าพระราช
 เดินหุงน้าป่าเขาลำเนาไพร
 เส้นทางจะใกล้หรือไกล
 ฉันจะไปหาลูกของฉัน

เหนืออีสานกลางใต้
 พ่อไปหาลูกได้ทุกที่
 บนทางยากเข็ญ อุปสรรคไม่จำเป็น
 สิ่งที่ยากเห็น คือลูกสบาย

หาที่สุดไม่ได้เลย คนไทยเอ๋ย เราโชคดี
 เกิดมาเป็นลูกพ่อท่านนี้ พ่อภูมิพล
 เราคนไทยภูมิใจล้นพ้น ลูกทุกคนจะเป็นคนดี
 จะเดินตามคำสอนที่พ่อนำชี้
 ชีวิตนี้ จะอยู่อย่างเพียงพอ

พูน บุญเกิด โต ชีวะ

33. เพลง ภาพที่เคยมีพ่อ

ศิลปิน ดงดู
คำร้อง ดงดู

ภาพที่เคยมองเห็นแต่ววันนี้ภาพนั้นหายไป
ภาพของพ่อยังอยู่ตรงนี้ ภาพของพ่อคนเดียวที่ลูกมี
ภาพที่เคยมองเห็นแต่ววันนี้ภาพนั้นหายไป
ภาพของพ่อยังอยู่ตรงนี้ ภาพของพ่อจะอยู่ในหัวใจเสมอไป

ยังจำวันนั้นได้ดี วันที่ลูกไม่เคยจะยอมใคร
ก็เลือดมันเดือดมันร้อน พร้อมชกพร้อมต่อยหากว่าลูกไม่พอใจ
ดิรันฟันแทงไม่สนว่าใครเป็นใคร มีเรื่องเข้าไปเข้ามา
กลับบ้านพร้อมรอยบาดแผล พ่อต้องททายาแดงพร้อมทั้งน้ำตา

แต่ลูกไม่เคยสนใจ เอามือที่แสนสกปรกไปผลักหนี
ทำร้ายน้ำใจของพ่อแต่กลับไปหวังเพื่อนหวังศักดิ์ศรี
รำคาญทุกครั้งทีพ่อขอร้องให้ลูกรู้จักการให้อภัย
แต่ว่าตอนนี้พ่อได้จากไปแล้ว ไ้ลูกโง่ ๆ คนนี้ถึงได้เข้าใจ

ไม่ว่าจะอยู่ที่ใด You always be my dad
สักชื่อไว้ที่หลัง I know you got my back
ที่ลูกมีวันนี้ได้นั้นก็ไม่แปลก
พ่อต้องแลกน้ำเหงื่อที่มากี่หยดแล้วละ
พ่อให้ลูกเกิดมาเป็นลูกพ่อทุกชาติไป

ไม่ว่าจะดีไม่ว่าจะร้าย until the day i died
ลูกสัญญาจะทำมันให้ดีที่สุด

ภาพที่เคยมองเห็นแต่ววันนี้ภาพนั้นหายไป
ภาพของพ่อยังอยู่ตรงนี้ ภาพของพ่อคนเดียวที่ลูกมี
ภาพที่เคยมองเห็นแต่ววันนี้ภาพนั้นหายไป
ภาพของพ่อยังอยู่ตรงนี้ ภาพของพ่อจะอยู่ในหัวใจเสมอไป

พ่อครับลูกอยากมีรถสปอร์ต ไม่ว่าจะ audi หรือว่า accord
 พ่อไม่มีเงินมีทองแต่ผมกลับมีใส่ Louis Vuitton
 ใช้ชีวิตแบบว่าตามสไตล์ แบบว่าตามสบาย
 Overdose still get high ใช้เงินแบบไม่ทันได้คิด
 พ่อไม่อยากให้ลูกของพ่อเดินในทางที่ผิด รักพ่อนะ

มองเห็นคุณค่าของเงิน ไม่เคยมองเห็นคุณค่าพ่อเลย
 ไม่ว่าจะสอนจะเตือนเท่าไรลูกไม่สนใจลูกกลับทำเฉย
 ไม่เคยจะคิดพ่อเหนื่อยแค่ไหน ไม่เคยจะคิดที่จะสนใจ
 ไม่เคยจะคิดเป็นห่วงเป็นใย แต่ผมกลับรู้ในตอนที่สายไป

พ่อได้สั่งสอน ว่าชีวิตมันต้องก้าวเดินต่อไป
 ไม่ว่าจะงานใหญ่หรือว่างานเล็กลูกอย่ามัวท้อให้สู้ใหม่
 จงสุจริตทั้งกายใจ ปราศจากอคติโยนมันให้ไกล
 หมั่นหาความรู้ใหม่ ๆ ดี ๆ พัฒนาตนเองและสังคมไทย

ความเพียร อดสาหัส มุมานะและรับผิดชอบ
 ไม่ฉ้อโกง ไม่บิดเบือน จุดประสงค์แท้จริงในสิ่งที่มอบ
 ไม่ว่าจะงานจะยากจะเย็น บอกตัวลูกเองจะไปให้รอด
 ลูกยังคิดถึงคำสอนของพ่อเสมอ
 ขอสัญญาว่าจะทำและจำมันตลอดไป

ภาพที่เคยมองเห็นแต่วันนี้ภาพนั้นหายไป
 ภาพของพ่อยังอยู่ตรงนี้ ภาพของพ่อคนเดียวที่ลูกมี
 ภาพที่เคยมองเห็นแต่วันนี้ภาพนั้นหายไป
 ภาพของพ่อยังอยู่ตรงนี้ ภาพของพ่อจะอยู่ในหัวใจเสมอไป

ไม่ว่าพ่ออยู่ไหน จะไกลแสนไกลขนาดไหน
 พ่อยังเป็นพ่อของลูกเสมอไป
 ไม่ว่าพ่ออยู่ไหน จะไกลแสนไกลขนาดไหน

และขอเป็นลูกพ่ออย่างนี้ทุกชาติไป

34. เพลง น้ำตาท่วมไทย

ศิลปิน มินตรา น่านเจ้า

คำร้อง มินตรา ฐระยศ

ข้าพเจ้าเกิดในรัชกาลที่เก้า
องค์สมเด็จพระภูมิพล
พ่อหลวงของชาวไทย ศูนย์รวมใจผองชน
ตั้งฝน ซิโลมแผ่นดิน

งดงามงอกเงยผลิดอกออกผล ตั้งต้นไม้ใหญ่
ป้องภัย ให้ร่มเย็นทั่วทุกถิ่น
แต่วันนี้ น้ำตา ของชาวไทยไหลริน
ไร้เงาไม้ให้พักพิงหัวใจ

แผ่นดิน เปื่อน้ำตา
13 ตุลา น้ำตาท่วมไทย

ขอเป็นข้ารองบาท ทุกชาติไป

ขอเป็นข้ารองบาท ทุกชาติไป

ขอเป็นข้ารองบาท ทุกชาติไป

ขอเป็นข้ารองบาท ทุกชาติไป

ขอเป็นข้ารองบาท ทุกชาติไป

ขอเป็นข้ารองบาท ทุกชาติไป

ขอเป็นข้ารองบาท ทุกชาติไป

ขอเป็นลูกของพ่อ ทุกชาติไป

พูนปัญญาภิวัตน์ ชีว

35. เพลง ฝากเพลงถึงพ่อ

ศิลปิน แก้วฟ้า สหเพชร

คำร้อง แก้วฟ้า สหเพชร

แปดสิบเก้าพรรษาเหนื่อยมามากแล้ว

ไอ้พ่อร่มโพธิ์แก้ว ไม่มีอีกแล้วพ่อจำ

ชาวไทยรันทต ไบหน้าเป็อนหยดน้ำตา

ในเมื่อสวรรค์สั่งมา รับเทวดากลับคืน

สิบสามตุลา ตั้งว่าฝันร้าย เหมือนฟ้าฝากกลางใจ

น้ำตาเป็นสายสะอื่นต้องยอมจำนน ทุกคนนั้นไม่อาจฝัน

เรียกร้องขอพ่อกลับคืน พ่อก็ไม่ฟื้นขึ้นมา

ไม่ว่าพ่อจะอยู่ไหน ฝากเพลงลอยไป

อย่าได้เป็นห่วงเลยหนา

จดจำคำพ่อ อย่าท้อรับลูกขึ้นมา

เดินตามรอยเท้าบิดา แล้วมาหันหน้ารักกัน

เหนื่อยมามากนัก หยุดพักพ่อจำ

คิดถึงพ่อขึ้นมา แหงนมองดูฟ้าทุกวัน

สถิตกลางใจ จำไว้ชั่วลูกชั่วหลาน

เราเกิดในรัชกาลที่เก้า เล่าขานกันไป

ไม่ว่าจะเกิดชาติไหน ภูมิใจได้เป็นลูกพ่อ

36. เพลง เอาเทวดาองค์นั้นกลับมา(พ่อภูมิพล)

ศิลปิน นัตต้า

คำร้อง นัตต้า

สิบสามตุลา

น้ำตาเจิงนองไหลริน

มันยังไม่ชินเท่าไร

ไม่ชินเท่าไร กับความเสียใจ

พูนุ่ ปณุ่ ทิโต ชีเว

ลึบสามตุลา
 น้ำตา ไม่รู้มาจากไหน
 เหมือนฉันไม่มีลมหายใจ
 ไม่เหลืออะไรเลย

ตั้งแต่นั้นวันนั้น วันที่ท่านจาก
 มันปวดใจมากๆ ไม่รู้จะทำยังไง

ไม่อยากให้มีวันนี้ มันรู้สึกไม่ดี
 เหมือนว่าตอนนี้ ไม่มีแรงหายใจ
 หากมีโอกาสสักครั้ง
 อยากบอกให้คนข้างบนฟังได้ไหม
 เอาตัวของฉันไป เอาเทวดาองค์นั้นกลับคืนมา

ตั้งแต่นั้นวันนั้น วันที่ท่านจาก
 มันปวดใจมากๆ ไม่รู้จะทำยังไง

ไม่อยากให้มีวันนี้ มันรู้สึกไม่ดี
 เหมือนว่าตอนนี้ ไม่มีแรงหายใจ
 หากมีโอกาสสักครั้ง
 อยากบอกให้คนข้างบนฟังได้ไหม
 เอาตัวของฉันไป เอาเทวดาองค์นั้นกลับคืนมา
 เอาตัวของฉันไป เอาเทวดาองค์นั้น...กลับคืนมา

พูนุ ปณุ ทิโต ชีเว

37. เพลง รักพ่อ

ศิลปิน เป็ด ประกายเพชร

คำร้อง สุนิดา สมมีชัย

คำว่าพ่อ..บ่อาจเปรียบได้กับคำใด
 คำนี้ ยิ่งใหญ่ ความหมายเกินจะบรรยาย
 เป็นคำเว้าสั้น ๆ แต่มีความหมายจากใจ
 สื่อความหมาย เป็นตัวแทนของความเมตตา

ฮ้อยดวงใจ..ฮ่วมกันด้วยความปราณี
 สั่งสอนลูกนี้..ให้เป็นคนดีของสังคม
 มีจิตใจเมตตา หมั่นศึกษาศีลธรรม..
 จริยธรรม แล้วทำแต่คุณงามความดี

แต่แล้วก็ถึงวัน วันที่พ่อนั้นต้องจากไป
 น้อมส่งด้วยใจ ให้พ่อไปสู่สวรรค์
 ก่อนที่พ่อจะจากลา พ่อยังย้ำเป็นครั้งสุดท้าย
 ก่อนจะจากไป ให้เจ้าเฮ็ดดีทำดี

คุณของพ่อ..นั้นเปรียบตั้งภูเขากลับ
 คุณท้องมารดา..เปรียบเหมือนดั่งฟ้ากับดิน
 พระคุณล้นพ้นยิ่งใหญ๋ บ่อาจทดแทนหมดสิ้น
 ชาตินี้หน้ามีจริง ขอเป็นลูกพ่อตลอดไป

แต่แล้วก็ถึงวัน วันที่พ่อนั้นต้องจากไป
 น้อมส่งด้วยใจ ให้พ่อไปสู่สวรรค์
 ก่อนที่พ่อจะจากลา พ่อยังย้ำเป็นครั้งสุดท้าย
 ก่อนจะจากไป ให้เจ้าเฮ็ดดีทำดี

ชาตินี้หน้ามีจริง ขอเป็นลูกพ่อทุกชาติไป

38. เพลง พ่อเหน้อยพอแล้ว

กลุ่มศิลปิน นักร้อง นักดนตรีเชียงใหม่
คำร้อง เป้ - จักรพงศ์ เทียนวิจิตร

ก็ปีแล้ว ที่พ่อได้ทำเพื่อเรา เหน้อยเท่าไรรู้รีเปล่า
แต่พ่อ ไม่เคยเอ่ย เหน้อยสักเท่าไร
เพราะพ่อรัก กลัวลูกไม่สุขสบาย ลูกซึ่งใจและรับรู้ได้
ไม่มีคนไหน ในโลกใบนี้ที่ดีกว่าพ่อ

เหน้อยพอแล้ว พ่อเหน้อยพอแล้ว
ต่อไปให้เป็น หน้าทีของเรา

ต่อจากวันนี้ ทุก ๆ ความดีที่พ่อสอนสั่ง
ลูกพร้อมเชื่อฟังทำตาม ทุกอย่าง
ตามรอยทางที่นำ ก้าวไป
และลูกจะรัก สามัคคีกันดังที่ตั้งใจ
ไม่ให้พ่อเป็นกังวลจะจับมือกันเอาไว้ ตลอดไป
ขอสัญญาด้วยหัวใจ จากลูกทุกคน

กว่าต้นไม้ จะเติบโตใหญ่เป็นร่มเงา คอยกันแดดฝนให้เรา
พ่อปลูกเอาไว้ เน้นนานแค่ไหนเพื่อเราเรื่อยมา

เหน้อยพอแล้ว พ่อเหน้อยพอแล้ว
ต่อไปให้เป็น หน้าทีของเรา

ต่อจากวันนี้ ทุก ๆ ความดีที่พ่อสอนสั่ง
ลูกพร้อมเชื่อฟังทำตาม ทุกอย่าง
ตามรอยทางที่นำ ก้าวไป
และลูกจะรัก สามัคคีกันดังที่ตั้งใจ
ไม่ให้พ่อเป็นกังวลจะจับมือกันเอาไว้ ตลอดไป
ขอสัญญาด้วยหัวใจ จากลูกทุกคน (เพื่อพ่อของเรา)

39. เพลง บ้านของพ่อ

ศิลปิน เอกชัย ศรีวิชัย

คำร้อง เอกชัย ศรีวิชัย

ภาพที่เห็นจนจินตนา ได้ขายคาบ้านหลังใหญ่
บ้านของคนไทยทุก ๆ คน
พ่อทรงงานทั้งกายใจ พ่อไปทุกแห่งหน
รอยเท้าพ่อสู้นบนแผ่นดิน

ภูเขาสูงเมฆเทียมพัน หรือสายธารที่รินหลั่ง
พ่อเดินทุกทาง ยังต้องถิ่น
เพื่อให้ลูกพ่อทุกคน ได้อยู่ดีทุกผืนดิน
คำพ่อสอนทำกินให้พอเพียง

จะขอเดินตามรอยพ่อ จะดูแลบ้านของพ่อ
จดและจำคำพ่อสอน ไว้ในหัวใจ
ขอเป็นข้าราชการทุกชาติไป ด้วยใจที่ภักดี

คำพ่อสอนมีบุญคุณ ขอเทิดทูนไว้เหนือเกล้า
เดินตามรอยเท้า พร้อมยอมพลี
จะปรองดองด้วยความรัก ร่วใจภักดีสามัคคี
เพื่อบ้านหลังนี้ บ้านของพ่อ

จะขอเดินตามรอยพ่อ จะดูแลบ้านของพ่อ
จดและจำคำพ่อสอน ไว้ในหัวใจ
ขอเป็นข้าราชการทุกชาติไป ด้วยใจที่ภักดี

คำพ่อสอนมีบุญคุณ ขอเทิดทูนไว้เหนือเกล้า
เดินตามรอยเท้า พร้อมยอมพลี
จะปรองดองด้วยความรัก ร่วใจภักดีสามัคคี
เพื่อบ้านหลังนี้ บ้านของพ่อ

พูน บุญชู ชีวะ

40.เพลง ลูกขอสัญญา

ศิลปิน Big Ass, Bodyslam, Labanoon, Vietrio

คำร้อง ขจรเดช พรหมรักษา

พวกเราจะทำความดีให้มากกว่านี้..
 พวกเราจะรักและสามัคคีกันไปจนวันสุดท้าย
 และเราจะเดินเคียงกันข้ามคืนและวันที่โหดร้าย
 เพียงหวังให้พ่อสบายใจ วันนี้ลูกขอสัญญา

กราบกรานลงไปบนพื้นกล้ากลืนสุดเกินบรรยาย
 แผ่นดินที่เคยสดใสก็กลับกลายเป็นมีดมน
 ที่ได้เคยเตรียมใจเอาไว้ แท้จริงโหดร้ายเกินใจจะทน
 น้ำตาหลังรินไหลลง หัวใจสลาย

เมื่อความเป็นจริงชีวิตของเราจะต้องก้าวต่อไป
 ให้ทรمانแค่ไหน หัวใจดวงนี้ขอสัญญา
 เราจะเดินตามรอยคำสอนของพ่อด้วยรักด้วยแรงศรัทธา
 แม้มันยังมีน้ำตา จะฝืนทำให้ไหว

พวกเราจะทำความดีให้มากกว่านี้..
 พวกเราจะรักและสามัคคีกันไปจนวันสุดท้าย
 และเราจะเดินเคียงกันข้ามคืนและวันที่โหดร้าย
 เพียงหวังให้พ่อสบายใจ วันนี้ลูกขอสัญญา

จากนี้ไม่มีอีกแล้วสายตาแห่งความอาทรห่วงใย
 แต่ชีวิตจะจำเอาไว้ที่พ่อพรา่เดือนเสมอมา
 ในคำคืนที่ดาวอับแสง เชื่อว่าพ่อนั้นยังมองกลับมา
 สองมือจะปาดน้ำตา จะลูกเดินต่อไป

พูน ยืนเคียง
 ชีวะ

พวกเราทำความดีให้มากกว่านี้..
 พวกเราจะรักและสามัคคีกันไปจนวันสุดท้าย
 และเราจะเดินเคียงกันข้ามคืนและวันที่โหดร้าย
 เพียงหวังให้พ่อสบายใจ วันนี้ลูกขอสัญญา

พวกเราทำความดีให้มากกว่านี้..
 พวกเราจะรักและสามัคคีกันไปจนวันสุดท้าย
 และเราจะเดินเคียงกันข้ามคืนและวันที่โหดร้าย
 เพียงหวังให้พ่อสบายใจ วันนี้ลูกขอสัญญา
 กราบขอให้พ่อสบายใจ วันนี้ลูกขอสัญญา

41. เพลง องค์ภูมิินทร์ มหาราชา

ศิลปิน อุ๊ต หัวลำโพง , วงจำเป็นฯ
 คำร้อง ชลธิ์ โออินทร์ (อุ๊ต หัวลำโพง)

หัวใจสลายเมื่อได้รู้ว่า
 องค์พ่อหลวงที่รักศรัทธาตั้งดวงใจ
 วันที่ 13 ตุลา เสด็จสู่พากฟ้าสวรรคาลัย
 มวลประชาร่ำไห้ทั่วทั้งแผ่นดิน

สายใยผูกพัน ทุกดวงใจไทย
 ภาพความหลังฝังใจ ไม่อาจเลือนหาย
 ที่พ่อคอยดูแล ที่พ่อคอยห่วงใย
 เหนื่อยพระวรกาย พ่อไม่เคยท้อ

องค์พ่อหลวงของแผ่นดิน
 องค์ภูมิินทร์ของเราชาวไทย
 คำพ่อสอนยังตรงตราไว้ไม่อาจลบเลือน
 องค์พ่อหลวงของแผ่นดิน
 องค์ภูมิินทร์มหาราชา
 จะจงรักและขอเป็นข้าราชการพระบาท ทุกชาติไป

สายน้ำที่ไหลไม่อาจหวนกลับ
 แต่ความดีเกินคนนับไม่อาจเลือนหาย
 ชื่อพ่อก็ก้องทั่วแคว้นแดนไกล
 ปลุกพลังมวลชนคนไทยให้รักสามัคคี

มาทำดีเพื่อพ่อ เป็นคนดีให้ได้
 วอนมวลชนคนไทยทั่วทั้งแผ่นดิน
 เดินตามรอยพ่อ พ่อเพียงพ่อยู่พอกิน
 ทดแทนคุณแผ่นดินตราบลมสุดท้าย

องค์พ่อหลวงของแผ่นดิน
 องค์ภูมิินทร์ของเราชาวไทย
 คำพ่อสอนยังตรึงตราไว้ไม่อาจลบเลือน
 องค์พ่อหลวงของแผ่นดิน
 องค์ภูมิินทร์มหाराชา
 จะจงรักและขอเป็นข้าราชการทุกชาติไป

เสียงโหยหวน ครวญคร่ำ ร่ำหาพ่อ
 ดวงใจเฝ้ารอปาฏิหาริย์ ให้คืนหวน
 13 ตุลา ตั้งฟ้าดับ แสนรันจวน
 มวลชนล้วน เศร้าอาลัย ทั้งแผ่นดิน
 พ่อลาแล้ว สู่วรรค ชั้นศาลีย
 แต่ดวงใจ ที่รักพ่อ ยังไม่สิ้น
 จะขออยู่ ทดแทนคุณแผ่นดิน
 และเทิดทูน องค์ภูมิินทร์ พระราชา

องค์พ่อหลวงของแผ่นดิน
 องค์ภูมิินทร์ของเราชาวไทย
 คำพ่อสอนยังตรึงตราไว้ไม่อาจลบเลือน
 องค์พ่อหลวงของแผ่นดิน
 องค์ภูมิินทร์มหाराชา

พูน บอดี้ทอ ชีวะ

จะจงรักและขอเป็นข้ารองพระบาท ทุกชาติไป
 ทุกชาติไป ทุกชาติไป ทุกชาติไป
 ทุกชาติไป ทุกชาติไป ทุกชาติไป
 ทุกชาติไป ทุกชาติไป

42. เพลง สัญญาแห่งสยาม

ศิลปิน เพื่อนรักนักดนตรี
 คำร้อง นายวิทยา สิทธิพิสัย (โน้ต)

หากเปรียบตั้งสายลม พัดพาละอองฝุ่น ฝากบุญฝากกรรม ช่วยพัดปลิว
 ให้ปลิวไปบนนภา ฝากวอนเทพเทวดา ที่ลูกได้สัญญา กับพ่อไว้

เมื่อก่อนไม่เคย คิดเลย ว่าพ่อทำเพื่อใคร เหน็ดเหนื่อย เพียงไร ไม่เคยท้อกาย
 ข้อความทุกถ้อยคำ ที่เขียนบนรูปถ่าย พ่อหวังให้เรา...แค่เป็นคนดี

ไม่รู้ว่เมื่อไหร่ โลกจะหมุนเวลา ให้เราพบกัน เกิดบนแผ่นดินอันที่งาม

สยาม เอย ... พ่อเคยฝากไว้
 ช่วยดูแล ร่วมใจ รัก สามัคคี
 อย่าให้ใคร คิดร้าย ย่ำดิน สิ้นมลาย
 ป้องสยาม เอาไว้ ให้ชาวไทย ได้พักพิง

สิบนิ้วก้มวันทา กราบลงพร้อมน้ำตา หมิ่นล้านประชา น้อมภักดี
 หยาดฝนแห่งเมตตา จากฟ้าที่เหลริน ให้ผองธุรีดิน ได้ร่มเย็น

ป้องสยาม เอาไว้ ให้ชาวไทย ได้พักพิง

พูน บุญเกิด ชีวะ

43. เพลง พ่อจำลูกร้องไห้

ศิลปิน ครูโลม บุรพา ฟ้าหงส์เหิร

คำร้อง ครูโลม บุรพา ฟ้าหงส์เหิร

ต่อจากนี้พ่อไม่คืนทวนมา
 ดุจตั้งฟ้าทะเลและดินสิ้นใจ จากไปแล้วพ่อภูมิพลของไทย
 ใจสลายทิ้งลูกน้อยคร่ำครวญ *เหลือแค่เพียงรอยเท้าพ่อ
 ที่ทิ้งภาพในความทรงจำ
 แผ่นดินพ่อปกครองโดยธรรม
 ลูกจดจำและยังรักดี
 วันที่13เดือนตุลาฟ้ามัว
 ใจสลายทั่วแผ่นดินโคกา
 แก้มคนไทยมีแต่คราบน้ำตา
 วันที่ฟ้าและดินสิ้นใจ *เสียงคร่ำครวญร้องไห้
 สิ้นแล้วหัวใจมองไทย
 พ่อผู้สวรรคคาลัยใจสลายลูกสุดอาลัยพ่อจำ

44. เพลง ฟ้าร้องไห้

ศิลปิน รวมศิลปินลูกทุ่งไทย

คำร้อง ชลธิ์ ธารทอง

แล้วพอก็จากลูกไป จากไปไม่เอ่ยคำลา
 แม้ทำใจเอาไว้ล่วงหน้า ถึงเวลา..กลั้นน้ำตาไม่ไหว
 เสียงครวญคร่ำไปทั่วขวานทอง
 ความหม่นหมอง..ครอบครองอยู่ทั่วไทย
 แม้แต่ฟ้าก็ยังร้องไห้ เหมือนรู้ใจ..คนไทย อาลัยอาวรณ์
 พ่อเหนื่อยมานานนัก งานหนัก..ไม่ค่อยได้พักผ่อน
 พันยออดออย ร้อยพุงนาป่าดอน
 พ่อห่วงหาอาทร..พสกนิกรของพ่อ

นับตั้งแต่นี้ต่อไป คงไม่ได้เห็นหน้าพ่ออีกหนอ

นับตั้งแต่นี้ต่อไป คงไม่ได้..เห็นหน้าพ่ออีกหนอ
ด้วยผลบุญพ่อก่อ..เป็นสะพานทอดรอ..นำพ่อสู่สรวงสวรรค์

ขาดพ่อเหมือนเรือล่อหัก เราจงรักสามัคคีกันไว้
ทำตามคำสอนของพ่อ ชาติไทยก็..เดินต่อไปได้
พ่อคอยจับจ้องมองมา..จากชั้นฟ้าสวรรค์คาลัย
ถ้าลูกทุกคนรักพ่อ จงสานต่อตามรอบพ่อไป
รักษากันเมืองเอาไว้ รักษาบ้านเมืองเอาไว้
ให้พ่อภูมิใจว่าเป็นลูกพ่อ

นับตั้งแต่นี้ต่อไป คงไม่ได้..เห็นหน้าพ่ออีกหนอ
ด้วยผลบุญพ่อก่อ..เป็นสะพานทอดรอ..นำพ่อสู่สรวงสวรรค์

พ่อเหนื่อยมานานนัก งานหนัก..ไม่ค่อยได้พักผ่อน
พันยอดดอย ร้อยทุ่งนาป่าดอน
พ่อห่วงหาอาทร..พสกนิกรของพ่อ

นับตั้งแต่นี้ต่อไป คงไม่ได้..เห็นหน้าพ่ออีกหนอ
ด้วยผลบุญพ่อก่อ..เป็นสะพานทอดรอ..นำพ่อสู่สรวงสวรรค์

พ่อเหนื่อยมานานนัก งานหนัก..ไม่ค่อยได้พักผ่อน
พันยอดดอย ร้อยทุ่งนาป่าดอน
พ่อห่วงหาอาทร..พสกนิกรของพ่อ

นับตั้งแต่นี้ต่อไป คงไม่ได้..เห็นหน้าพ่ออีกหนอ
ด้วยผลบุญพ่อก่อ..เป็นสะพานทอดรอ..นำพ่อสู่สรวงสวรรค์

พูน บุญเกิด ชิว

45. เพลง ส่งพ่อคืนฟ้า

ศิลปิน พจน์ สุวรรณพันธ์

คำร้อง พจน์ สุวรรณพันธ์

แผ่นดินร้องไห้ ผืนแผ่นดินฟ้าอาลัย
 หัวอกของคนไทย แดกสลายทุกหย่อมหญ้า
 เมื่อพ่อจากไป 13 เดือนตุลา
 พายุแห่งน้ำตา โถมซัดจนท่วมใจ

ภาพพ่อตรากตรำ ยังคงฝังใจจำ
 ทุกสิ่งที่พ่อทำ ช่างงดงามและยิ่งใหญ่
 เหนือไคลไหลริน รดดินรดหัวใจ
 ดุดั่งน้ำพระทัย ซโลมให้ประชาชน

พระเจ้าอยู่หัวของลูกเอ๋ย
 ไม่มีวันไหนเลย ที่จะพักพระวรกาย
 พระเจ้าแผ่นดินของลูกเอ๋ย
 ไม่มีสิ่งใดเลยจะตอบแทนพระองค์ได้
 มีเพียงสิ่งเดียวเท่านั้น
 เพื่อให้พ่อภูมิใจ จะทำตามทีทรงสอนไว้
 ตราบอสงไชยเวลา

พระเจ้าอยู่หัวของลูกเอ๋ย
 ไม่มีวันไหนเลย ที่จะพักพระวรกาย
 พระเจ้าแผ่นดินของลูกเอ๋ย
 ไม่มีสิ่งใดเลยจะตอบแทนพระองค์ได้
 มีเพียงสิ่งเดียวเท่านั้น
 เพื่อให้พ่อภูมิใจ จะทำตามทีทรงสอนไว้
 ตราบอสงไชยเวลา

พจนานุกรมศัพท์ โศก ชีวะ

เหนี่ยล้ามาพอ หลับเกิดหนอพ่อจำ
 สวรรค์ท่านเมตตา มอบเทวดาให้
 ส่งพ่อขึ้นฟ้า สู่อัศจรรย์
 เกิดก็ชาติภพใด ขอเป็นข้ารับใช้
 ใต้ธูลีพระบาท

ส่งพ่อขึ้นฟ้า สู่อัศจรรย์
 เกิดก็ชาติภพใด ขอเป็นข้ารับใช้
 ใต้ธูลีพระบาท

ส่งพ่อขึ้นฟ้า สู่อัศจรรย์
 เกิดก็ชาติภพใด ขอเป็นข้ารับใช้
 ใต้ธูลีพระบาท

46. เพลง ด้วยรักของพ่อ

ศิลปิน รวมศิลปิน I AM และ True Fantasia

คำร้อง กวีตา ก้องกิตติกร

จะมีไหมใคร..ที่เป็นได้ทุกอย่าง
 คอยปกป้องไม่ห่าง และไม่มีทางจากไกล
 ทุกครั้งที่เราเผชิญปัญหา..ก็พร้อมจะพาเราเดินฝ่าไป
 คนที่หายใจเป็นเราอยู่ทุกนาที

จะมีไหมคน..ที่ทนด้วยหัวใจ
 ไม่ว่าจะแลกอะไร แค่ขอให้เราได้ดี
 คนที่คอยดูแลเมื่อเราไม่ไหว ให้ลุกขึ้นใหม่และลองอีกที
 คน ๆ นั้นมี..ตัวตนและอยู่ไม่ไกล

รักที่มาจากหัวใจ รักที่อยู่ในสายตา รักที่จริงกว่ารักใด

ชีวิตคนนี้..โชคดีที่มีพ่อ รักที่ไม่ต้องขอ..ก็มีให้จนล้นใจ
 แผ่นน้ำแผ่นฟ้า..ที่ใครว่ากว้างใหญ่

ไม่เคยกว้างกว่าอ้อม..แขนที่โอบไว้..ด้วยรักของพ่อ

เนิ่นนานเท่านั้น..พ่อพูดด้วยการทำ
คำว่ารักทุกคำให้รู้ให้ดูกับตา
เพราะพ่อยื่นมือประคองเอาไว้ ไม่ว่าเมื่อใดที่ใจอ่อนล้า
เราจะพบว่า..มีคนที่อยู่ไม่ไกล

รักที่มาจากหัวใจ รักที่อยู่ในสายตา รักที่จริงกว่ารักใด

ชีวิตคนนี้..โชคดีที่มีพ่อ รักที่ไม่ต้องขอ..ก็มีให้จนล้นใจ
แผ่นน้ำแผ่นฟ้า..ที่ใครว่ากว้างใหญ่
ไม่เคยกว้างกว่าอ้อมแขนที่โอบไว้..ด้วยรักของพ่อ

ชีวิตคนนี้..โชคดีที่มีพ่อ รักที่ไม่ต้องขอ..ก็มีให้จนล้นใจ
แผ่นน้ำแผ่นฟ้า..ที่ใครว่ากว้างใหญ่
ไม่เคยกว้างกว่าอ้อมแขน..ที่โอบไว้..

ชีวิตคนนี้..โชคดีที่มีพ่อ ยึดได้และไม่ห่อ..เพราะยังมีกำลังใจ
แผ่นน้ำแผ่นฟ้า..ที่ใครว่ากว้างใหญ่
ไม่เคยกว้างกว่าอ้อมแขน..ที่โอบไว้..ด้วยรักของพ่อ..

47. เพลง ตราบานานเท่านั้น รัชกาลที่ 9

ศิลปิน เบ็ล ปทุมราช อาร์สยาม

คำร้อง เบ็ล ปทุมราช อาร์สยาม

ลูกจะจดจำไว้ ลูกเกิดอยู่แผ่นดินไทย
เกิดในยุคสมัยรัชกาลที่ 9
แม้ว่าเกิดชาติไหน ลูกจะขออยู่ใต้ร่มเงา
จะเดินตามรอยเท้าของพ่อตลอดไป

แสงสว่างบนฟ้า พ่อคงอยู่บนนั้น
 อิจฉาบนสวรรค์ ได้เทวดากลับไป
 แม้ว่าต่อจากนี้ พ่อจะมองอยู่บนฟ้าไกล
 พ่อจะอยู่ในใจ ในใจลูกตลอดกาล

ลูกจะจดจดจำไว้ตราบนี้อีกนานเท่านาน
 แม้วันคืนผันผ่านเนิ่นนานเท่าไร
 รัชกาลที่ 9 ลูกเกิดมามีลมหายใจ
 เกิดชาติหน้าหนใด ขอเกิดเป็นคนไทยเป็นลูกของพ่อ

แสงสว่างบนฟ้า พ่อคงอยู่บนนั้น
 อิจฉาบนสวรรค์ ได้เทวดากลับไป
 แม้ว่าต่อจากนี้ พ่อจะมองอยู่บนฟ้าไกล
 พ่อจะอยู่ในใจ ในใจลูกตลอดกาล

ลูกจะจดจดจำไว้ตราบนี้อีกนานเท่านาน
 แม้วันคืนผันผ่านเนิ่นนานเท่าไร
 รัชกาลที่ 9 ลูกเกิดมามีลมหายใจ
 เกิดชาติหน้าหนใด ขอเกิดเป็นคนไทยเป็นลูกของพ่อ
 แม้ลูกมีน้ำตา พ่อจำอย่าห้วงเลยหนอ
 เกิดชาติใดลูกขอเป็นข้ารองพระบาททุกชาติไป

พูนุ ปณุกิตโต ชิวเว

48. เพลง บทเพลงจากหัวใจ

ศิลปิน ไก่ จำเริญ

คำร้อง ไก่ จำเริญ

เหนื่อยแค่ไหน พ่อไม่เคยบ่น
 พ่ออดทน ทำเพื่อลูก
 ถึงงานจะหนักเท่าไร อยากให้ทุกคนอยู่ดี
 อยากให้ลูกรักสามัคคี รักกันตลอดไป

13 ตุลาคม 2559 เป็นวันเศร้า
 ที่พ่อจากพวกเราไป
 ไปสู่สรวงสวรรค์ ลูกจะตั้งใจทำแต่ความดี
 ลูกเกิดบนแผ่นดินนี้ในรัชกาลที่ 9

ถ้าพ่อได้ยินเพลงนี้ อยากบอกว่าคิดถึงพ่อ
 ถึงแม้ว่าน้ำตาคลอลูกจะเข้มแข็ง
 ชีวิตต้องเดินต่อไป แม่ใจลูกจะหมดแรง
 หากพระอาทิตย์ยังคงส่องแสงลูกขอทำความดี

จากวันนี้ ไม่มีพ่อแล้ว
 พ่อจะอยู่ในใจลูกตลอดไป
 จะเดินตามรอยของพ่อ
 จะขอทำดีเรื่อยไป
 บทเพลงนี้เขียนมาจากใจ
 พ่อหลวงอยากให้คนไทย รักสามัคคี

ถ้าพ่อได้ยินเพลงนี้ อยากบอกว่าคิดถึงพ่อ
 ถึงแม้ว่าน้ำตาคลอลูกจะเข้มแข็ง
 ชีวิตต้องเดินต่อไป แม่ใจลูกจะหมดแรง
 หากพระอาทิตย์ยังคงส่องแสงลูกขอทำความดี

พูน บุญเกิด ชิว

ถ้าพ่อได้ยินเพลงนี้ อยากบอกว่าคิดถึงพ่อ
ถึงแม้ว่าน้ำตาคลอลูกจะเข้มแข็ง
ชีวิตต้องเดินต่อไป แม่ใจลูกจะหมดแรง
หากพระอาทิตย์ยังคงส่องแสงลูกขอทำความดี

ชีวิตต้องเดินต่อไป แม่ใจลูกจะหมดแรง
หากพระอาทิตย์ยังคงส่องแสงลูกขอทำความดี

49. เพลง วันที่พ่อมองจากบนฟ้า

ศิลปิน วีรวิชญ์ จรัสพงศ์ผาติ

คำร้อง วีรวิชญ์ จรัสพงศ์ผาติ

ลูกรู้พ่อทำงานหนัก ไม่เคยหยุดพักมานานเท่าไร
จนวันนี้ วันที่พ่อจากไกล กลั่นดวงใจร้อยคำอำลา

ลูกจะทำความดีดังเช่นพ่อสอนสั่ง
ลูกจะเดินตามทางที่พ่อเคยสร้างไว้
ทุกเรื่องราวดี ๆ จะจำตราบสิ้นลมหายใจ
จะขอเกิดเป็นข้าราชการทุกชาติไป

จากนี้ จะทำให้พ่อภูมิใจ
อาจจะมีวันใดที่พ่อมองมาจากบนฟ้า
จะเห็นว่าคำสอนพ่อทุกคำช่างล้ำค่า
แทนความรักที่พ่อนั้นมี ทำให้ลูกของพ่อพบวันที่สวยงาม

หลับแล้ว ถึงวันพ่อหลับ บุญคุณเกินนับจดจำขึ้นใจ
จะระลึกคิดถึงตลอดไป เก็บอยู่ในใจนิรันดร์

ลูกจะทำความดีดังเช่นพ่อสอนสั่ง
ลูกจะเดินตามทางที่พ่อเคยสร้างไว้
ทุกเรื่องราวดี ๆ จะจำตราบสิ้นลมหายใจ

จะขอเกิดเป็นข้าราชการทุกชาติไป

จากนี้ จะทำให้พ่อภูมิใจ
 อาจจะมีวันใดที่พ่อมองมาจากบนฟ้า
 จะเห็นว่าคำสอนพ่อทุกคำช่างล้ำค่า
 แทนความรักที่พ่อนั้นมี ทำให้ลูกของพ่อพบวันที่สวยงาม

หลับแล้ว ถึงวันพ่อหลับ บุญคุณเกินนับจดจำขึ้นใจ
 จะระลึกคิดถึงตลอดไป เก็บอยู่ในใจนิรันดร์

จากนี้ จะมีพ่อเป็นแรงใจ
 อาจจะมีวันใดที่พ่อมองมาจากบนฟ้า
 จะขอตามรอยเท้าพ่อเพื่อให้พ่อเห็นว่า
 ด้วยความรักที่พ่อนั้นมี ทำให้ลูกของพ่อพบวันที่สวยงาม

จะขอตามรอยเท้าพ่อเพื่อให้พ่อเห็นว่า
 ด้วยความรักที่พ่อนั้นมี ช่วยเหลือลูกของพ่อพบวันที่สวยงาม

50. เพลง เพื่อพ่อ

ศิลปิน วง สามบาทห้าสิบ
 คำร้อง นิตกร สิมะลี

บ้านหลังนี้ที่เคยมีพ่ออยู่
 อยากให้พ่อได้รับได้รู้พ่อไม่ต้องห่วง
 จะช่วยกันดูแลเช่นตั้งประชาชนทั้งปวง
 จะไม่ยอมให้ใครมาทำร้ายบ้านเรา

กว่า 70 ปีที่พ่อทำงานหนัก
 สอนให้ลูกๆ รักผูกพันและสามัคคี
 เป็นบุญเพียงไหน ได้เกิดเป็นลูกพ่อในชาตินี้
 ลูกจะเป็นคนดีทดแทนคุณพ่อ

พูน บุญเกิด โชเว

พ่อแค้นอนหลับ เพียงพ่อพักผ่อน

ขอให้พ่อหลับตานอนพัก ถวายภักดี

อยากบอกว่าลูกยังคิดถึงพ่อ ทุกลมหายใจจนตอนนี้
จะเกิดตายอีกกี่ปีขอเกิดเป็น ข้าราชการทุกชาติไป
จะบอกลูกหลานว่าพ่อทรงงานเพื่อชาวไทย
รวมเลือดเนื้อชาติเชื้อไทย พ่อรวมดวงใจลูกเป็นหนึ่งเดียว

พ่อแค้นอนหลับ เพียงพ่อพักผ่อน

ขอให้พ่อหลับตานอนพัก ถวายภักดี

อยากบอกว่าลูกยังคิดถึงพ่อ ทุกลมหายใจจนตอนนี้
จะเกิดตายอีกกี่ปีขอเกิดเป็น ข้าราชการทุกชาติไป
จะบอกลูกหลานว่าพ่อทรงงานเพื่อชาวไทย
รวมเลือดเนื้อชาติเชื้อไทย พ่อรวมดวงใจลูกเป็นหนึ่งเดียว

อยากบอกว่าลูกยังคิดถึงพ่อ ทุกลมหายใจจนตอนนี้
จะเกิดตายอีกกี่ปีขอเกิดเป็น ข้าราชการทุกชาติไป
จะบอกลูกหลานว่าพ่อทรงงานเพื่อชาวไทย
รวมเลือดเนื้อชาติเชื้อไทย พ่อรวมดวงใจลูกเป็นหนึ่งเดียว

จะบอกลูกหลานว่าพ่อทรงงานเพื่อชาวไทย
รวมเลือดเนื้อชาติเชื้อไทย พ่อรวมดวงใจลูกเป็นหนึ่งเดียว
รวมเลือดเนื้อชาติเชื้อไทย รักกันเข้าไว้ให้พ่อหายเหนื่อย
รวมเลือดเนื้อชาติเชื้อไทย รักกันเข้าไว้...ให้พ่อหายเหนื่อย

พูนปัญญาประชาชาติ
พระบวรราชวิทยาลัย

51. เพลง อย่าห่วงเลยนะพ่อ

ศิลปิน ตี้ก ชนัญญ์ อาร์สยาม

คำร้อง ตี้ก ชนัญญ์ อาร์สยาม

อย่าห่วงเลย ลูกไม่เป็นไร ต่อแต่นี้ ลูกจะสู้ให้ไหว
 อย่างกังวล คิดวุ่นวาย หลับให้สบายรู้ใหม่ รู้ว่าห่วงใย แต่ขอให้เชื่อใจกัน

อุปสรรคมากมาย แต่ใจไม่เคยอ่อนล้า เพราะรู้ดี ว่ามีพ่อคอยห่วงใย
 เหนื่อยอย่างไรไม่ท้อ ซ่อนนี่พ่อสอนเอาไว้ ลำบากกาย แต่หัวใจนั้นเป็นสุข

อยู่ห่างไกล แม้มันมีคนข้างกาย คอยปลอบโยนยามร้องไห้ ยามที่ใจหนาว
 แค่หลับตา พาหัวใจ กลับไปนึกถึงพ่อเรา ความปวดร้าว ความเหน็บหนาวนั้นก็จาง

ไป

อยู่ทางนั้น พ่อจงเป็นสุข หมั่นเรื่องทุกข์ ร้อนใจลูกให้สัญญา
 จะรักษาคุณความดี ที่พ่อนั้นเคยทำมา ด้วยเจตนา ความรักลูกดั่งดวงใจ

อุปสรรคมากมาย แต่ใจไม่เคยอ่อนล้า เพราะรู้ดี ว่ามีพ่อคอยห่วงใย
 เหนื่อยอย่างไรไม่ท้อ ซ่อนนี่พ่อสอนเอาไว้ ลำบากกาย แต่หัวใจนั้นเป็นสุข

อยู่ห่างไกล แม้มันมีคนข้างกาย คอยปลอบโยนยามร้องไห้ ยามที่ใจหนาว
 แค่หลับตา พาหัวใจ กลับไปนึกถึงพ่อเรา ความปวดร้าว ความเหน็บหนาวนั้นก็จาง

ไป

จะรักษาคุณความดี ที่พ่อนั้นเคยทำมา ด้วยเจตนา ความรักลูกดั่งดวงใจ

พ่อกับลูก
 ภูมิใจ
 ภูมิใจ
 ภูมิใจ

52.เพลง ฝันบิดา

ศิลปิน ชาติ สุชาติ แซ่แห่ง
คำร้อง ชาติ สุชาติ แซ่แห่ง

เราทุกคน ที่อาศัยบนปลายชวานถึงด้ามจับ
ต่างมีบิดา เมืองคราชาที่เรารักและศรัทธา
ผ่านกาลเวลา บิดานำพาสายตาพบแสงตะวัน
สร้างสรรค์ชีวิต สอนสั่งความคิด
ให้รู้ว่าไหนที่เรียกว่าผิด
ให้เราทุกคนได้พบความพอเพียง

ต้องการเพียงพอประมาณ
เดินบนทางสายกลาง ไม่หนาไม่บาง
จะเดินตามทางคำสั่งสอน
จะรักกัน เพราะเราคือพี่น้องกัน
ใต้ตะวันเดียวกัน ใต้พระองค์เดียวกัน
สานฝันของบิดาท่านให้เป็นจริง

ฝันบิดา ที่ต้องเคยแลงมาด้วยน้ำตา
อ่อนล้าเท่าไร ที่มองไปเห็นเลือดไทยแตกสายใย
จากนี้ต่อไป จะไม่ต้องการสูงเกินกว่าใคร
จากนี้จากใจ จะไม่แย่งชิงแข่งขันกันเป็นใหญ่

จะพอเพียง ต้องการเพียงพอประมาณ
เดินบนทางสายกลาง ไม่หนาไม่บาง
จะเดินตามทางคำสั่งสอน
จะรักกัน เพราะเราคือพี่น้องกัน
ใต้ตะวันเดียวกัน ใต้พระองค์เดียวกัน
สานฝันของบิดาท่าน

จะรักกัน เพราะเราคือพี่น้องกัน
ใต้ตะวันเดียวกัน ใต้พระองค์เดียวกัน
สานฝันของบิดาท่านให้เป็นจริง

พูนปัญญาเกิด ชีวะ

53. เพลง Garland of The King (มาลัยของพ่อ)

ศิลปิน ชานต้า

คำร้อง เปา ชานต้า

ก็ยังมีพ่อหนึ่งคน อดทนให้ลูกสบาย
เหน็ดเหนื่อยแค่ไหน แต่พ่อก็ไม่เคยบ่น
ต่อให้ไกล ให้ไกลสุดขอบฟ้า
พ่อก็ยังไปหาดีนรน
ขอเพียงลูกพ่อทุกคน อยู่สบาย

หยาดเหงื่อพ่อหลังหยดผืนดิน
แผ่นดินก็มีแต่ความสุข
ที่เราเคยทุกข์ พ่อก็ทำให้เราสุขใจ
อยากจะหาอะไรมาเทียบแทน
บุญคุณของพ่ออันยิ่งใหญ่
หยดน้ำฤทัย กว้างใหญ่กว่าแผ่นดินฟ้า

เก็บดาวบนฟ้า มาร้อยเป็นมาลัย
เพื่อมอบให้พ่อผู้ยิ่งใหญ่ ด้วยรักและศรัทธา
จะจำคำสอน ที่พ่อนั้นมอบให้มา
เก็บไว้จนชั่วชีวา
จะจำเอาไว้ว่า พ่อเหน็ดเหนื่อยแค่ไหน

พ่อต้องเหนื่อยสักเพียงไหน
แต่พ่อก็ไม่เคยบ่น

ขอเพียงให้ลูกทุกคน ได้สุขใจ
แม้หยาดเหงื่อที่ไหลริน เป็นสายนทีลงไป
ก็ไม่เป็นไร พ่อทนได้เสมอ

เก็บดาวบนฟ้า มาร้อยเป็นมาลัย
เพื่อมอบให้พ่อผู้ยิ่งใหญ่ ด้วยรักและศรัทธา

จะจำคำสอน ที่พ่อนั้นมอบให้มา

เก็บไว้จนชั่วชีวา

จะจำเอาไว้ว่า พ่อเหนื่อยแค่ไหน

54. เพลง ไอ้ พระคีนสรวง

ศิลปิน รศ.ดร. เชษฐ ติงส์ณูชลี

คำร้อง รศ.ดร. เชษฐ ติงส์ณูชลี

ไอ้พระภูมิบาละพุทธานุกร พระประดุจดวงสุรย์ส่องในฟ้า
พระเสด็จคีนสู่แดนสรวงดุสิตา ดุจความมีตกลมฟ้าโศกใจ

ไอ้พระหน่อ พระนาถษิตราชะองค์โต มาแต่จุฑาลัยโลกเลอฟ้า
ยังซึ่งความเกษมแต่มวลงประชา แล้วเสด็จคีนฟ้าสุราลัย

เมื่อพระนिरาตยังแดนสรวงแสนไกล อัศจรรย์แห่งชาวไทยทวมทันฟ้า

หลั่งออกมาจากหัวใจแห่งมวลงประชา ปวงเหล่าข้าขอรกราบลาด้วยหัวใจ

แม้เสด็จสู่สรวงแมนใด พระเกียรติยังเกริกไว้ชั่วดินฟ้า

พระสิริยังคงอยู่ในใจข้าฯ ขอรกราบลาพระนาถาด้วยหัวใจ

55. เพลง เทวดาของฉัน

ศิลปิน ทอมมี วศิน วงศ์ปัทมภ์

คำร้อง ทอมมี วศิน วงศ์ปัทมภ์

ตั้งแต่ สมัยที่ฉันยังเป็นเด็ก

ตั้งแต่ยังเล็ก ฉันมีพ่อคอยดูแล

พ่อคอยสอน คอยอบรม ให้ฉันตั้งใจแน่วแน่

ให้เล่าเรียน เป็นเด็กดี มีวิชา

พ่อสอนไว้ ให้ดูอย่างพ่อคนหนึ่ง

พ่อคนนี้ ท่านใจดีและมีเมตตา

ท่านช่วยเหลือผองชาวไทย ด้วยรักและกรุณา

ดั่งบนฟ้าส่งท่านมา ให้พวกเรา

พูนปัญญาพิไลโต ชีวะ

เพราะพ่อคือ พลังของไทยทั้งแผ่นดิน
 เพราะพ่อคือ พรจากสวรรค์ชั้นฟ้า
 เพราะพ่อเรา จึงรักกัน อุ่นใจร่มเย็นเรื่อยมา
 พ่อคือเทวดาจากฟ้า มาสู่ดิน

วันนี้ ฉันคิดว่าพ่อ คงเหนื่อย
 นานมาแล้ว ที่พ่อดูแลเราเรื่อยมา
 ฝากสวรรค์ ที่พ่อไป ฝากดวงใจของชาวประชา
 ลูกคิดถึง พ่อบนฟ้า มากเหลือเกิน

พ่อสอนไว้ ให้ดูอย่างพ่อคนหนึ่ง
 พ่อคนนี้ ท่านใจดีและมีเมตตา
 ท่านช่วยเหลือผองชาวไทย ด้วยรักและกรุณา
 ดั่งบนฟ้าส่งท่านมา ให้พวกเรา

เพราะพ่อคือ พลังของไทยทั้งแผ่นดิน
 เพราะพ่อคือ พรจากสวรรค์ชั้นฟ้า
 เพราะพ่อเรา จึงรักกัน อุ่นใจร่มเย็นเรื่อยมา
 พ่อคือเทวดาจากฟ้า มาสู่ดิน

ฝากสวรรค์ ที่พ่อไป ฝากดวงใจของชาวประชา
 ฝากดูแล เทวดา ของลูกที่
 อยู่ตรงนี้ ลูกสัญญา จะทำดีตามรอยพ่อไป
 ลูกจะรัก ประเทศไทย
 ให้พ่อสุขใจ ยามพ่อ มองลงมา

พูนุ ปณุกิตโต ชีเว

56. เพลง รักพ่อตลอดกาล

ศิลปิน รุ่ง สุริยา

คำร้อง รุ่ง สุริยา

ต่อจากนี้ ได้ฝ่าละอองธุลีพระบาท
เกิดอีกกี่ชาติ ขอเป็นข้าราชการทุกชาติไป
พ่อจากไปแล้ว น้ำตาของลูกรินไหล
เสด็จสู่สวรรคาลัย ในหลวงจากไป ไทยร้าวฤดี

บอกรักพ่อ อย่าให้เป็นแค่เพียงลมปาก
แสดงความรัก..ด้วยการรู้จักรักสามัคคี
พ่อทรงสอนไว้ ให้ลูกไทยหมั่นทำความดี
อย่าแตกแยกย้าย..บนแผ่นดินนี้ เราพี่น้องกัน

ขอ..จงรักภักดีแต่พ่อ
ลูกจะน้อมนำสานต่อ..สิ่งที่พ่อนั้นวางรากฐาน
เศรษฐกิจพอเพียง พออยู่พอกิน รู้จักประมาณ
ชาตินี้ลูกขอสาบาน..จะไม่ทำให้พ่อเสียใจ

สดุดี จากใจดวงนี้ถึงพระราชา
ดีใจที่ได้เกิดมา..อยู่ใต้ชายคาผืนแผ่นดินไทย
พระเจ้าอยู่หัว ภูมิพล ไม่จากไปไหน
ทรงสถิตอยู่ในหัวใจ..ปวงชนชาวไทย..ตลอดกาล

ขอ..จงรักภักดีแต่พ่อ
ลูกจะน้อมนำสานต่อ..สิ่งที่พ่อนั้นวางรากฐาน
เศรษฐกิจพอเพียง พออยู่พอกิน รู้จักประมาณ
ชาตินี้ลูกขอสาบาน..จะไม่ทำให้พ่อเสียใจ

สดุดี จากใจดวงนี้ถึงพระราชา
ดีใจที่ได้เกิดมา..อยู่ใต้ชายคาผืนแผ่นดินไทย
พระเจ้าอยู่หัว ภูมิพล ไม่จากไปไหน

ทรงสถิตอยู่ในหัวใจ..ปวงชนชาวไทย..ตลอดกาล

ทรงสถิตอยู่ในหัวใจ..ปวงชนชาวไทย..ตลอดกาล...

57. เพลง ร่มโพธิ์ทองของแผ่นดิน

ศิลปิน เสรี รุ่งสว่าง
คำร้อง พยัพ คำพันธ์

ร่มโพธิ์ทองของแผ่นดิน พระองค์ทรงสิ้น สู่สวรรคาลัย
ทวยราษฎร์ทั่วหล้า..หลังน้ำตาอาลัย
ชาวโลกเศร้าโศกเสียใจ พ่อของเผ่าไทย..ไม่หวนคืนมา

ต่างชาติยกย่อง..แซ่ซ้องพระบารมี
สถิตอยู่คู่อวี ทรงพระปราณีและมีเมตตา
พระองค์ทรงโปรด ปกป้องผองไพร่ฟ้า
ชนชาติทุกศาสนา..ที่เข้ามา..ผาสุกร่มเย็น

บัดนี้..ไม่มีพ่อของแผ่นดิน
องค์พระสยามมินทร์ พวกเราคงไม่ได้เห็น
มองเพียงเหรียญบาท น้ำตาต้องสาดกระเซ็น
เคยใช้เมื่อยามยากเข็ญ คงไม่ได้เห็นอีกแล้วหนอเรา

รากโพธิ์ทองของแผ่นดิน
องค์พระภูมิินทร์ รวมก่อเป็นหน่อเทือกเขา
ลงรากลัดเกี่ยว ไน้มเหนียวโอบอุ้มพวกเรา
พสกนิกรหมู่เหล่า..ขอน้อมเกล้า..พ่อภูมิพลฯ

พูน ปณ ทิโต ชิว

58. เพลง 19.00 (คน ๆ นี้รักพ่อ)

ศิลปิน พีโอ คุกเช่า Feat. Tony Phee (โทนี่ พี)

คำร้อง โอ อภิสสิทธิ์

13 ตุลา 19 นาฬิกา
เป็นนาฬิกาที่เราลุ้นว่า พ่อเป็นอย่างไร
เฝ้ารออย่างตั้งใจ อธิษฐานไป
ให้พ่อปลอดภัยเหมือนเคย

ตั้งแต่เล็กได้ฟังมา มีราชาผู้ไม่ถือตัว
งานหนักแค่ไหนก็ไม่กลัว ไม่ถอย
ไกลแค่ไหนก็ลุยไป เหนื่อยแค่ไหนก็ไม่ท้อ
นำทางให้ลูกเดินต่อ อย่างตั้งใจ

หากบนนั้นมีจริง ที่ที่พ่อนั้นกลับไป
ฝากบอกได้ไหมว่าคน ๆ นี้รักพ่อ
จะเดินตามรอยทาง ที่พ่อได้บอกไว้
หากพอมองลงมาวันใด พ่อจะชื่นใจ

รูปที่ข้างฝา เหยียดทุกบาท
คอยย้ำเตือนว่าพ่อยังมองเราตลอดไป
คำสอน ที่ท่านมอบให้
จะจดจำไว้ลึกในใจ ไม่ลืมเลือน

ตั้งแต่เล็กได้ฟังมา มีราชาผู้ไม่ถือตัว
งานหนักแค่ไหนก็ไม่กลัว ไม่ถอย
ไกลแค่ไหนก็ลุยไป เหนื่อยแค่ไหนก็ไม่ท้อ
นำทางให้ลูกเดินต่อ อย่างมั่นใจ

หากบนนั้นมีจริง ที่ที่พ่อนั้นกลับไป
ฝากบอกได้ไหมว่าคน ๆ นี้รักพ่อ
จะเดินตามรอยทาง (ตาม)ที่พ่อได้บอกไว้

หากพ่อมองลงมาวันใด พ่อจะชื่นใจ

พ่อจำ รู้ไหมลูกแทบขาดใจ
จะอยู่อย่างไร ไม่มีพ่อคอยนำทาง
จากนี้ เกิดอีกทีก็จะขอติดตาม
จะขอเป็นข้าราชการทุกชาติไป

หากบนนั้นมีจริง ที่ที่พ่อนั้นกลับไป
ฝากบอกได้ไหมว่าคน ๆ นี้รักพ่อ
จะเดินตามรอยทาง ที่พ่อได้บอกไว้
หากพ่อมองลงมาวันใด พ่อจะชื่นใจ

หากบนนั้นมีจริง ที่ที่พ่อนั้นกลับไป
ฝากบอกได้ไหมว่าคน ๆ นี้รักพ่อ
จะเดินตามรอยทาง ตามที่พ่อได้บอกไว้
หากพ่อมองลงมาวันใด พ่อจะชื่นใจ

13 ตุลาคม 19 นาฬิกา
เป็นนาทีที่เรารู้ว่า พ่อจากไป
คิดถึง พ่อสุด หัวใจ
พ่อหลับให้สบาย ลูกจะจดจำไม่ลืม

59. เพลง เพื่อพ่อ

ศิลปิน ชัยยา อินทร์ตา

คำร้อง ภิญญาวิวัฒน์ ภัทร์จิระวิทยา

ลืมตา บนโลกที่มันช่างกว้างใหญ่
บนโลกที่มีแต่รุ่นวาย
ผู้คนมากมาย ที่ใช้ชีวิตร่วมกัน
มีเพียง รูปใบเดียวที่เดิมทุกวัน
ที่ฉันรู้ว่าใจของฉัน จะให้ความรัก
โดยไม่มีเงื่อนไขใด ๆ

เรารักพ่อของเรา ตั้งแต่เราจำความได้
 และมันจะเป็นแบบนี้ตลอดไป
 วันนี้พ่อของเรา คงเหนื่อยล้าเกินทนไหว
 พ่อหลับตา พร้อมกับไฟที่ดับลง

ขอเพียงแค่นี้ได้รู้ ว่าพ่อยังอยู่ในใจ
 จดจำคำพ่อไว้ แล้วเดินตาม
 ไม่ทำลายพี่น้องกัน ไม่ทะเลาะเดินคนละทาง
 จากวันนี้เราจะทำให้พ่อหลับสบาย

สิ่งที่พ่ออยากเห็นคือความรัก
 ถ้าเรารักพ่อ เราต้องรักไทย
 แรงที่พ่อเคยหนุนนำ เหนือที่พ่อเคยเสียใจ
 ทำให้พ่อได้ไหม แคเรารักกัน
 ให้พ่อหลับพักผ่อนทาง ตลอดไป

60. เพลง ไม่มีวันลืมพ่อ

ศิลปิน ปาล ประกาศิต
 คำร้อง ปาล ประกาศิต

ดวงใจของลูกแทบแยกสลาย
 เมื่อได้ข่าวร้าย พ่อจากไป 13 ตุลาคม
 ลูกสุดจะฝืน กลืนกล้ำและกลืนน้ำตา
 ดั่งเหมือนโดนมีดกรีดอุรา มันเจ็บซาไปทั้งกายใจ

แววตา ทุกคนดูเศร้าหม่นหมอง
 เหมือนดังรำร้อง ให้พ่อคืนสู่มิถุนายนไทย
 ไม่อยากยอมรับ ว่าไม่มีพ่อต่อไป
 ใครเล่าเอ่ยจะไม่เศร้าใจ ใครเล่าใครไม่เสียน้ำตา

สัญญา ลูกจะจงรักภักดี
รักและสามัคคี สร้างความดีตั้งพ่อสั่งมา
ขอเดิน ตามรอยด้วยรักศรัทธา
ลูกซึ่งใจแล้วว่า ที่ผ่านมามีพ่อทำเพื่อใคร

มองเดือนที่เลื่อนลอยบนฟากฟ้า
เหมือนพ่อมองมา ด้วยแววตาเปี่ยมน้ำพระทัย
เหมือนพ่อให้พร ลูกจงโชคดีมีชัย
นานแสนนานตราบจนสิ้นใจ จะไม่ลืมพ่อภูมิพล

สัญญา ลูกจะจงรักภักดี
รักและสามัคคี สร้างความดีตั้งพ่อสั่งมา
ขอเดิน ตามรอยด้วยรักศรัทธา
ลูกซึ่งใจแล้วว่า ที่ผ่านมามีพ่อทำเพื่อใคร

มองเดือนที่เลื่อนลอยบนฟากฟ้า
เหมือนพ่อมองมา ด้วยแววตาเปี่ยมน้ำพระทัย
เหมือนพ่อให้พร ลูกจงโชคดีมีชัย
นานแสนนานตราบจนสิ้นใจ จะไม่ลืมพ่อภูมิพล

61. เพลง ลำภูไทด้วยหัวใจที่ยักพ่อ

ศิลปิน พิธีกรจากรายการ ไม้คันทองคำ หมอลำฝั่งเพชร

คำร้อง ครูสุลา คุณวุฒิ

โอ้เต...เอ เอ เอ...

โอ้น้อคนไทยเอ๋ย

ยากสิเห็ดใจได้

เว้ายามได้น้ำตาหล่น น้ำตาหล่น

มือในหลวงล่วงพันสวรรค์เอ็นเอาพ่อคืน...

โอ้น้อคนไทยเอ๋ย

กลั่นใจกลั่นความเศร้าหลอมใจเฮาเว้ากันใหม่

เอาพ่อคืนบ่ได้ เหาต้องอยู่ให้ได้

พูนปัญญาจิตโต ชีเว

แข็งใจต้านผ่านระทม

หลอมใจเคยติดหล่มผสมไทยให้หมั่นแก่น

เติมความฮักทดแทน

พาแผ่นดินย่างก้าว ได้ยินบ้อ

เพื่อพ่อเฮา เพื่อพ่อเฮา เอ้อ เอ้อเอย

เออ เออโฮ้...โอ๊ะ...โอ้อ...

โอ้ได้ผู้ฟังเอ๋ย พี่น้องเอ๋ย...

น้ำตาฟังบ่อสุดสิ้น คือแผ่นดินปั่นใจแหง

ข่าวทีวีน้อเพินแจ้้ง แลงวันที่ดอกหนึ่งสาม

เดือนตุลาห้าเก้าห้า

ฟ้ามานำเอ็นเอาพ่อ ไปแล้วน้อ ไปแล้วน้อ

สวรรค์จ้อเอ็นพ่อคีน...เด้นอ

โอ้ย...นอ..ออ....ละท่านผู้ฟังเอ๋ย

คนฟังยากสิขิ้นลิขิตฟ้า

เปิดเวลากะฮู้อยู่ แต่เป็นหยังกะบ่อฮู้

เป็นนำหยังข่อยบ่อฮู้ คิดเห็นพ่อน้ำตาฟัง

คินนำพ่อน้ำตาฟัง โอ้ยหนอ...

พี่น้องเอ๋ย บ่อมีหยังมาเทียมได้

ความยิ่งใหญ่มหาศาล

ไทยฮ่มเย็นสุขสำราญ พ่อทรงงานดอกคุ่มเกล้า

เมื่อนำเฮามาโดนแล้ว

เมื่อนำเฮามาโดนแล้ว

ถึงเวลาฟ้าเอ็นชื่อ ฮักสำได้บ่ออาจฮ้อ

คิดฮอดสำดีบ่ออาจฮ้อ

ยอมคีนพ่อสู่สวรรค์

ส่งทางพ่อสู่สวรรค์ โอ้ย หนอ....ออ...

พูนปัญญาเพื่อชาติ ชีวี

โอ้ เต๋.....เอ๋ เอ๋เอ๋....

ฮอดวันพ้อจาก แต่ความฮักบ่เคยจบจากใจ

สิเฝ้าคอยนำฮอยความดี

ฮักสามัคคีตามที่พ้อสอนให้

สิฮักษาแผ่นดินของพ้อเอาไว้

ด้วยหัวใจฮักพ้อขอสัญญา

ด้วยหัวใจลูกของพ้อขอสัญญา

โอ้ เต๋.....เอ๋ เอ๋เอ๋....

62. เพลง กษัตริย์แห่งประชาธิปไตย

ศิลปิน แอ๊ด คาราบาว

คำร้อง แอ๊ด คาราบาว

จากรัชกาลที่ 7 ถึงพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช
เมืองไทยได้เป็นประเทศ ที่ปกครองระบอบประชาธิปไตย
ด้วยพระบารมีปรีชาชาญ ในพระมหากษัตริย์คุณยิ่งใหญ่
มอบอำนาจอธิปไตย ให้ประชาชนไทยมีรัฐสภา

ทรงมีพระราชดำรัส สละอำนาจเพื่อประชาชนไทย
เพื่อทวยราษฎร์ทั่วไป หาได้มอบให้คณะหนึ่งคณะใด
โดยเฉพาะพวกใช้อำนาจลึทธิขาด ไม่ฟังเสียงประชาชนส่วนใหญ่
เจตนาขัดประชาธิปไตย ย่อมนำพาชาติไทยแตกความสามัคคี

ระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

คือระบอบที่นำความสุข สามัคคีสู่พี่น้องผองไทย

ต้องบริหารโดยรัฐสภา ยึดมั่นเสียงประชาชนส่วนใหญ่

ความเห็นแตกต่างกันได้ แต่คนไทยต้องไม่แตกสามัคคี

หนทางแห่งรัฐสภา หนทางแห่งรัฐสภา

หนทางแห่งรัฐสภา หนทางแห่งรัฐสภา

ระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
คือระบอบที่นำความสุข สามัคคีสู่พี่น้องผองไทย
ต้องบริหารโดยรัฐสภา ยึดมั่นเสียงประชาชนส่วนใหญ่
ทรงสละอำนาจนั้นเพื่อใคร ประชาชนไทยน้อมจงรักภักดี

หนทางแห่งรัฐสภา ย่อมนำมาสู่ชาติชนอันยิ่งใหญ่
ทั่วโลกยอมรับประเทศไทย มีกฎหมาย มีกติกา
ปวงประชาเรียนรู้อยู่ร่วมกัน ร่วมสร้างสรรค์ ร่วมพัฒนา
หนทางแห่งรัฐสภา คือความปรารถนาของคนไทย

หนทางแห่งรัฐสภา คือความปรารถนาของคนไทยทุกคน
หนทางแห่งรัฐสภา หนทางแห่งรัฐสภา

63. เพลง รอยยิ้มพ่อ

ศิลปิน คาราบาว และ ปาน ธนพร
คำร้อง แอ๊ด คาราบาว

แผ่นดินร่มเย็น เมืองไทยรุ่งเรือง
เพราะความปราดเปรื่อง สืบเนื่องจากพระปรีชา

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
อุทิศตัวกายใจแลงมา
เพื่อปกปักรักษา
นำปวงประชาสู่รอยยิ้มความพอเพียง

ยากเย็นท่านทำ เคี้ยวกรำข้าของ
พี่น้องห้วยหนอง เขื่อนคลองผันน้ำหล่อเลี้ยง

เกษตรกรรมน้ำทำนา
มีข้าวมีปลา บ้านเมืองก็มีชื่อเสียง
หลักเศรษฐกิจพอเพียง
นำไทยร้อยเรียงเป็นหนึ่งเดียวทั่วเขตขาม

เราจะปกครองแผ่นดินโดยธรรม
 เพื่อประโยชน์สุขของมหาชนชาวสยาม
 ทุกถ้อยทุกคำพระราชดำรัส
 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ในหลวงของปวงชาวไทย
 ท่านทรงห่วงใยพสกนิกรถ้วนทั่ว
 พวกเราจดจำเทิดไท้เหนือหัว
 สละประโยชน์ส่วนตัว เพื่อประโยชน์ส่วนรวม

เราจะปกครองแผ่นดินโดยธรรม
 เพื่อประโยชน์สุขของมหาชนชาวสยาม
 ทุกถ้อยทุกคำพระราชดำรัส
 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ในหลวงของปวงชาวไทย
 ท่านทรงห่วงใยพสกนิกรถ้วนทั่ว
 พวกเราจดจำเทิดไท้เหนือหัว
 สละประโยชน์ส่วนตัว เพื่อประโยชน์ส่วนรวม

เพื่อปณิธานตามรอยล้นเกล้า
 รอยยิ้มของเรา คือรอยยิ้มของพ่อ

พูนัน ปณู ทิโต ชีเว

64. เพลง เทวดากลับฟ้า

ศิลปิน โน้ต เชิญยิ้ม

คำร้อง โน้ต เชิญยิ้ม

13 ตุลา คนไทยน้ำตาไหลท่วมแผ่นดิน
 ทั่วขวานทองทุกท้องถิ่น ฟ้าคงได้ยินเสียงสะอื้นไห้
 น้ำตาท่วมท้น ไหลหล่นกลับท่วมหัวใจ
 เมื่อในหลวงท่านจากไป เสียงสะอื้นไห้จนฟ้าได้ยิน

แหงนคอตั้งป่า บอกกับท้องฟ้าให้ฟ้าได้ฟัง
 หัวใจคนไทย แสบพ่ายพัง วอนฟ้าจงฟังใจลูกฟังสุญสิ้น
 ฝนหลังสังข์ฟ้า หล่นปนน้ำตาไหลริน
 70 ล้านไทยหัวใจแทบสิ้น ทั่วทั้งแผ่นดินเจ็มนองน้ำตา

ก้ม ลงกราบที่ภาพในหลวง
 จากแดนแมนสรวง ที่สวรรค์ประทานมา
 ฟ้าสั่งมารับเทวดากลับคืนฟ้า
 พ่อไม่ได้ผิดสัญญา แต่ถึงเวลาที่พ่อต้องไป

น้ำตาล้านหยด หลังรินรดทั่วพื้นดิน
 ตั้งแต่ชาวเขา ชาวเรา ชาวดิน
 พ่อคงได้ยินเสียงลูกร้องไห้
 ลูกจะทำดี ตามวิธีที่พ่อสอนไว้
 พ่อหลวงคงหายห่วงใย
 เมื่อลูกหลานไทยหมั่นทำความดี

ก้ม ลงกราบที่ภาพในหลวง
 จากแดนแมนสรวง ที่สวรรค์ประทานมา
 ฟ้าสั่งมารับเทวดากลับคืนฟ้า
 พ่อไม่ได้ผิดสัญญา แต่ถึงเวลาที่พ่อต้องไป

พจนานุกรมศัพท์ โศก ชีวะ

น้ำตาล้านหยด หลังรินรดทั่วพื้นดิน

ตั้งแต่ชาวเขา ชาวเรา ชาวดิน

พ่อคงได้ยินเสียงลูกร้องไห้

ลูกจะทำดี ตามวิธีที่พ่อสอนไว้

พ่อหลวงคงหายห่วงใย

เมื่อลูกหลานไทยหมั่นทำความดี

ในหลวงคงหายห่วงใย

เมื่อชาติเชื้อไทยรักสามัคคี

พ่อเสร็จสู่สวรรคาลัย

นั่งมองเทียนชัย น้ำตาเทียนไหลเหมือนเรา

65. เพลง ดินอุดม น้ำสมบูรณ์ ด้วยพระบารมี

ศิลปิน แอ๊ด คาราบาว

คำร้อง แอ๊ด คาราบาว

แสงสีทอง สาดส่องอำไพ ไกลลิบกลับมาสู่ดิน

ก่อกำเนิดราชันย์ ผู้นำขวัญประชา ด้วยพลังแผ่นดิน

พ้องพระนาม ภูมิพล แม่สอนให้ติดดิน

สู้ทุกศึกฝ่าฟัน มุ่งทำงานอาจिन อยู่กับดินกับน้ำ

น้ำจากฟ้ามาสู่ดิน น้ำจากดินสู่บาดาล

ทรงบริหารจัดการ ด้วยพระปรีชาญาณแห่งการคิดค้น

เป็นผลลัพธ์ว่าคนดินน้ำป่า

ต้องแก้ปัญหามผสมผสานไปพร้อมกัน

บุญที่เรามีพระองค์ท่าน

ผู้นำพาจิตวิญญาณ ผู้นำแผ่นดินร่มเย็น

น้ำจากฟ้ามาสู่ดิน น้ำจากดินสู่บาดาล

ทรงบริหารจัดการ ด้วยพระปรีชาญาณแห่งการคิดค้น

เป็นผลลัพธ์ว่าคนดินน้ำป่า

ต้องแก้ปัญหามผสมผสานไปพร้อมกัน

บุญที่เรามีพระองค์ท่าน
ผู้นำพาจิตวิญญาณ ผู้นำแผ่นดินร่มเย็น

เมื่อเปรียบน้ำเป็นดั่งชีวิต ดินเปรียบดั่งเป็นร่างกาย
หากขาดแคลนสิ่งใด
ขาดอย่างหนึ่งอย่างใด เราจะอยู่ได้อย่างไร
ความสมดุลของดินน้ำป่า คนจึงสุขสบาย
แผ่นดินไทยจึงเป็นทอง
ดินอุดมน้ำสมบูรณ์ ด้วยพระบารมี

แผ่นดินไทยจึงเป็นทอง
ดินอุดมน้ำสมบูรณ์ ด้วยพระบารมี

66. เพลง ลูกสุดอาลัย

ศิลปิน กิตติศักดิ์ พลอยงาม
คำร้อง กิตติศักดิ์ พลอยงาม

เรารู้ดีว่าพ่อคือดวงใจ พ่อต้องเหนื่อยเพียงใดทำเพื่อเราคนไทย
ได้อยู่กันอย่างร่มเย็น ไม่ต้องเดือดร้อนใคร
ทรงงานหนักเพียงใด ทำให้เราสบาย
แผ่นดินที่งดงามด้ามขวานที่สมบูรณ์
ทุกสิ่งที่คุณเพิ่มพูนด้วยน้ำแรงของพระองค์
ท่านเหนื่อยมามากเท่าไร ทำเพื่อเราทุกคน พ่อต้องอดต้องทนเพียงใด

จะขอ เป็นข้าราชการทุกชาติไป
จะขอเป็นคนไทยที่จงรักภักดี
วันนี้แม้พ่อจะไม่อยู่ตรงนี้
แต่พ่อไม่เคยจากไปและพ่อยังเป็นดวงใจของเราเสมอ

วันนี้พ่อต้องลา จากลาด้วยความระทม
 13 ตุลาคม พ่อต้องลาเราไป
 จดจำวันนี้ให้ดี จำไว้ในหัวใจ
 ในหลวงแห่งแผ่นดินไทย พระบาทสมเด็จพระภูมิพล

จะขอ เป็นข้าราชการทุกชาติไป
 จะขอเป็นคนไทยที่จงรักภักดี
 วันนี้แม่พ่อจะไม่อยู่ตรงนี้
 แต่พ่อไม่เคยจากไปและพ่อยังเป็นดวงใจของเราเสมอ
 แต่พ่อไม่เคยจากไปและพ่อยังเป็นดวงใจของเราเสมอ

67. เพลง เพื่อพ่อที่มองเราอยู่บนฟ้า

ศิลปิน O-Da (ไอด้า ปิยะพงษ์)

คำร้อง ไอด้า ปิยะพงษ์

น้ำตา นองแผ่นดิน
 เมื่อได้ยิน ว่าพ่อจากไป
 ลูกทุกคน หัวใจสลาย
 พ่อจากเราไป ไม่หวนคืน

สิบสามตุลา ท้องฟ้ามีดมน
 ผู่นกบินวน ทามกลางนภา
 พ่อของเรา เสด็จจากลา
 สวรรค์คงถึงครา เอาเทวดากลับไป

ก็ภพก็ชาติ
 ขอเป็นรองพระบาททุกชาติไป
 ไม่มีอีกแล้วไทย กษัตริย์ผู้ยิ่งใหญ่
 ดั่งองค์ภูมิพล

ลูกจะขอน้อมถวาย
 ใจและกาย เพื่อพ่อคนนี้

ลูกจะรัก และสามัคคี
ตอบแทนพ่อที่มองเราอยู่บนฟ้า

ถึงวันนี้ จะไม่มีพ่อ
แต่ลูกจะไม่ท้อ จะขอก้าวต่อไป
ตามรอยพระบาท ที่ทรงสอนไว้
ให้เราคนไทย นั้นทำความดี

ก็ภพก็ชาติ
ขอเป็นรองพระบาททุกชาติไป
ไม่มีอีกแล้วไทย กษัตริย์ผู้ยิ่งใหญ่
ตั้งองค์ภูมิพล

ลูกจะขอน้อมถวาย
ใจและกาย เพื่อพ่อคนนี้
ลูกจะรัก จะสามัคคี
ตอบแทนพ่อที่มองเราอยู่บนฟ้า
ตอบแทนพ่อที่มองเราอยู่บนฟ้า

68. เพลง วอนฟ้าขอเทวดาคืน

ศิลปิน ไมค์ ภิรมย์พร

คำร้อง ปราบธาดา เพชรสุวรรณ

ยังคงมีคำถามเวลาที่ยิ่งท้องฟ้า
อยากรู้ว่าเทวดามีอยู่จริงไหม
หรือแค่ในนิยาย ที่ใครเขาเล่ากัน
ไขฟ้าบันดาลให้ท่านสถิตย์ บนแผ่นดิน

จนมาเห็นรูปภาพทุกบ้านติดข้างฝา
คือภาพของเทวดาที่เดินดิน
70 ปีทำเพื่อประชา 70 ล้านกว่าคนรักท่าน
ในหลวงองค์รัชกาลที่ 9

อิฉฉาท้องฟ้า ได้เทวดากลับคืน
 แต่คนบนพื้นดิน ไม่อยากให้ท่านต้องจากไปไหน
 ช่วยบอกท้องฟ้า ขอเทวดากลับคืนได้ไหม
 วอนฟ้าจงเห็นใจ คนบนพื้นดินแสนอาลัย
 อยากจะได้เทวดา องค์นี้คืน

อิฉฉาท้องฟ้า ได้เทวดากลับคืน
 แต่คนบนพื้นดิน ไม่อยากให้ท่านต้องจากไปไหน
 ช่วยบอกท้องฟ้า ขอเทวดากลับคืนได้ไหม
 วอนฟ้าจงเห็นใจ คนบนพื้นดินแสนอาลัย
 อยากจะได้เทวดา องค์นี้คืน

ช่วยบอกท้องฟ้า ขอเทวดากลับคืนได้ไหม
 พ่อหลวงของคนไทยเหนือเกล้าปวงชาวไทยภูมิพล

69. เพลง สวรรค์ใจร้าย

ศิลปิน รวมดีเจคลื่นFM95 MHz

คำร้อง ธันวา ราศีธนู

น้ำตาของลูก ไหลนอง ท่วมทั้งแผ่นดิน
 เมื่อถึงวันสิ้น เหนือหัว พ่อของแผ่นดิน
 หัวใจสลาย ไทยทั้งสยาม น้ำไหลริน
 สิ่งที่ได้ยิน คือเสียงร่ำร้อง ก้องแผ่นดินไทย
 พ่อจากไปแล้ว ร่มโพธิ์ ร่มแก้ว ผู้มีแต่ให้
 หนึ่งในดวงใจ คือ พ่อองค์นี้ หาใดเปรียบปาน
 พ่อยังคงอยู่ ในใจลูกนี้ ตราบนานแสนนาน
 ชั่วโมงวันทั้งกาล พ่ออยู่ ในใจ ของลูกเสมอ
 สวรรค์ใจร้าย แลกชีวิตได้ ลูกขอตายแทน
 สิ่งที่หวังแทน คือ พ่อเท่านั้น ของคนไทย
 ลูกขอน้อมส่ง ขอให้พระองค์ สู่อสวรรคาลัย

จะชาตินี้ชาติไหน ลูกจะขอเป็น ข้าบาทในทุกชาติไป

น้ำตาของลูก ไหลนอง ท่วมทั้งแผ่นดิน
 เมื่อถึงวันสิ้น เหนือหัว พ่อของแผ่นดิน
 หัวใจสลาย ไทยทั้งสยาม น้ำไหลริน
 สิ่งที่ได้ยิน คือเสียงร่ำร้อง ก้องแผ่นดินไทย
 พ่อจากไปแล้ว ร่มโพธิ์ ร่มแก้ว ผู้มีแต่ให้
 หนึ่งในดวงใจ คือ พ่อองค์นี้ หาใดเปรียบปาน
 พ่อยังคงอยู่ ในใจลูกนี้ ตราบนานแสนนาน
 ชั่วนิรันดร์กาล พ่ออยู่ ในใจ ของลูกเสมอ
 สวรรค์ใจร้าย แลกชีวิตได้ ลูกขอตายแทน
 สิ่งที่หวนหวน คือ พ่อเท่านั้น ของคนไทย
 ลูกขอน้อมส่ง ขอให้พระองค์ สู่สวรรคาลัย
 จะชาตินี้ชาติไหน ลูกจะขอเป็น ข้าบาทในทุกชาติไป

70. เพลง สิ้นร่มโพธิ์ทอง

ศิลปิน คัทลียา มารศรี
 คำร้อง ครูสุรินทร์ ภาคศิริ

เหมือนร่มโพธิ์ทอง ต้องมาล้มตรงหน้า น้ำตาลูกไหล
 พ่อมาจากไป ลูกไทยสะอื้น สูดกล้ำกลืน ทิวธานีินทร์
 ชาติไทย ร่มเย็น เติบโตในหลวงเช่น เป็นพ่อแห่งแผ่นดิน
 พระองค์เมตตา ไพร่ฟ้า ทั้งสิ้น ครองแผ่นดิน ด้วยคุณธรรม

ได้เจ็ดสิบปี ที่ในหลวงครองราช ประชาชนสุขชี
 แม้ในโลกนี้ ไม่มีเปรียบเทียบพระองค์ที่ทรงคุณธรรม

พ่อมาจากไป สู่สวรรคาลัย ลูกไทยสุดซึ้ง
 เหมือนดินสิ้นฟ้า เหมือนปลาขาดน้ำ สุดจะสรรค คำรำพัน

ยามเมื่อมีภัย เกิดมรสุมใหญ่ ลูกไทยสิ้นหวัง
หาใครช่วยเรา ผ่อนเบาลงบ้าง เหมือนเมื่อครั้ง พระองค์ทรงธรรม์

ลูกไทย เลือดไทย กราบถวายให้ พระองค์ผู้สวรรค
เหนือเกล้าเฝ้าไทย ไม่ลืมคุณท่าน ในจิตวิญญาณ เลือดไทย ทุกคน

71. เพลง 13 ตุลาฯ อาลัยพ่อ

ศิลปิน นิจ ชาลิสสา

คำร้อง นิจ ชาลิสสา

13 ตุลาโลกาเศร้าโศก
ข่าวร้ายของคนทั้งโลก วิบโยค โศกเศร้าเหงาใจ
เสด็จพ่อหลวง ของปวงประชาชาวไทย
เสด็จสวรรคาลัย จากไปไม่มีวันคืน

ยื่นมองดูฟ้า น้ำตาร่วงหล่น
เสียดายองค์พ่อภูมิพล ประชาชนร้องไห้สะอื้น
ภาพในทีวี เคยมีพ่อทุก ๆ คืน
บัดนี้คงไม่หวนคืน แสนกล้ำกลืนในคืนเศร้าใจ

กว่า 70 ปี ที่พ่อมีความรักความห่วง
งานหนักงานเบาทั้งปวง นี้พ่อหลวงทำเพื่อชาวไทย
ทุกก้าวเสด็จ เหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้าเพียงใด
หยาดเหงื่อรินไหล เพื่อให้ไทยอยู่ดีกินดี

ขอคุณความดีที่พ่อมีให้ เกิดความรักอันยิ่งใหญ่
หยุดทำร้ายเลิการแบ่งสี
จะเกิดภาคไหน ขอให้รักสามัคคี
สร้างคุณความดี ให้พ่อนี้ได้หลับสบาย

กว่า 70 ปี ที่พ่อมีความรักความห่วง
งานหนักงานเบาทั้งปวง นี้พ่อหลวงทำเพื่อชาวไทย

ทุกก้าวเสด็จ เหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้าเพียงใด
 หยาดเหงื่อรินไหล เพื่อให้ไทยอยู่ดีกินดี

ขอบคุณความดีที่พ่อแม่ให้ เกิดความรักอันยิ่งใหญ่
 หยดทำร้ายเลิกลการแบ่งสี
 จะเกิดภาคไหน ขอให้รักสามัคคี
 สร้างคุณความดี ให้พ่อแม่ได้หลับสบาย

72.เพลง สิ่งดี ๆ ที่พ่อสอน

ศิลปิน สดใส รุ่งโพธิ์ทอง
 คำร้อง สดใส รุ่งโพธิ์ทอง

เหมือนโลกมีดมิด เหมือนดวงอาทิตย์หยุดการโคจร
 เดือนดาวพราวฟ้าอมร ส่องแสงสะท้อนกลับมิดมัวมน
 เมฆคลุ้มมืดคลุ้ม มองดูอิมคริมเศร้าเหลือจะทน
 จากข่าววงศ์ภูมิพล พ่อของปวงชนสวรรคตไป

ก่อนเคยทรงงาน เพื่อลูกเพื่อหลานอยู่ดีมีกิน
 เสโทท่วมกายไหลริน เสด็จทุกถิ่นไม่ว่าภาคไหน
 โครงการแก้มลิง โครงการฝนหลวงแทนความหวังเฝ้าย
 เศรษฐกิจพอเพียงเลี้ยงกาย น้ำเสียแก้ไขด้วยชัยพัฒนา

พ่อหรือยัง ทะเลาะกันพ่อหรือยัง
 แดกแยกจงดกลียดจงชัง ต่างรวมพลังหวังเผชิญหน้า
 เอาเป็นเอาตาย ทั้งที่เป็นไทยด้วยกันแหละหนา

สงสารองค์พระราชาชาติ ศาสนา แทบล้มละลาย

พระองค์สอนไว้ ให้ลูกหลายไทยร่วมทำความดี

รู้จักและสามัคคี เมตตาปรานีและมีน้ำใจ

คิดดี ทำดี ต้องมีสติและให้อภัย

สำนึกในความเป็นไทย รวมทุกดวงใจถวายแด่พ่อ

พูน บอดี้โต ชิว

พอหรือยัง ทะเลาะกันพอหรือยัง
 แดกแยกจงเกลียดจางซัง ต่างรวมพลังหวังเผชิญหน้า
 เอาเป็นเอาตาย ทั้งที่เป็นไทยด้วยกันแหละหนา
 สงสารองค์พระราชชาติ ศาสนา แทบล้มละลาย

พระองค์สอนไว้ ให้ลูกหลายไทยร่วมทำความดี
 รู้รักและสามัคคี เมตตาปรานีและมีน้ำใจ
 ทั่วโลกแซ่ซ้อง ต่างยกย่ององค์พระทรงชัย
 สำนึกในความเป็นไทย รวมใจที่มี ทำดีเพื่อพ่อ

73. เพลง ฉันรักพระเจ้าอยู่หัว

ศิลปิน ดาว ขำมิน

คำร้อง ดาว ขำมิน

ปี 2559 มีเรื่องราวให้คนไทยต้องจดจำ
 13 ตุลา ชาวประชาต่างร่ำ พระราชาจากไป
 เสียงระงมผ่านจากดวงใจ
 ลูกหลานชาวไทยหัวใจสลาย
 ขอนกบินส่งพระวรกายสู่สรวงสวรรค์

พ่อเหนื่อยมานานเหลือเกิน
 พ่อเหนื่อยมานานหนักหนา
 พวกเราชาวประชา
 ขอสัญญาทำตามคำพ่อสอน

จากนี้ไม่มีแล้วพ่อหลวง
 คนไทยทั้งปวงจงสามัคคี
 ให้กระทำแต่คุณงามความดี
 เพื่อส่งถึงพระองค์

เหนื่อยยากสักเพียงไหน

พระองค์ไปไม่เคยบ่น

พจนานุกรมศัพท์โต ชีเว

ไปทั่วทิศไม่ว่าแต่ดว่าฝน
พระองค์ทนเพื่อประชา

เคยเห็นแต่แคในทีวี
ภาพเขาดำยันสีก็เพื่อประชา
ท่านทรงงานจนร่างกายอ่อนล้า
แล้วจากลา ประชาชน

วันนี้พ่ออยู่บนสวรรค์
แต่พระเนตรนั้นยังมองลงมา
ไม่ต้องห่วงหอรอกนะพ่อจ๋า
พวกเราประชา จะรักกัน

เคยเห็นแต่แคในทีวี
ภาพเขาดำยันสีก็เพื่อประชา
ท่านทรงงานจนร่างกายอ่อนล้า
แล้วจากลา ประชาชน

วันนี้พ่ออยู่บนสวรรค์
แต่พระเนตรนั้นยังมองลงมา
ไม่ต้องห่วงหอรอกนะพ่อจ๋า
พวกเราประชา จะรักกัน

เรารักพระเจ้าอยู่หัว
ฉันรักพระเจ้าอยู่หัว
ฉันรักพระเจ้าอยู่หัว

พจนานุกรม ทิโต ชีเว

74. เพลง ถึงคนบนฟ้า

ศิลปิน บัว บัณฑิตา
คำร้อง กวี ศรีชาวดิน

ฝากถึงเหล่านางฟ้าอยู่บนสวรรค์
ช่วยปรนนิบัติพ่อท่านให้ดี
สองขาที่พ่อก้าวเดิน ทรงงานมานานหลายปี
อย่าไปทุกดินถิ่นที่ทุรกันดาน

สองหูที่คอยรับฟังปัญหามากมาย
สองแขนโอบอุ้มคุ้มภัย ให้ลูกหลาน
ดวงตาที่คอยจ้องมอง ทุกรายละเอียดของงาน
เพื่อประชาชนที่ท่าน รักและเมตตา

ฝากเหล่านางฟ้า และเทวดาทุกองค์
พ่อหลวงท่านทรง ตรากตรำและแสนเหนื่อยลำ
ให้ท่านสบาย ต้องการอะไรให้รีบช่วยหา
ให้พ่อพักแรงที่ลำ มองลงจากฟ้าให้พ่อสุขใจ

ฝากถึงคนบนฟ้าเป็นพยานหนอ
จะขอเป็นข้าราชการทุกชาติไป
สุดเรี่ยวแรงที่มี จะทำดีจนวันตาย
สมกับที่พ่อตั้งใจ สั่งไว้ให้ทำความดี

ฝากเหล่านางฟ้า และเทวดาทุกองค์
พ่อหลวงท่านทรง ตรากตรำและแสนเหนื่อยลำ
ให้ท่านสบาย ต้องการอะไรให้รีบช่วยหา
ให้พ่อพักแรงที่ลำ มองลงจากฟ้าให้พ่อสุขใจ

ฝากถึงคนบนฟ้าเป็นพยานหนอ
จะขอเป็นข้าราชการทุกชาติไป
สุดเรี่ยวแรงที่มี จะทำดีจนวันตาย

สมกับที่พ่อตั้งใจ สั่งไว้ให้ทำความดี

75.เพลง พ่อไม่ได้จากเราไปไหน

ศิลปิน หทัยรัตน์ วรรณรัตน์

คำร้อง บุญล้อม คู่กะสังข์

ตั้ง ดวงใจแตกสลาย
เมื่อ พวกเราชาวไทยได้ยิน
ทุกคนน้ำตาร่วงริน
เมื่อรู้พ่อของแผ่นดิน จากเราไป

พ่อ เป็นที่รักยิ่ง
พ่อ คือทุกสิ่งเหนือสิ่งใด
ลูกจะเก็บรูปพ่อเอาไว้
บอกลูกหลานสืบไปพ่อภูมิพล

พ่อไม่ได้จากเราไปไหน
พ่ออยู่ในใจของลูกทุกคน
พ่อไม่ได้จากเราไปไหน
พ่อหลวงของไทย องค์กรภูมิพล
ร้อยล้านดวงใจ จากลูกทุกคน
รักพ่อเปี่ยมล้นดวงหฤทัย ดวงหฤทัย

พ่อไม่ได้จากเราไปไหน
พ่ออยู่ในใจของลูกทุกคน
พ่อไม่ได้จากเราไปไหน
พ่อหลวงของไทย องค์กรภูมิพล
ร้อยล้านดวงใจ จากลูกทุกคน
รักพ่อเปี่ยมล้นดวงหฤทัย ดวงหฤทัย

พูน บุญลอม ตรี ชีวะ

พ่อ เป็นผู้มีแต่ให้
 พ่อเหนื่อยทั้งกายใจไม่เคยท้อ
 จะ จดจำคำสอนของพ่อ
 ลูกจะสานก่อกำให้พ่อชื่นใจ
 ไม่ว่าจะเกิดชาติไหน
 ขอเกิดบนแผ่นดิน ในแผ่นดินพ่อ

พ่อไม่ได้จากเราไปไหน
 พ่อจะอยู่ในใจของลูกทุกคน
 พ่อจะอยู่ในใจของลูกทุกคน

76. เพลง ข้าพระบาททุกชาติไป

ศิลปิน Art Sevenmusic
 คำร้อง -

นานมาแล้ว เคยรู้ตัวบ้างไหม
 ว่าคนไทย มีพระเจ้าแผ่นดิน
 ที่ทรงทำทุกทาง ให้คนไทยได้อยู่กิน
 ให้แผ่นดิน ประชากรสามัคคี

ทุกนาที่ พระองค์ทรงทำทุกทาง
 สิ่งใดขวาง พระองค์ไม่ทรงหวั่นเกรง
 เหนื่อยแค่ไหน ลำบากเท่าไร
 พระองค์ไม่เคยหยุดพัก
 ทรงงานหนัก ก็เพื่อประเทศไทย

เราควรต้องรู้ว่าพระองค์ ทรงทำมานานเท่าไร
 เหนื่อยแค่ไหน ที่ทรงทำอยู่อย่างนั้น
 และนี่ก็คือ พระเจ้าอยู่หัว ของคนไทย
 ขอเกิดเป็นข้าพระบาททุกชาติไป

พจนานุกรมศัพท์ ศิลปะ ชีว

เราทุกคน เปรียบพระองค์ดังบิดา
เปรียบดังฟ้ามาคุ้มครองให้ร่มเย็น
ลูกจะนำเอาคำสอน ที่พ่อเคยสั่งเอาไว้
จะทำดี ถวายแด่พระองค์

เราควรต้องรู้ว่าพระองค์ ทรงทำมานานเท่าไร
เหนื่อยแค่ไหน ที่ทรงทำอยู่อย่างนั้น
และนี่ก็คือ พระเจ้าอยู่หัว ของคนไทย
ขอเกิดเป็นข้าพระบาททุกชาติไป

เราควรต้องรู้ว่าพระองค์ ทรงทำมานานเท่าไร
เหนื่อยแค่ไหน ที่ทรงทำอยู่อย่างนั้น
และนี่ก็คือ พระเจ้าอยู่หัว ของคนไทย
ขอเกิดเป็นข้าพระบาททุกชาติไป

77. เพลง พ่อผู้สร้าง

ศิลปิน Ozzy Studio Pattaya, แม่เต๋าสตุติโอ
คำร้อง แม่เต๋าสตุติโอ

น้ำตาไหลนองทั่วฟ้าทาแผ่นดิน
สิ้นแล้วหัวใจของปวงประชาชนไทย
พ่อผู้เป็นศูนย์รวมทุกดวงใจ
พ่อผู้ทำให้ไทย อยู่ดีกินดี

พ่อสร้างน้ำให้แผ่นดินที่แห้งเหือดหาย
พ่อสร้างป่าให้ไทยได้เขียวขจี
พ่อเป็นห่วงเป็นใยไทยทุกที่
ประชาชนอยู่ดีกินดี เพราะบารมีพระเจ้าอยู่หัว

พูน บัญชีโต ชเว

ขอเป็นข้ารองพระบาททุกชาติไป
 ถวายกายตัวและใจ เพื่อพ่ออยู่หัว
 ลูกจะเป็นคนดี ทำดีเพื่อพ่อ
 เดินตามรอยที่พ่อสร้างไว้
 ดั่งที่พ่ออยากเห็นคนไทย

พอเพียง และรักสามัคคี

ขอเป็นข้ารองพระบาททุกชาติไป
 ถวายกายตัวและใจ เพื่อพ่ออยู่หัว
 ลูกจะเป็นคนดี ทำดีเพื่อพ่อ
 เดินตามรอยที่พ่อสร้างไว้
 ดั่งที่พ่ออยากเห็นคนไทย พอเพียง

ขอเป็นข้ารองพระบาททุกชาติไป
 ถวายกายตัวและใจ เพื่อพ่ออยู่หัว
 ลูกจะเป็นคนดี ทำดีเพื่อพ่อ
 เดินตามรอยที่พ่อสร้างไว้
 ดั่งที่พ่ออยากเห็นคนไทย
 พอเพียง และรักสามัคคี

พ่อเหนื่อยหนักมามากพอแล้ว
 พ่อทุ่มเทเพื่อคนไทยมาตลอดชีวิต
 พ่อสถิตในดวงใจของปวงประชาชน
 จะขอจงรักภักดี
 จะขอเป็นข้ารองพระบาททุกชาติไป

จะขอจงรักภักดี

จะขอเป็นข้ารองพระบาททุกชาติไป

ทุกชาติไป ลูกจะเป็นคนดี ทุกชาติไป
 ลูกจะเดินตามรอยพ่อ พอเพียง ทุกชาติไป
 รวมใจรักสามัคคี ทุกชาติไป

ถวายกายใจเพื่อพ่ออยู่หัว ทุกชาติไป
จะขอเป็นข้าราชการทุกชาติไป

78. เพลง จากสวรรค์

ศิลปิน อภิวัฒน์ พงษ์วาท
คำร้อง อภิวัฒน์ พงษ์วาท

เคยสงสัยบ้างไหมว่าเพราะอะไร เหตุใดจึงรักพ่อ
แค่เพียงนึกทุกครั้งก็รู้ในใจ คำตอบช่างง่ายดาย
ก็เพราะพ่อ นั่นคือผู้ให้ พ่อรักลูกหมดหัวใจ
จดและจำเอาไว้ตลอดมา

ทั่วแผ่นดินทุกแคว้นแห่งหนใดๆ จะห่างไกลแค่ไหน
ไม่เคยเห็นสักครั้งที่พ่อท้อใจ ต้องเดินไปให้ได้
เพื่อพบไถ่ถามลูกเป็นไง ขาดเหลือพ่อจะทำให้
จะมีราชาคนไหนเป็นแบบนี้ ไม่มีแล้ว

อยากบอกว่าลูกภูมิใจ ได้เป็นลูกพ่อคนนี้
และจะเพียรทำความดี ให้เป็นเหมือนดังใจพ่อต้องการ
จะรักและคอยดูแลกัน
จะกี่วัน ก็เดือนก็ปีและต่อจากนี้
ให้พ่อได้ยิ้มสักที จากบนนั้น

เมื่อได้เห็นท้องฟ้าป่าเขาลำธาร จะยิ้มเดือนทุกครั้ง
และเมื่อได้ฟังเพลงของพ่อบรรเลง ยิ่งจำได้ชื่นใจ
คำสอนของพ่อที่มีมากมาย ลูกนั้นจะทำให้ได้
บอกตัวเองเอาไว้ชั่วชีวิต ทำเพื่อพ่อ

อยากบอกว่าลูกภูมิใจ ได้เป็นลูกพ่อคนนี้
และจะเพียรทำความดี ให้เป็นเหมือนดังใจพ่อต้องการ
จะรักและคอยดูแลกัน
จะกี่วัน ก็เดือนก็ปีและต่อจากนี้

ให้พ่อได้ยิ้มสักที จากบนนั้น

อยากบอกว่าลูกภูมิใจ ได้เป็นลูกพ่อคนนี้
 และจะเพียรทำความดี ให้เป็นเหมือนดังใจพ่อต้องการ
 จะรักและคอยดูแลกันไปอีกนานเท่านาน จะทำเพื่อบ้านหลังนี้
 ให้พ่อได้ยิ้มสักที จากบนนั้น
 ให้พ่อได้ยิ้มอีกที จากสวรรค์

79. เพลง วอนฟ้า ขอเกิดเป็นข้ารองบาททุกชาติไป

ศิลปิน ธิติ ภัทรสิทธิฤกษ์

คำร้อง ธิติ ภัทรสิทธิฤกษ์

พ่อ..ไม่เคยหยุดพัก เหนื่อยนัก ไม่เคยหยุดเดิน
 ความจริง ที่พ่อ..เผชิญ ทุกข์สุขพ่อเต็ม เต็มใจให้ฉัน
 เข้าถึงปวงประชา จากภูผา สู่มหานคร
 ตรากตรำยาไปทุกที่ ท้าวปฐพี ทุกข์ร้อนผ่นคลาย
 ลูกขอ ประนบน้อม ล้นเกล้า บังคมทูล
 ดวงใจ ปวงข้าฯ อาตุร แดกสลายเมื่อพ่อจากไป

กราบเท้า หน้าภาพพ่อ ลูกขอ ส่งองค์ภูมิินทร์
 สมเด็จ พระบรมินทร์ มหาภูมิพล ผองชนชาวไทย
 อธิฐาน ถึงสามโลก แปรหมื่นสี่พันโยชน์ ถึงเขาพระสุเมรุ
 จักสานต่อ สิ่งที่พ่อสร้าง มหาราชา องค์ภูมิพล
 พ่อ..ลำบากเพียงไหน ย้ำไป ในทุกๆที่

แผ่นดิน ที่พ่อ..ยินดี พลีความสบาย ให้ปวงประชา

วอนฟ้า ให้ข้าฯได้เกิด รองพระบาท ทุกชาติไป

ชาตินี้ ลูกแสนภูมิใจ เกิดใน รัชกาล ที่ 9

วอนฟ้า ให้ข้าฯได้เกิด รองพระบาท ทุกชาติไป

ชาตินี้ ที่ลูกทำได้ เดินตาม รอยเท้าพ่อ

หนุ่มมีไฟฟ้า มีน้ำประปา มีหม้อ มียา ท้องนาอาศัย
 อาชีพพัฒนาก้าวไกล ภูมิปัญญารักษไว้ ส่งต่อขยาย ได้พันท่งที่
 ดิน น้ำ ผูกพันกับป่า พระองค์นำพา อนุรักษ์ไว้
 บ้าน วัด โรงเรียน ที่อยู่ห่างไกล รถไปไม่ได้ พ่อก็จะเดิน

80. เพลง ฝากฟ้าไปบอกพ่อ

ศิลปิน กาญจนา มาศิริ
 คำร้อง ครูพยงค์ ผิวทอง

ซื้อเสื้อสีเหลือง มาแขวนเก็บไว้ในตู้
 ไม่ต้องบอกก็รู้ ว่าเสื้อตัวนี้ หมายความว่าถึงใคร
 ทรงพระเจริญ ข้างหลังตัวหนังสือเขียนไว้
 เลขเก้าอยู่ตรงอกซ้าย คนไทยรู้ความหมายดี

5 ธันวาคม ทุก ๆ ปีวันนี้งใหญ่
 พสกนิกรชาวไทย ต่างถวายความจงรักภักดี
 ขอเป็นคนหนึ่ง ที่ได้มาร่วมในงานพิธี
 จะใส่เสื้อเหลืองตัวนี้ ถวายพระพรพ่อภูมิพล

เสื้อเหลือง ซ้อมาไม่ทันได้ใส่
 ต้องมาเปลี่ยนสีเสื้อใหม่ มาใส่ชุดดำซำก็ต้องทน
 13 ตุลาคม น้ำตาของคนไทยหล่น
 วันที่พ่อภูมิพล ที่เรารักจากพวกเราไป

ทุกคนรักพ่อ แม่วันนี้ไม่มีพ่ออยู่
 ฝากฟ้าไปบอกให้พ่อรู้ ว่าพ่อยังอยู่ในใจ
 ขอเป็นข้าราชการ ของพ่อในทุกชาติไป
 แล้วก้มกราบที่แผ่นดิน แทนเบื้องพระยุคลบาท

เสื้อเหลือง ซ้อมาไม่ทันได้ใส่
 ต้องมาเปลี่ยนสีเสื้อใหม่ มาใส่ชุดดำซำก็ต้องทน
 13 ตุลาคม น้ำตาของคนไทยหล่น

วันที่พ่อภูมิพล ที่เรารักจากพวกเราไป

ทุกคนรักพ่อ แม่วันนี้ไม่มีพ่ออยู่
ฝากฟ้าไปบอกให้พ่อรู้ ว่าพ่อยังอยู่ในใจ
ขอเป็นข้าราชการของพ่อในทุกชาติไป
แล้วก้มกราบที่แผ่นดิน แทนเบื้องพระยุคลบาท
แล้วก้มกราบที่แผ่นดิน แทนเบื้องพระยุคลบาท

81. เพลง สัญญากับพ่อ

ศิลปิน ดวงจันทร์ สุวรรณี
คำร้อง ดวงจันทร์ สุวรรณี

ทั่วแผ่นดินนี้ พระบารมีคุ้มเกล้า
เคยรู้บ้างหรือเปล่า ว่าพ่อเรานั้นเหนื่อยแค่ไหน
เพื่อไทยทุกถิ่น ได้มีกินสิ้นความยากไร้
แม้จะกันดารเพียงไหน ทุ่มเทใจพ่อไม่เคยท้อ

ไม่ต้องรักพ่อ เพียงขอให้ลูกรักกัน
คำที่พ่อพูดนั้น รวมใจกันเหมือนไฟรวมกอง
นับจากวันนี้ ถิ่นไทยนั้นไม่มีพ่อ
จับมีกันเถิดหนอ อย่าให้พ่อนั้นทรงห่วงใย

ลูกคนนี้ จะเป็นดีของพ่อ
ปณิธานด้วยน้ำตาคลอ กับพ่อที่บนฟ้าไกล
ทุกคำพ่อสอน สะท้อนก้องอยู่ในใจ
จะจดจำและทำต่อไป ด้วยหัวใจจงรักภักดี

นั่งเหม่อมองฟ้า น้ำตานันกินจะกลั้น
พ่อคืนสู่สวรรค์ ใจลูกนั้นแทบขาดตรงนี้
เป็นบุญยิ่งใหญ่ ได้เกิดได้ร่มบารมี
สัญญากับพ่อนี้ จะเป็นคนดี ตลอดไป

ลูกคนนี้ จะเป็นดีของพ่อ
 ปณิธานด้วยน้ำตาคลอ กับพ่อที่บนฟ้าไกล
 ทุกคำพ่อสอน สะท้อนก้องอยู่ในใจ
 จะจดจำและทำต่อไป ด้วยหัวใจจงรักภักดี

นั่งเหม่อมองฟ้า น้ำตานันเกินจะกลั้น
 พ่อคืนสู่สวรรค์ ใจลูกนั้นแทบขาดตรงนี้
 เป็นบุญยิ่งใหญ่ ได้เกิดได้ร่มบารมี
 สัญญากับพ่อวันนี้ จะเป็นคนดี ตลอดไป

ถ้ามันได้เกิดอีกที ขอเป็นข้าราชการ ทุกชาติไป

82. เพลง เสต็จประทับอยู่

ศิลปิน Paradox

คำร้อง อิทธิพงศ์ กฤตากร ณ อยุธยา

ก็หมื่นล้านดวงใจฝากไป บนปากฟ้าท่านได้ยินไหม
 ต่อจากนี้พวกเราคนไทย..จะรักกันไว้
 จะกอดกันไว้ให้แน่นกว่าเดิม

ไม่ได้หาย ไม่ได้ไปไหน ที่พ่อเคยสอน..จะจดจำไว้
 ให้พวกเรานั้นรักกัน ขอให้ลูกทั้งหลายเป็นคนดี
 ท่านไม่ได้หาย ไม่ได้ไปไหน ท่านอยู่ในหัวใจคนไทย
 และต่อจากนี้พวกเราขอเป็นคนดี
 และจะขอทำความดี..นับจากนี้ไป

ยังคิดถึงทุกเวลา ยังคงนึกถึงไม่เคยเปลี่ยน
 อยู่ตรงนี้ไม่เคยหายไป
 เสต็จประทับอยู่ ทรงอยู่ในใจ

พูน บอดี้ทอ ชิว

ยังคิดถึงทุกเวลา ยังคงนึกถึงไม่เคยเปลี่ยน
อยู่ตรงนี้ไม่เคยหายไป
เสด็จประทับอยู่ ทรงอยู่ในใจ..ทุกเวลา

ยังคิดถึงทุกเวลา ยังคงนึกถึงไม่เคยเปลี่ยน
อยู่ตรงนี้ไม่เคยหายไป
เสด็จประทับอยู่ ทรงอยู่ในใจ..ทุกเวลา

ยังคิดถึงทุกเวลา ยังคงนึกถึงไม่เคยเปลี่ยน
อยู่ตรงนี้ไม่เคยหายไป
เสด็จประทับอยู่ ทรงอยู่ในใจ..ทุกเวลา
เสด็จประทับอยู่ ทรงอยู่ในใจ..ตลอดไป

83. เพลง ส่งพ่อกลับสวรรค์

ศิลปิน เปรม ศุภวิทย์
คำร้อง กอไผ่ บ่าวไถ่บ้าน

13 ตุลา น้ำตาคนร่วงริน
องค์สมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชเสด็จคืนถิ่นสวรรค์าลัย
พระเจ้าอยู่หัว พระเป็นมิ่งขวัญของชนชาวไทย
ขอน้อมเกล้า ภักดีด้วยใจ
น้อมส่งพ่อไทยสู่แดนสวรรค์

สิ่งพ่อสร้างสรรค์ ลูกจะจดจำมีวันจาง
ตามรอยพระบาทไปทุกก้าวอย่าง
เพราะทุกสิ่งอย่างพ่อทำด้วย
เพียงแค่อยากเห็น อยู่ดีกินดีเถิดคนไทย
พลิกฟื้นผืนป่ารกน้ำเทิดไทย
เศรษฐกิจก้าวไกล คนไทยอยู่ดี

น้ำตาลูกนี้ ไหลรินแบบไม่รู้ตัว
ได้ข่าวพระเจ้าอยู่หัว ที่ลูกนั้นเคารพยิ่ง

84. เพลง องค์เดียวในโลก

ศิลปิน ไชยา มิตรชัย

คำร้อง ไชยา มิตรชัย

แผ่นดินไทยไม่เคยไร้พระเจ้าแผ่นดิน
เป็นน้ำทิพย์รินเย็นเกล้าเกษา
ตั้งแต่สมัยสุโขทัย ออยุธยา
เรื่อยลงมาถึงกรุงเทพมหานครเมืองฟ้าอมร

ประวัติศาสตร์ไทย บอกเล่าไว้ให้โลกเลื่องลือ
แผ่นดินนี้คือ..ถิ่นที่คลายร้อน
เพื่อนบ้านโหยหิว ชัดเซพเนจร
มีที่หลบนอน ข้าวน้ำกินฟรี

ทั่วโลกคงอิจฉาเรา
น่าเศร้า เรามีแต่เขาไม่มี
มีความห่วงหาอาทรทุก ๆ นาที
มีความปราณีจากองค์พระเจ้าแผ่นดิน

เด็ดดอกบัวจากริมน้ำแล้วนั่งพนม
บอกทั้งอินทร์พรหมให้รู้ว่าผู้ทรงศีล..
เหนื่อยนักแล้ว ดวงแก้วของแผ่นดิน
ไอ้พระภูมินทร์ โลกนี้มีเพียงองค์เดียว

เด็ดดอกบัวจากริมน้ำแล้วนั่งพนม
บอกทั้งอินทร์พรหมให้รู้ว่าผู้ทรงศีล
เหนื่อยนักแล้ว ดวงแก้วของแผ่นดิน
ไอ้พระภูมินทร์ โลกนี้มีเพียงองค์เดียว

พจนานุกรมศัพท์ โศลก ชีวะ

85. เพลง ทูลกระหม่อมแก้ว

ศิลปิน บুম ชญาภา
คำร้อง ปรีดา แก้วกนก

ไอ้ทูลกระหม่อมแก้ว
จากไปแล้ว สู่สวรรค์คาลัย
น้ำตาหลัง ใจพังสลาย
แผ่นดินร้องไห้ ใจจะขาดแล้ว

ไอ้ทูลกระหม่อมพ่อ ลูกจะขอเดินตามแนว
น้ำตาร่วง พ่อหลวงจากแล้ว
ตั้งดวงแก้ว สู่แล้วสวรรค์คาลัย

13 ตุลา 59 รู้ข่าว ทุกคนร้องไห้
ใจเอ๋ย ใจจะขาด รอน ๆ
70 ปี แผ่นดินนี้ พ่อมีคำสอน
ปวงราษฎร์อาทร
เหนือนักพักนอน สู่สวรรค์วิมาน

13 ตุลา 59 รู้ข่าว ทุกคนร้องไห้
ใจเอ๋ย ใจจะขาด รอน ๆ
70 ปี แผ่นดินนี้ พ่อมีคำสอน
ปวงราษฎร์อาทร
เหนือนักพักนอน สู่สวรรค์วิมาน

86. เพลง ชุดสีดำแต่ใจสีทอง

ศิลปิน เอกชัย ศรีวิชัย
คำร้อง เจษฎา เรืองนาม

ส่วนลึกหัวใจไทยสีเดียวกัน
หลายปีที่ผ่านมา
มันแค่ความฝันใฝ่ใหล
คงยังไม่สาย เริ่มใหม่ให้ได้วันนี้

พูน บัญชี โต ชั่ว

พิสูจน์รักสามัคคี ว่าใจไทยนี้ มีสีเดียวกัน

เส้นแบ่งความคิด เคยขีดคั่นมา

ชโลมด้วยเลือดน้ำตา

เราสูญเสียมามากมายแล้วนั้น

13 ตุลา 59 ใจเราโศกศัลย์

ร้องไห้ในสิ่งเดียวกัน

ทุกคนลืมนั้นวันเคยหมางใจ

สัญญาได้ไหม พี่น้องชาวไทยทั้งชาติ

สาบานเป็นข้าราชการ

แล้วที่ผิดพลาดให้มันผ่านไป

ให้เหมือนวันนี้ ใช้สีเดียวกันด้วยใจ

ภาคกลาง อีสาน เหนือ ใต้

ออกตกทั่วไทย อย่าให้หม่นหมอง

เมื่อพ่อเสด็จสู่สวรรคาลัย

จึงรู้ใจชาวยุคนี้ รักดูแลกัน มิมีบกพร่อง

ใส่ชุดสีดำ แต่ใจข้างในสีทอง

ดวงพระวิญญาณพ่อมอง

ลูกไทยปรองดอง พ่อคงชื่นใจ

สัญญาได้ไหม พี่น้องชาวไทยทั้งชาติ

สาบานเป็นข้าราชการ

แล้วที่ผิดพลาดให้มันผ่านไป

ให้เหมือนวันนี้ ใช้สีเดียวกันด้วยใจ

ภาคกลาง อีสาน เหนือ ใต้

ออกตกทั่วไทย อย่าให้หม่นหมอง

เมื่อพ่อเสด็จสู่สวรรคาลัย

จึงรู้ใจชาวยุคนี้ รักดูแลกัน มิมีบกพร่อง

พูนปัญญาภิวัตน์ ชีว

ใส่ชุดสีดำ แต่ใจข้างในสีทอง
ดวงพระวิญญานพอมอง
ลูกไทยปรองดอง พ่อคงชื่นใจ

87. เพลง วันนี้ ไม่มีพ่อ

ศิลปิน นกน้อย อุไรพร & ก้อง ห้วยไร่
คำร้อง อ.ตอย อินทนนท์ / นกน้อย อุไรพร

รับสาส์นจากฟ้า 13 ตุลา สองห้าห้าเก้า พสกนิกรซอก
เมื่อทราบข่าว ต่างตกลู่อ่าวทะเลน้ำตา
อ้อ! องค์พ่อหลวง กลับแดนสรวง โดยไม่ตรีสลา
เพลงพญาโคกกล่อมโลกหล้า ฟ้าคร่ำดินครวญ ไทยโคกโลกซิม
ตั้งหลักไม่ทันท ด้วยเหตุการณ์ปรากฏจ้อๆ
ที่เหลือคือศาสตร์ แห่งสมเด็จพระ
ซึ่งปวงไทยต้องใส่ใจไม่ลืม
ปรัชญาพอเพียง เลี้ยงตัวเองได้ ไม่ต้องกู้ยืม
ชนบท (ภูธร) นครบาลนับวันปลื้ม
ชั้นเขียนนำพ่อ ก่อหน้าในหลวง
พ่อฝันสูงสุด อยากรให้ลูกหลุดจากความยากจน
ผู้ด้อยโอกาสในทุกชุมชน
มวลรากหญ้าตัวจริง พ่อยังเป็นห่วง
ทรงยอมเหนื่อยยาก
ลำบากพระวรกายเพื่อไทยทั้งปวง
ฟ้าเห็นว่าพ่อเหนื่อยหนักหนักหน่วง
เลยอัญเชิญพ่อหลวง กลับสวรรคต์คาลัย
พ่อจากไปแล้ว แนวดำริดำรัสยังดำรงอยู่
ที่พ่อสอนให้จำ พ่อทำให้ดู ลูกรู้ลูกฟัง
ลูกยังจำได้ ก็รู้ว่าเศร้า แต่ลูกต้องสู้เพื่ออยู่ต่อไป
วันนี้ไม่มีพ่อ แต่จะท้อไม่ได้
ต้องเดินหน้าต่อไป ให้ไทยสถาพร
ทุกสิ่งอย่างที่พ่อสั่งสอน

ปวงพสกนิกร จะเดินตามรอยพ่อ

88. เพลง เดิมพันที่ยิ่งใหญ่ (60 ล้านดวงใจ ขอถวายให้ 1 องค์
ราชัน)

ศิลปิน รวมศิลปิน

คำร้อง ต้าร์ สรวุฒิ/ ณ์ภูฏ์ เศษะปัญญา / พันเอก วินัย สุวารี

กว่าสามพันโครงการ จากมือพ่อแค่เพียงสองมือ
หากถาม ว่าพ่อไม่เหนียวบ้างหรือ

พ่อเคยบอกว่าท้อไม่ได้ เพราะเดิมพันนั้นสูงเหลือเกิน
เดิมพันนั้นคือ ความสุขคนไทยทั้งปวง

เพราะพ่อคือแสงเทียน และสายฝน ยามเย็น และตอนใกล้รุ่ง
ซื่อมใจ เป็นแสงไฟให้เราทุกคน
เกิดเป็นไทย ตายเพื่อไทย
จะทำให้พ่อ ไกลกังวล
คือ ความฝันอันสูงสุด ในชีวิตนี้

หกสิบล้านดวงใจ ขอถวายให้หนึ่งองค์ราชัน
แม้รู้พ่อไม่ต้องการอะไรตอบแทน

อยากจะขอให้พ่อได้พัก จากนี้ลูกจะทำแทน
เพื่อชาติ แผ่นดินที่พ่อสร้างไว้

ภาพที่พ่อโบกมือ ให้เราเห็นพ่อสบายดี
แค่นี้ น้ำตาก็ไหลตื้นตัน
มีก็คนบนโลกใบนี้ ที่ทำให้คนเป็นล้าน
รู้สึก ตื้นตันร่วมกันอย่างนี้ได้

พวงมณี ภัทรา ชีวะ

แม้ในยามอาทิตย์อัสดง ชะตาชีวิตไร้จันทร์
ก็มีพระมหามงคล เป็นเหมือนแสงเดือน

พ่ออยู่ในดวงใจนิรันดร์ แผ่นดินของเราอย่าเดือน
ว่าโชคดีแค่ไหน ได้อยู่ได้ร่มบารมี

หกสลิปล้านดวงใจ ขอถวายให้หนึ่งองค์ราชัน
แม้รู้พ่อไม่ต้องการอะไรตอบแทน

อยากจะขอให้พ่อได้พัก จากนี้ลูกจะทำแทน
เพื่อชาติ แผ่นดินที่พ่อสร้างไว้ ลูกจะทำ

คือตำนานพ่อแห่งแผ่นดินนี้ที่ยิ่งใหญ่
ยังคงตราตรึงอยู่ในใจต่อจากนี้
เรามารวมชาติด้วยความรัก ปลูกฝัง ให้สามัคคี
เพื่อแผ่นดินไทยที่ดี จะถวายพ่อด้วยใจภักดี

หกสลิปล้านดวงใจ ขอถวายให้หนึ่งองค์ราชัน
แม้รู้พ่อไม่ต้องการอะไรตอบแทน

อยากจะขอให้พ่อได้พัก จากนี้ลูกจะทำแทน
เพื่อชาติ แผ่นดินที่พ่อสร้างไว้ ลูกจะทำ
เพื่อชาติ แผ่นดินที่พ่อสร้างไว้ ทรงพระเจริญ

89. เพลง พ่อคือผู้ให้

พูนัน ปณุกิตโต ชิวเว

ศิลปิน โอ้ พงนา

คำร้อง โอ้ พงนา

..พ่อคือผู้ให้หนึ่งในโลกา พ่อหลวงของปวงประชา
แผ่เมตตาหาใครไหนปาน พ่อเสริมพ่อปลูกพ่อทำเพื่อลูกทุกถิ่นกันดาร
เหนือใต้ ออกกลางอีสาน เพื่อลูกหลานของพ่อพอกิน

*ทุกหยกหยาดเหนือเพื่อลูกหลานไทย เส้นทางราบากแค้ไหน
ไกลไกลพอไปถึงถิ่น เหนื่อยมามากแล้ว ดวงแก้ว พ่อของแผ่นดิน
พ่อหลวงองค์พ่อภูมิินทร์ พระเจ้าแผ่นดินองค์ภูมิพล

**วันที่ 13ตุลา ชาวไทยไพร่ฟ้า ต่างร้องให้หมองหม่น
วันที่รู้ข่าวเจ็บปวดร้าว ดวงใจสุดทน
พี่น้องชาวไทยทุกคนร้องไห้เสียจน จนแทบขาดใจ

***พ่อเสด็จกลับสวรรคตขึ้นฟ้า มิ่งขวัญของชาวประชาชนไทยทั่วล้า
สุดแสนอาลัย แผ่นดินยังเศร้า ต้นไม้ยังเหงา ท้องฟ้าร้องไห้
พ่อเสด็จสู่สวรรคตาลัย ทวีแผ่นดินไทย เป็นคราบน้ำตา

****ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ดินพ่อก่อนนี้ นิตเดียวความรู้ลูกมี
ขอแต่งเพลงนี้เทิดทูลบูชา น้อมเกล้าน้อมใจจะทำตามคำพ่อสอนมา
จะอยู่ให้ได้พ่ोज้า ตามปรีญาของพ่อพอเพียง จะทำให้ได้พ่ोज้า
ลูกขอสัญญาอยู่อย่างพอเพียง

90. เพลง เสียงจากลูกของพ่อ

ศิลปิน ปอร์ กสิ

คำร้อง ปอร์ กสิ

ไม่รู้จริงๆ หัวใจของพ่อ ถักทอขึ้นจากสิ่งไหน
แต่รู้ว่าใจนั้น มีความรัก อย่างหาที่สุดไม่ได้
ทั้งที่พ่อไม่เคยบอกให้รักท่าน เพียงแค่บอกให้เรารักกันได้ไหม
แต่นั้นยังทำให้เรา รักพ่อ

สลายไปเลย หัวใจของเรา ไม่มีร่เมงาอีกแล้ว
เมื่อหัวใจพ่อล้า จนแผ้วหาย ความเศร้าปกคลุมทั้งฟ้า
ถึงเราอยากจะทำพอไว้ให้นาน ก็ไม่มีพลังรั้งวันเวลา
เพราะฟ้าทวงเวทดา ของเขาคืน

สิ่งที่เราเสียใจที่สุด คือวันนั้น บอกรักพ่อเขาไป

ในฐานะที่เป็นลูกพ่อ วันนี้อากขอ
บอกรักพ่อให้ดังที่สุด สักครั้ง

ขอเป็นเสียงหนึ่งในหมื่นล้านเสียง
บอกพ่อพร้อมกันเป็นเสียงเดียว
ให้ดังจนฟ้าได้ยิน ว่าเรารักพ่อแค่ไหน

พ่อทำเพื่อเรามาเกินเพียงพอ ลูกขอให้พักผ่อนคลาย
รู้ว่าพ่อมองจากสวรรค์าลัย มาที่เราเสมอ...รักพ่อไม่เคยทิ้งเรา

หยิ่งรักในใจ ทุกภาพของพ่อ หยิ่งลึกร่องรอยในนี้
ที่เรื่องดีๆ นั้น ยังติดฝัง ไม่มีวันลางลบเลื่อน
พ่อยังอยู่กับเราอยู่เหนือทุกสิ่ง ไม่ว่าเปลี่ยนกี่ดิน พันไปกี่เดือน
เพราะพ่อคือพ่อ คือความรักยิ่งใหญ่

สิ่งที่เราเสียใจที่สุด คือวันนั้น บอกรักพ่อเขาไป
ในฐานะที่เป็นลูกพ่อ วันนี้อากขอ
บอกรักพ่อให้ดังที่สุด อีกครั้ง (ได้ไหม)

ขอเป็นเสียงหนึ่งในหมื่นล้านเสียง
บอกพ่อพร้อมกันเป็นเสียงเดียว
ให้ดังจนฟ้าได้ยิน ว่าเรารักพ่อแค่ไหน

พ่อทำเพื่อเรามาเกินเพียงพอ ลูกขอให้พักผ่อนคลาย
รู้ว่าพ่อมองจากสวรรค์าลัย มาที่เราเสมอ...รักพ่อไม่เคยทิ้งเรา

ขอเป็นเสียงหนึ่งในหมื่นล้านเสียง
บอกพ่อพร้อมกันเป็นเสียงเดียว
ให้ดังจนฟ้าได้ยิน ว่าเรารักพ่อแค่ไหน

พ่อทำเพื่อเรามาเกินเพียงพอ ลูกขอให้พักผ่อนคลาย

รู้ว่าพ่อมองจากสวรรค์าลัย มาที่เราเสมอ (รักพ่อไม่เคยทิ้งเรา)

ขอเป็นเสียงหนึ่งในหมื่นล้านเสียง
บอกพ่อพร้อมกันเป็นเสียงเดียว
ให้ตั้งจันทน์ฟ้าได้ยิน ว่าเรารักพ่อแค่ไหน

พ่อทำเพื่อเรามาเกินเพียงพอ ลูกขอให้พักผ่อนคลาย
รู้ว่าพ่อมองจากสวรรค์าลัย มาที่เราเสมอ...รักพ่อไม่เคยทิ้งเรา (รักพ่อไม่เคยทิ้งเรา)
เราจะเป็นลูกของพ่อตลอดไป

91. เพลง อีสานอาลัย

ศิลปิน เต๋ย อาร์สยาม
คำร้อง สุมนต์ชัย วรวงศ์

อีสานบ้านช้อย ตอนเด็กน้อย แห่งแล้งคักหลาย
มีแต่ดิน หิน ทราย ผืนนาที่แตกกระแหง
เฮ็ดนาต้องขุดหลุม มือจุ่มข้าวลงดินแก่น
มาทุกข์ยากแองข่อนแค้น น้อแผ่นพื้นดินอีสาน

แต่ด้วยน้ำพระทัย ในหลวงทรงโปรดเมตตา
ด้วยพระปรีชา สร้างฝนเทียมมา ฟ้าฮ้องไปรยฝน
จากเคยแห้งแล้งซุขชีวิต ชาวนายากจน
ยังจำในดวงกมล รมเย็นมาเพราะพระบารมี

13 ตุลาคม ลูกชาวนา น้ำตาต้องหลั่ง
เฮ็ดจิงได้บ่ฝง เทวดาพาพ่อไปไกล
ขึ้นไปเทิงฟ้า กลับสู่สวรรค์าลัย
ลูกขออธิษฐานจากใจ หากเกิดชาติได้ ขอเป็นลูกพ่อ

แต่ด้วยน้ำพระทัย ในหลวงทรงโปรดเมตตา
ด้วยพระปรีชา สร้างฝนเทียมมา ฟ้าฮ้องไปรยฝน

จากเคยแห้งแล้งซบเซาชีวิต ชาวนายากจน
ยังจำในดวงกมล ร่มเย็นมาเพราะพระบารมี

13 ตุลาคม ลูกชานา น้ำตาต้องหลัง
เฮ็ดจ้งได้บ่ฟัง เทวดาพาพ่อไปไกล
ขึ้นไปเทิงฟ้า กลับสู่สวรรค์าลัย
ลูกขออธิษฐานจากใจ หากเกิดชาติได้ ขอเป็นลูกพ่อ
ลูกขออธิษฐานจากใจ หากเกิดชาติได้
ขอเกิดอยู่ใต้ ฝ่าสองพระบาท ทุกชาติเด้อพ่อ

92. เพลง รูปที่ข้างฝา

ศิลปิน ช่างฮัม

คำร้อง ชูศักดิ์ วิเศษศิริ, เกริกฤทธิ วิเศษศิริ

ในตอนที่ยังนั้นยังเป็นเพียงเด็กน้อย
เห็นรูปแฉวนลอยที่ข้างฝา
ฉันจึงได้ถามแม่ครั้นนั้นรูปของใคร
ตามประสาเยาว์วัยที่ไม่รู้ความ

ท่านคือพระราชา ในหลวงของปวงประชาชาวไทย
ผู้สถิตในดวงใจ ตลอดมา
ท่านนั้นทรงงานหนัก เพื่อให้บ้านเมืองและชาวประชา
ได้ร่มเย็นตลอดมา เพื่อพี่น้องผองไทย

แต่เล็กจนโต เดินตามทางและคำสอน
ที่พ่ออยู่หัวได้กล่าวไว้
จนมาวันนี้ 13 ตุลาคมแทบชาติใจ
พระผู้เสด็จ สู่สวรรค์าลัย

ท่านคือพระราชา ในหลวงของปวงประชาชาวไทย
ผู้สถิตในดวงใจ ตลอดมา
ท่านนั้นทรงงานหนัก เพื่อให้บ้านเมืองและชาวประชา

ได้ร่มเย็นตลอดมา เพื่อพี่น้องผองไทย

แต่นี้ต่อไป ขอน้อมทำตามคำสอน
ที่พ่ออยู่หัวได้กล่าวไว้
หยาดเหงื่อพ่อไหล เพื่อความสุขของประชาชนไทย
จะขอทำดี ตลอดไป ถวายพระองค์
ลูกจะจงรักภักดีต่อไป

ท่านคือพระราชา ในหลวงของปวงประชาชาวไทย
ผู้สถิตในดวงใจ ตลอดมา
ท่านนั้นทรงงานหนัก เพื่อให้บ้านเมืองและชาวประชา
ได้ร่มเย็นตลอดมา เพื่อพี่น้องผองไทย

ท่านคือพระราชา ในหลวงของปวงประชาชาวไทย
ผู้สถิตในดวงใจ ตลอดมา
ท่านนั้นทรงงานหนัก เพื่อให้บ้านเมืองและชาวประชา
ได้ร่มเย็นตลอดมา เพื่อพี่น้องผองไทย

ลูกขอเป็นข้าราชการทุกชาติไป

93. เพลง แก้มลิง

ศิลปิน แอ๊ด คาราบาว

คำร้อง ประภาส ชลศรานนท์

โอโอโอ โอเจ้าลิงแก้มใหญ่
แก้มใหญ่เอาไว้ใส่ของกินกันเถอะ
กักเก็บอาหารเก็บไว้ตั้งบ้านเบอะ
ได้ตั้งเยอะ ได้ตั้งเยอะ เก็บไว้ในแก้มลิง

ถึงหน้าน้ำ น้ำเหนือไหลบ่า

ทะเลหนุนมาบวกกับพายุฝน

แม่น้ำลำคลองจึงเริ่มเอ่อล้น
 จึงท่วมจิ่งทันมิดเมืองมิตบ้าน

หาที่ลุ่มให้น้ำไหลไป
 เก็บกักพักไว้อย่าให้มาระราน
 ลิงมีแก้มเอาไว้เก็บอาหาร
 เราก็เก็บสายธารไว้ในแก้มลิง

โอโอโอ โอเจ้าลิงแก้มใหญ่
 แก้มใหญ่เอาไว้ใส่ของกินกันเถอะ
 กักเก็บอาหารเก็บไว้ตั้งบานเบอะ
 ได้ตั้งเยอะ ได้ตั้งเยอะ เก็บไว้ในแก้มลิง

กลัวจะเหลือก็ใบ เก็บไว้ในแก้มลิง
 ข้าวโพดขนุนหน่อไม้ เก็บไว้ในแก้มลิง
 น้ำจะมาจากไหน เก็บไว้ในแก้มลิง
 ไม่ให้ไปไหลท่วมใคร เก็บไว้ในแก้มลิง

พูนุ่ ปณุ่ ทิโต ชีเว

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นางสาวมณฑนา สุวรรณศรี
วันเกิด	วันที่ 8 กรกฎาคม พ.ศ. 2529
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 40/11 ถนนรณชัยชาญยุทธ ซอย8 ตำบลในเมือง อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด รหัสไปรษณีย์ 45000
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ประกอบธุรกิจส่วนตัว
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	เลขที่ 35/2 ถนนพิศาล ตำบลเมืองพล อำเภอพล จังหวัดขอนแก่น รหัสไปรษณีย์ 40120
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2544 มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม อำเภอพล จังหวัดขอนแก่น พ.ศ. 2547 มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม อำเภอพล จังหวัดขอนแก่น พ.ศ. 2551 ปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พ.ศ. 2554 ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.) สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม วิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด พ.ศ. 2562 ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ศศ.ม.) สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พูน ปณ ทิโต ชีเว